EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.6.2021
COM(2021) 321 final

ANNEX

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: nõukogu rakendusotsus

Portugali taaste- ja vastupidavuskavale antud hinnangu heakskiitmise kohta

{SWD(2021) 146 final}

LISA

1. JAGU: TAASTE- JA VASTUPIDAVUSKAVAGA ETTE NÄHTUD REFORMID JA INVESTEERINGUD

1. Reformide ja investeeringute kirjeldus

A. KOMPONENT 1: Riiklik tervishoiuteenistus

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse mitut probleemi, millega Portugali tervishoiusüsteem seoses praeguste muutuvate tervishoiuvajaduste ja seonduvate kuludega silmitsi seisab. Esiteks, Portugali negatiivne demograafiline suundumus, mida iseloomustab rahvastiku kiirenev vananemine ja sellest tulenev pikaajalise hoolduse vajadus, langeb kokku haiguste esinemisprofiili muutumisega, krooniliste ja degeneratiivsete haiguste põhjustatud koormus kasvab ning järk-järgult suureneb hulgihaigestumus. Teiseks on Portugalis välditav suremus ikka veel märkimisväärne ja 65-aastaste tervena elatud aastate arv suhteliselt väike. Kolmandaks tuleks pöörata suuremat tähelepanu tervise edendamisele ja haiguste ennetamisele ning tegeleda puudustega, mis on seotud tervishoiuteenuste killustatuse ja kättesaadavusega. Neljandaks on Portugalis omaosalus tervishoius üks kõrgemaid ELis ja tervishoiusektori rahaline koormus on suhteliselt suur. Portugali riiklik tervishoiuteenistus on juba mitu aastat seisnud silmitsi keerulise finantsolukorraga. Portugalis on valitsus korduvalt päästnud avalik-õiguslikke haiglaid, kes on sattunud süsteemsesse võlatsüklisse, mis mõjutab kogu tarneahelat.

Komponendi peamine eesmärk on tugevdada Portugali riikliku tervishoiuteenistuse võimet reageerida demograafilistele ja epidemioloogilistele muutustele riigis, ravialasele ja tehnoloogilisele innovatsioonile ning suurenevale nõudlusele tervishoiuteenuste järele ja sellega seotud kuludele. Ühtlasi on komponendi eesmärk tugevdada esmatasandi tervishoiuteenuste keskset rolli riikliku tervishoiuteenistuse üldises ülesehituses, laiendada pikaajalise hoolduse ja vaimse tervise teenuseid ning suurendada nende tõhusust, viies lõpule riiklike haiglate juhtimismudeli reformi ja edendades tervishoiuteenuste digiteerimist.

Komponendiga toetatakse riigipõhise soovituse rakendamist, milles käsitletakse üldise kulude kontrolli tugevdamist, kulutõhusust ja adekvaatset eelarvestamist, keskendudes haiglate võlgnevuste püsivale vähendamisele (riigipõhine soovitus 1/2019), ning riigipõhist soovitust, milles käsitletakse tervishoiusüsteemi vastupanuvõime tugevdamist ning võrdse juurdepääsu tagamist kvaliteetsele tervishoiule ja pikaajalisele hooldusele (riigipõhine soovitus 12020). See komponent aitab täita ka riigipõhist soovitust keskenduda investeeringute tegemisel rohe- ja digipöördele (riigipõhine soovitus 3-2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

A. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r01 – Esmatasandi tervishoiu reform

Reformi üldeesmärk on tugevdada esmatasandi tervishoiuteenuste keskset rolli elanikkonna tervishoiuvajaduste rahuldamisel riikliku tervishoiuteenistuse üldises struktuuris. Selleks on reformi eesmärk käsitleda kuut prioriteeti: i) suurendada sõeluuringute ja varajase diagnoosimise suutlikkust, eelkõige kõige sagedasemate haiguste puhul; ii) tugevdada esmatasandi arstiabi reageerimisvõimet, luues rohkem ennetusega tegelevaid tervisekeskusi, millel on laiem teenuseportfell ja rohkem sekkumisvaldkondi ning mis on paremini integreeritud muude ravitasanditega, ning kohandades protsesse vastavalt iga kasutaja individuaalsetele vajadustele ja eluviisile, vähendades kliiniliste tavade suurt varieeruvust (sealhulgas ambulatoorsete ravimite väljakirjutamise osas), parandades kliinilise suunamise võimalusi eri tervishoiutasandite vahel ning püüdes suurendada tõhusust, piirates teenuste dubleerimist või ebaefektiivse, ebasobiva või vähese tulemuslikkusega ravi pakkumist; iii) vähendada piirkondlikku ja kohalikku ebavõrdsust esmatasandi tervishoiuteenuste vahendite ja varustuse osas; iv) edendada ambulatoorset ravi ning patsiente ja nende perekondi toetavate programmide loomist, kaasates paremini kodanikke ja kogukondi, sealhulgas viies lõpule tervishoiualaste kohustuste üleandmise keskvalitsuselt kohalikele omavalitsustele; v) parandada tervishoiutöötajate oskusi, tugevdada valdkonnaülest meeskonnatööd ja suurendada töötajate, eelkõige spetsialistide arvu; vi) teostada riiklikus tervishoiuteenistuses digipööre ja kasutada ära selle potentsiaal, et ajakohastada ja lihtsustada tervishoiuteenuste kasutamist. Selleks nähakse kõnealuse reformiga ette olulised raamtingimused, et investeerida esmatasandi tervishoiuteenustesse.

Reform hõlmab mitme õigus- ja regulatiivmeetme rakendamist, mille eesmärk on: i) laiendada tervisekeskuste kohustusi ja sekkumisulatust ning nende funktsionaalsete üksuste liigitust; ii) vaadata läbi funktsionaalsete üksuste ülesehituse ja toimimise õiguslik kord ning üksuste toetusstiimulite süsteem; iii) töötada välja riskistratifitseerimisvahend, et toetada tervisekeskuste funktsionaalsete üksuste juhtimist; iv) viia lõpule tervishoiuvaldkonna ülesannete üleandmine keskvalitsuselt kohalikele omavalitsustele.

Reformi rakendamise eesmärgid on kavas saavutada 31. detsembriks 2023.

Reform RE-r02 – Vaimse tervise teenuste valdkonna reform

Reformi üldine eesmärk on parandada vaimse tervise teenuste osutamist Portugalis. Selleks on reformiga ette nähtud viis sekkumissuunda: i) deinstitutsionaliseerida psühhiaatriahaiglas viibivad või sotsiaalasutustes elavad patsiendid; ii) tagada kogu riigis vaimse tervise statsionaarse ja ambulatoorse ravi osutamine kohapeal; iii) laiendada integreeritud pikaajalise ravi riiklikku võrgustikku, keskendudes vaimsele tervisele; iv) muuta kohtupsühhiaatriateenuste korraldust; v) rakendada dementsust käsitlevaid piirkondlikke tervisekavasid.

Konkreetselt koosneb reform järgmisest: vaadatakse läbi kehtiv vaimse tervise seadus, millega on kehtestatud Portugali vaimse tervise poliitika üldpõhimõtted ja reguleeritakse psüühikahäiretega inimeste kohustuslikku interneerimist, ning vaadatakse läbi vaimse tervise dekreetseadus, millega on määratud kindlaks vaimse tervise teenuste korraldamise, haldamise ja hindamise juhtpõhimõtted. Muu hulgas tehakse neis õigussätetes järgmised muudatused: i) õigusaktidesse inkorporeeritakse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni põhimõtted; ii) suurendatakse vaimse tervise teenuste sõltumatut ja usaldusväärset haldamist kohalikul tasandil, luues integreeritud vastutuskeskused. Seda tehes nähakse kõnealuse reformiga ette olulised raamtingimused seonduvate investeeringute tegemiseks vaimse tervise teenuste edendamiseks.

Reformi rakendamisega seotud eesmärgid on kavas saavutada 31. märtsiks 2023.

Reform RE-r03 – Riiklike haiglate juhtimismudeli reformi lõpuleviimine

Reformi üldeesmärk on suurendada riikliku tervishoiuteenistuse haiglate tõhusust. Eesmärgi saavutamiseks on kavas: i) reformida avalik-õiguslike haiglate struktuuri ja sisemist töökorraldust; ii) kujundada haiglavõrk ümber vastavalt kavandatud suutlikkusele, võttes arvesse nõudlust teenuse järele ning inimressursse ja taristut; iii) parandada suhtlust riikliku tervishoiuteenistuse muude üksustega, nagu esmatasandi ja vaimse tervise teenuste pakkujatega ning palliatiivse ja integreeritud pikaajalise ravi võrgustikega; iv) kaasata tervishoiutöötajad ja vahendusfirmad riiklike haiglate juhtimisse; v) keskenduda kodanike tegelikele tervise- ja heaoluvajadustele.

Halduslepingutesse lisatakse objektiivsed näitajad haiglajuhtide töötulemuste hindamiseks, hinnates nii teenuse kvaliteeti kui ka avalik-õiguslike haiglate finantsseisundit. See aitab tagada kooskõla valitsuse tervishoiupoliitika prioriteetidega ja haiglaressursse prognoositavamalt hallata, kusjuures haiglate autonoomiat kombineeritakse tõhustatud järelevalve ja vastutusega. Uuendatud halduslepinguid rakendatakse järk-järgult ja need seatakse tähtsuse järjekorda vastavalt riiklike haiglate tähtsusele, suurusele ja geograafilisele paiknemisele. Samuti tugevdatakse nii tervishoiu- kui ka rahandusministeeriumi järelevalverolli ning kohaldatakse integreeritud ja sidusat lähenemisviisi, et hinnata haiglate tulemuslikkust ja heakskiidetud eelarvest kõrvalekaldumisi õigeaegselt korrigeerida.

Võttes arvesse hiljutise sõltumatu hindamise soovitusi laiendatakse tsentraliseeritud hankeid, et suurendada nende tõhusust. Eelkõige tuleb laiendada tsentraliseeritud hankeid meditsiiniseadmetele ja -seadmetele. Lisaks on kavas parandada riiklike haiglate sisejuhtimist, eelkõige integreeritud vastutuskeskuste loomise kaudu ja selliste keskustega seotud üksuste suhtes kohaldatava tulemuspõhise tasustamiskorra rakendamise kaudu. Seega jõustub riikliku tervishoiuteenistuse täielik vastutus tervishoiutöötajate ees.

Lisaks hõlmab meede algatusi haiglavõrgu ümberkujundamiseks, et tagada teenuste parem seotus. Eelkõige on kavas arendada koduse ravi võimalusi, et pakkuda haigla tasemel hooldust patsiendi kodus tihedas koostöös esmatasandi tervishoiuasutustega, integreeritud pikaajalise ravi riikliku võrgustikuga, sotsiaalsektoriga ja kohaliku kogukonnaga. Lisaks tugevdatakse riikliku tervishoiuteenistuse laborisuutlikkust nakkushaiguste diagnoosimisel ja intensiivravisuutlikkust.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C01-i01: Esmatasandi tervishoiuasutuste suutlikkuse suurendamine

Investeeringu eesmärk on laiendada esmatasandi tervishoiuteenuseid ja tugevdada esmatasandi tervishoiuteenuste keskset rolli elanikkonna tervishoiuvajaduste rahuldamisel riikliku tervishoiuteenistuse üldises struktuuris. Investeering põhineb esmatasandi tervishoiuteenuste reformil.

Investeering hõlmab järgmisi algatusi:

- Esiteks parandatakse osainvesteeringuga esmatasandi tervishoiuteenuste kättesaadavust, kvaliteeti ja tõhusust, aidates seega täiendada sõeluuringuprogrammide riiklikku ulatust ja tugevdada varajase diagnoosimise suutlikkust. Selleks on kavas teha järgmist: i) kaasata kõik tervisekeskused vähktõve, sealhulgas kolorektaal- ja emakakaelavähi sõeluuringutesse; ii) kaasata kõik tervisekeskused diabeetilise retinopaatia sõeluuringutesse; iii) tagada kõikide tervisekeskuste suutlikkus mõõta C-reaktiivset valku; iv) varustada tervisekeskused spiromeetritega astma, kroonilise obstruktiivse kopsuhaiguse ja suitsetamise varajaseks diagnoosimiseks, seireks ja raviks; v) varustada tervishoiuüksused Holteri seadmetega ja vererõhu ambulatoorse

jälgimise seadmetega; vi) tagada kõikide tervisekeskuste võimekus tegeleda nn diabeetilise jala sündroomiga; vii) võtta vastu raskelt haigete ja hulgihaigete patsientide individuaalsed hoolduskavad; viii) määrata kindlaks suunamisprotokollid kõige nõutavamates ravivaldkondades, nimelt oftalmoloogia, otorinolarüngoloogia, ortopeedia ja uroloogia; ix) luua ühtne teabesüsteem, mis hõlbustab patsientide suunamist ühelt tervishoiutasemelt teisele.

- Teiseks laiendatakse osainvesteeringu toel tervisekeskuste sekkumisvaldkondi, seeläbi suurendatakse selle tervishoiutaseme reageerimisvõimet ja eri valdkonna meditsiiniteenuste pakkumist, tugevdades erialast ja meeskonnatööd tervishoiuüksustes. Selleks on kavas teha järgmist: i) luua tervisekeskustesse stomatoloogiaosakonnad; ii) luua tervisekeskustesse integreeritud diagnostikakeskused (sealhulgas vähemalt röntgen- ja kliiniliste analüüside tegemise võimekusega); iii) osutada tervisekeskustes taastusraviteenuseid (tagada vajalike ruumide ning taastusravi, multidistsiplinaarsete ja interdistsiplinaarsete meeskondade olemasolu); iv) varustada kõik tervisekeskused seadmetega (esmaabikott, defibrillaator ja esmatähtsate funktsioonide jälgimise monitor), mis on vajalikud kvaliteetseks reageerimiseks hädaolukordadele (erakorraline abi); v) edendada meetmeid, et vähendada erakorraliste tervishoiuteenuste ebavajalikku ja/või välditavat kasutamist.

- Kolmandaks on kavas toetada osainvesteeringuga tervisekeskuste rajatiste ja seadmete ajakohastamist, energiatõhususe suurendamist, patsientidele ja spetsialistidele juurdepääsutingimuste, kvaliteedi, mugavuse ja ohutuse tagamist ning tervishoiuteenuste osutamise kohandamist uutele mudelitele. Selleks on kavas teha järgmist: i) ehitada 100 uut tervisekeskust; ii) renoveerida või kohandada 326 tervishoiuasutust, et suurendada energiatõhusust, täiustada ruumijaotust ning tagada juurdepääsetavus, sanitaarohutus ja mugavus; iii) ajakohastada meditsiiniseadmeid.

- Neljandaks keskendutakse osainvesteeringu puhul lähedusmeetmete tõhustamisele, eelkõige koduse ja ambulatoorse ravi ja sekkumise võimaldamisele kõige suurema riskiga elanikkonnarühmadel ning deinstitutsionaliseerimise ja ambulatoorse ravi edendamisele. Selleks on kavas teha järgmist: i) varustada tervisekeskused elektrisõidukitega, et toetada kodust ravi; ii) suurendada liikuvate üksuste arvu, et hõlmata hõreda asustusega piirkondi; iii) luua tervisekeskustes tehnilised tingimused, et viia läbi telekonsultatsioone ja krooniliste haiguste, näiteks südamepuudulikkuse telemonitooringut; iv) tugevdada ambulatoorseid hooldusüksusi ja integreeritud pikaajalise ravi meeskondi; v) luua ambulatoorseid üksusi, et toetada palliatiivset ravi tervisekeskustes; vi) koostada psühhosotsiaalsete sekkumismeetmete programmid tavapäraste vaimsete haiguste (depressioon ja ärevus) raviks tervisekeskustes.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C01-i02: Integreeritud pikaajalise ravi riiklik võrgustik ja palliatiivse ravi riiklik võrgustik

Investeeringu eesmärk on laiendada riiklikke palliatiivse ravi ja integreeritud pikaajalise ravi võrgustikke nii statsionaarse kui ka ambulatoorse ravi ning koduse ravi valdkonnas. Investeeringut toetab puudega inimesi käsitleva riikliku strateegia reform, mis on esitatud komponendis nr 3 sotsiaalsete meetmete kohta, ning see on osa Portugali deinstitutsionaliseerimise strateegiast ja üldisest püüdlusest käsitleda riigi ees seisvaid negatiivseid demograafilisi suundumusi.

Investeering koosneb struktureeritud ja etapiviisilisest programmist, mille eesmärk on anda rahalist toetust avaliku, sotsiaal- või erasektori projektiarendajatele, et i) laiendada riiklikku integreeritud pikaajalise ravi võrgustikku 5 500 voodikoha võrra, ehitades 275 uut 20 voodiga üksust (olemasolevatesse või uutesse üksustesse); ii) luua 20päeva üksused sõltumatu toimetuleku edendamiseks, et jälgida 500 ambulatoorset patsienti; iii) moodustada 50 integreeritud pikaajalise ravi kodumeeskonda, et tegeleda 1000 patsiendiga kodus (sealhulgas seadmed ja elektrisõidukid); iv) laiendada integreeritud vaimse tervise teenuste osutamist 1000 üksuses, 50 elukohas ja sotsiaalüksustes (toetus uute lahenduste väljatöötamiseks või olemasolevate lahenduste laiendamiseks); v) luua 10 vaimse tervise koduse ravi tugirühmades kuni 100 kohta (toetus rühma tegevuseks vajalike materiaalsete vahendite ja elektrisõidukite soetamiseks); vi) laiendada riiklikku palliatiivse ravi võrgustikku 20 vähekeeruka statsionaarse palliatiivse ravi üksusega 400 patsiendi jaoks; ning vii) luua 10 ambulatoorset palliatiivse ravi üksust kuni 100 kohaga (toetus meeskondade tegevuseks vajalike materiaalsete vahendite ja elektrisõidukite soetamiseks).

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C01-i03: Vaimse tervise reformi lõpuleviimine ja dementsuse strateegia rakendamine

Investeeringu eesmärk on toetada vaimse tervise teenuste reformi elluviimist, aidates seeläbi kaasa riikliku tervishoiuteenistuse reageerimissuutlikkuse laiendamisele ja tugevdamisele vaimse tervise valdkonnas.

Investeering koosneb täiendavatest osainvesteeringutest rajatistesse, struktuuridesse ja inimressurssi, nimelt: i) kogukonnas selliste hoolekandeteenuste loomine, mis võimaldavad deinstitutsionaliseerida psühhiaatriahaiglates või sotsiaalsektoris elavaid patsiente, kes ei saa kasutada riikliku integreeritud pikaajalise ravi võrgustiku pakutavaid teenuseid, sealhulgas luua riiklikus integreeritud pikaajalise ravi võrgustikus 500 ravikohta vaimse tervise teenuste osutamiseks; ii) ehitada üldhaiglatesse neli statsionaarset üksust, kõrvaldades akuutse kohtade puuduse psühhiaatriahaiglates; iii) luua 15 integreeritud vastutuskeskust, et võimaldada kodust ravi suurema autonoomia ja vastutusega patsientidele; iv) renoveerida 20 olemasolevat kohalikku vaimse tervise teenuste keskust; v) luua 40 ambulatoorset vaimse tervise meeskonda; vi) kohtupsühhiaatriateenuste ümberkujundamine, laiendamine ja uuendamine; vii) suurendada teadlikkust ja korraldada koolitusi dementsete patsientide raviviisidest.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C01-i04: Seadmed uutele haiglatele Seixalis, Sintras ja Ida-Lissabonis

Investeeringu eesmärk on valmistada ette uued kavandatavad haiglad Seixalis, Sintras ja Ida-Lissabonis, tugevdades seeläbi haiglavõrku ja haiglaravi pakkumist tihedalt asustatud piirkonnas, kus nõudlus tervishoiuteenuste järele on märkimisväärne. Eesmärk on tagada olulisele osale elanikkonnast parem juurdepääs tervishoiuteenustele ning aidata kaasa ebavõrdsuse vähendamisele ja sotsiaalse ühtekuuluvuse suurendamisele piirkonnas.

Investeering hõlmab Seixali, Sintra ja Ida-Lissaboni uutesse haiglatesse paigaldatavate järgmiste seadmete ostu: i) kliinilised, meditsiinilised ja kõrgtehnoloogilised seadmed; ii) üldvarustus, sealhulgas erimööbel; iii) arvutiseadmed.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C01-i05-RAM: Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse tugevdamine

Investeeringu eesmärk on rakendada Madeira autonoomse piirkonna piirkondliku tervishoiusüsteemi strateegilist kava ja vaimse tervise edendamise piirkondlikku strateegiat.

Investeering koosneb kahest osainvesteeringust. Esiteks hõlmab see osainvesteeringuid integreeritud pikaajalise ravi piirkondliku võrgustiku laiendamiseks, arendamiseks ja parandamiseks, sealhulgas suurendades iga tüüpi ravi kohtade arvu kooskõlas deinstitutsionaliseerimise põhimõttega, koostöös era- ja sotsiaalsektoriga ning piirkondades, mida iseloomustab kiirem rahvastiku vananemine ja/või väiksem ravisuutlikkus. Teiseks hõlmab see ka osainvesteeringuid, mille eesmärk on tugevdada reageerimissuutlikkust vaimse tervise probleemide ja vananemisega seotud dementsuse korral, sealhulgas haiglate ja esmatasandi arstiabi rajatiste taristu ja seadmete ajakohastamine, uute ravikohtade loomine koduse ravi ja päevahaigla teenuste osutamiseks ning ambulatoorsete vaimse tervise meeskondade loomine.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C01-i06: Digipööre tervishoius

Investeeringu eesmärk on tegeleda riikliku tervishoiuteenistuse digipööret takistavate kitsaskohtadega, sealhulgas tervishoiutöötajate käsutuses oleva asjakohase riist- ja tarkvara puudumisega, tugevdada riikliku tervishoiuteenistuse infosüsteemide standardimist ning parandada kasutajakogemust ja andmetele juurdepääsu.

Investeering koosneb neljast osainvesteeringust. Esiteks täiustatakse terviseandmete võrgustikku, et parandada teenuste kvaliteeti ja riikliku tervishoiuteenistuse kasutuses olevate arvutisüsteemide vastupidavust, hõlbustades andmete kasutamist otsuste tegemise tugisüsteemides, tagades eri infosüsteemide koostalitlusvõime ja vastavuse asjakohastele turvapõhimõtetele. Teiseks lihtsustatakse, ühtlustatakse ja digiteeritakse suhtlust kodanike ja tervishoiuüksuste vahel selliste elektrooniliste vahendite abil, nagu kodanikukeskne platvorm ja teletervise vahendid, et parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust. Kolmandaks tehakse tervishoiutöötajatele kättesaadavaks ajakohastatud ja koostalitlusvõimelised vahendid (nt telemonitooringu- ja telerehabilitatsiooniplatvormid ning süsteemid, mis parandavad andmete ülekantavust esmatasandi arstiabi, haiglaravi ja integreeritud pikaajalist ravi pakkuvate asutuste vahel) ning asjakohane digioskuste alane koolitus. Neljandaks edendatakse kliiniliste andmete digiteerimist, et teostada riikliku tervishoiuteenistuse tegevuse järelevalvet.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2024.

Investeering RE-C01-i07-RAM: Madeira piirkondliku tervishoiusüsteemi digiteerimine

Investeeringu eesmärk on edendada Madeira piirkondliku tervishoiuteenuse digiteerimist digitehnoloogia kasutuselevõtu kaudu, et parandada tervishoiuteenuste kvaliteeti ja tõhusust ning suurendada tervishoiutöötajate ja kodanike mõjuvõimu.

Investeering koosneb mitmest osainvesteeringust, sealhulgas: i) digitehnoloogia rakendamine, et toetada patsientide seiret, tõhustada telefoni teel tervishoiuteenuste osutamist ja kodanike tervisliku seisundi telemonitooringut; ii) digitehnoloogia ja tehisintellekti tugevdamine epidemioloogilise seire eesmärgil; tervise digiteerimise suurendamine ja infosüsteemide koostalitlusvõime parandamine; iv) kodanike juurdepääsu parandamine tervisealasele teabele ja tervishoiuteenustele digitaalsete vahendite abil; v) kodanike ja sidusrühmade koolitamine, et nad kasutaksid tervishoiu valdkonna digivahendeid.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2024.

Investeering RE-C01-i08-RAA: Digihaigla Assooridel

Investeeringu eesmärk on suurendada tervishoiuteenuste pakkumist ja tagada parem juurdepääs tervishoiuteenustele Assooridel piirkondliku tervishoiuteenuse digitaliseerimise kaudu.

Investeering seisneb elektroonilise terviseloo loomises iga kodaniku jaoks, infosüsteemide koostalitlusvõime suurendamises, et võimaldada kliinilise teabe jagamist tervishoiutöötajate vahel, tervishoiu kättesaadavuse parandamises kõige isoleeritumatel ilma haiglata saartel, korraldades telemeditsiini konsultatsioone, ning vajaliku riist- ja tarkvara ning infosüsteemide loomises.

Investeering tehakse 30. septembriks 2025.

Investeering RE-C01-i09: Üldine aktiivse elu toetamise süsteem

Investeeringu eesmärk on edendada Portugalis füüsilist ja emotsionaalset heaolu, suurendades kehalise aktiivsuse taset riigis ning aidates kaasa haiguste paremale ennetamisele ja mittenakkuslikest haigustest tuleneva koormuse haldamisele.

Investeering koosneb järgmisest: i) riiklik kampaania ja tehnoloogiline platvorm, et edendada kehalist aktiivsust, suurendada kodanike teadmisi regulaarse kehalise aktiivsuse kasulikkusest igas vanuses, kirjutada ette harjutusi vastavalt nende võimetele ning julgustada tervislikumaid eluviise omaks võtma; ii) laiendada koolisporti kogukonnale, toetades aktiivset liikumist alates nooremast east kogu elu jooksul ja koos perega, et õpilased oleksid edukamad ja järgiksid tervislikumat eluviisi; iii) edendada kehalist aktiivsust töökohal, toetades meetmete ja programmide rakendamist ning pakkudes füüsilise aktiivsuse praktiseerimiseks ruume ja seadmeid.

Investeering tehakse 30. septembriks 2025.

A. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
1. 1	Re-C01-r01	M	Esmatasandi tervishoidu käsitlevate õigusaktide jõustumine	Muudetud õigusaktide jõustumine				2. kv	2023	Esmatasandi tervishoidu käsitlevate õigusaktide läbivaatamine, nimelt: i) esmatasandi tervisekeskuste funktsionaalsete üksuste aluseks olevad õigusaktid (sealhulgas dekreetseadus nr 73/2017 näidis B-tüüpi peretervise üksuste kohta, valitsuse määrus nr 1368/2007, näidis B-tüüpi peretervise üksuste eeskirjad ja tasustamismudel ning sellega seotud õigusakt ning muud liiki esmatasandi tervishoiuüksuste toimimist toetavad õigusaktid); ning ii) tervisekeskusi käsitlevad õigusaktid (sealhulgas tervisekeskuste tegevust käsitlevad õigusaktid, nimelt dekreetseadus nr 28/2008).
1. 2	Re-C01-r01	T	Juurdepääsu võimaldamine riskistratifitseerimise vahendile, et toetada kliinilist juhtimist tervisekeskuste funktsionaalsetes üksustes		Arv	0	1 000	4. kv	2023	Tervisekeskuste selliste funktsionaalsete üksuste arv, kes saavad juurdepääsu registreeritud kasutajaid hõlmavale riskistratifitseerimisvahendi teabele. Riskistratifitseerimisvahend võimaldab ennetavat sekkumist suurema kliinilise riski ja sotsiaalse haavatavusega elanikkonnarühmades, tagades kogu riigis rahvastikupõhised sõeluuringud ja varajase diagnoosimise programmid, samuti kõige sagedasemate haiguste (kardiovaskulaarne, diabeet, vähktõbi, hingamisteed, vaimne ja osteoartikulaarne) all kannatavate patsientide õigeaegse ravi ja asjakohased järelmeetmed.

1. 3	Re-C01-r01	T	Tervishoiuvaldkonna vastutuse detsentraliseerimise protsessi lõpuleviimine omavalitsustes		Arv	0	201	4. kv	2022	Selliste uute omavalitsuste arv, kus tervishoiuvaldkonna ülesannete detsentraliseerimise protsess on 30. jaanuari 2019. aasta dekreetseaduse nr 23/2019 kohaselt lõpule viidud, allkirjastades tervishoiuministeeriumi, piirkondlike tervishoiuasutuste ja omavalitsuste poolt üleviimise teate. Vastutuse üleminek hõlmab eelkõige järgmist: i) kohalike omavalitsuste osalemine esmatasandi tervishoiuüksuste ning sõltuvuse ja sõltuvusega seotud käitumisse sekkumise üksuste planeerimis-, juhtimis- ja investeerimisotsustes, eelkõige nende ehitamisel, seadmete paigaldamisel ja hooldamisel; ii) esmatasandi tervishoiuga seotud muude seadmete haldamine, hooldus ja säilitamine; iii) operatiivse abi osutamine riikliku tervishoiuteenistuse tervisekeskuste funktsionaalsete üksuste ning sõltuvuskäitumise ja -sõltuvusega seotud sekkumise üksuste tervishoiutöötajatele; iv) tervisekeskuste logistiliste tugiteenuste haldamine; v) strateegiline partnerlus haiguste ennetamise programmides, pöörates erilist tähelepanu tervislike eluviiside edendamisele ja aktiivsena vananemisele.
1. 4	Re-C01-r02	M	Jõustub uus vaimse tervise dekreetseadus, milles sätestatakse vaimse tervise teenuste korraldamise põhimõtted.	Uue vaimse tervise dekreetseaduse jõustumine				4. kv	2021	Uus dekreetseadus kajastab valitsuse 15. juuni 2020. aasta korraldusega nr 6324/2020 (muudetud valitsuse 20. novembri 2020. aasta korraldusega nr 11485/2020) loodud töörühma muudatusettepanekuid vaimse tervise teenuste korraldamise põhimõtete määratlemiseks.
1. 5	Re-C01-r02	M	Jõustub uus vaimse tervise seadus, milles sätestatakse vaimuhaigusega inimeste õigustega seotud põhimõtted ning reguleeritakse kohustuslikku haiglaravi või ravi.	Uue vaimse tervise seaduse jõustumine				1. kv	2023	Uus vaimse tervise seadus kajastab valitsuse 15. juuni 2020. aasta korraldusega nr 6324/2020 (muudetud valitsuse 20. novembri 2020. aasta korraldusega nr 11485/2020) loodud töörühma muudatusettepanekuid, mille eesmärk on kehtestada vaimuhaigusega inimeste õigustega seotud põhimõtted ja reguleerida kohustuslikku haiglaravi või ravi.
1. 6	Re-C01-r03	M	Uue halduslepingu vormi jõustumine	Uue halduslepingu vormi jõustumine				2. kv	2022	Uue halduslepingu vormi jõustumine tervishoiu- ja rahandusministeeriumite ühisel heakskiidul. Uut vormi peavad järgima kõik tulevased juhtimislepingud, millele kirjutavad alla kõik tervishoiusüsteemi kuuluvate

										riigiettevõtete avaliku sektori juhid, et tugevdada vastutust ja soodustada tulemuspõhiseid juhtimistavasid.
1. 7	Re-C01-r03	M	Riikliku tervishoiuteenistuse uue juhtkonna raamatupidamiskava jõustumine	Uue juhtkonna raamatupidami sarvestuse kava jõustumine				1. kv	2024	Riikliku tervishoiuteenistuse juhtimisarvestuse kava koostamine, et koguda riiklikul tasandil teavet haiglateenuste kulude, tulude ja tulemuste kohta, parandades seeläbi vahendite eraldamist riiklikus tervishoiuteenistuses, võrdlusuuringuid ja tehes kindlaks valdkonnad, kus tervishoiuasutuste tegevustõhusust tuleks parandada. Tervishoiusüsteemi keskjuhatus levitab uut juhtkonna raamatupidamise kava normatiivse ringkirja kaudu.
1. 8	Re-C01-r03	T	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates		Arv	0	10	4. kv	2022	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates, et: i) parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust, kvaliteeti ja tõhusust; ii) tugevdada tervishoiuteenuste kliinilist juhtimist, sõltumatust ja vastutust; iii) julgustada tervishoiutöötajaid jätkama töötamist riiklikes haiglates; iv) jagada riske ja kasu tervishoiuteenuste ja haiglate vahel; v) väärtustada iga tervishoiuteenuse ja haigla missiooni riikliku tervishoiuteenistuse piirkondlikus ja riiklikus kontekstis.
1. 9	Re-C01-r03	T	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates		Arv	10	25	4. kv	2025	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates, et: i) parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust, kvaliteeti ja tõhusust; ii) tugevdada kliiniliste tervishoiuteenuste juhtimist, sõltumatust ja vastutust; iii) julgustada tervishoiutöötajaid jätkama töötamist riiklikes haiglates; iv) jagada riske ja kasu tervishoiuteenuste ja haiglate vahel; v) väärtustada iga tervishoiuteenuse ja haigla missiooni riikliku tervishoiuteenistuse piirkondlikus ja riiklikus kontekstis.
1. 10	Re-C01-r03	T	Koduhaiglatele reageerimise tõhustamine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates		Arv	0	5 000	4. kv	2024	Suurendada koduse ravi osutamise võimalusi, võimaldades pakkuda kodus piiratud aja jooksul haigla tasemel keerukaid ja intensiivravi tervishoiuteenuseid tihedalt seotuna esmatasandi tervishoiuteenustega, integreeritud pikaajalise ravi riikliku võrgustikuga, sotsiaalsektoriga ja laiema kogukonnaga, mõõdetuna uute koduse ravi episoodide arvuga (määratletud kui raviteenuste arv, mida osutatakse ajavahemikul, mil patsient on kodusel ravil üksuse alluvuses, katkestamatult alates koduse ravi alguse kuupäevast kuni ravilt lahkumise kuupäevani).

1. 11	Re-C01-r03	M	Ravimite kesksete hankemehhanismide tugevdamise tegevuskava jõustumine	Ravimite kesksete hankemehhanismide tugevdamise tegevuskava jõustumine				2. kv	2024	Jõustatakse tegevuskava, mille eesmärk on tugevdada ravimite keskseid hankemehhanisme, rakendada soovitused, mis tulenevad ravimite tsentraliseeritud hangete sõltumatust hindamisest Portugalis, mille viis struktuurireformi tugiprogrammi raames läbi Austria riiklik rahvatervise instituut.
1. 12	Re-C01-r03	M	Riikliku tervishoiuteenistuse uue ainuõigusliku töökorra jõustumine	Uue ainuõigusliku töö korra jõustumine				1. kv	2023	Tervishoiutöötajate uus ainuõiguslik töökord riiklikus tervishoiuteenistuses, mis hõlmab asjakohaseid mehhanisme tööaja korraldamiseks ja palgatabelite koostamiseks.
1. 13	Re-C01-i01	M	Esmaabiteenuste puhul kasutatava valge, sinise ja rohelise koodi kasutuselevõtt ka muude tervishoiuteenuste, sealhulgas esmatasandi tervishoiuteenuste puhul	Hädaolukorrale viitamise tingimuste jõustumine				1. kv	2022	Esmaabiteenuste puhul kasutatava valge, sinise ja rohelise koodi, suunamisprotsessi ja halduseeskirjade kasutuselevõtt ka muude tervishoiuteenuste, sealhulgas esmatasandi tervishoiuteenuste puhul
1. 14	Re-C01-i01	T	Uute terviseüksuste ehitamine		Arv	0	20	4. kv L	2023	Amortiseerunud hoonete asendamiseks ehitatud selliste uute tervishoiuüksuste arv, mille puhul on kasutajatele ja tervishoiutöötajatele tagatud ligipääsetavus, kvaliteet, mugavus ja ohutus ning hoone haakub uute tervishoiumudelitega. Amortiseerunud hoonete asendamiseks ehitatud uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
1. 15	Re-C01-i01	T	Uute terviseüksuste ehitamine		Arv	20	100	2. kv	2026	Amortiseerunud hoonete asendamiseks ehitatud selliste uute tervishoiuüksuste arv, mille puhul on kasutajatele ja tervishoiutöötajatele tagatud ligipääsetavus, kvaliteet, mugavus ja ohutus ning hoone haakub uute tervishoiumudelitega. Amortiseerunud hoonete asendamiseks ehitatud uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
1. 16	Re-C01-i01	M	Täiendada esmatasandi tervishoiu sõeluuringute ja varajase diagnoosi programmide riiklikku ulatust	Aruanne esmatasandi arstiabi sõeluuringute ja varajase diagnoosi programmide				1. kv	2026	Selle eesmärgi saavutamine hõlmab järgmist: i) tervisekeskuste kaasamine emakakaela sõeluuringutesse; ii) tervisekeskuste kaasamine käärsoole ja pärasoole sõeluuringutesse; iii) 300 tervisekeskuse kaasamine diabeetilise retinopaatia sõeluuringutesse; iv) varustada funktsionaalsed üksused Holteri seadmetega ja vererõhu ambulatoorse jälgimise seadmetega v) astma, kroonilise

				lõpuleviimise kohta						obstruktiivse kopsuhaiguse ja suitsetamise (spiromeetrite) diagnoosimis- ja ravivahendite kasutuselevõtt tervisekeskustes; ning vi) tagada kõikide tervisekeskuste suutlikkus mõõta C-reaktiivset valku.
1. 17	Re-C01-i01	M	Suurendada esmatasandi tervisekeskuste reageerimisvõimet ja laiendada nende sekkumisvaldkondi	Aruanne esmatasandi tervisekeskuste reageerimissuutlikkuse suurendamise ja nende sekkumisvaldkondade laiendamise kohta				2. kv	2026	Selle eesmärgi saavutamine hõlmab järgmist: i) tagada kõikide tervisekeskuste võimekus tegeleda nn diabeetilise jala sündroomiga; ii) avada tervisekeskustes hambaarsti vastuvõtt; iii) luua tervisekeskustes integreeritud diagnostikakeskused (väikese keerukusega täiendavad diagnostika- ja ravivahendid, röntgen- ja kliinilised analüüsid); iv) luua tervisekeskustes liikumise ja rehabilitatsiooniga tegelevad üksused; v) tervisekeskuste varustamine seadmetega (esmaabikott, defibrillaator, esmatähtsate funktsioonide monitor), mis on vajalikud kvaliteetseks reageerimiseks hädaolukordadele (erakorraline abi).
1. 18	Re-C01-i01	M	Tervishoiuasutuste ja -seadmete uuendamine, et tagada esmatasandi tervisekeskuste juurdepääsetavus, kvaliteet ja ohutus	Aruanne tervishoiuasutuste ja -seadmete uuendamise kohta				2. kv	2026	Selle eesmärgi saavutamine hõlmab järgmist: i) ehitada 100 tervishoiuasutust, Amortiseerunud hoonete asendamiseks eraldatakse 154 841 862 eurot; uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel; ii) renoveerida või kohandada 326 tervishoiurajatist, et suurendada energiatõhusust, täita hädaolukorra kava ja/või tagada kasutajatele ja tervishoiutöötajatele ligipääsetavus, ohutus ja mugavus, millest 133 509 208 euro suurune toetus on seotud energiatõhusa renoveerimisega ja 11 322 726 euro suurune toetus on seotud energiatõhusa renoveerimisega, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovituses (ELi) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta (hankemenetlustes peavad olema tagatud nõuded hoonete energiatõhususe parandamiseks); ning iii) seadmete ajakohastamine (sealhulgas kliinilised põhiseadmed, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed, energiatõhususe seadmed ja ohutusseadmed).
1. 19	Re-C01-i01	MT	Ambulatoorse ravi ning koduse ja ambulatoorse sekkumise tugevdamine	Aruanne ambulatoorse ravi ning koduse ja ambulatoorse sekkumise tugevdamise kohta				2. kv	2026	Selle eesmärgi saavutamine hõlmab järgmist: i) pakkuda vähemalt 770 elektrisõidukit, et toetada koduse ravi osutamist tervisekeskuste poolt; ii) uute mobiilsete üksuste arvu suurendamine vähemalt 34 võrra, et hõlmata väikese tihedusega piirkondi.

1. 20	Re-C01-i02	M	Jõustub määrus, mis käsitleb rahalise toetuse eraldamist piirkondlike tervishoiuasutuste jaoks	Rahalise toetuse eraldamist käsitleva määruse jõustumine				1. kv	2022	Jõustub määrus rahalise toetuse eraldamise kohta piirkondlike tervishoiuasutuste poolt, milles määratakse kindlaks programmi juhtimismudel ja vastavad taotlejate nõuded.
1. 21	Re-C01-i02	T	Statsionaarse ja ambulatoorse integreeritud pikaajalise ravi riikliku võrgustiku ja palliatiivse ravi riikliku võrgustiku reageerimisvõime tugevdamine		Arv	0	7 400	4. kv	2025	Integreeritud pikaajalise ravi ja palliatiivse ravi riiklike võrgustike reageerimisvõime tugevdamine uute statsionaarsete ja ambulatoorsete ravikohtade loomise kaudu: i) 5 500 uut statsionaarset voodikohta integreeritud pikaajalise ravi riiklikus võrgustikus; ii) 500 uut ravikohta päevase taastusravi üksustes integreeritud pikaajalise ravi riiklikus võrgustikus; iii) 1000 uut voodikohta integreeritud vaimse tervise pikaajalise ravi osutamiseks; iv) 400 uut voodikohta riiklikus palliatiivse ravi võrgustikus vähekeeruka statsionaarse ravi teostamiseks. See hõlmab 198 337 500 eurose toetuse kasutamist uue tervishoiutaristu ehitamiseks. Nende uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
1. 22	Re-C01-i02	T	Integreeritud pikaajalise ravi riikliku võrgustiku ja palliatiivse ravi riikliku võrgustiku reageerimisvõime tugevdamine koduhoolduses		Arv	0	1 200	4. kv	2023	Integreeritud pikaajalise ravi ja palliatiivse ravi riiklike võrgustike reageerimisvõime tugevdamine koduse ravi valdkonnas järgmiste uute ravikohtade loomise kaudu: i) 1 000 uut ravikohta integreeritud pikaajalise koduse ravi meeskondades; ii) 100 uut ravikohta vaimse tervise tugirühmades integreeritud pikaajalise ravi riiklikus võrgustikus; iii) 100 uut ravikohta ambulatoorse palliatiivse ravi tugirühmades.
1. 23	Re-C01-i03	T	Kohtupsühhiaatriaüksuste ja -seadmete remont		Arv	0	3	4. kv	2025	Uue kohtupsühhiaatriaüksuse (Sobral Cid) ehitamine ja kahe üksuse (Lissaboni psühhiaatriahaiglakeskus ja Magalhães Lemose haigla) renoveerimine, et tagada tingimused, mis on kooskõlas inimõiguste austamisega, eelkõige eraelu puutumatuse, mugavuse ja ruumide inimlikuks muutmise osas, jätmata tähelepanuta kohtukorralduste täitmisega seotud julgeolekutingimusi, mis takistavad rahvusvahelistel organisatsioonidel teha Portugali Vabariigis edasisi süüdimõistvaid otsuseid (Euroopa piinamisvastane komitee).
1. 24	Re-C01-i03	M	Teadlikkuse suurendamine ja koolituste pakkumine dementsusega patsientide raviviiside kohta	Aruanne uute teadlikkuse suurendamise ja koolitusmeetmete				4. kv	2022	Teadlikkuse suurendamine ja koolituste pakkumine dementsusega patsientide raviviiside kohta, et toetada sotsiaal- ja tervishoiuteenuste reforme, mis on suunatud sotsiaal- ja tervishoiuteenuste või muude sotsiaal- ja tervishoiupoliitika valdkonnas üldsusega koostööd tegevate üksuste töötajatele ning sotsiaal- ja

				rakendamise ning nende arendamise kohta						tervishoiuteenuste kasutajatele.
1. 25	Re-C01-i03	M	Vaimse tervise võrgustiku tugevdamise lõpuleviimine	Aruanne kõigi kirjeldatud vaimse tervise võrgustiku tugevdamise algatuste lõpuleviimise kohta				4. kv	2025	Kõigi vaimse tervise võrgustiku tugevdamiseks määratletud meetmete lõpuleviimine, sealhulgas: i) nelja uue haiglaüksuse loomine üldhaiglates; ii) 15 integreeritud vastutuskeskuse loomine vaimse tervise teenuste valdkonnas; iii) 20 olemasoleva kohaliku vaimse tervise keskuse renoveerimine; iv) 500 ravikoha loomine, mis vastavad selliste institutsionaliseeritud inimeste vajadustele, kellel on krooniline vaimuhaigus; v) kolme kohtupsühhiaatriaasutuse ja nende varustuse ajakohastamine; vi) ehitada kolm ajutist kohtumeditsiiniüksust; vii) koolituste pakkumine dementsusega patsientide raviviiside kohta. Meede hõlmab 58 507 675 euro suurust toetust energiatõhusaks renoveerimiseks, et saavutada keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovituses (ELi) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta. Hoonete energiatõhususe parandamise nõuded peavad sisalduma riigihankemenetlustes ja need tuleb tagada vastavalt tehnilisele kirjeldusele.
1. 26	Re-C01-i04	M	Seadmete ostmine Ida-Lissaboni, Seixali ja Sintra haiglatele	Seadmete ostmine Lissaboni-ida, Seixali ja Sintra haiglate jaoks, seotud toetuste kogusumma on 178 740 000 eurot.				2. kv	2026	178 740 000 euro suurune toetus, et osta Lissaboni, Seixali ja Sintra uute haiglate jaoks seadmeid (kõrgtehnoloogilised kliinilised ja meditsiinilised seadmed; üldvarustus, kohandatud ergonoomiline mööbel, mida on lihtne puhastada, arvutiseadmed).
1. 27	Re-C01-i05-RAM	T	Madeira piirkondliku tervishoiusüsteemi koduse ravi kohtade arvu suurenemine		Arv	0	1 500	2. kv	2026	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse reageerimisvõime tugevdamine, suurendades koduse ravi kohtade arvu, võimaldades pakkuda piiratud aja jooksul kodus haigla tasemel keerukaid ja intensiivravi tervishoiuteenuseid tihedalt seotuina esmatasandi arstiabi ja muude teenustega.
1. 28	Re-C01-i05-RAM	T	Kohalike vaimse tervise meeskondade loomine Madeira piirkondlikus tervishoiuteenistuses		Arv	0	11	2. kv	2026	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse reageerimisvõime tugevdamine vaimse tervise ja vananemisega seotud dementsuse valdkonnas ambulatoorsete vaimse tervise meeskondade loomise kaudu.

1. 29	Re-C01-i05-RAM	M	Klassifitseerimissüsteemi, funktsionaalse profiili ja kasutajate suunamissüsteemi juurutamine, et tugevdada Integreeritud pikaajalise ravi mudelit Madeira piirkonnas	Aruanne klassifitseerimissüsteemi, funktsionaalse profiili ja kasutajate suunamissüsteemi kasutuselevõtu kohta				4. kv	2021	Võtta kasutusele klassifitseerimissüsteem, funktsionaalne profiil ja kasutajate suunamissüsteem, et tugevdada Madeiral integreeritud pikaajalise ravi piirkondlikku mudelit ning selle koordineerimist ja tehnilist haldamist.
1. 30	Re-C01-i05-RAM	T	Integreeritud pikaajalise ravi kohtade arvu suurenemine Madeira piirkondlikus tervishoiusüsteemis		Arv	0	1 080	4. kv	2025	Madeira piirkondlikus tervishoiusüsteemis integreeritud pikaajalise ravi võrgustikus loodud uute voodikohtade arv, üldised valdkonnad (tervenenute arv keskmise pikkusega ravi ja rehabilitatsiooniüksuste ning pikaajalise ravi ja hoolduse üksuste puhul) ning vaimse tervise ja pediaatriliste teenuste üldarv. Toetust kasutatakse järgmiselt:: i) 44 700 000 eurot uue tervishoiutaristu ehitamiseks; uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel; ii) 23 300 000 eurot energiatõhusaks renoveerimiseks.
1. 31	Re-C01-i05-RAM	T	Madeira piirkondliku tervishoiusüsteemi esmaste tervishoiuteenuste uuendamine		Arv	0	15	2. kv	2026	Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse renoveeritud esmatasandi tervishoiuasutuste arv.
1. 32	Re-C01-i06	T	Kohalike infotehnoloogiavõrkude ajakohastamine		%	0	90	4. kv	2022	Riikliku tervishoiuteenistuse ajakohastatud kohalike infotehnoloogiavõrkude protsent, mida korraldab ja rakendab tervishoiuministeeriumi ühistalituste üksus, mis hakkab seega toimima ühtse side uue mudeli (internetiprotokolli) raames.
1. 33	Re-C01-i06	T	Teletervise- ja telemonitooringufunktsioonide rakendamine		%	0	15	4. kv	2022	Nende kasutajate osakaal, kellel on juurdepääs uutele teletervise ja telemonitooringu funktsioonidele, mis võimaldavad osutada kaugtervishoiuteenuseid, suurendades seeläbi juurdepääsu tervishoiuteenustele ja kodanike osalemist kaugteabe kogumise ja kaugravi protsessis.
1. 34	Re-C01-i06	T	Infotehnoloogia haldusmoodulite, kliiniliste põhimoodulite ja erakorraliste kliiniliste moodulite rakendamine		%	0	15	4. kv	2024	Selliste tervishoiutöötajate osakaal, kellel on juurdepääs integreeritud infotehnoloogia moodulitele, kliinilistele põhimoodulitele ja erakorralistele kliinilistele moodulitele: i) kliinilise teabe salvestamine ja konsulteerimine esmatasandi arstiabi, haiglaravi ja järelravi raames, et tagada terviseteabe kättesaadavus ja integreerimine ning kasutajate ja tervishoiutöötajate suurem ohutus; ii) hädaolukorras, õendusregistris ja

										tervishoiuteenuste telemonitooringus.
1. 35	Re-C01-i07-RAM	T	Madeira piirkondliku tervishoiusüsteemi uued arvutiseadmed		Arv	0	3 600	4. kv	2024	Uute arvutiseadmete arv Madeira piirkondliku tervishoiuteenistuse jaoks, et jälgida Madeira piirkondliku tervishoiuteenuse kasutajaid ja tagada nende suurem lähedus, vähendada vigade riski, suurendada tõhusust ja võimaldada kiiret juurdepääsu kasutajaandmetele.
1. 36	Re-C01-i08-RAA	T	Parem juurdepääs Assooride piirkondliku tervishoiuteenuse kasutajaportaalile		Arv	0	25 000	3. kv	2025	Assooride piirkondlike tervishoiuteenuste kasutajaportaalile juurdepääsevate täiendavate üksikkasutajate arv aastas tänu digitaalsete tervishoiuteenuste ja seal kättesaadava meditsiinilise teabe laiendamisele.
1. 37	Re-C01-i08-RAA	T	Telemeditsiini konsultatsioonid Assooride piirkondlikus tervishoiuteenistuses		Arv	0	1 000	3. kv	2024	Telemeditsiinialaste kohtumiste arv aastas esmatasandi tervishoiuasutustes ja eriarstidega Assooride piirkondlikus tervishoiuteenistuses.
1. 38	Re-C01-i09	T	Programmide „Koolispordikogukond“ ja „Koolisport ratastel“ rakendamise lõpuleviimine koolides		Arv	0	1 980	3. kv	2025	Selliste teise taseme õppeasutuste arv, kuhu on tarnitud erineva suurusega jalgrattaid, et õpetada õpilastele jalgrattasõitu, ning selliste riiklike koolide arv, kuhu on programmi „School Sports Community“ raames tarnitud täiskasvanute jalgrattaid.
1. 39	Re-C01-i09	M	Üldise aktiivse elu toetamise süsteemi riikliku kampaania ja sellega seotud tehnoloogilise platvormi käivitamine	Uued sidekanalid ja platvorm, mis toimivad aktiivse elu toetamise üldise süsteemi riikliku kampaania jaoks				3. kv	2025	Käivitada riiklik kampaania aktiivse elu toetamise üldise süsteemi ja sellega seotud tehnoloogilise platvormi loomiseks, et suurendada kodanike teadmisi regulaarsest kehalisest tegevusest saadava kasu kohta igas vanuses ja vastavalt nende võimetele, eesmärgiga soodustada tervislikuma eluviisi omaksvõtmist.

B. KOMPONENT 2: Eluase

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse probleeme, mis on seotud nii Portugali mandriosas kui ka Assooride ja Madeira autonoomsetes piirkondades haavatavate elanikkonnarühmade jaoks mõeldud alaliste ja ajutiste eluasemete struktuurse puudusega, aidates samal ajal kaudselt kaasa sotsiaalkaitsesüsteemi tugevdamisele. Avaliku sektori elamumajandus moodustab Portugali elamufondist vaid 2 % ning seda peetakse ebapiisavaks, et rahuldada enim puudust kannatavate ja sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste vajadusi.

Komponendi peamised eesmärgid on järgmised: i) suurendada sotsiaal- ja taskukohaste eluasemete pakkumist (sealhulgas tegeleda muude seotud vajadustega, nagu põhitaristu ja seadmete puudumine, ebatervislikud ja ebakindlad elukohad, ebakindlus või lepinguliste suhete puudumine, ülerahvastatus või eluaseme sobimatus puudega või piiratud liikumisvõimega elanike erivajaduste rahuldamiseks); luua riigi tasandil suutlikkus pakkuda erakorralist ja ajutist majutust selliste ootamatute või ettenägematute sündmuste korral, nagu loodusõnnetused, tulekahjud, pandeemiad, ränne, varjupaigataotlused või otsese ohuga olukorrad, nagu koduvägivald, inimkaubandus, väljatõstmiste oht jne; ning iii) suurendada üliõpilastele taskukohaste hindadega majutuse pakkumist. Komponendi investeeringud hõlmavad uute eluruumide ehitamist ja olemasolevate renoveerimist.

See komponent aitab täita 2019. ja 2020. aasta Euroopa poolaasta raames Portugalile esitatud riigipõhiseid soovitusi, eelkõige: parandada sotsiaalse turvavõrgu tõhusust ja piisavust (riigipõhine soovitus 2/2019); tagada piisav ja tõhus sotsiaalkaitse ja sissetulekutoetus (riigipõhine soovitus 2-2020); suurendada kõrgkooli lõpetanute arvu, eelkõige teaduse ja infotehnoloogia valdkonnas (üliõpilasmajutuse investeeringute kaudu) (riigipõhine soovitus 2/2019). See komponent aitab kaasa ka rohepööret käsitleva riigipõhise soovituse (riigispetsiifiline soovitus 32020) täitmisele. Lisaks aitab see komponent rakendada mitmeid Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtteid, näiteks: „Abivajajatele tagatakse juurdepääs kvaliteetsele sotsiaalmajutusele või eluasemetoetusele“ (EPSR 19. a); „Haavatavatel inimestel on õigus asjakohasele abile ja kaitsele sunniviisilise väljatõstmise eest“ (Euroopa sotsiaalõiguste sammas 19. b); „Kodututele pakutakse piisavat peavarju ja teenuseid, et edendada nende sotsiaalset kaasatust“ (Euroopa sotsiaalõiguste sammas 19. c); Sotsiaalkaitse (EPSR 12); „Puuetega inimeste kaasamine“ (EPSR 17); „Juurdepääs olulistele teenustele“ (EPSR 20); „Haridus, koolitus ja elukestev õpe: Igaühel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvale õppele, et säilitada ja omandada oskused, mis võimaldavad täiel määral ühiskonnas osaleda ja aitavad edukalt toime tulla üleminekutega tööturul" (Euroopa sotsiaalõiguste sammas 1). Samuti võetakse arvesse keskkonnamõõdet, eelkõige edendades uute ja kõrgete energiatõhususe standarditega ehitiste ehitamist.

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

B. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r04: Erakorralist ja ajutist eluasemevajadust käsitlev riiklik kava

Reformi eesmärk on luua avalik riiklik võrgustik erakorralise ja ajutise eluasemevajaduse rahuldamiseks osana eluasemepoliitika uuendamisest Portugalis, et kaitsta kindlaksmääratud sihtrühmi ja suurendada nende mõjuvõimu ning edendada sotsiaalset kaasatust ja võidelda ebavõrdsuse vastu.

Reform seisneb struktureeritud ja valdkonnaülese reageerimisvõimekuse loomises inimeste jaoks, kes vajavad erakorralist või ajutist majutust, ning vajaliku õigus- ja reguleeriva raamistiku väljatöötamises, et luua investeerimismeetme RE-C02-i02 (riiklik erakorralise ja ajutise majutamise toetus) juhtimismudel ning kehtestada abi saavate isikute eluasemeteenusele ja sotsiaalabiteenusele suunamise meetodid.

Reformi rakendamine pidi lõpule jõudma 31. juuniks 2021.

Investeering RE-C02-i01: Eluasemele juurdepääsu toetusprogramm

Investeeringu eesmärk on tagada kõige kiireloomulisemate vajadustega peredele ja kõige haavatavamatele rühmadele korralik ja asjakohane eluase.

Investeering seisneb peamiselt sotsiaalmajutuse pakkumises, kuid ka renoveerimiseks või ehitamiseks rahalise toetuse andmises kindlaksmääratud sihtrühmadele, kellel puudub finantssuutlikkus endale vajaliku eluaseme võimaldamiseks, vähemalt 26 000 leibkonnale 2026. aastaks. Investeeringud seisnevad uute hoonete ehitamises või olemasolevate elamute renoveerimises, samuti vajaduse korral uute hoonete soetamises või hoonete allrendile andmises.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C02-i02: Riiklik erakorralise ja ajutise majutamise toetus

Investeeringu eesmärk on pakkuda Portugali mandriosa haavatavatele elanikkonnarühmadele ajutist või erakorralist majutust. Selle investeeringu eesmärk on viia ellu komponendis sisalduva erakorralise ja ajutise majutuse riikliku kava reform. Kavandatavad sekkumised on seotud järgmiste ohtude või sotsiaalsete hädaolukordadega: ettenägematud või erakorralised sündmused, vajadus kiire majutuse järele ja ajutiselt eluasemeta jäänud isikute, sealhulgas koduvägivalla ohvrite, inimkaubanduse ohvrite, rahvusvahelise kaitse all olevate isikute ja kodututе mõjuvõimu suurendamine; erakorraline ja nõuetekohaselt põhjendatud vajadus erakorralise ja ajutise majutuse järele isikutele, kellel on otsene ja tegelik oht jääda deinstitutsionaliseerimise protsessis majutuseta; riigiametnike ja -teenistujate vajadus ajutise majutuse järele, mis on avalikes huvides hädavajalik.

Investeering seisneb 2 000 majutuskoha ning 473 majutusüksuse, kolme kasarmu ja viie keskuse loomises julgeolekujõudude ajutiseks majutamiseks (üldiste huvidega põhjendatud juhtudel).

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C02-i03-RAM: Sotsiaalelamute pakkumise suurendamine Madeira autonoomses piirkonnas

Investeeringu eesmärk on vastata rasketes tingimustes elavate perede eluasemevajadustele, kellel ei ole Madeira autonoomses piirkonnas piisavat rahalist suutlikkust eluasemele juurdepääsu kulude katmiseks.

Investeering hõlmab 1 121 leibkonnale sotsiaaleluruumide ehitamist ja/või soetamist (investeering hõlmab ka uuringuid, projekte, maa omandamist ja ehitamist), 325 eraeluruumi taastamise toetamist (sealhulgas energiatõhususe parandamine). Investeeringuga nähakse ette ka teenuste hankimine infosüsteemide ja e-valitsuse lahenduste arendamiseks eluasemesektoris.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-02-i04-RAA: Assooride autonoomse piirkonna majutussuutlikkuse parandamine

Investeeringu eesmärk on suurendada eluaseme pakkumist eri tasanditel pärast Assooride autonoomse piirkonna hoonete olukorra märgatavat halvenemist ja pakkumise vähenemist kinnisvaraturul.

Investeering hõlmab eri saartel järgmist:

- 277 hoone ehitamine,
- 77 korteri remontimine ning
- hoonete renoveerimine (106 hoone täielik renoveerimine, 252 hoone keskmine renoveerimine ja pisiremont 116 hoones) kokku 551 sekkumiseks.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

B. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava.

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
2. 1	Re-C02-i01	T	Eluaseme kättesaadavuse toetusprogramm – allkirjastatud koostöö- või rahastamiskokkuleppe d		Arv	0	75	3. kv	2022	Koostöö- või rahastamiskorra allkirjastamine. Kohalikud majutusstrateegiad on esitatud omavalitsuste poolt. Nendes strateegiates määratakse kindlaks 1) kõik selle programmi raames rahastamiskõlblikud vajadused (nagu on täpsustatud 4. juuni 2018. aasta dekreetseaduses nr 37/2018) ja 2) eluasemelahendusi edendavad üksused. Pärast seda, kui IHRU (Housing and Urban Rehabilitation Institute) on kinnitanud kohalike majutusstrateegiate vastavust programmile, allkirjastatakse kohalike omavalitsustega sõlmitud koostöölepingud või teiste abisaajatega sõlmitavad rahastamislepingud, milles määratakse kindlaks konkreetsed toetatavad investeeringud, ning täpsustatakse nende rakendamise tähtaeg.
2. 2	Re-C02-i01	T	Eluaseme kättesaadavuse toetusprogramm – leibkondadele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või renoveeritud (täiustatud energiatõhususega) eluruumid		Arv	0	3 000	3. kv	2023	Kohalike omavalitsuste esitatud kohalikes majutusstrateegiates varem kindlaks määratud leibkondadele lepingujärgselt üle antud eluasemete arv. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel (välja arvatud käimasolevate ja 2021. ja 2022. aastaks eelarvestatud projektide puhul, mis moodustavad 70 000 000 eurot selle meetme jaoks eraldatud kogusummast). Renoveerimistööde puhul on võrdlusühik eluruumi kohta 73 ruutmeetrit, uute ehitiste puhul 95 ruutmeetrit.
2. 3	Re-C02-i01	T	Eluaseme kättesaadavuse toetusprogramm –		Arv	3 000	26 000	2. kv	2026	Kohalike omavalitsuste esitatud majutusstrateegiates varem kindlaks määratud leibkondadele lepingujärgselt üle antud eluasemete arv. Uute ehitiste

			leibkondadele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või renoveeritud (täiustatud energiatõhususega) eluruumid							primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel (välja arvatud käimasolevate ja 2021. ja 2022. aastaks eelarvestatud projektide puhul, mis moodustavad 70 000 000 eurot selle meetme jaoks eraldatud kogusummast). Renoveerimistööde puhul on võrdlusühik eluruumi kohta 73 ruutmeetrit, uute ehitiste puhul 95 ruutmeetrit.
2. 4	Re-C02-i02		Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – erakorralise ja ajutise majutuse rahastamislepingute allkirjastamine		Arv	0	500	3. kv	2022	Nende eluruumide arv, mille kohta sõlmitakse rahastamislepingud. Üksused esitavad oma rahastamistaotlused IHRU (Housing and Urban Rehabilitation Institute) avatud hankemenetluses, mis pärast ISS-ilt (Institute of Social Security) arvamuse küsimist esitatud taotluste kehtivuse ja teostatavuse kohta sõlmib rahastamislepingud ja määrab selle rakendamise tähtaja. Eluase – iseseisva juurdepääsuga hoone osa või kogu hoone, mis koosneb ühest või mitmest korteriruumist ja täiendavatest eraruumidest või eluruumidest rohkem kui ühe leibkonna jaoks.
2. 5	Re-C02-i02	T	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – erakorralise ja ajutise majutuse rahastamislepingute allkirjastamine		Arv	500	1000	3. kv	2024	Eluruumide arv, mille kohta on sõlmitud rahastamislepingud. Üksused esitavad rahastamistaotlused IHRU (Housing and Urban Rehabilitation Institute) avatud pakkumiskutses, mis pärast ISSi (sotsiaalkindlustusinstituut) poolset hindamist ja arvamuse küsimist esitatud taotluste kehtivuse ja teostatavuse kohta, sõlmib rahastamislepingud ja määrab kindlaks nende rakendamise tähtaja. Eluase – iseseisva juurdepääsuga hoone osa või kogu hoone, mis koosneb ühest või mitmest korteriruumist ja täiendavatest eraruumidest või eluruumidest rohkem kui ühe leibkonna jaoks.

2. 6	Re-C02-i02	T	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – Erakorralise ja ajutise majutamise üksuste ehitamine (ehitatakse energiatõhususe standardi järgi või renoveeritakse parema energiatõhususega)		Arv	0	700	3. kv	2023	Elamud, mille ehitustööd on alanud. Kui rahastamisleping on sõlmitud, vabastatakse summa üksustele sõltuvalt lepingu täitmisest. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel (välja arvatud käimasolevate ja 2021. ja 2022. aastaks eelarvestatud projektide puhul, mis moodustavad 14 800 000 eurot selle meetme kogueraldisest). Võrdlusühik eluaseme kohta on 73 ruutmeetrit.
2. 7	Re-C02-i02	T	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – Erakorralise ja ajutise majutamise üksuste ehitamine (ehitatud vastavalt energiatõhususe standardile või renoveeritud parema energiatõhususega) ja üle antud arendajatele		Arv	0	2000	2. kv	2026	Toetatavatele asutustele määratud eluruumide arv. Eluase – iseseisva juurdepääsuga hoone osa või kogu hoone, mis koosneb ühest või mitmest korteriruumist ja täiendavatest eraruumidest või eluruumidest rohkem kui ühe leibkonna jaoks. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel (välja arvatud käimasolevate ja 2021. ja 2022. aastaks eelarvestatud projektide puhul, mis moodustavad 14 800 000 eurot selle meetme kogueraldisest). Võrdlusühiku väärtus eluruumi kohta on 73 ruutmeetrit.
2. 8	Re-C02-i02	T	Julgeolekujõududele pakutavad majutuskohad		Arv	0	473	2. kv	2026	Julgeolekujõududele määratud eluruumide arv (SSGNR – sotsiaalteenused riigi piirivalvele; SSPSP – sotsiaalteenused avaliku julgeolekuga tegelevale politseile) ajutise majutuse vajadusteks, sealhulgas kolm kasarmut ja viis julgeolekujõudude ajutise majutuse keskust (üldiste huvidega põhjendatud juhtudel). Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
2. 9	RE-C02-i03-RAM	T	Toetatud elamumajandus Madeira autonoomses piirkonnas		Arv	0	190	4. kv	2022	Abikõlblikele leibkondadele eraldatud eluasemete arv seoses sotsiaaleluruumide ehitamisega või toetust saavate sotsiaaleluruumide ostmisega. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Võrdlusühik eluaseme kohta on 90 ruutmeetrit.

2. 10	RE-C02-i03-RAM	T	Toetatud elamumajandus Madeira autonoomses piirkonnas		Arv	190	590	4. kv	2024	Abikõlblikele leibkondadele eraldatud eluasemete arv seoses sotsiaaleluruumide ehitamisega või toetust saavate sotsiaaleluruumide ostmisega. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Võrdlusühik eluaseme kohta on 90 ruutmeetrit.
2. 11	RE-C02-i03-RAM	T	Toetatud elamumajandus Madeira autonoomses piirkonnas		Arv	590	1 121	2. kv	2026	Abikõlblikele leibkondadele eraldatud eluasemete arv seoses sotsiaaleluruumide ehitamisega või toetust saavate sotsiaaleluruumide ostmisega. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Võrdlusühik eluaseme kohta on 90 ruutmeetrit.
2. 12	RE-C02-i03-RAM	T	Eraomanike kasutuses olevate renoveeritud eluruumide arv, sealhulgas parandatud energiatõhususega eluruumide arv		Arv	0	325	2. kv	2026	Eraomanike kasutuses olevate selliste eluruumide arv, mis renoveeriti nende sihtrühmade jaoks, kellel puuduvad renoveerimistööde tegemiseks rahalised vahendid.
2. 13	Re-C02-i04-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna riiklik elamufond		Arv	0	24	4. kv	2021	Sekkumiste arv, sealhulgas vajaduse korral mitteeluhoonete ümberehitamine elamuteks koos sotsiaalelamute arvu suurendamiseks lõpuleviidud töödega. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Eluruumide keskmine suurus on ligikaudu 120 ruutmeetrit.
2. 14	Re-C02-i04-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna riiklik elamufond –		Arv	0	40	4. kv	2021	Investeering hõlmab hoonete ja korterite renoveerimist või viimistlemist, mõõdetuna sekkumiste arvuga. Sekkumised hõlmavad järgmist:

			renoveerimine							avaliku sektori mitteeluhoonete ümberehitamine elamuteks, Rahaline toetus amortiseerunud sotsiaalhoonete ümberkorraldamiseks (Bairros Sociais) — kommunaalelamute renoveerimine, et vastata kehtivatele eluasemeid käsitlevatele õigusaktidele, peamiselt energiatõhususe nõuetele. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta. Asjaomase eluruumi keskmine suurus on ligikaudu 100 ruutmeetrit.
2. 15	Re-C02-i04-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna riiklik elamufond – hoonete ehitamine		Arv	24	70	4. kv	2023	Sekkumiste arv, sealhulgas vajaduse korral mitteeluhoonete ümberehitamine elamuteks koos sotsiaalelamute arvu suurendamiseks lõpuleviidud töödega. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Eluruumide keskmine suurus on ligikaudu 120 ruutmeetrit.
2. 16	Re-C02-i04-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna riiklik elamufond – renoveerimine		Arv	40	318	4. kv	2023	Investeering hõlmab hoonete ja korterite renoveerimist või viimistlemist, mõõdetuna sekkumiste arvuga, kui tööd on lõpetatud. Sekkumised hõlmavad järgmist: avaliku sektori mitteeluhoonete ümberehitamine elamuteks, Rahaline toetus amortiseerunud sotsiaalhoonete renoveerimiseks (Bairros Sociais) — Kommunaalelamute renoveerimine, et vastata kehtivatele eluasemeid käsitlevatele õigusaktidele, peamiselt energiatõhususe nõuetele. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta. Asjaomase eluruumi keskmine suurus on ligikaudu 100 ruutmeetrit.
2. 17	Re-C02-i04-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna riiklik elamufond –		Arv	70	277	4. kv	2025	Sekkumiste arv, sealhulgas vajaduse korral hoone kasutusotstarbe muutmine ja sotsiaalelamute arvu suurendamiseks vajalik tegevus.

			hoonete ehitamine							Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Eluruumide keskmine suurus on ligikaudu 120 ruutmeetrit.
2. 18	Re-C02-i04-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna riiklik elamufond – renoveerimine		Arv	318	551	4. kv	2025	Investeering hõlmab hoonete ja korterite renoveerimist või viimistlemist, mõõdetuna sekkumiste arvuga. Sekkumised hõlmavad järgmist: avaliku sektori mitteeluhoonete ümberehitamine elamuteks, noorte üürielamute edendamise kava rakendamine (nt kohalike majutuskohtade ümberehitamine – Alojamento local – pikaajaliseks üürimiseks, linnakeskuste taastamine); Rahaline toetus amortiseerunud sotsiaalhoonete renoveerimiseks (Bairros Sociais) — kommunaalelamute renoveerimine, et vastata kehtivatele eluasemeid käsitlevatele õigusaktidele, peamiselt energiatõhususe nõuetele. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta. Asjaomaste eluruumide keskmine suurus on ligikaudu 100 ruutmeetrit.
2. 19	Re-C02-r04	M	Erakorralise ja ajutise majutamise riikliku kava õigusraamistiku heakskiitmist käsitleva dekreetseaduse jõustumine	Dekreetseaduse jõustumine				2. kv	2021	Dekreetseaduses määratakse kindlaks kava struktuur ja abikõlblikud elamud, toetusesaajad, eluasemelahendused ja rahastamismudelid. Lisaks õigusraamistikule esitatakse valitsusele riiklik eluasemekava, mille valitsus heaks kiidab ning mis hõlmab edendatavate eluasemelahenduste strateegilist planeerimist ja selleks vajalikku toetust, sõltuvalt kohalikest vajadustest ja eripäradest ning sotsiaal-territoriaalsest ühtekuuluvusest.

B. 3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C02-i05: Taskukohane avalik eluase

Investeeringu eesmärk on reageerida praegusele eluasemehindade dünaamikale võrreldes Portugali leibkondade sissetuleku tasemega, eelkõige suurtes linnakeskkondades, ning ehitada avaliku sektori tarbeks elamuid, mida saab konkreetsetele sihtrühmadele taskukohaste hindadega rentida.

Investeering seisneb uute hoonete ehitamises, sealhulgas nende soetamises, ja üldkasutatavate eluruumide renoveerimises, et pakkuda seejärel kindlaksmääratud sihtrühmadele mõistliku hinnaga üürimiseks 6 800 majutuskohta.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering RE-C02-i06: Üliõpilaste majutus taskukohaste hindadega

Selle investeeringu eesmärk on suurendada riikliku taskukohase üliõpilasmajutuse pakkumist, kuna see on endiselt üks suurimaid takistusi juurdepääsul kolmanda taseme haridusele. Need majutuskohad aitavad vähendada üliõpilaste ja nende perede otseseid kulusid, keskendudes eelkõige sotsiaalselt ja majanduslikult kõige haavatavamatele üliõpilastele. Praegune pakkumine toetab vaid väikest osa (umbes 10 %) majutust vajavatest üliõpilastest, arvestades eluasemekulude märgatavat kasvu, eriti suuremates linnakeskustes, kuhu on koondunud kõrgharidusasutused.

Investeering seisneb üliõpilastele 15 000 lisavoodi pakkumises uute hoonete ehitamise, olemasolevate hoonete renoveerimise ning olemasolevate üliõpilaste majutusüksuste ajakohastamise ja laiendamise kaudu.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

B. 4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
2. 20	Re-C02-i05	T	Taskukohased kommunaalelamud – elamud, kus töödega on alustatud (ehitatud suure energiatõhususega või taastatud parema energiatõhususega)		Arv	0	520	3. kv	2022	Selliste eluruumide arv, mille ehitustööd algavad pärast pakkumismenetlust ja lepingu allkirjastamist. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
2. 21	Re-C02-i05	T	Taskukohased kommunaalelamud – elamud, kus on töödega alustatud (ehitatud suure energiatõhususega või taastatud parema energiatõhususega)		Arv	520	4 100	3. kv	2024	Selliste eluruumide arv, mille ehitustööd algavad pärast pakkumismenetlust ja lepingu allkirjastamist. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.

2. 22	Re-C02-i05	T	Taskukohased kommunaalelamud – kindlaksmääratud eluasemed (ehitatud suure energiatõhususega või taastatud parema energiatõhususega)		Arv	0	1 700	3. kv	2024	Abikõlblikele leibkondadele eluasemebörsi (22. oktoobri 2020. aasta otsus 82/2020) või munitsipaalprogrammi kaudu leitud taskukohaste eluasemete arv. Taskukohast eluaset määratletakse kui majutust, mis tehakse kättesaadavaks vastavalt 22. mai 1999. aasta dekreetseadusega nr 68/2019 kehtestatud juurdepääsuliisingu programmile, 19. detsembri 2006. aasta seadusega nr 81/2014 (muudetud kujul) kehtestatud üürikavale, 19. detsembri 2006. aasta seadusega nr 80/2014 kehtestatud tingimuslikule üürikavale, kontrollitud kulude süsteemile, mida reguleerib ministri 19. veebruari 2006. aasta rakendusmäärus nr 65/2019, või omavalitsuse eriprogrammidele. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
2. 23	Re-C02-i05	T	Taskukohased kommunaalelamud – kindlaksmääratud eluasemed (ehitatud suure energiatõhususega või taastatud parema energiatõhususega)		Arv	1 700	3 970	3. kv	2025	Abikõlblikele leibkondadele eluasemebörsi (22. oktoobri 2020. aasta otsus 82/2020) või munitsipaalprogrammi kaudu leitud taskukohaste eluasemete arv. Taskukohast eluaset määratletakse kui majutust, mis tehakse kättesaadavaks vastavalt 22. mai 1999. aasta dekreetseadusega nr 68/2019 kehtestatud juurdepääsuliisingu programmile, 19. detsembri 2006. aasta seadusega nr 81/2014 (muudetud kujul) kehtestatud üürikavale, 19. detsembri 2006. aasta seadusega nr 80/2014 kehtestatud tingimuslikule üürikavale, kontrollitud kulude süsteemile, mida reguleerib ministri 19. veebruari 2006. aasta rakendusmäärus nr 65/2019, või omavalitsuse eriprogrammidele. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
2. 24	Re-C02-i05	T	Taskukohased kommunaalelamud – kindlaksmääratud eluasemed		Arv	3 970	6 800	2. kv	2026	Abikõlblikele leibkondadele eluasemebörsi (22. oktoobri 2020. aasta otsus 82/2020) või munitsipaalprogrammi kaudu leitud taskukohaste eluasemete arv. Taskukohast eluaset määratletakse kui majutust, mis tehakse kättesaadavaks vastavalt 22. mai 1999. aasta

			(ehitatud suure energiatõhususega või taastatud parema energiatõhususega)							dekreetseadusega nr 68/2019 kehtestatud juurdepääsuliisingu programmile, 19. detsembri 2006. aasta seadusega nr 81/2014 (muudetud kujul) kehtestatud üürikavale, 19. detsembri 2006. aasta seadusega nr 80/2014 kehtestatud tingimuslikule üürikavale, kontrollitud kulude süsteemile, mida reguleerib ministri 19. veebruari 2006. aasta rakendusmäärus nr 65/2019, või omavalitsuse eriprogrammidele. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
2. 25	Re-C02-i06	T	Üliõpilaste taskukohane majutus – üliõpilaste majutuskohtade arv koos algatatud pakkumismenetlustega		Arv	0	7 000	3. kv	2022	Kõrgkooliõpilastele ette nähtud selliste majutuskohtade arv, mille kohta on välja kuulutatud avalikud pakkumised. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta.
2. 26	Re-C02-i06	T	Üliõpilaste taskukohane majutus		Arv	0	7 000	3. kv	2023	Selliste täiendavate kohtade arv, mis on ette nähtud üliõpilastele linna- või segatüüpi hoonetes, mis on ette nähtud täielikult või osaliselt ajutiseks majutuseks üliõpilastele, kes õpivad oma elukohast erinevas kohas ja vajavad majutust kõrghariduse omandamiseks, sealhulgas üliõpilaste elukohad kõrghariduse omandamiseks, mis hõlmavad magamistoad, vannitoad, köögid ja söögikohad ning võivad hõlmata õppe- ja majutuskohti, parkimiskohti ja seadmeid; Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta.
2. 27	Re-C02-i06	T	Üliõpilaste taskukohane majutus		Arv	7 000	12 500	3. kv	2024	Selliste täiendavate kohtade arv, mis on ette nähtud üliõpilastele linna- või segatüüpi hoonetes, mis on ette nähtud täielikult või osaliselt ajutiseks majutuseks üliõpilastele, kes õpivad oma elukohast erinevas kohas ja vajavad majutust kõrghariduse omandamiseks, sealhulgas üliõpilaste elukohad kõrghariduse omandamiseks, mis hõlmavad magamistoad, vannitoad,

										köögid ja söögikohad ning võivad hõlmata õppe- ja majutuskohti, parkimiskohti ja seadmeid; Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta.
2. 28	Re-C02-i06	T	Üliõpilaste taskukohane majutus		Arv	12 500	15 000	1. kv	2026	Selliste täiendavate kohtade arv, mis on ette nähtud üliõpilastele linna- või segatüüpi hoonetes, mis on ette nähtud täielikult või osaliselt ajutiseks majutuseks üliõpilastele, kes õpivad oma elukohast erinevas kohas ja vajavad majutust kõrghariduse omandamiseks, sealhulgas üliõpilaste elukohad kõrghariduse omandamiseks, mis hõlmavad magamistoad, vannitoad, köögid ja söögikohad ning võivad hõlmata õppe- ja majutuskohti, parkimiskohti ja seadmeid; Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta.

C. KOMPONENT 3: Sotsiaalmeetmed

Portugal on juba aastaid seisnud silmitsi oluliste demograafiliste ja sotsiaalmajanduslike probleemidega, mida on võimendanud COVID-19 pandeemia. Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse järgmisi probleeme: rahvastiku vananemine, puuetega inimeste ja teiste ülalpeetavate inimeste õigused ning vaesus ja sotsiaalne tõrjutus ebasoodsas olukorras olevates kogukondades ja rühmades.

Sellega seoses käsitletakse selles komponendis struktuurilisi sotsiaalpoliitikaga seotud probleeme ja sotsiaalteenuste vähest kättesaadavust abivajavate elanike/piirkondade jaoks nii Portugali mandriosas kui ka Assooride ja Madeira autonoomsetes piirkondades.

Komponendi peamised eesmärgid on järgmised: i) luua sotsiaalhoolekandeasutusi ja tagada parem territoriaalne kaetus; ii) sotsiaalsete lahenduste võrgustiku tugevdamine ja laiendamine uuenduslike lahenduste ning katseprojektide ja sekkumiste abil; iii) uute kogukonnapõhiste toetusmeetmete väljatöötamine, mis aitavad kaasa iseseisva elu edendamisele, sõltuvuse ennetamisele ja institutsionaliseerimise vähendamisele kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga; iv) tagada puuetega inimestele juurdepääs kaasavale eluviisile ning ühiskonnas ja majanduses osalemine; v) vaesuse kaotamise edendamine, töötades välja kõikehõlmava riikliku strateegia, mis keskendub kõige haavatavamatele ja ebasoodsamas olukorras olevatele kogukondadele.

See komponent toetab riigipõhise soovituse (milles käsitletakse tervishoiusüsteemi vastupanuvõime tugevdamist ning kvaliteetsele tervishoiule ja pikaajalisele hooldusele võrdse juurdepääsu tagamist) käsitlemist (riigipõhine soovitus 1-2020). Lisaks aitab see täita riigipõhist soovitust sotsiaalse turvavõrgu tõhususe ja piisavuse ning elanikkonna oskuste taseme parandamise kohta (riigipõhine soovitus 2/2019), piisava sotsiaalkaitse ja sissetulekutoetuse tagamise kohta ning kvaliteetsele haridusele ja koolitusele võrdse juurdepääsu tagamise kohta (riigipõhine soovitus 2-2020). See komponent toetab kaudselt ka riigipõhise soovituse (investeeringute suunamise kohta rohe- ja digipöördele) elluviimist (riigispetsiifiline soovitus 32020).

See komponent peaks aitama kaasa nii rohe- kui ka digipöördele. Sotsiaalrajatiste ehitamise, laiendamise ja renoveerimisega seotud projektid keskenduvad energiatõhususele, taastuvenergia kasutamisele omatarbimiseks ning energia- ja kütusekulude vähendamisele. Keskkonnamõõtme järgimiseks võetakse ehitamisel arvesse uusi kõrgeid energiatõhususe standardeid. Lisaks varustatakse asjaomased üksused heitevabade kergsõidukitega. See komponent hõlmab ka meetmeid, mis tõhustavad digitaalsete vahendite kasutamist, eelkõige eakatele suunatud sotsiaalteenuste puhul, ning valitsuse poolt puuetega inimestele suunatud IKT-vahendite ja e-teenuste loomise kaudu.

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

C. 1 Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r05: Rahastute ja sotsiaalse reageerimise reformimine

Selle meetme eesmärk on laiendada, ajakohastada ja rehabiliteerida sotsiaalteenuste võrgustikku ning avalike ja erasotsiaalasutuste pakutavaid vahendeid. Meede on suunatud majanduslikust, sotsiaalsest ja tervishoiu seisukohast eriti haavatavatele rühmadele, nagu

vaesuses või madala sissetulekuga inimesed ja pered, eakad ja ülalpeetavad inimesed, puuetega inimesed ning lapsed ja noored. Lisaks edendatakse käesoleva meetmega ette nähtud integreeritud tervishoiu- ja sotsiaaltoetusmeetmetega ülalpeetavate iseseisvust nende rehabilitatsiooni ja ühiskonda taasintegreerimise kaudu kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni[1] ja Euroopa puuetega inimeste õiguste strateegiaga aastateks 2021–2030[2] ning rohelise raamatuga vananemise, põlvkondadevahelise solidaarsuse ja vastutuse edendamise kohta[3].

Kõnealune reform hõlmab uue põlvkonna seadmete ja sotsiaalsete meetmete programmi käivitamist sotsiaalseadmete paigaldamise korra lihtsustamise kaudu. Programmis keskendutakse järgmistele meetmetele:

- parandada eakatele hoolekandeasutustes pärast vajaduste hindamist osutatavaid sotsiaalhoolduse ja individuaalseid teenuseid;
- edendada eakatele mõeldud hooldekodude litsentsimist ja/või reguleerimist väljaspool ametlikku süsteemi;
- sotsiaalteenuste litsentsimise õigusraamistiku läbivaatamine;
- uuenduslike sotsiaalsete lahenduste, näiteks väikeste koostööl põhinevate majutusüksuste edendamine;
- innovatiivse koduhooldusmudeli väljatöötamine;
- sotsiaalse toetuse suurendamine sotsiaalse eraldatuse olukorras olevatele inimestele, luues multidistsiplinaarsed meeskonnad ning sotsiaalselt haavatava olukorra kaardistamise ja jälgimise mehhanismi (Radar Sociali projektid);
- töötajate arvu suurendamine ja sotsiaalteenuste osutamise kvaliteedi parandamine, peamiselt piirkondades, kus hõlmatuse tase on madal;
- tugevdada puuetega või sõltuvatele inimestele suunatud sotsiaalteenuseid ja toetust ning edendada nende iseseisvust ja iseseisvat toimetulekut.

Investeering RE-C03-i01 – Uue põlvkonna seadmed ja sotsiaalsed lahendused aitavad reformi ellu viia.

Reformi rakendamisega seotud eesmärk on kavas saavutada 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r06: Puuetega inimeste kaasamise riiklik strateegia aastateks 2021–2025

Selle meetme eesmärk on hõlbustada ja süvendada puuetega inimeste kaasamist kõikidesse eluvaldkondadesse, edendada nende iseseisvust, toimetulekut ja enesemääramisõigust ning tagada võrdsed võimalused kõigile kodanikele, olenemata nende võimetest.

Reform seisneb puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia (2021–2025) vastuvõtmises. Strateegia kajastab Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsioonist tulenevaid kohustusi[4] ja võimaldab võtta järgmisi meetmeid:

- kehtiva õigusraamistiku ümbersõnastamine, kui see on vajalik;
- puude hindamise ja sertifitseerimise süsteemi ümbersõnastamine;
- puuetega inimeste põhjalik diagnoosimine andmete kogumise süsteemide ja otsuste tegemist toetavate seirenäitajate väljatöötamise kaudu;

[1] https: //www. un. org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities. html.
[2] https: //ec. europa. eu/social/main. jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes
[3] https: //ec. europa. eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0. pdf
[4] https: //www. un. org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities. html.

- avaliku ruumi ümberkujundamine, et hõlbustada puuetega inimeste juurdepääsu;
- puuetega inimeste koolitus-, tööhõive- ja kvalifikatsioonisüsteemide kohandamine;
- uuenduslike sotsiaalteenuste ja kogukonnapõhiste lähenemisviiside arendamine;
- puuetega inimeste osalemine spordis, kultuuris ja vaba aja tegevustes.
- sõltumatu eluviisi toetusmudeli laiendamine, et pakkuda puudega inimestele isikliku abistamise teenust;

Investeeringud RE-C03-i02: Juurdepääsetavus 360°, RE-C03-i05: Platvorm ja juurdepääs ning RE-C01-i02: Integreeritud pikaajalise ravi riiklik võrgustik ja palliatiivse ravi riiklik võrgustik aitavad reformi ellu viia.

Reformi rakendamisega seotud eesmärk on kavas saavutada 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r07: Ebasoodsate tingimustega kogukondade integreeritud toetusprogrammide lepingute sõlmimine suurlinnapiirkondades

Meetme eesmärk on võidelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu kõige ebasoodsamas olukorras olevates Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade omavalitsustes.

Reform koosneb integreeritud katsemeetmetest, mis töötatakse välja pärast kogukonna konkreetsete vajaduste hindamist ja kindlakstegemist. Pärast seda etappi kavandatakse integreeritud sekkumised ja keskendutakse kahele valdkonnale:

- avaliku ruumi ja sotsiaalse taristuga (lastesõimed ja algkoolid, tervishoiuasutused ning sotsiaal- ja kultuuriasutused, õpikojad ja/või koolituskursuste hooned) seotud sekkumised;
- mittemateriaalset laadi sekkumised sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamiseks, näiteks kogukondade aktiivne kaasamine meetmete kujundamisse ja rakendamisse, väikeste kohalike ettevõtete edendamine, koolist väljalangemise vastu võitlemise projektide kavandamine, kutseõppe pakkumine ja spordi edendamine.

Seda reformi toetatakse ja struktureeritakse kooskõlas Portugali esimese riikliku vaesusevastase võitluse strateegiaga (ENCP) ja selles kindlaks määratud konkreetsetele rühmadele suunatud temaatiliste sekkumistega.

Reform viiakse ellu investeeringute RE-C03-i06 (integreeritud tegevus Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade ebasoodsas olukorras olevates kogukondades) kaudu.

Reformi rakendamisega seotud eesmärk on kavas saavutada 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r08: Vaesuse vastu võitlemise riiklik strateegia

Selle meetme eesmärk on võidelda vaesuse vastu mitmemõõtmelise, integreeritud, keskmise pikkusega ja pikaajalise lähenemisviisi väljatöötamise kaudu.

Reform seisneb vaesuse vastu võitlemise riikliku strateegia vastuvõtmises. Strateegiaga nähakse ette raamistik temaatilisteks sekkumisteks, mis on suunatud konkreetsetele rühmadele alates lastest kuni eakateni, sealhulgas kõige haavatavamatele rühmadele. Selles sätestatakse tingimused selliste integreeritud poliitikameetmete väljatöötamiseks ja rakendamiseks, milles keskendutakse sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse iseärasustele kohalikul tasandil. Lisaks annab komisjon volituse vaesusega seotud näitajate ühtse järelevalveraamistiku loomiseks.

InvestRE-C03-i06 – Integreeritud meetmed ebasoodsas olukorras olevates kogukondades Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondades aitavad reformi ellu viia.

Reformi rakendamisega seotud eesmärk on kavas saavutada 30. septembriks 2021.

Investeering RE-C03-i01: Uue põlvkonna seadmed ja sotsiaalsed lahendused

Selle meetme eesmärk on ajakohastada ja laiendada sotsiaalhooldusteenuste võrgustikku, et töötada välja tõhusamad teenuste osutamise meetodid, saavutada laiem riiklik territoriaalne kaetus ning parandada sotsiaaltöötajate töötingimusi ja kasutajatele pakutava hoolduse kvaliteeti.

Kõnealune investeering koosneb järgmisest:

- olemasolevate sotsiaalteenuste rajatiste renoveerimine ja laiendamine ning uute rajatiste ehitamine, nagu lastesõimed, eakate hooldekodud ning tegevuste ja kaasatuse suurendamise keskused;
- autonoomsete residentside ja koduste tugiteenuste sotsiaalse reageerimise võrgustike laiendamine, suurendades hõlmatud kasutajate arvu;
- sotsiaalse reageerimise võrgustike laiendamine uut tüüpi majutusüksustega, nagu elamispinna jagamine;
- tehniliste ja digitaalsete seadmete ostmine, sealhulgas elektrisõidukite ostmine;
- katseprojekti „Radar Social“ käivitamine, mille eesmärk on katsetada riiklikul tasandil ennetavat ja uuenduslikku integreeritud sotsiaalse toetuse mudelit. Seda mudelit on juba katsetatud Lissaboni omavalitsusüksuses, hõlmates ainult ühte sihtrühma (eakad) ja nüüd on kavas hõlmata kogu Portugali mandriosa ja laiemat sihtrühma (kõiki isikuid, keda ohustab sotsiaalne tõrjutus, kelle sotsiaalne ja/või peretoetus ei ole piisav). Projekt hõlmab vajaduste kindlakstegemist ja kaardistamist, kodanikuosaluse edendamist, digitaalsete ja IT-vahendite kasutamise edendamist juurdepääsuks kogukonna põhiteenustele ning spordi edendamist. Sel eesmärgil luuakse Portugali mandriosa omavalitsustes 278 sotsiaalse sekkumise meeskonda. Nende ülesanne on eakate ja teiste sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate haavatavate isikute kindlakstegemine ja individuaalsetest vajadustest lähtuva toe pakkumine.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

Investeering RE-C03-i02: Juurdepääsetavus 360°

Meetme eesmärk on parandada puudega inimeste juurdepääsetavust avalikule ruumile, üldkasutatavatele hoonetele ja eluruumidele kogu territooriumil.

See investeering on täielikult kooskõlas Euroopa puuetega inimeste õiguste strateegiaga aastateks 2021–2030[5] ja koosneb kolmest tegevussuunast:

- sekkumisprogramm Public Way 2021–2025, mis hõlmab toiminguid ja ehitustöid avalikus ruumis (kõnniteed, pargid) vähemalt 200 000 ruutmeetril;
- avaliku sektori hoonete sekkumisprogramm aastateks 2021–2025, mis hõlmab toiminguid ja ehitustöid vähemalt 1500 avaliku sektori hoones;
- elamumajanduse sekkumisprogramm 2021–2025, mis hõlmab renoveerimis- ja ehitustöid vähemalt 1000 olemasolevas puudega inimese eluruumis.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C03-i03-RAM: Sotsiaalse reageerimise tugevdamine Madeira autonoomses piirkonnas

Meetme eesmärk on tugevdada Madeira autonoomse piirkonna sotsiaalteenuste võrgustikku.

[5] https: //ec. europa. eu/social/main. jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes

See investeering hõlmab eakate hooldekodusid ja kodutute sotsiaalsete tugistruktuuride laiendamist. Need meetmed hõlmavad uute rajatiste ehitamist ning olemasolevate rajatiste renoveerimist ja ajakohastamist ning vajalike tehniliste, digitaalsete ja IT-seadmete ostmist, sealhulgas elektrisõidukite ostmist, et hõlbustada ja parandada sotsiaalteenuste spetsialistideni jõudmist kõrvalistes piirkondades.

Meetmed hõlmavad eakatele mõeldud elamute renoveerimist ja laiendamist, mis on ette nähtud nende 65-aastaste ja vanemate inimeste majutamiseks, kes ei saa oma elukohta jääda. Nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel võivad nad majutada ka alla 65-aastaseid täiskasvanuid.

Kodututele suunatud sekkumismeetmed hõlmavad ööbimiskohtade loomist, et tulla toime hädaolukordadega ja pakkuda majutust, pesemisvõimalusi ja pesumajateenust isikliku hügieeni edendamiseks, toitlustamiseks ette nähtud ruumide renoveerimist ning tegevust töökodades, et arendada toetusesaajate sotsiaalseid oskusi ja pädevusi.

Investeering tehakse 30. septembriks 2025.

Investeering RE-C03-i04-RAA: Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise piirkondliku strateegia rakendamine – sotsiaalse toetuse võrgustikud (Assooride autonoomne piirkond)

Meetme eesmärk on rakendada Assooride autonoomse piirkonna vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise piirkondliku strateegia 2018–2028 (ERCPES) prioriteete. Strateegias on määratletud neli üksteist täiendavad strateegilist prioriteeti:

- P1 – täieliku ja kaasava arengu tagamine kõigi laste ja noorte jaoks alates sünnist;
- P2 – sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamine piirkonnas;
- P3 –territoriaalse sekkumise edendamine
- P4 – adekvaatsete andmete kogumine vaesuse kohta piirkonnas.

See investeering hõlmab mitut meedet, mis suurendavad laste ja noorte juurdepääsu sotsiaal- ja haridusteenustele ning tugevdavad sotsiaalset ühtekuuluvust, toetades abivajavaid perekondi ja puuetega inimesi nende integreerimisel ühiskonda ja tööturule. Need hõlmavad õppetoe loomist, et võidelda koolist väljalangemise vastu varases eas, toetusi madala sissetulekuga leibkondadele kui stiimulit edendada osalemist eelkoolis ja lasteaias, kahe lasteaia ehitamist ning täiendavate (füüsiliste) kohtade loomist lasteaedades ja päevahoiukeskustes, uute kohtade loomist puuetega inimestele kutsealase tegevuse keskustes, autode ostmist, et uuendada sotsiaalüksuste *Instituições Particulares de Solidariedade* autoparki, et võimaldada osavõttu koolitustest.

See investeering hõlmab ka katseprogrammi „Vananemine“ käivitamist, mille eesmärk on edendada eakate ja/või puuetega inimeste mitteinstitutsioonilist hooldust.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C03-i05: Platvorm + juurdepääs

Selle meetme eesmärk on toetada puuetega inimeste kaasamist, pakkudes digitaalseid teabevahendeid ja -teenuseid, et hõlbustada nende vajaduste rahuldamist ja ühiskonnas osalemist.

Investeering koosneb viiest programmist:

- Avalike hoonete asukoha ja ligipääsetavustingimuste geograafilised viited;
- Suurte üldkasutatavate hoonete üleilmsed info- ja positsioneerimissüsteemid (GPS), mis võimaldavad kaasata erahooneid;

- Piiratud liikumisvõimega inimeste parkimiskohtade geograafilised viited;
- Digitaalne teabeplatvorm;
- Portugali viipekeele tõlke kõnekeskuse loomine.

Nende programmide eesmärk on pakkuda piiratud liikumisvõimega inimestele juurdepääsutingimuste georefereerimise lahendusi avalikel teedel, avalikes ja erahoonetes ning parkimiskohtades, luua digitaalne teabeplatvorm, mis koondab ja lihtsustab teavet asjakohaste õigusaktide kohta ning lihtsutab puuetega inimeste teabevajadust, ning pakkuda kurtidele kodanikele kõnekeskust, mis tagab reaalajas suulise tõlke portugali viipekeeles (LGP) kogu avalikus halduses.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C03-i06: Integreeritud tegevus ebasoodsas olukorras olevates kogukondades Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondades

Selle laiaulatusliku ja uuendusliku katsemeetme eesmärk on võidelda vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu kõige ebasoodsamas olukorras olevates Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade omavalitsustes. Kui sekkumised on edukad, võib neid laiendada.

Kõnealune investeering koosneb meetmetest, mis on seotud nende omavalitsusüksuste erivajadustega. Need meetmed hõlmavad kogukondade mõjuvõimu suurendamist, sotsiaalse ühtekuuluvuse uute ja uuenduslike lähenemisviiside väljatöötamist ning avaliku ruumi, sotsiaal- ja sporditaristuga ning elamutega seotud sekkumisi. Nende meetmete peamised eesmärgid on järgmised:

- kogukondade tervise ja elukvaliteedi edendamine, toetades kohalike omavalitsuste ühenduste, valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuliikumiste ja elanike organisatsioonide, tervishoiuasutuste või muude avalik-õiguslike asutuste esitatud projekte;
- avaliku ruumi ning sotsiaal-, tervishoiu-, eluaseme- või sporditaristu füüsiline ajakohastamine;
- sotsiaalselt ebasoodsas olukorras olevate piirkondade taaselustamine, sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamine suurlinnapiirkondades;
- väikeste kohalike ettevõtete tegevuse ergutamine;
- parandada juurdepääsu tervishoiule ja võidelda sõltuvuse vastu;
- aktiivse ja tervena vananemise programmide väljatöötamine;
- koolist väljalangemise vastu võitlemise projektide kavandamine;
- täiskasvanute kvalifikatsiooni parandamine ja nende oskuste sertifitseerimine;
- elanikkonna vajaduste analüüsimine ning täiskasvanute kirjaoskuse, portugali keele õppe ja digitaalse kaasamise programmide arendamine;
- kutseõpe ja poliitikameetmed, millega edendatakse tööalast konkurentsivõimet, mis on kohandatud kohalikele oludele ja dünaamikale;
- juurdepääs kultuurile ja loovusele ning kultuuridevahelise kuuluvuse väärtustamine;
- soodustada kogukonna osalemist programmide juhtimises;
- kohalike osalejate mõjuvõimu suurendamine partnerlusvõrgustikes;
- lahendused vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemiseks;
- spordi edendamine kui üks sotsiaalsetest vahenditest, mis ühendab kogukonna liikmeid, edendab väärtusi ja võitleb sotsiaalse ebavõrdsuse vastu;
- kodakondsus ning juurdepääs õigustele ja kodanikuosalusele.

Tagamaks, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas järgmise etapi kasutamine[6]; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem[7]; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste[8] ja mehhaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega seotud tegevus[9]; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

6 Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad tehnilise juhendi (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

7 Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

8 Seda erandit ei kohaldata meetmete suhtes, mida võetakse käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

9 Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohaste meetmete suhtes olemasolevates mehhaanilistes bioloogilise töötlemise tehastes, eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

C. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
3. 1	Re-C03-i01	T	Elektrisõidukite tarnimine		Arv	0	2 500	1. kv	2026	*Istituições Particulares de Solidariedade Sociali* (IPSS) või sarnaste abikõlblike sotsiaalteenuste osutajatele selliste uute elektriautode tarnimine, mis on kohandatud koduabiks ja/või liikumispuudega isikute veoks.
3. 2	Re-C03-i01	T	Sotsiaalse sekkumise rühmade (Radar Social) loomine		Arv	0	278	4. kv	2024	278 sotsiaalse sekkumise meeskonna loomine Portugali mandriosa omavalitsustes.
3. 3	Re-C03-i01	M	Lepingute sõlmimine sotsiaalteenuste/sotsiaalsete lahenduste võrgustiku loomist ja laiendamist edendavate asutuste toetamiseks.	Sotsiaalrajatiste/vastuste võrgustiku edendavatele asutustele toetuse andmise lepingute sõlmimine				2. kv	2022	Toetuslepingu sõlmimine selliste organisatsioonide edendamiseks, kes osalevad konkursil sotsiaalteenuste/sotsiaalsete lahenduste võrgustiku loomiseks ja laiendamiseks (hõlmavad lapsi, eakaid, puuetega inimesi jt) ning kelle puhul on leitud, et nad vastavad kindlaksmääratud tingimustele, olemasoleva rahastamispaketi piires. Hoonete uue ehitamise korral tagatakse hankemenetlusega, et uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
3. 4	Re-C03-i01	T	Uute kohtade loomine ja olemasolevate kohtade renoveerimine sotsiaalasutustes		Arv	0	28 000	1. kv	2026	Vähemalt 15 000 uue koha loomine ja ülejäänud kohtade renoveerimine lastele, eakatele, puuetega inimestele ja teistele haavatavatele inimestele lasteaedades, eakate hooldekodudes, alalise elukoha tugiteenustes (DAS), kaasamisega tegelevates keskustes (CACIS) ja autonoomsetes eluasemetes (ReTVAi). Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.

3. 5	Re-C03-i01	T	Koduabiteenuste kasutajad ja töötajad, kes saavad tahvelarvuteid, tehnilist abi või juurdepääsu koolitusele.		Arv	0	35400	1. kv	2026	Vähemalt tahvelarvutit, tehnilist abi või koolitust saavate koduabiteenuste kasutajate või töötajate arv.
3. 6	Re-C03-i02		Liikumispuudega inimestele parema juurdepääsuga eluruumid		Arv	0	190	2. kv	2023	Liikumispuudega inimeste juurdepääsutingimuste parandamiseks võetud meetmetest kasu saavate eluruumide arv (keskmise pindalaga 40 m²).
3. 7	Re-C03-i02	T	Liikumispuudega inimestele parema juurdepääsuga eluruumid		Arv	190	1 000	4. kv	2025	Liikumispuudega inimeste juurdepääsutingimuste parandamiseks võetud meetmetest kasu saavate eluruumide arv (keskmise pindalaga 40 m²).
3. 8	Re-C03-i02	T	Piiratud liikumisvõimega inimestele parema juurdepääsuga avalik ruum		Arv	0	200 000	4. kv	2025	Avaliku ruumi (väljakud, kõnniteed jne) ala ruutmeetrites, mis saab kasu meetmetest (peamiselt jalgteede tasandamine, rööbastee ületamine, liikluse reguleerimine, taristu ja tänavamööbli ümberpagutamine, juurdepääsu parandamine hoonetele), et parandada piiratud liikumisvõimega inimeste juurdepääsutingimusi.
3. 9	Re-C03-i02	T	Piiratud liikumisvõimega inimestele parema juurdepääsuga avalikud teenused		Arv	0	1 500	4. kv	2025	Sekkumistest kasu saavate avalike teenuste rajatiste arv (peamiselt kaldteed ja hoonete uksed, puuetega inimestele mõeldud töötasapinnad ja sanitaarruumid), et parandada piiratud liikumisvõimega inimeste juurdepääsutingimusi.
3. 10	RE-C03-i03-RAM	T	Uued kohad elukohapõhistes hooldekodudes		Arv	0	910	3. kv	2025	Uute kohtade arv Madeira autonoomse piirkonna hooldekodudes. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel ning renoveeritud hoonete energiatõhusus peab paranema.
3. 11	RE-C03-i03-RAM	T	Lõpetatud projektid kodutute integreerimiseks.		Arv	0	20	4. kv	2022	Kodutute integratsiooniprojektide arv kokku 90 kohta.

3. 12	Re-C03-i04-RAA	T	Sotsiaalse kaasatusega hõlmatud perede koolitamine		Arv	0	13000	4. kv	2025	Sotsiaalse kaasamise meetmetega hõlmatud perede arv, kes on läbinud tööturule sisenemiseks vajaliku koolituse.
3. 13	Re-C03-i04-RAA	T	Uued kohad puuetega inimestele kutsealase tegevuse keskustes		Arv	0	207	4. kv	2024	Uute kohtade arv puuetega inimestele kutsealase tegevuse keskustes. See hõlmab nelja hoone ehitamist ja kolme muu hoone kohandamist. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
3. 14	Re-C03-i04-RAA	T	Organisatsioonile Instituições Particulares de Solidariedade Social ostetud sõidukid		Arv	0	100	4. kv	2025	Asutuse Instituições Particulares de Solidariedade Sociali (IPSS) autopargile tarnitud uute elektriautode arv.
3. 15	Re-C03-i04-RAA	T	Vananemisprojekt on paigas		Arv	0	250	4. kv	2025	Assooride autonoomse piirkonna projektiga Vananemine hõlmatud eakate või puuetega inimeste arv.
3. 16	Re-C03-i04-RAA	T	Meetmed laste ja noorte koolist väljalangemise vastu võitlemiseks.		Arv	0	11561	4. kv	2025	Lapsed ja noored, kelle suhtes kohaldatakse meetmeid koolist väljalangemise vastu võitlemiseks ja kõrghariduses osalemise edendamiseks: i) toetused väikese sissetulekuga leibkondadele kui stiimul lasteaias käimise edendamiseks; ii) uuringute tugipunktide loomine; iii) madala sissetulekuga perede üliõpilastele kõrghariduse omandamise toetuse maksmine; uute lastehoiukohtade loomine lastesõimedes ja päevakeskustes.
3. 17	Re-C03-i05	M	Pakkumiskutse „Digitaaltaristu ehitamine juurdepääsetavuse tagamiseks 360°“ avaldamine	Juurdepääsu võimaldava digitaalse taristu soetamise hanketeate 360° avaldamine Euroopa Liidu Teatajas – *Diario da Republica*				4. kv	2021	Hankemenetluse avaldamine digitaalse taristu ehitamiseks, mis hõlmab i) georefereeritud teavet avalike ja erahoonete kohta, ii) globaalseid teabe- ja positsioneerimissüsteeme (GPS), iii) parkimiskohtade georefereerimist.
3. 18	Re-C03-i05	M	Digitaalne teabeplatvorm puuetega inimestele	Platvormi käivitamine				4. kv	2024	Digitaalse teabeplatvormi käivitamine, mis koondab ja lihtsustab teavet asjakohaste õigusaktide kohta ning toetab puuetega inimestele mõeldud vahendeid.

3. 19	Re-C03-i05	M	Portugali viipekeele kõnekeskus	Portugali viipekeele kõnekeskuse teenuse käivitamine				4. kv	2025	Sellise kõnekeskuse käivitamine, mis tagab kurtide kodanikele reaalajas suulise tõlke portugali viipekeelde (LGP) kogu avalikus halduses.
3. 20	Re-C03-r08	M	Vaesuse vastu võitlemise riikliku strateegia vastuvõtmine	Vaesuse vastu võitlemise riikliku strateegia vastuvõtmine				3. kv	2021	Vaesuse vastu võitlemise riiklikus strateegias (ENCP) on sätestatud konkreetsetele rühmadele, sealhulgas kõige haavatavamatele rühmadele, alates lapsepõlvest kuni vanaduseni suunatud temaatiliste sekkumiste raamistik. Selles sätestatakse tingimused integreeritud poliitikameetmete väljatöötamiseks ja rakendamiseks, keskendudes sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse iseärasustele kohalikul tasandil. Lisaks nähakse sellega ette vaesusega seotud näitajate ühtse järelevalveraamistiku loomine.
3. 21	Re-C03-r06	M	Puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia (2021–2025) vastuvõtmine	Puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia (2021–2025) vastuvõtmine				4. kv	2021	Puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegiaga luuakse tingimused: • uus puude hindamise ja sertifitseerimise süsteem; • uus puudeid käsitlevate andmete kogumise, töötlemise ja korraldamise süsteem, et toetada otsuste tegemist; • avalikus ruumis sekkumiste kvalifitseerimine; • puuetega inimeste kaasamine otsustesse, meetmetesse, programmidesse ja projektidesse; • sõltumatu eluviisi toetusmudeli laiendamine, mis pakub puudega inimestele isiklikku abi; • puuetega inimeste koolitus-, tööhõive- ja kvalifikatsioonisüsteemi kohandamine.
3. 22	Re-C03-r05	M	Sotsiaalseadmete paigaldamise lihtsustatud korra jõustumine	Sotsiaalseadmete paigaldamise lihtsustatud korra jõustumine				4. kv	2021	Sotsiaalseadmete paigaldamise lihtsustatud korra Jõustumine järgmiste tunnustega: eakate hoolekandeasutuste litsentsimine asjakohaste nõuete kehtestamine; kvaliteedikriteeriumide kehtestamine hoolekandeasutustes osutatavatele teenustele; Raamistiku loomine uut tüüpi sotsiaalsete meetmete kasutuselevõtmiseks, nagu jagatud eluasemed ja uued kodutoetuse mudelid, et vastata eakate erinevatele vajadustele.

3. 23	Re-C03-r07	M	Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade ebasoodsas olukorras olevaid kogukondi käsitlevate tegevuskavade heakskiitmine	Tegevuskavade heakskiitmine ebasoodsas olukorras olevatele kogukondadele Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondades asjaomaste territooriumide jaoks.				4. kv	2021	Ebasoodsas olukorras olevate kogukondade tegevuskavade heakskiitmine Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade poolt. Tegevuskavades keskendutakse kahele peamisele valdkonnale: i) sekkumised, mis on seotud avaliku ruumi ja sotsiaalse taristuga, nagu lastesõimed ja algkoolid, tervishoiu- ja kultuuriüritused, õpikojad ja/või koolituskursuste rajatised; ii) mittemateriaalsed sekkumised sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamiseks, näiteks kogukondade aktiivne kaasamine meetmete kujundamisse ja rakendamisse, väikeste kohalike ettevõtete tegevuse edendamine, koolist väljalangemise vastu võitlemise projektide kavandamine, kutseõppe võimaluste pakkumine ja spordi edendamine. Kehtestatakse mitmetasandilise valitsemise põhimõtetele tuginev juhtimismudel, mis hõlmab eri osalejaid alates keskvalitsusest kuni kohalike piirkondade/naaberriikideni. Samal ajal peavad selle mudeli toimimise esirinnas olema kohalikud tehnilised üksused, et edendada isevastutust ja lähedust lepingute haldamisel ja täitmisel.
3. 24	Re-C03-i06	M	Lepingute allkirjastamine Lissaboni/Porto omavalitsuste ja kohalike tehniliste üksuste vahel, määrates kindlaks toetatavate meetmete ulatuse.	12 sekkumisvaldkonda hõlmavaid kavasid käsitlevate kokkulepete allkirjastamine				1. kv	2022	Lepingute allkirjastamine Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkondade ning kõigi 12 sekkumisvaldkonna (st naabruskonna) eest vastutavate kohalike tehniliste üksuste vahel, määrates kindlaks toetatavate meetmete ulatuse, rakendamise ajakava, eraldatud eelarvetoetuse 225 miljonit eurot ja valitud tulemusnäitajad. Toetatavad meetmed kuuluvad järgmistesse kategooriatesse: • Kogukondade tervise ja elukvaliteedi edendamine • Avaliku ruumi füüsiline ajakohastamine või sotsiaal-, tervishoiu-, eluaseme- või sporditaristu tugevdamine. • Sotsiaalselt ebasoodsas olukorras olevate piirkondade majanduslik taaselustamine • Väikeste kohalike ettevõtete tegevus • Juurdepääs tervishoiule, kogukonna tervise arendamine ja sõltkondade vastu võitlemine • Aktiivse ja tervena vananemise programmid • Koolist väljalangemise vastu võitlemise projektid • Täiskasvanute kvalifikatsioon ja oskuste sertifitseerimine • Elanikkonna vajaduste analüüsimine ja täiskasvanute kirjaoskuse arendamine, portugali keele õpe ja digitaalse

										kaasamise programmid; • Kutseõpe ja -poliitika • Juurdepääs kultuurile ja loovusele • Kogukonna osalemine programmi juhtimises • Kohalike osalejate mõjuvõimu suurendamine partnerlusvõrgustikes • Lahendused vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemiseks • Spordi edendamine • Kodakondsus ning juurdepääs õigustele ja kodanikuosalusele Tulevaste projektikonkursside tingimused sisaldavad rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
3. 25	Re-C03-i06	M	Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkondade seirearuande avaldamine meetmete kohta, mis on võetud kõigis 12 sekkumisvaldkonnas.	Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkondade seirearuande avaldamine				2. kv	2024	Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkondade seirearuande avaldamine, milles kirjeldatakse programmi raames rahastatavate meetmete rakendamisel tehtud edusamme igas sekkumisvaldkonnas, sealhulgas eelarve täitmist ja tulemuslikkust võrreldes iga meetme jaoks valitud näitajatega.
3. 26	Re-C03-i06	T	Vähemalt 90 % meetmete täielik rakendamine		%	0	90	4. kv	2025	12 sekkumisvaldkonna kohta sõlmitud lepingutes kokku lepitud meetmetest vähemalt 90 % täielik rakendamine vähemalt 225 000 000 euro suuruse eelarve puhul.

D. KOMPONENT 4: Kultuur

Komponent käsitleb nii COVID-19 pandeemia mõjuga seotud probleeme kui ka pärandiga seotud probleeme, mis tulenevad kultuurirajatiste ja -seadmete korrashoiuks, renoveerimiseks ja moderniseerimiseks vajalike vahendite kroonilisest puudusest.

Kultuurikomponendi peamised eesmärgid on hoonete ja riiklike mälestiste renoveerimine; käsitöönduslike tehnikate ja elukutsete kaitse; tehnoloogilise taristu ja kultuurirajatiste kaasajastamine; kunstiteoste ja kultuuripärandi digiteerimine; ning raamatupoodide ja raamatute kirjastamise rahvusvahelistumine, ajakohastamine ja digipööre.

Komponent aitab kaasa riigipõhiste soovituste täitmisele, et võtta kõik vajalikud meetmed pandeemiaga tõhusaks toimetulekuks, majanduse säilitamiseks ja selle taastumise toetamiseks (riigispetsiifiline soovitus 1-2020); ning toetada digitehnoloogia kasutamist ettevõtete konkurentsivõime suurendamiseks (riigipõhine soovitus 2-2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

D. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C04-i01: Kultuurivõrgustikud ja digipööre

Meetme eesmärk on ajakohastada avalike kultuurirajatiste tehnoloogilist taristut, et edendada nende digipööret. Täpsemalt hõlmab see kunstiteoste ja kultuuripärandi säilitamist tuleviku jaoks; kultuurikogemuse parandamist; nõudluse suurendamist kultuuritegevuse järele ja jõuda uue publikuni, eelkõige uute põlvkondadeni. Eelduste kohaselt suurendab sektori vastupanuvõimet selliste uute ärimudelite edendamine nagu teenuste tellimine ja voogedastus; ning toetus tugeva tehnoloogilise komponendiga kultuurivaldkondadele, nagu 3D filmide tootmine.

Kõnealune investeering koosneb järgmistest sekkumistest:

- kultuurirajatiste tehnoloogilise taristu ajakohastamine
    - IT-seadmete ostmine, mobiilsete veebipõhiste raamatukogude, infosüsteemide ja integreeritud kataloogide loomine 239 avaliku raamatukogu jaoks;
    - *WiFi* leviala paigaldamine 50 muuseumi, paleesse ja mälestisesse;
    - digi- ja videoprojektsiooniseadmete ostmine 155 kinoteatrile ja riiklikele kaasaegse kunsti keskustele;
    - tehnoloogia ajakohastamine ja avalik-õiguslike laborite tegevus;
    - riikliku filmiarhiivi (ANIM) tehnoloogiline ajakohastamine;
    - Sundi rahvusarhiivi loomine.
- raamatute, arhiivide ja raamatukogude peadirektoraadi (DGLAB), Portugali Rahvusraamatukogu, Évora Rahvusraamatukogu, kinoraamatukogu, kultuuripärandi peadirektoraadi (DGPC) ja piirkondlike kultuuridirektoraatide hallatavate kogude digiteerimine ja virtualiseerimine:
    - avalike raamatukogude kogude digiteerimine ja virtualiseerimine (20 000 000 kujutist);
    - rahvusarhiivide digiteerimine ja virtualiseerimine (19 5 00 000 dokumenti);
    - avaliku sektori muuseumide 59 500 salvestise digiteerimine;
    - virtuaalsed muuseumikülastused;
    - 1000 filmi digiteerimine (kino);
    - raamatute ja autorite rahvusvahelistumine, ajakohastamine ja digipööre:
    - raamatute võõrkeeltesse tõlkimise toetamine.
    - kirjandusteoste, sealhulgas audioraamatute ja e-raamatute tõlkimise ja väljaandmise toetamine;
    - toetus raamatupoodide ajakohastamisele ja digipöördeks vajalike seadmete ja tehnoloogia ostmiseks.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C04-i02: Kultuuripärand

Meetme eesmärk on kultuuripärandiks liigitatud kultuurirajatiste renoveerimine. Üks peamisi eesmärke on kohandada need rajatised uute keskkonnastandarditega. See hõlmab selliseid meetmeid nagu hoonete primaarenergia tarbimise vähendamine koos sekkumisega ajaloolistesse ainulaadse taimestiku ja loomastikuga roheparkidesse, et edendada kliimamuutustega kohanemist ja nende leevendamist vee tõhusa korduskasutamise kaudu niisutamiseks.

Kõnealune investeering koosneb järgmistest sekkumistest:

- siseriikliku käsitöönduslikku tootmise teabe- ja dokumentatsioonihoidla loomine, toorainete identifitseerimine ja kaardistamine;
- tehnoloogiakeskuse *Saber Fazer* algatuste, laborite ja marsruutide käivitamine (käsitöö tehnikate ja elukutsete kaitse), sealhulgas toodete turustamine;
- tehnoloogiakeskuses *Saber Fazer* pakutavate tegevuste kataloogi koostamine (pedagoogiline ja informatiivne teave traditsiooniliste tehnikate kohta);
- muuseumide, monumentide, riiklikes ajaloomälestiste ja teatritega seotud tegevuse lõpuleviimine, mis hõlmab renoveerimist ja/või ümberkvalifitseerimist.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

D. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
4. 1	Re-C04-i01	M	Kultuurirajatiste võrgustiku tehnoloogilised spetsifikatsioonid	Aruanne kultuurirajatiste võrgustiku tehnoloogiliste spetsifikatsioonide kohta				2. kv	2022	Kultuurirajatiste võrgustiku tehnoloogiliste spetsifikatsioonide üksikasjalik määratlus
4. 2	Re-C04-i01	T	Rahaline toetus raamatukaupluste digipöördele		Arv	0	200	4. kv	2025	Selliste raamatupoodide arv, kes said rahalist toetust raamatupoodide digipöördeks, subsideerides 60 % tehniliste seadmete ja teenustega seotud kuludest raamatupoe kohta (nt raamatute skanner, Wi-fi ja VPN-võrgud, raamatupoe veebisait, integreeritud raamatupidamissüsteem jne)
4. 3	Re-C04-i01	M	Riiklike kogude digiteerimine ja virtualiseerimine	Riiklike kogude digiteerimine ja virtualiseerimine				4. kv	2025	Järgmiste kogude digiteerimine ja virtualiseerimine: raamatute, arhiivide ja raamatukogude peadirektoraat; Portugali Rahvusraamatukogu, Évora avalik raamatukogu, Cinemateca ja muuseumid (peadirektoraadi ja piirkondlike kultuuridirektoraatide juhtimisel) Avalikud raamatukogud (20 000 000 kujutist) Rahvusarhiivid (19 500 000 dokumenti) Avalikud muuseumid (59 500 registrit) Virtuaalne muuseumikülastus (65 muuseumi) Kino (1000 filmi)

4. 4	Re-C04-i01	M	Ajakohastatud tehnoloogilise taristu loomine kultuurirajatiste võrgustiku jaoks	Kultuurirajatiste ajakohastatud tehnoloogilise taristu loomine				4. kv	2024	Arvutiseadmete ning integreeritud teabe- ja kataloogisüsteemide tarnimine 239 avalikule raamatukogule; 50 muuseumi, palee ja mälestise WiFi leviala; video- ja kinoprojektsiooniseadmete ostmine 155 kinematograafiateatrile ja üldkasutatavatele kaasaegsetele kunstikeskustele.
4. 5	Re-C04-i01	T	Rahaline toetus kirjandusteoste tõlkimiseks ja väljaandmiseks		Arv		5200	4. kv	2025	Selliste kirjandusteoste arv, mida toetatakse rahaliselt kirjandusteoste tõlkimiseks ning audioraamatute ja e-raamatute väljaandmiseks, rahastades 60-70 % kirjaliku tõlke ja avaldamise kuludest.
4. 6	Re-C04-i02	M	„Saber Fazeri“ võrgustiku loomine	Kodumaise käsitööndusliku tootmise teabe- ja dokumentatsioonihoidla loomine, toorainete identifitseerimine ja kaardistamine				4. kv	2022	„Saber Fazeri“ võrgustiku loomine: kohaliku käsitööndusliku tootmise teabe- ja dokumentatsioonihoidla loomine; käsitööndusliku tootmises kasutatavate toorainete identimine ja kaardistamine.
4. 7	Re-C04-i02	T	Sõlmitud lepingud kultuuripärandi hoonete ja riiklike teatrite taastamiseks ja säilitamiseks	Allkirjastatud lepingud	Arv	0	49	3. kv	2023	Nende kultuuriobjektide arv, mille kohta sõlmitakse lepingud muuseumide, mälestusmärkide, riiklike ajaloomälestiste ja riiklike teatrite renoveerimiseks ja säilitamiseks.

4. 8	Re-C04-i02	T	Lõpuleviidud tööd kultuuripärandi hoonete ja riiklike teatrite taastamiseks ja säilitamiseks	Tööde lõpetamine	Arv	0	49	4. kv	2025	Nende kultuuriobjektide arv, mille puhul viiakse lõpule muuseumide, mälestusmärkide, riiklike ajaloomälestiste ja riiklike teatrite renoveerimiseks ja säilitamiseks tehtavad tööd.

E. KOMPONENT 5: Investeeringud ja innovatsioon

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse probleeme, mis on seotud teadusuuringute ja innovatsiooni suhteliselt tagasihoidliku tasemega, eelkõige ettevõtete ja teaduse vaheliste sidemete tugevdamise kaudu, pöörates erilist tähelepanu rohepööret toetavale innovatsioonile, ning probleeme, mis on seotud Portugali ettevõtlussektori kroonilise alakapitaliseeritusega, mis on COVID-19 pandeemia tõttu veelgi halvenenud.

Komponendi eesmärk on suurendada Portugali majanduse konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet meetmete abil, mille eesmärk on tugevdada teadusuuringuid, soodustades tulemuste ülekandmist ettevõtlussektorisse, edendades seeläbi innovatsiooni ja investeeringuid. Komponendi teadusuuringute ja innovatsiooni osa eesmärk on parandada akadeemiliste ringkondade ja ettevõtjate koostööd, tugevdada Portugali teaduslikku ja tehnoloogilist potentsiaali ning toetada ambitsioonikate ja laiaulatuslike teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavade rakendamist, milles käsitletakse peamisi sotsiaalmajanduslikke ja keskkonnaalaseid väljakutseid. Eesmärk on kavas saavutada suuremate ja tõhusamate investeeringutega teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni, sihtotstarbelise toetusega, et muuta teadusuuringute tulemused paremini investeeringuteks, mitmekesistamiseks ja tootmisstruktuuri spetsialiseerumiseks, kasutades ära väljakujunenud tööstussektorite ja kujunemisjärgus piirkondade konkurentsivõimet ning aidates kaasa digi- ja rohepöördele. Eelkõige on selle komponendi eesmärk suurendada suure lisandväärtusega kaupade ja teenuste eksporti, suurendada investeeringuid teadus- ja arendustegevusse (nii uute kõrget kvalifikatsiooni nõudvate töökohtade kui ka ettevõtete teadus- ja arendustegevusse tehtavate kulutuste suurendamise kaudu) ning aidata vähendada CO_2-heidet.

Kooskõlas vajadusega toetada tootmissüsteemi maksevõimet ja tegeleda turutõrgetega juurdepääsul rahastamisele, hõlmab see komponent reformi ja investeeringuid, mis aitavad kaasa Portugali ettevõtete rahastamise turu parandamisele riikliku tugipanga *Banco Português de Fomento* loomise ja kapitali suurendamise ning uute rahastamisvahendite väljatöötamise kaudu. Selle komponendiga nähakse ette ka kapitaliturru reformid, et tugevdada Portugali kapitaliturge pikas perspektiivis, vaadates läbi kehtiva õigusraamistiku ja võttes vastu uued seadused, pannes erilist rõhku väärtpaberite investeerimisäriühingute ergutamisele majanduse arendamiseks (SIMFE), ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjatele ja väärtpaberiseadustiku läbivaatamisele.

Komponendiga toetatakse kliimamuutustega seotud investeeringuid käsitleva riigipõhise soovituse (riigipõhine soovitus 32020), innovatsiooni tehtavate investeeringutega seotud majanduspoliitika keskendamist käsitleva riigipõhise soovituse (riigipõhine soovitus 3/2019) ning riigipõhiste soovituste 3-2020 (rohe- ja digipööret käsitlev ühekordne investeering) elluviimist. See komponent aitab täita riigipõhist soovitust ajutiste meetmete rakendamise kohta, mille eesmärk on tagada ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate juurdepääs likviidsusele ning edendada erainvesteeringuid majanduse elavdamiseks (riigispetsiifiline soovitus 32020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

E. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r09: Teadus- ja arendustegevuse edendamine; I&D ja innovaatilised investeeringud ettevõtetesse

Reformi eesmärk on edendada investeeringuid teadus- ja arendustegevusse, eelkõige tagades soodsad raamtingimused avaliku ja erasektori teadus- ja arendustegevuse tõhusamaks ja tulemuslikumaks muutmiseks. Reform on osa tehnoloogia ja ettevõtluse innovatsioonistrateegia 2018–2030 ajakohastamisest. Ajakohastamise eesmärk on hõlbustada avaliku ja erasektori partnerluste rahastamist ja kasutuselevõtmist, et toetada ambitsioonikaid teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavasid. Reformi eesmärk on lihtsustada juurdepääsu teadus- ja arendustegevuse rahastamisvahenditele ning aidata suurendada rahastamise prognoositavust ja stabiilsust, luues avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse investeeringute mitmeaastase programmitöö raamistiku, mida toetab teadus- ja arendustegevuse investeeringute sõltumatu järelevalvesüsteem. Kõnealuse reformiga seoses rakendatavad investeeringud on RE-C05-i01. 01 ja RE-C05-i01. 02.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r11: Liidesasutuste võrgustiku laiendamine ja tugevdamine.

Reformi eesmärk on parandada akadeemiliste ringkondade ja ettevõtjate vahelisi sidemeid, et edendada teadmiste liikumist ja tehnosiiret.

Reform hõlmab tehnoloogialiidese süsteemi, eelkõige programmi INTERFACE raames loodud tehnoloogiakeskuste ja INTERFACE keskuste õigusliku ja reguleeriva raamistiku läbivaatamist ja standardimist. Tehnoloogiakeskused ja INTERFACE keskused ühendavad teadusasutusi (sealhulgas kõrgkoole) ja ettevõtteid, et toetada teadmus- ja tehnosiiret. Reformiga nähakse ette nende üksuste loomise protsess ning juhtimis- ja rahastamismudel.

Seadusandliku ettepaneku ettevalmistamise eest vastutab valitsuse loodud tehnoloogilise taristu töörühm.

Kõnealuse reformiga seoses rakendatavad investeeringud on RE-C05-i01. 01 ja RE-C05-i01. 02.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2021.

Reform RE-r12: Säästva põllumajanduse, toidutööstuse ja agrotööstuse teadus- ja innovatsioonikava.

Reformi eesmärk on tugevdada Portugali põllumajandussektorit ning tagada toiduga kindlustatus ja toitumisalane kindlustatus, aidata kaasa tervise ja heaolu parandamisele, parandada maapiirkondade majandamist, edendada bioloogilise mitmekesisuse kaitset, võidelda kliimamuutuste mõjudega, tehes vajalikke kohandusi ja aidates leevendada nende mõju ning hoogustada muud majandustegevust, nagu muu hulgas põllumajandusteenused, toitlustamine ja turism.

Reformiga toetatakse põllumajanduse innovatsioonikava 2030 rakendamist. See hõlmab vajalikke vahendeid olemasoleva taristu ajakohastamiseks ja ettevalmistamiseks ning funktsionaalsete liitude edendamiseks kogu põllumajandusliku toidutööstuse ahelas, ettevõtetes ja teadusuuringutes, et edendada teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni arendamist ja integreerimist, mis on suunatud põllumajandussektori vajadustele, pidades silmas rohe- ja digipööret.

Reformi rakendamine pidi lõpule jõudma 31. detsembriks 2020.

Investeering RE-C05-i01. 01: Äriinnovatsiooni tegevuskavade/liitude mobiliseerimine.

Selle investeeringu eesmärk on mobiliseerida ja tugevdada Portugali teaduslikku ja tehnoloogilist võimekust, võttes kasutusele ambitsioonikad teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavad, mis põhinevad ettevõtete ja akadeemiliste ringkondade konsortsiumidel.

Investeering koosneb peamiselt toetustest, mida antakse ettevõtlusinnovatsiooni aktiveerivate tegevuskavade/liitude rakendamiseks kahe teineteist täiendava vahendi kaudu: i) innovatsioonipaktid, mis edendavad koostööd ja viivad innovatsiooniprojektide väljatöötamiseni, ning ii) teadus- ja arendustegevusele suunatud projektide mobiliseerimine ja selle muutmine investeeringute kaudu uuteks kaupadeks ja teenusteks. Mobiliseerivad tegevuskavad valitakse välja avatud konkursi kaudu, et äri- ja akadeemiliste ringkondade konsortsiumid esitaksid strateegiakavad. See investeering põhineb RE-r09 raames rakendataval strateegilisel raamistikul ning tugevdab liidesasutuste rolli ja selle võrgustiku konsolideerimist.

Tagamaks, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas järgmise etapi kasutamine[10]; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem[11]; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste[12] ja mehhaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega seotud tegevus[13]; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i01. 02: Keskkonnahoidlikud tegevuskavad/Äriinnovatsiooni liidud

Selle investeeringu eesmärk on rakendada samu vahendeid, mis on esitatud dokumendis RE-C05-i01. 01, kuid see on spetsialiseerunud piiratud hulgale keskkonnahoidlikele tegevuskavadele ettevõtete ja akadeemiliste ringkondade konsortsiumide kaudu, et toetada

10 Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad tehnilise juhendi (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

11 Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

12 Seda erandit ei kohaldata meetmete suhtes, mida võetakse üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

13 Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohaste meetmete suhtes olemasolevates mehhaanilistes bioloogilise töötlemise tehastes, kus käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

innovatsiooni (keskendudes rohepöördele, majanduse elavdamise ja vastupanuvõime rahastamisvahendi määruse lisa väljale 022).

Tagamaks, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas järgmise etapi kasutamine[14]; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem[15]; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste[16] ja mehhaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega seotud tegevus[17]; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i02: Liidese missioon – teadusliku ja tehnoloogilise tugivõrgustiku uuendamine ning tootmisstruktuuri juhendamine

Investeeringu eesmärk on tugevdada riiklikku teadus- ja tehnoloogiasüsteemi ja suurendada selle mõjuvõimu ning parandada äriringkondade sidemeid, et tagada tõhus tehnosiire ja teadusuuringute tulemuste muutmine innovatsiooniks. Investeering seisneb uue konsolideeritud rahastamismudeli loomises tehnoloogialiideste süsteemi keskuste ja koostöölaborite COLAB (erasektori mittetulundusühingud või -ettevõtjad, kelle eesmärk on otseselt või kaudselt luua kvalifitseeritud töökohti teadusuuringute ja innovatsiooni tegevuskavade rakendamise kaudu) jaoks, rahastamisel tuleneb 1/3 põhirahastamisest, 1/3 konkurentsipõhisest rahastamisest ja 1/3 turupõhisest rahastamisest, ning 1/3 põhirahastamisest on tagatud *liidese missioonile*. Investeering hõlmab 500 ettevõtet, kes saavad sellest kavast ja INTERFACE üksuste pakutavatest teenustest kasu. Eeldatakse, et reformi RE-r11 ja investeeringute RE-C05-i02 ühistegevusega saavutatakse eespool nimetatud eesmärgid.

Tagamaks, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvatest

---

14 Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad tehnilise juhendi (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

15 Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

16 Seda erandit ei kohaldata meetmete suhtes, mida võetakse käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

17 Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohaste meetmete suhtes olemasolevates mehhaanilistes bioloogilise töötlemise tehastes, kus käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas järgmise etapi kasutamine[18]; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem[19]; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste[20] ja mehhaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega seotud tegevus[21]; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i03: Säästva põllumajanduse, toidutööstuse ja agrotööstuse teadus- ja innovatsioonikava [Innovatiivne põllumajanduse tegevuskava 2030].

Nende investeeringute eesmärk on edendada teadusuuringuid ja innovatsiooni, et saavutada säästvam põllumajandustootmine.

Investeering koosneb toetustest avaliku ja erasektori üksustele, et toetada põllumajanduse innovatsioonikava 2030. Tegevuskava koosneb 15 juhtalgatusest, millega toetatakse teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooniprojekte. Need teadus- ja innovatsiooniprojektid vastavad Portugali ühise põllumajanduspoliitika strateegilises kavas kindlaks määratud vajadustele. Erinevad algatused hõlmavad ringbiomajanduse ja täppispõllumajanduse meetmeid. Projektide valimisel võetakse arvesse erinevaid tootmissüsteeme ja sektoreid. Eeldatakse, et toetatakse 100 teadus- ja innovatsiooniprojekti. Lisaks hõlmab investeering 24 eksperimentaalfarmi ja labori (innovatsioonikeskused) teadusrajatiste ja -seadmete renoveerimist ja ajakohastamist.

Tagamaks, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas järgmise etapi kasutamine[22]; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis

---

18 Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad tehnilise juhendi (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

19 Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

20 Seda erandit ei kohaldata meetmete suhtes, mida võetakse käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

21 Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohaste meetmete suhtes olemasolevates mehhaanilistes bioloogilise töötlemise tehastes, kus käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

22 Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad tehnilise juhendi (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem[23]; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste[24] ja mehhaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega seotud tegevus[25]; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i04-RAA: Assooride ettevõtlussüsteemi rekapitaliseerimine

Meetme eesmärk on tegeleda Assooride autonoomse piirkonna ettevõtete alakapitaliseerituse struktuurse probleemiga.

See investeering seisneb eriotstarbelise varakogumi loomises, mis seejärel investeerib 125 000 000 eurot elujõulistesse Assooride äriühingutesse peamiselt omakapitali vormis. Investeering täiendab riiklikke investeeringuid, mille eesmärk on ettevõtete kapitaliseerimine piirkondliku rahastamispaketiga ja sihtotstarbeliste vahenditega, mis vastavad autonoomse piirkonna ettevõtlusstruktuuri eripäradele. Lisaks põhineb see investeering kapitali andmisel, mille komponent on konverteeritav tagastamatuteks toetusteks. Tagastamatuks abiks ümberarvestamine sõltub sellest, kas *Banco Português de Fomento* kavandab rekapitaliseerimisvahendid, kas abi saavad äriühingud on saavutanud tulemusi ja kas nendega on seotud riigiabi kavad.

Kõik projektid viiakse ellu täielikus kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Lisaks on Portugal võtnud kohustuse, et investeerimispoliitika dokumendis, mis on seotud 125 000 000 euro suuruse rahastamisvahendiga, mille võtab eriotstarbelise rahastamisvahendi haldajana vastu *Banco Português de Fomento*, esitatakse üksikasjalik teave toetatavate äriühingute valiku-/kõlblikkuskriteeriumide kohta, tagades taaste- ja vastupidavusrahastu kliima- ja keskkonnanõuete järgimise, sealhulgas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimise toetatud varade/tegevuste ja/või äriühingute puhul, ning täpsustatakse investeerimiseesmärgid ja sihipärane tulu. Selleks, et toetatud äriühingud järgiksid olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilisi suuniseid (2021/C58/01), nõutakse investeerimispoliitikaga järgmist:

[23] Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

[24] Seda erandit ei kohaldata meetmete suhtes, mida võetakse käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

[25] Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohaste meetmete suhtes olemasolevates mehhaanilistes bioloogilise töötlemise tehastes, kus käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

- jätkusuutlikkuse hindamise kasutamine;
- erandite loetelu, mis sisaldab järgmisi elemente:
    - fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas järgmise etapi kasutamine[26];
    - ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem[27];
    - prügilate, jäätmepõletustehaste[28] ja mehhaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega seotud tegevus[29];
    - tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda pikaajaliselt kahjustada, näiteks tuumajäätmed; ning
    - teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon, mis on pühendatud eespool nimetatud varadele ja tegevustele.
- Kohustuslik õiguspärasuse kontroll *Banco Português de Fomento* ja/või tema valitud finantsvahendajate kaudu tehingute puhul, mis on vabastatud jätkusuutlikkuse hindamisest, ja
- omakapitalitoetuse saajad, kes saavad vähemalt 50 % oma tulust tegevustest, mis on kantud rohepöörde kavade vastuvõtmise ja avaldamise loetellu.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C05-i05-RAA: Assooride põllumajanduse elavdamine

Investeeringu eesmärk on edendada põllumajandust Assooridel, pöörates suurt tähelepanu säästvusele ja kohaliku tootmise edendamisele. Põllumajandusel on Assooridel suur majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne tähtsus piirkondliku ühtekuuluvuse jaoks, arvestades piirkondliku territooriumi killustatust, mida iseloomustavad eripärased saared. Investeeringu eesmärk on i) aidata kaasa piirkondliku tootmispotentsiaali vastupanuvõimele ja jätkusuutlikule kasvule, ii) leevendada kriisi majanduslikku ja sotsiaalset mõju Assooride põllumajandus- ja toidusektorile ning iii) aidata kaasa rohe- ja digipöördele Assooride põllumajandus- ja toidusektoris.

Investeering hõlmab järgmist: i) investeerimisprojektide toetamine piirkondlike põllumajandusettevõtete toodete ja tootmisprotsesside uuendamiseks, ii) avaliku sektori

[26] Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad tehnilise juhendi (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

[27] Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

[28] Seda erandit ei kohaldata meetmete suhtes, mida võetakse käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

[29] Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohaste meetmete suhtes olemasolevates mehhaanilistes bioloogilise töötlemise tehastes, kus käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

investeeringud innovatsiooni ning rohe- ja digipööre (sealhulgas programm põllumajandustootjate oskuste parandamiseks, et saavutada rohe- ja digipööre ja säästev tarbimine, sealhulgas sertifitseerimine) ja iii) avaliku sektori investeeringud ümberkorraldamisse, sealhulgas investeeringud tootmisprotsesside innovatsiooni, piirkondliku tapavõrgustiku rohepööre ja piima kvaliteedi sertifitseerimisse.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

E. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5. 1	Re-C05-r09	M	Portugali tehnoloogilise ja äriinnovatsiooni strateegia 2030 suuniste ajakohastamine	Portugali 2030. aasta tehnoloogilise ja äriinnovatsiooni strateegia ajakohastatud suuniste avaldamine				4. kv	2021	Ajakohastatud on ministrite nõukogu otsust, millega kiidetakse heaks Portugali tehnoloogilise ja äriinnovatsiooni strateegia (2018-2030) suunised, võttes arvesse hiljuti vastu võetud Portugali strateegiat aastani 2030 ja majanduse elavdamisega seotud uusi väljakutseid.
5. 2	Re-C05-r11	T	Tunnustatud koostöölaborite võrgustiku laiendamine		Arv	26	35	1. kv	2021	Uute koostöölaborite kvalifikatsioonide tunnustamine ja väljaandmine – Koostöölaborite võrgustiku laiendamine uutele üksustele tunnustamise kaudu, mis tuleneb FCT, I. P (teadus- ja tehnoloogiafond) juhatuse määratud tunnustatud rahvusvaheliste teenete ekspertide sõltumatu hindamiskomisjoni poolt läbi viidud taotlemis- ja hindamisprotsessist
5. 3	Re-C05-r11	M	Tehnoloogia- ja innovatsioonikeskusi käsitleva uue õiguskorra jõustumine	Tehnoloogia- ja innovatsioonikeskusi käsitleva uue õiguskorra jõustumine				4. kv	2021	Õigusaktides vaadatakse läbi ja standarditakse teadus- ja tehnoloogiasüsteemi kuuluvate üksuste õigus- ja reguleeriv raamistik, määratledes selle rahastamis- ja hindamismudeli.
5. 4	Re-C05-r12	M	Põllumajanduse innovatsioonikava heakskiitmine	Põllumajanduse innovatsioonikava heakskiitmine				4. kv	2020	Nõukogu otsuse (millega kiidetakse heaks põllumajanduse innovatsioonikava) avaldamine. Ministrite nõukogu otsus avaldati 15. oktoobril 2020
5. 5	Re-C05-i01. 01	T	Lepingute sõlmimine uute kaupade ja		Arv	0	6	4. kv	2022	Konsortsiumidega kuue lepingu sõlmimine (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid), mis

			teenuste arendamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (uuenduskavad).							hõlmavad järgmist: • Konsortsiumi koosseisu kuuluvate üksuste kindlaksmääramine; • Äriplaan/investeering; • rahastamise summa; • Eesmärgid, mis on toetusesaajale siduvad; • Järelevalve vorm. Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 60 projekti. Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
5. 6	Re-C05-i01. 01	T	6 lepingu rakendamise lõpuleviimine (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid)		Arv	0	6	4. kv	2025	Asjaomaste strateegiliste valdkondade toodete, protsesside või teenuste lõpuleviimine, mis tuleneb konsortsiumidega sõlmitud kuue lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) rakendamisest.
5. 7	Re-C05-i01. 02	T	Lepingute sõlmimine uute kaupade ja teenuste väljatöötamiseks strateegilistes valdkondades, mis on seotud vähese CO_2-heitega majanduse, vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemisega.		Arv	0	4	4. kv	2022	Nelja lepingu sõlmimine (innovatsioonipaktid või projektide mobiliseerimine) konsortsiumidega, mis hõlmavad järgmist: • Konsortsiumi koosseisu kuuluvate üksuste kindlaksmääramine; • Äriplaan/investeering; • rahastamise summa; • Eesmärgid, mis on toetusesaajale siduvad; • Järelevalve vorm.

										Lepingutega toetatakse kokku vähemalt 40 projekti ja need kajastavad kooskõla sekkumisvaldkonnaga 022 („Teadusuuringud ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtjatevaheline koostöö, keskendudes vähese CO_2-heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele“). Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
5. 8	Re-C05-i01. 02	T	Valminud tooted, protsessid või teenused, mis on seotud vähese CO2-heitega majanduse, vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemisega		Arv	0	4	4. kv	2025	Konsortsiumidega sõlmitud nelja lepingu (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid) rakendamisest tulenevate toodete, protsesside või teenuste lõpuleviimine, mis kajastab kooskõla sekkumisvaldkonnaga 022 (teadusuuringud ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtetevaheline koostöö, keskendudes vähese CO_2-heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele).
5. 9	Re-C05-i02	T	Sõlmitud lepingud liideseüksustega, sealhulgas koostöölaboritega (CoLAB)		Arv	0	20	4. kv	2022	Toetatavate üksuste valimine pärast pakkumiskutset. Käesolev konkursikutse on piiratud nn liidese üksusteks või koostöölaboriteks tunnistatud ettepanekute esitajatega. Lepingud peavad kajastama kooskõla sekkumisvaldkondadega 021 (Tehnoloogia siire ja koostöö ettevõtete, uurimiskeskuste ja haridussektori vahel) ja 022 (Otsingu- ja innovatsiooniprotsessid, tehnosiire ja ettevõtetevaheline koostöö, keskendudes vähese CO_2-heitega majandusele ning vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele). Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.

5. 10	Re-C05-i02	T	Äriühingud, kes saavad kasu liidesüksuste, sealhulgas koostöölaborite (Colabs) pakutavatest teenustest		Arv	0	500	4. kv	2025	Rakendusaruanded, mille liidesüksused igal aastal esitavad, võimaldavad mõõta kvantitatiivseid edusamme põhivahendite eraldamisel võetud erieesmärkide suhtes, eelkõige pakutavatest teenustest kasu saavate ettevõtjate arvu suhtes.
5. 11	Re-C05-i03	M	Teadus- ja innovatsiooniprojektide hankemenetlus	Teadusuuringute ja innovatsiooni projektide hankemenetluse väljakuulutamise teate avaldamine				3. kv	2021	Hankemenetluse algatamine teadusuuringute ja innovatsiooni programmide/projektide jaoks, mida rahastatakse põllumajanduse innovatsioonikava 2030 algatuste raames. Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet. Valikukriteeriumidega tagatakse, et projektid keskenduvad kas: vähese CO_2-heitega majanduse, kliimamuutustele vastupanuvõime ja nendega kohanemise kohta heitkoguste vähendamise, süsinikdioksiidi sidumise suurendamise või kliimamuutustele vastupanuvõime ja nendega kohanemise tugevdamise kaudu, võttes arvesse määruse VI lisas osutatud sekkumisvaldkonna 022 nõudeid. digipöördega seotud teadusprojektid, nagu ühtne põllumajandusportaal, digipööre ning teadustegevus; väärtusahelatega seotud innovatsiooniprojektid, mis kajastavad sekkumisvaldkonna 009 nõudeid.
5. 12	Re-C05-i03	T	Põllumajanduse innovatsioonikava 2030 keskkonnahoidlikele aspektidele keskenduvate innovatsiooni- ja teadusprojektide lõpuleviimine		Arv	0	100	3. kv	2025	Kokku rahastati ja viidi lõpule 100 teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni projekti. Toetus teadus- ja innovatsiooniprojektidele ja -programmidele, mis aitavad kaasa vähemalt ühele innovatsioonikava 15 algatusest ning keskenduvad vähese CO_2-heitega majandusele, vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele.

5. 13	Re-C05-i03	T	Põllumajanduse innovatsioonikava 2030 digitaalsetele aspektidele keskenduvate innovatsiooni- ja teadusprojektide lõpuleviimine		Arv	0	5	3. kv	2025	Kokku rahastati ja viidi lõpule 5 innovatsiooni struktureerimise projekti. Toetus innovatsiooniprojektidele, mis aitavad kaasa vähemalt ühele innovatsioonikava 15 algatusest ja keskenduvad digiteerimisele.
5. 14	Re-C05-i03	T	Põllumajanduslike innovatsioonikeskuste uuendamine/ajakohastamine		Arv	0	24	4. kv	2025	Põllumajanduse, toidu ja maaelu arengu riikliku innovatsioonivõrgustiku loomine 24 innovatsioonikeskuse ajakohastamise kaudu. Need investeeringud hõlmavad peamiselt taristu renoveerimist ja labori teadusseadmete ostmist.
5. 15	Re-C05-i04-RAA	M	Assooride ettevõtete rekapitaliseerimise rahastamisvahendit käsitleva määruse vastuvõtmine	Assooride piirkondlik valitsus võtab vastu määruse, millega kehtestatakse kapitaliseerimismeede ja millega antakse *Banco Portugues de Fomentole* volitus võtta vastu investeerimispoliitilisi otsuseid				3. kv	2021	Assooride piirkonna valitsus võttis vastu määruse, millega kehtestatakse kapitaliseerimismeede ja antakse *Banco Portugues de Fomentole volitus võtta vastu investeerimispoliitika*, milles määratakse muu hulgas kindlaks abi saavate ettevõtete abikõlblikkuse ja valiku kriteeriumid iga rahastamisvahendi liigi puhul. Määruses nõutakse, et investeerimispoliitika raames kontrollitaks olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimist toetatavate äriühingute poolt valiku-/kõlblikkuskriteeriumide abil, mis eeldavad järgmist: jätkusuutlikkuse hindamise kasutamine, –väljajätmiste loetelu, mis sisaldab järgmisi elemente: Investeeringud fossiilkütustesse (sealhulgas järgmise etapi kasutamine), v. a olulise kahju ärahoidmise põhimõtte suuniste III lisas sätestatud tingimustele vastav maagaasipõhine soojus/võimsus Heitkogustega kauplemise süsteemi alla kuuluvad tegevused, mille prognoositud CO_2-ekvivalentheide ei ole väiksem kui LHÜde tasuta eraldamiseks kehtestatud asjakohased võrdlusalused.

										Investeeringud jäätmete prügilatesse, mehhaanilisse bioloogilisse töötlemistehasesse ja jäätmepõletustehastesse. Väljajätmise loetelu ei kohaldata seadmete suhtes, mis on ette nähtud üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemiseks; olemasolevatesse tehastesse, kui investeeringu eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et selliste investeeringute tulemusel ei suurene jäätmetöötlusvõimsus ega pikendata tehase kasutusiga. Tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda pikaajaliselt kahjustada (nt tuumajäätmed). - Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon, mis on pühendatud eespool nimetatud varadele ja tegevustele. kohustuslikud õiguspärasuse kontrollid BPFi ja/või selle valitud finantsvahendajate kaudu tehingute puhul, mis on vabastatud jätkusuutlikkuse hindamisest omakapitalitoetuse saajad, kes saavad vähemalt 50 % oma tulust tegevustest, mis on loetletud rohepöörde kavade vastuvõtmise ja avaldamisega seotud erandite loetelus.
5. 16	Re-C05-i04-RAA	M	Assooride ettevõtete rekapitaliseerimis-vahendi investeerimispoliitika vastuvõtmine	BPF võtab vastu investeerimispoliitika, mis hõlmab kõiki meetmega ettenähtud rahastamisvahendeid.				3. kv	2021	BPF võtab vastu investeerimispoliitika, mis hõlmab kõiki meetmega ettenähtud rahastamisvahendeid. Investeerimispoliitika töötab välja ja võtab vastu BPF kui sellise ettevõtja juhtorgan, kes omab osalusi, mis tulenevad rahastamisvahenditest, mida rakendatakse toetusesaajateks valitud äriühingute toetamiseks. Investeerimispoliitikas võetakse arvesse valiku-/rahastamiskriteeriume ja kohaldatavaid kohustusi/eesmärke, mis on sätestatud Assooride ettevõtete rekapitaliseerimise rahastamisvahendit käsitlevas määruses.
5. 17	Re-C05-i04-RAA	T	Kooskõlas rahastamisvahendi investeerimispoliitikaga antakse piirkonna mittefinantsettevõtetele kokku 125 000 000 eurot omakapitali- ja kvaasiomakapitali toetust. Hinnanguliselt toetatakse kava		eurot	0	125 000 000	4. kv	2025	125000000 euro suurune kogusumma piirkonna mittefinantsettevõtetele omakapitali ja kvaasikapitali toetusena kooskõlas Assooride ettevõtete rekapitaliseerimisvahendi jaoks vastu võetud investeerimispoliitikaga. *Banco Portugues de Fomento* vastutab tehtud tehingutest aruandmise eest. Selles aruandes avaldatakse lisaks raha liikumisele ka abisaavate äriühingute nimekiri, nende TIN-number ja CAE-number, lepingu kuupäev, eraldatud rahalised vahendid ja asjaomase finantsüksuse liik.

			lõpuleviimisega vähemalt 300 ettevõtet.							
5. 18	Re-C05-i05-RAA	M	Assooride põllumajanduse innovatsiooni- ja digiprogrammi avaldamine	Assooride põllumajanduse innovatsiooni- ja digiprogrammi avaldamine				2. kv	2022	Assooride põllumajanduse innovatsiooni- ja digiteerimisprogrammi avaldamine, sealhulgas kava seirevõrgustiku ja põllumajanduslike teadaannete arendamiseks saarte tasandil ning kava üleminekuks digitaalsele ja täppispõllumajandusele.
5. 19	Re-C05-i05-RAA	T	Uued (asendada vananenud struktuurid) või ümberkvalifitseeritud struktuurid, mis vastutavad loomade tapmise ning piima kvaliteedi ja toiduohutuse sertifitseerimise eest		Arv	0	3	2. kv	2024	Uute (aegunud struktuuride asendamiseks) või loomade tapmise, piima kvaliteedi sertifitseerimise ja toiduohutuse eest vastutavate ümberkvalifitseeritud struktuuride tööde lõpuleviimine, et vastata turgude arengule ja kasvavatele nõudmistele, kaasates investeeringud tootmis- ja korraldusprotsesside innovatsiooni, rohe- ja digipöördesse ja loomade heaolusse.
5. 20	Re-C05-i05-RAA	T	Töötlemis- ja turustussektori ettevõtete ümberkorraldamise toetuskavade raames toetatavad projektid		Arv	0	9	4. kv	2025	Projektid, mis on heaks kiidetud ja mille kohta on sõlmitud lepingud toodete ja tootmis- ja korraldusprotsesside, rohe- ja digipöördega seotud innovatsiooni toetuskavade raames ning mille eesmärk on põllumajandusliku töötlemise ja turustamise sektori ettevõtete ümberkorraldamine.
5. 21	Re-C05-i05-RAA	T	Põllumajandusettevõtete ümberkorraldamise toetuskavade raames toetatavad projektid		Arv	0	200	4. kv	2025	Projektid, mis on heaks kiidetud ja mille kohta on sõlmitud lepingud selliste toetuskavade alusel, mis on seotud innovatsiooniga tootmis- ja korraldusprotsessides, rohe- ja digipöördega ning mille eesmärk on põllumajandusettevõtete restruktureerimine.
5. 22	Re-C05-i05-RAA	T	Põllumajandustootjad, kes saavad spetsiaalset tehnilist abi põllumajandustootjate õiguste suurendamise programmi raames		Arv	0	2000	4. kv	2025	Põllumajandustootjad, kes saavad spetsiaalset tehnilist abi põllumajandustootjate õiguste suurendamise programmi raames võetavate meetmete raames.

E. 3. Laenuga seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r10: Banco Português de Fomento loomine ja arendamine.

Meetme eesmärk on lihtsustada Portugali ettevõtete juurdepääsu rahastamisele, vähendades riiklikult toetatavate ettevõtete finantstoodete keerukust ja võimaldades riikliku strateegilise tähtsusega projekte. Selleks asutati 7. septembril 2020 *Banco Português de Fomento*, mis alustas tegevust 2020. aasta novembris riigi omanduses oleva riikliku tugipangana. Lisaks oma peamisele ja kestvale ülesandele on pank võtmetähtsusega üksus majandustegevuse taastamisel pärast COVID-19 pandeemiat, eelkõige võimaldades Portugali äriühingutel saada kasu riiklikest ja Euroopa majanduse elavdamise strateegilistest meetmetest.

Reform seisneb *Banco Português de Fomento* seaduslikus asutamises.

Reformi rakendamine viidi lõpule 31. detsembriks 2020.

Reform RE-r13: Kapitalituru areng ja mittefinantsettevõtete kapitaliseerimise edendamine

Meetme eesmärk on hoogustada Portugali kapitaliturgu ja edendada äriühingute kapitaliseerimist, pöörates erilist tähelepanu väärtpaberite investeerimisäriühingute ergutamisele majanduse arendamiseks (SIMFE), ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjatele ja väärtpaberiseadustiku läbivaatamisele.

Reform hõlmab kehtiva õigusraamistiku läbivaatamist ja uute seaduste vastuvõtmist, mis on osa valitsuse ausast lähenemisviisist luua soodsam ettevõtluskeskkond ning pakkuda tegelikke stiimuleid investeeringuteks, ettevõtete kapitaliseerimiseks ja valdkondlikuks konsolideerimiseks. Reformi rakendamine koosneb järgmistest meetmetest:

- kapitaliturgude areng;
- väärtpaberite investeerimisäriühingute ergutamine majanduse arendamiseks (SIMFE);
- regulatiivne ja halduslik lihtsustamine;
- ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate õigusraamistiku läbivaatamine; ning
- kapitaliseerimisstiimulid (mahaarvamine jaotamata ja reinvesteeritud tulu puhul).

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

Investeering RE-C05-i06: Ettevõtete kapitaliseerimine ja finantsiline vastupanuvõime/Banco Português de Fomento

Meetme eesmärk on lahendada ettevõtete alakapitaliseerituse struktuurne probleem. Investeeringuga antakse *Banco Português de Fomentole*, kelle eesmärk on saada InvestEU rakenduspartneriks, kapitalipuhver summas 250 000 000 eurot. Lisaks luuakse eriotstarbeline rahastamisvahend, mis investeerib seejärel 1 300 000 000 eurot elujõulistesse Portugali äriühingutesse omakapitali ja kvaasikapitali vormis.

Portugal on võtnud kohustuse, et investeerimispoliitika dokumendis, mis on seotud 1 300 000 000 eurose vahendiga, mille võtab eriotstarbelise rahastamisvahendi juhtorganina vastu *Banco Português de Fomento*, esitatakse üksikasjalik teave toetatavate äriühingute valiku-/kõlblikkuskriteeriumide kohta, tagades taaste- ja vastupidavusrahastu kliima- ja keskkonnanõuete järgimise, sealhulgas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimise toetatud varade/tegevuste ja/või äriühingute puhul ning määrates kindlaks investeerimiseesmärgid ja sihtotstarbelise tulu. Selleks et toetatud äriühingud järgiksid olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilisi suuniseid (2021/C58/01), nõutakse investeerimispoliitikaga järgmist:

- jätkusuutlikkuse hindamise kasutamine;
- erandite loetelu, mis sisaldab järgmisi elemente:
  - fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas järgmise etapi kasutamine[30];
  - ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem[31];
  - prügilate, jäätmepõletustehaste[32] ja mehhaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega seotud tegevus[33];
  - tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda pikaajaliselt kahjustada, näiteks tuumajäätmed; ning
  - teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon, mis on pühendatud eespool nimetatud varadele ja tegevustele.
- Kohustuslik õiguspärasuse kontroll *Banco Português de Fomento* ja/või tema valitud finantsvahendajate kaudu tehingute puhul, mis on vabastatud jätkusuutlikkuse hindamisest; ning
- omakapitalitoetuse saajad, kes saavad vähemalt 50 % oma tulust tegevustest, mis on loetletud rohepöörde kavade vastuvõtmise ja avaldamise loetellu.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

30 Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad tehnilise juhendi (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

31 Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

32 Seda erandit ei kohaldata meetmete suhtes, mida võetakse käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

33 Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohaste meetmete suhtes olemasolevates mehhaanilistes bioloogilise töötlemise tehastes, kus käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

E. 4. Laenu eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
5. 23	Re-C05-r10	M	Määruse, millega kehtestatakse *Banco Português de Fomento* (BPF) tegevus ja põhikiri, jõustumine	Dekreetseaduse nr 63/2020, millega kehtestatakse BPFi tegevus ja põhikiri, jõustumine				4. kv	2020	Portugali Vabariigi valitsuse avaldatud ja jõustunud dekreetseadus nr 63/2020, millega reguleeritakse BPFi tegevust ja tegevust ning kinnitatakse selle põhikiri.
5. 24	Re-C05-r13	M	Ühisinvesteerimis-ettevõtjaid käsitleva õigusraamistiku läbivaatamise jõustumine	Ühisinvesteeri-misettevõtjaid käsitleva õigusraamistiku läbivaatamise jõustumine				3. kv	2022	Seaduse jõustumine pärast seaduse vastuvõtmist Vabariigi Assamblee poolt. Ta vaatab läbi ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjaid käsitleva õigusraamistiku, pidades silmas regulatiivset ja halduslikku lihtsustamist.
5. 25	Re-C05-r13	M	Väärtpaberiseadustiku muutmise seaduse jõustumine	Väärtpaberisea dustiku muutmise seaduse jõustumine				3. kv	2022	Seaduse jõustumine pärast seaduse vastuvõtmist Vabariigi Assamblee poolt. Väärtpaberiseadustiku läbivaatamise eesmärk on regulatiivne ja halduslik lihtsustamine, et viia riiklik raamistik kooskõlla liidu õigusega seoses eesmärgiga suurendada Portugali kapitalituru konkurentsivõimet.
5. 26	Re-C05-r13	M	Kapitaliturgude areng – õigusaktide jõustumine	Kapitaliturgude arengut käsitlevate õigusaktide jõustumine				4. kv	2023	Pärast turuosaliste panust jõustub kapitaliturgude arengut käsitlev õigusakt. Säilitades kapitalituru tugevdamise töökonna (mille on loonud majandus- ja digipöörde ministeerium ning rahandusminister) töövabaduse, on ette nähtud, et õigusaktides keskendutakse stiimulite loomisele muu hulgas i) kapitalituru kaudu omakapitalile juurdepääsuks, ii) ettevõtluse kasvu soodustava keskkonna loomiseks, iii) laenurahastamiseks turul, iv) investorite osalemiseks.

5. 27	Re-C05-i06	M	BPFi kapitaliseerimismeedet reguleeriva dekreetseaduse jõustumine	BPFi kapitaliseerimismeedet reguleeriva dekreetseaduse jõustumine				3. kv	2021	Kapitaliseerimismeedet reguleeriva dekreetseaduse jõustumine, millega kehtestatakse vajadus kehtestada investeerimispoliitika, milles määratletakse muu hulgas abisaavate ettevõtjate abikõlblikkuse ja valiku kriteeriumid
5. 28	Re-C05-i06	M	Investeerimispoliitika väljatöötamine (kapitaliseerimine) ja selle vastuvõtmine sõidukijuhi poolt	BPFi väljatöötatud ja rakendatud finantsinstrumentidest tulenevate osaluste haldamiseks loodud üksuse poolt vastu võetud investeerimispoliitika (kapitaliseerimine)				3. kv	2021	Investeerimispoliitika väljatöötamine (kapitaliseerimine) ja selle vastuvõtmine sõidukijuhi poolt. BPF töötab välja ja võtab vastu investeerimispoliitika, mis on toetusesaajaks valitud äriühingute toetamiseks rakendatud rahastamisvahenditest tulenevate osaluste haldamiseks loodud vahendi juhtorgan, ning täpsustab toetatavate äriühingute valiku- ja rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid, tagades, et järgitakse RRFi kliima- ja keskkonnanõudeid, sealhulgas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilisi suuniseid (2021/C58/01) toetatud varade/tegevuste ja/või äriühingute kohta ning täpsustatakse investeerimiseesmärke ja sihtotstarbelist tulu. Selleks et toetatud äriühingud järgiksid olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilisi suuniseid (2021/C58/01), nõutakse investeerimispoliitikaga järgmist: jätkusuutlikkuse hindamise kasutamine, –väljajätmiste loetelu, mis sisaldab järgmisi elemente: Investeeringud fossiilkütustesse (sealhulgas järgmise etapi kasutamine), v. a olulise kahju ärahoidmise põhimõtte suuniste III lisas sätestatud tingimustele vastav maagaasipõhine soojus/energia HKSi raames toimuv tegevus, mille prognoositud CO_2-ekvivalentheide ei ole väiksem kui LHÜde tasuta eraldamiseks kehtestatud asjaomased võrdlusalused.

										Investeeringud jäätmete prügilatesse ladestamise rajatistesse, mehhaanilisse bioloogilisse töötlemistehasesse ja jäätmepõletustehastesse. Väljajätmise loetelu ei kohaldata seadmete suhtes, mis on ette nähtud üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemiseks; olemasolevatesse tehastesse, kui investeeringu eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et selliste investeeringute tulemusel ei suurene jäätmetöötlusvõimsus ega pikendata tehase kasutusiga. Tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda pikaajaliselt kahjustada (nt tuumajäätmed). Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon, mis on pühendatud eespool nimetatud varadele ja tegevustele.
										Kohustuslikud õiguspärasuse kontrollid BPFi ja/või selle valitud finantsvahendajate kaudu tehingute puhul, mis on vabastatud jätkusuutlikkuse hindamisest Omakapitalitoetuse saajad, kes saavad vähemalt 50 % oma tulust tegevustest, mis on loetletud vastuvõetud ja avaldatud rohepöördekavades
5. 29	Re-C05-i06	T	Kapitaliseerimisvahendi kaudu kokku 1 300 000 000 eurot Portugali mittefinantsettevõtetele omakapitali ja kvaasiomakapitali toetusena kooskõlas Portugali investeerimispoliitikaga		eurot	0	1 300 000 000	4. kv	2023	1 300 000 000 eurot Portugali mittefinantsettevõtetele omakapitali ja kvaasiomakapitali toetusena kooskõlas varem BPFi väljatöötatud ja rakendatud finantsinstrumentidest tulenevate osaluste haldamiseks loodud vahendi poolt vastu võetud investeerimispoliitikaga. Hinnanguliselt toetatakse kava lõpuleviimisega 1300 ettevõtet.

5. 30	Re-C05-i06	M	Euroopa Komisjoni teavitamine BPFi sambapõhise hindamise edukast lõpuleviimisest	Euroopa Komisjoni teavitamine BPFi sambapõhise hindamise edukast lõpuleviimisest				1. kv	2022	Euroopa Komisjoni teavitamine BPFi sambapõhise hindamise edukast lõpuleviimisest
5. 31	Re-C05-i06	M	250 000 000 euro suurune kapitalisiire Portugali valitsuselt BPFile ja BPFi investeerimispoliitika vastuvõtmine	Kapitali suurendamine ja investeerimispoliitika väljatöötamine BPFi jaoks, et rakendada InvestEU programmi, kehtestades kõlblikkuskriteeriumid, et tagada RRFi eesmärkide täitmine				1. kv	2022	250 000 000 euro suurune kapitaliülekanne Portugali valitsuselt BPFile ja BPFi investeerimispoliitika kinnitamine programmi InvestEU rakendamiseks, millega kehtestatakse kõlblikkuskriteeriumid kooskõlas RRFi eesmärkidega, sealhulgas olulise kahju ärahoidmise põhimõttega, seoses programmi InvestEU tagatislepingu allkirjastamisega.
5. 32	Re-C05-i06	T	100 % kapitali suurendamisega kättesaadavaks tehtud tagatistest on allkirjastatud.		%	0	100	4. kv	2025	100 % kapitali suurendamisega kättesaadavaks tehtud tagatistest on allkirjastatud.

F. KOMPONENT 6: Kvalifikatsioonid ja oskused

Portugalis oli 2020. aastal madala haridustasemega 44, 5 % 25–64aastastest elanikest, mis on tublisti üle ELi keskmise (25 %). Lisaks on väga suur osa elanikkonnast, kellel on elementaarsed digioskused või kes ei ole kunagi internetti kasutanud. Samuti on ELi standardite kohaselt endiselt suured tööturu killustatus ning sooline ebavõrdsus palga- ja karjäärivõimalustes.

See komponent käsitleb mitmeid probleeme, mis on seotud suhteliselt madala haridustaseme ja kvalifikatsiooniga, elukestvas õppes osalemisega, tööturu killustatusega, haldustõkete kõrvaldamisega väga reguleeritud kutsealadel, ettevalmistustega töö tulevikuga seotud probleemideks ning soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimalustega.

Komponendi eesmärgid on laiaulatuslikud, hõlmates oskusi ja oskuste täiendamist, mõningaid kitsaskohti ettevõtluskeskkonnas, tööturu killustatust, soolist tasakaalu ja võrdseid võimalusi. Tootmispotentsiaali osas keskendub see komponent meetmetele, mille eesmärk on tõsta madalat kvalifikatsioonitaset ja parandada elukestvas õppes osalemist haridus- ning kutsehariduse ja -koolituse süsteemide reformi kaudu, edendada teadmussiiret ülikoolide/riiklike teadusasutuste ja ettevõtete vahel ning vähendada piiranguid rangelt reguleeritud kutsealadel, suurendades samal ajal konkurentsi ettevõtlusteenuste osutamisel. Komponent sisaldab ka meetmeid Euroopa sotsiaalõiguste samba erinevate põhimõtete käsitlemiseks, nagu töösuhted ja ebatüüpiliste töölepingutega töötajate juurdepääsuõigused, rahaline toetus, et edendada püsivalt kvaliteetsete töökohtadega töötute kaasamist, ning Portugali võrdse tasustamise juhtimissüsteemi normi väljatöötamine.

See komponent on kooskõlas peamiste ELi poliitikaalgatustega, nagu Euroopa oskuste tegevuskava, nõukogu soovitus „Oskuste täiendamise meetmed: Uued võimalused täiskasvanutele“ (nõukogu soovitus 2016/C 484/01), nõukogu soovitust kutsehariduse ja -koolituse kohta jätkusuutliku konkurentsivõime, sotsiaalse õigluse ja vastupanuvõime tagamiseks (nõukogu soovitus 2020/C 417/01), tugevdatud noortegarantiid ning Euroopa haridusruumi ja Euroopa teadusruumi algatusi.

Komponent käsitleb riigipõhiseid soovitusi võtta kõik vajalikud meetmed, et pandeemiaga tõhusalt toime tulla, majandust säilitada ja sellest tulenevat majanduse elavnemist toetada (riigipõhine soovitus 1-2020); võtta meetmeid tööturu killustatuse vähendamiseks (riigispetsiifiline soovitus 2/2019); parandada elanikkonna oskuste taset, eelkõige nende digitaalset kirjaoskust, sealhulgas muutes täiskasvanuhariduse tööturu vajadustele paremini vastavaks (riigispetsiifiline soovitus 2/2019); suurendada kõrghariduse omandanute arvu, eelkõige teaduse ja infotehnoloogia valdkonnas (riigispetsiifiline soovitus 2/2019); toetada digitehnoloogia kasutamist, et tagada võrdne juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja koolitusele (riigipõhine soovitus 2-2020); suurendada ettevõtete konkurentsivõimet (riigipõhine soovitus 2-2020); keskenduda investeeringutega seotud majanduspoliitikale teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas (riigispetsiifiline soovitus 3/2019); ning töötada välja tegevuskava piirangute vähendamiseks väga reguleeritud kutsealadel (riigispetsiifiline soovitus 4/2019).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

F. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r14: Kutsehariduse ja -koolituse reform

Reformi eesmärk on ajakohastada haridus- ja kutseharidussüsteeme, et parandada madalat haridus- ja kvalifikatsioonitaset ning põhi- ja digitaaloskusteta töötajate suurt osakaalu, kohandada pakutavad oskused tööturu praegustele ja tulevastele vajadustele ning laiendada haridus-, koolitus- ja elukestva õppe võimalusi.

Reform koosneb meetmetest, mille eesmärk on:

- tugevdama haridus- ning kutseharidus- ja -koolituspoliitika üldist koordineerimist;
- ajakohastada riikliku kvalifikatsioonikataloogiga reguleeritud kutsehariduse ja -koolituse pakkumist, võttes aluseks kvalifikatsioonivajaduste prognoosimise süsteemi, tulevikudiagnoosi, et toetada riiklike kvalifikatsiooninõukogude ajakohastamist ja kvalifikatsioonide valdkondlike nõukogude tegevuse tõhustamist;
- võtta arvesse tööturu vajadusi ja uute oskuste/kutsete tekkimist;
- parandada madala kvalifikatsiooniga elanikkonna väljavaateid, töötades välja täiskasvanute kirjaoskusele keskenduva koolituspakkumise;
- edendada kohalikku arengut ja territoriaalset ühtekuuluvust ning vähendada sotsiaal-majanduslikku ebavõrdsust kutsehariduse ja -koolituse võrgustiku ümberjaotamise kaudu.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Reform RE-r15: Kõrghariduse, avaliku halduse ja ettevõtete vahelise koostöö reform

Reformi eesmärk on stimuleerida avaliku ja erasektori koostöövorme haridus- ja koolitusprogrammides, et vastata tööturu vajadustele, ning rohe- ja digipööret, sealhulgas kutsealaste kraadiõppekursuste (kutsealaste magistrikraadide) väljatöötamist, välja arvatud eelnevalt omandatud töökogemusega üliõpilaste puhul, ning pakkuda lühiajalisi kolmanda taseme õppekursusi polütehnikumides (nn kõrgema taseme kutsetehnilised kursused).

Reform koosneb järgmisest:

- õigusakt, millega luuakse kõrghariduse omandamiseks erikonkursid duaalse keskhariduse ja spetsiaalsete kunstikursuste omanikele;
- kõrgharidusasutuste ning avaliku halduse ja ettevõtete vahelist koostööd reguleeriva õigus- ja institutsioonilise raamistiku läbivaatamine, sealhulgas järgmised sammud:
    - edendada kõrgkoolide ja ettevõtete vahelist institutsioonidevahelist koostööd ning meelitada ligi täiskasvanud üliõpilasi ja laiendada levi sisemaale;
    - koostööpartnerlused, millega julgustatakse pakkuma laiapõhjalisi kõrghariduse kursusi, sealhulgas lühikursusi, bakalaureusekursusi, magistri- ja doktorikraade;
    - suurendama polütehniliste kõrgkoolide hallatavate lühiajaliste kõrgetasemeliste kutsekursuste pakkumist tihedas koostöös avaliku ja erasektori üksustega;

- laiendada veelgi kolmanda taseme hariduse tugibaasi, hõlbustades kutse- ja kunstialadelt pärit keskkooliõpilaste juurdepääsu kõrgharidusasutustele;
- tugevdada digitaalvaldkonna kõrghariduse kursustel osalemist, eelkõige Portugali digitaalse InCoDe2030 programmi kaudu, tehes tihedat koostööd avaliku ja erasektori üksustega;
- stimuleerima modulaarset koolitust, mis edendab pidevat õppimist ja uute oskuste omandamist mikrotõlkide/mikrodiplomite abil tihedas koostöös avaliku ja erasektori üksustega;
- laiendada koostööd kõrgharidusasutuste ja laborite ning tehnoloogiliste liideste keskuste vahel;
- õigusliku seisundi muutmine, et täpsustada tingimusi, mille alusel välisspetsialist võib täita kõrgharidusasutustes õpetamis- või juhtimisülesandeid, et edendada akadeemiliste ja äriringkondade vahelist liikuvust; ning
- tugevdada kõrgkoolide ja ettevõtete koostöös hallatavate konsortsiumide õigusraamistikku.

Reform viiakse lõpule 30. juuniks 2021.

Reform RE-r16: Piirangute vähendamine rangelt reguleeritud kutsealadel

Reformi eesmärk on vähendada piiranguid rangelt reguleeritud kutsealadel, peamiselt selleks, et edendada konkurentsi äriteenuste osutamisel.

2018. aastal hindas OECD koostöös Portugali konkurentsiametiga piiratud arvu isereguleeruvaid kutsealasid, nagu juristid, õigusnõustajad, insenerid, arhitektid, audiitorid, raamatupidajad, majandusteadlased, proviisorid ja toitumisspetsialistid. Läbiviidud hindamise põhjal koostati soovituste loetelu. Selle reformiga järgib Portugal OECD ja AdC soovitusi.

Reform peab vähemalt: i) eraldada reguleerimis- ja esindusülesanded kutseühingutes; ii) vähendada reserveeritud kutsealade loetelu (juurdepääs kutsealadele võib olla piiratud üksnes põhiseaduslike huvide kaitseks vastavalt vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtetele); lõpetada piirangud äriteenuseid osutavate ettevõtete omandile ja juhtimisele, tingimusel et juhid järgivad huvide konflikti vältimise õiguslikku korda; ning iv) lubada multidistsiplinaarseid äriteenuseid osutavaid ettevõtteid.

Samuti tellitakse AdC-lt aruanne reguleeritud kutsealasid käsitleva uue seaduse tõhususe kohta.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2022.

Reform RE-r17: Inimväärse töö edendamise tegevuskava

Reformi eesmärk on tugineda viimastel aastatel vastu võetud meetmetele (näiteks meetmed tööturu killustatuse vähendamiseks ja kollektiivläbirääkimiste edendamiseks), et kaitsta töötajate õigusi.

Valitsus tellis töö tulevikku käsitleva rohelise raamatu, et teha kindlaks peamised probleemid, mida põhjustavad tehnoloogia, keskkond, sotsiaalsed ja majanduslikud muutused, mis toovad kaasa uued tööhõivevormid ja lepingulised suhted. Eesmärk on kaardistada riikliku poliitika võimalikud tegevussuunad ja suunad, eelkõige seoses töökorralduse ja töösuhetega, nagu kaugtöö ja õigus lahtiühendamisele, laiendada sotsiaalkaitset uutele töövormidele, sealhulgas platvormides töötamisele, parandada töötajate esindatust ja sotsiaaldialoogi, töötervishoidu ja -ohutust ning uusi psühhosotsiaalseid riske ning töö- ja pereelu ühitamist.

Pärast rohelise raamatu esitamist koosneb reform seadusandlikust aktist, millega reguleeritakse platvormitööd, et lahendada ebatüüpilistest töösuhetest tulenevaid uusi probleeme kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega. See parandab töösuhete kvaliteeti ning parandab juurdepääsu õigustele ja sotsiaalkaitsele.

Reform viiakse lõpule 31. märtsiks 2023.

Reform RE-r18: Võitlus naiste ja meeste vahelise ebavõrdsuse vastu

Reformi eesmärk on edendada soolist võrdõiguslikkust ja võrdseid karjäärivõimalusi ning võidelda sooliste stereotüüpide ja segregatsiooni vastu elukutse valikul. See tugineb suures osas kehtivatele õigusaktidele, eelkõige võrdse tasustamise kohta (seadus nr 60/2018) ja tasakaalustatud esindatuse kohta juhatuses (seadused nr 62/2017 ja 26/2019).

Võrdset tasustamist käsitlevate õigusaktidega loodi mehhanismid võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte rakendamiseks, sundides ettevõtjaid rakendama läbipaistvat tasustamispoliitikat. Alates 2021. aastast on tööhõive- ja sotsiaalkindlustusministeeriumi osakond koostanud aruande sooliste palgaerinevuste kohta iga ettevõtte kohta, kus on üle 50 töötaja ja mis hõlmab soolist palgaerinevust. Alates 2025. aastast on ettevõtetel, kus on rohkem kui 50 töötajat, kelle sooline palgatase on ühe ja sama töökoha puhul väga erinev, kohustus esitada tööinspektsiooni direktoraadile tegevuskava nende erinevuste kõrvaldamiseks tegevuskava rakendamise kaudu.

Reform hõlmab ka vabatahtlikku kava, mis põhineb Islandi seadusel nr ÍST 85: 2012. aastal tunnustati avalikult ettevõtjaid, kes on tõhusalt rakendanud võrdse tasustamise poliitikat. Tõendi eesmärk on kinnitada, et palgaotsuste tegemisel põhinevad need täielikult asjakohastel kaalutlustel.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2024.

Investeering RE-C06-i01: Kutseharidus- ja koolitusasutuste ajakohastamine

Selle investeeringu eesmärkideks on riiklikesse keskkoolidesse spetsiaalsete tehnoloogiakeskuste loomine ja moderniseerimine koos kutsekursuste ja kutsekoolidega. Lisaks hõlmavad eesmärgid avaliku tööturuasutuse (IEFP) kutsekoolituskeskuste võrgustiku laiendamist ja ajakohastamist, et muuta koolitus asjakohasemaks turu jaoks ja viia see vastavusse tööstusharu vajadustega.

Kõnealune investeering koosneb järgmisest:

- 365 spetsialiseeritud tehnoloogiakeskuse loomine ja ajakohastamine keskkoolides, mis pakuvad erialakursusi ja kutsekoole, millest 115 (tööstuskeskused), 30 (taastuvenergia keskused), 195 (arvutiteaduskeskused) ja 25 (digitaal- ja multimeediakeskused). Spetsialiseerunud tehnoloogiakeskusi haldavad riiklike koolide juhid või eraõiguslikud üksused. See investeering hõlmab olemasolevate rajatiste ja taristu ajakohastamist ja taastamist ning tehnoloogiliste õppematerjalide (seadmed) hankimist. Eeldatakse, et igas tehnoloogiakeskuses on kaks kuni 25 õpilasega klassi, mis võimaldab saada aastas 20 000 praktikanti;
- kas otse või kontsessioonide kaudu hallatava riikliku tööturuasutuse kutseõppekeskuste võrgustiku laiendamine ja ajakohastamine. Kaks kolmandikku kõigist osainvesteeringutest tehakse rajatiste ehitamiseks või moderniseerimiseks ning üks kolmandik töökodade, laborite ja muude koolitusvaldkondade seadmete ostmiseks. Uute hoonete ehitamiseks ja renoveerimiseks kulutatakse vastavalt 17 % ja 83 %. IEFP kutseõppekeskuste võrgustiku varustuse moderniseerimise kava hõlmab

järgmiste seadmete ostmist: i) taastuvenergia; ii) tööstuse digiteerimine; iii) lennundus; kaubanduse digiteerimine; ja v) maapealsed simulaatorid. Eeldatakse, et see osainvesteering võimaldab ajakohastada 22 000 koolituskohta.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C06-i02: Jätkusuutliku tööhõive tagamise kohustus

Selle investeeringu eesmärk on luua jätkusuutliku tööhõive tagamise programmi raames alalised ja kvaliteetsed töölepingud ning vähendada tööturu killustatust kõigi rühmade, sealhulgas noorte vahel.

Tööle naasmise kiirendamiseks antakse tööandjatele ajutisi toetusi vastutasuks piisava palgaga tähtajatute lepingute pakkumise eest. Tööandja saab iga loodud töökoha kohta vähemalt 5 266 eurot (12-kordset sotsiaalabiindeksit, mis on aluseks erinevate sotsiaalkindlustushüvitiste arvutamisel), mida võib suurendada 25 % võrra kahel juhul: alla 35-aastaste töötajate töölevõtmine ja töökohad, mis maksavad vähemalt kahekordset miinimumpalka (2021. aastal 665 eurot). Lisaks võiks suurendada rahalist toetust, et palgata sellel kutsealal alaesindatud soost isikuid. Lisatoetused on kumulatiivsed. Lisaks saavad tööandjad toetust, mis moodustab 50 % nende sotsiaalkindlustusmaksetest ühe aasta jooksul (14 kuud). See meede peaks toetama 30 000 alalise töökoha loomist. Meede kestab eeldatavalt ühe aasta, kuid seda võib pikendada veel ühe aasta võrra. Võttes arvesse vajadust tagada erasektori osalemine kavas, alustatakse selle rakendamist majanduse elavnemise ajal.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2023.

Investeering RE-C06-i03: Täiskasvanutoetus

Investeeringu eesmärk on rakendada 23-aastaste või vanemate täiskasvanute kvalifikatsiooni tõstmiseks mitmesugust lähenemisviisi, mis hõlmab järgmist: i) edendada täiskasvanuharidust, laiendades täiskasvanute kirjaoskuse riiklikku kava, et parandada põhilist kirja-, arvutus- ja digitaaloskust; ii) suurendada täiskasvanute osalemise ja lõpulejõudmise määra pädevuste tunnustamise, valideerimise ja sertifitseerimise protsessis (RVCC); ning iii) töötada välja täiskasvanutele mõeldud kolmanda taseme hariduse pakkumised, näiteks lühiajalised kursused.

Kõnealune investeering koosneb järgmisest:

- Programmi *Qualifica* raames laiendatakse täiskasvanute kirjaoskuse riiklikku kava, viies ellu 225 kohalikku projekti, mille tulemuseks on tase B1/B2/B3. Seda meedet haldab riiklik kvalifikatsiooni ning kutsehariduse ja -koolituse amet (ANQEP). Iga projekti raames on võimalik avada 100 vaba töökohta, mis tähendab, et osalejaid on kokku ligikaudu 22 500. Lisaks pedagoogiliste seadmete ja tarbekaupade ostmisele ning koolituspersonali tasustamisele antakse selle osainvesteeringuga vajaduse korral toetusi osalejatele, nende tööandjatele ja kogukonna vahendajatele;
- *Acelerador Qualifica* on programmi *Qualifica* raames uus meede, millega antakse rahalist toetust täiskasvanutele, kes on oma RVCC protsesside lõppjärgus. Seda meedet haldab riiklik kvalifikatsiooni- ning kutseharidus- ja -koolitusamet (ANQEP). Iga täisealine osaleja saab siseauditi talituselt rahalist toetust kuni 125 (2021. aastal 548, 5 eurot). RVCC protsessides osalejate koguarv on hinnanguliselt 100 000 inimest;
- kõrgkoolide, ettevõtete ja muude sidusrühmade vaheliste koostöövõrgustike edendamine uute kraadiõppe koolide/programmide/alliantide toetamise kaudu ühiste koostööprogrammide kaudu, mis hõlmavad haridus-, teadus- ja innovatsioonitegevust

ning algatusi, mille eesmärk on töötada välja lühiajalised kõrghariduse kursused, mille eesmärk on elukestva õppe edendamine (ümberõpe ja oskuste täiendamine). Investeering koosneb toetustest integreeritud programmide rakendamiseks, mis hõlmavad kokku 23 000 üliõpilast ajavahemikul 2021–2025 ning hõlmavad paigaldamis- ja varustuskulusid, üliõpilaste toetamist ning kõrgkoolide kulusid seoses kursuste korraldamisega. Konsortsiumid valitakse avaliku konkursi teel.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C06-i04: Noorte tõuge – STEAM

Selle investeeringu eesmärk on:

- suurendada üliõpilaste arvu loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste, kunsti ja matemaatika (STEAM) kursustel, sealhulgas infotehnoloogiakursustel; ning
- tagada väljaspool kõrgharidust asuvates koolides piisavad vahendid teadushariduse omandamiseks, et suurendada huvi teadusega seotud õppeainete vastu.

Meede on suunatud kõrgkoolidele (nii ülikoolidele kui ka polütehnikumidele). Rahaliste vahendite eraldamine toimub avaliku konkursi teel. Kõnealune investeering koosneb järgmisest:

- kõrgkoolide programmide rakendamine koostöös avaliku ja/või erasektori tööandjate ja muude sidusrühmadega, sealhulgas keskkoolidega. Need võivad esineda koolide/programmide/alliantide kujul ühiste koostööprogrammidena, mis hõlmavad haridus-, teadus- ja innovatsioonitegevust ning -algatusi, mille eesmärk on parandada esmast kõrgharidust ja suurendada STEAM-hariduse omandanute arvu, pakkudes bakalaureuseõpet ja muid algkõrghariduse kursusi (nt polütehnikumid). Programmid hõlmavad rajatiste ajakohastamist ja laiendamist, et võtta arvesse üliõpilaste arvu suurenemist, üliõpilaste motiveerimist ja muid kõrgkoolide kulutusi, mis on seotud järgmiste kursuste korraldamisega:
  - pakkuda iga-aastast stipendiumi 697 eurot õpilase kohta 10 000 üliõpilasele STEAM-kursuse kolme aasta jooksul. STEAM-kursustel osalevatele üliõpilastele võib anda täiendavat rahalist toetust sisemaapiirkondade üliõpilastele, prioriteetsetele sotsiaalsetele sekkumisvaldkondadele ja naistele;
  - Kõrgkoolid saavad 7 900 eurot iga uue üliõpilase kohta, kes osaleb STEAM-kursustel, et osaliselt toetada üliõpilaste arvu suurenemisega kohanemiseks vajalike rajatiste moderniseerimise ja laiendamise kulusid; ning
  - parandada oskusi teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonnas, laiendades klubide „Ciência Viva“ ja koolide klubide võrgustikku (algkoolist keskkoolini), keskendudes peamiselt teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonnale, digitaalsele infosisule ja materjalidele; edendada partnerlust koolide ja kodanikuühiskonna, ülikoolide ja uurimiskeskuste vahel ning korraldada seminare ja õpikodasid. Eeldatakse, et sellest toetatakse vähemalt 650 projekti.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C06-i05-RAA: Täiskasvanu kvalifikatsioon ja elukestev õpe (Assooride autonoomne piirkond)

Kõnealuse investeeringu eesmärk on tegeleda tõsise probleemiga, mis on seotud madala kvalifikatsioonitasemega Assooride autonoomses piirkonnas võrreldes Portugali kui terviku ja Euroopa Liiduga. Madal kvalifikatsioonitase kujutab endast suurt kitsaskohta uute ettevõtete tekkele ja mitmekesistamisele ning säästvale arengule, mis on seotud madala tootlikkuse ja

palkadega ning majanduskriisi ajal vähese vastupanuvõimega. Assooride autonoomse piirkonna haridus- ja koolitusvajaduste rahuldamiseks tehtavad investeeringud täiendavad ESF+ raames võetavaid meetmeid, mis kajastuvad mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) raames läbiräägitavas asjakohases rakenduskavas.

Investeering koosneb järgmisest:

- keskharidusjärgses ja kolmanda taseme hariduses osalevate täiskasvanute arvu suurenemine, mis hõlmab hinnanguliselt 200 uut osalejat aastas; ning
- ajakohastada 17 kutsekooli, millel on tehnoloogia arenguga kooskõlas olevad struktuurid ja seadmed, et renoveerida õpikojad, laborid ja arvutiruumid ning võimaldada seeläbi viia need vastavusse tööturu nõudlusega ja suurendada veelgi koolitatavate arvu.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

F. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
6.1	Re-C06-i01	T	Renoveeritud või ehitatud spetsiaalsed tehnoloogiakeskused		Arv	0	310	1. kv	2025	Keskhariduse erialakursuste jaoks renoveeritud või ehitatud spetsiaalsete tehnoloogiakeskuste arv, sealhulgas seadmete rahastamine, tehnoloogiline infrastruktuur ning ruumide ja õpikodade võimalik ümberkvalifitseerimine, et kohaneda uute kursustega.
6.2	Re-C06-i01	T	Renoveeritud või ehitatud spetsiaalsed tehnoloogiakeskused		Arv	310	365	4. kv	2025	Keskhariduse erialakursuste jaoks renoveeritud või ehitatud spetsiaalsete tehnoloogiakeskuste arv, sealhulgas rahastamisvahendid, tehnoloogiline infrastruktuur ning ruumide ja õpikodade võimalik ümberkvalifitseerimine, et kohaneda uute kursustega
6.3	Re-C06-i01	T	Ajakohastatud koolitusjaoskonnad		Arv	0	14 100	4. kv	2023	Riiklike tööturuasutuste võrgustiku (IEFP) (kas otseselt hallatud või kontsessiooni kaudu) renoveeritud või ehitatud kutseõppeasutuste arv. See hõlmab uute hoonete renoveerimist ja ehitamist ning eri liiki seadmete ostmist koolituse eesmärgil. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta.
6.4	Re-C06-i01	T	Ajakohastatud koolitusjaoskonnad		Arv	14 100	22 000	4. kv	2025	Riiklike tööturuasutuste võrgustiku (IEFP) (kas otseselt hallatavad või kontsessioonil põhinevad) renoveeritud või ehitatud kutseõppepunktide arv. See hõlmab uute hoonete renoveerimist ja ehitamist ning eri liiki seadmete ostmist koolituse eesmärgil. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusa renoveerimisega saavutatakse keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta

6.5	Re-C06-i02	T	Rahaline toetus tähtajatutele lepingutele		Arv		30 000	4. kv	2023	Selliste lepingute arv, mida toetatakse tööandjatele antava rahalise toetusega, kui nad pakuvad jätkusuutliku tööhõive kohustuse meetme raames tähtajatuid lepinguid, mille eest makstakse tööturul piisavat palka.
6.6	Re-C06-i03	T	Täiendavad osalejad täiskasvanute oskuste täiendamist toetavates meetmetes		Arv	0	145 500	4. kv	2025	Täiskasvanud (23+) osalejate täiendav arv, kes on osalenud ühel järgmistest kursustest: i) kohalike projektide raames korraldatavad põhiharidus- ja -koolituskursused täiskasvanutele tasemel B1/B2/B3, mis saavad kasu täiskasvanute kirjaoskuse riikliku kava laiendamisest; ii) madala kvalifikatsiooniga täiskasvanute oskuste tunnustamise, valideerimise ja sertifitseerimise koolituse viisid; iii) kõrgharidusasutuste ja -ettevõtete konsortsiumide korraldatavad lühiajalised kolmanda taseme hariduse kursused.
6.7	Re-C06-i04	T	Täiendavad *Ciência Viva* klubid		Arv	0	650	3. kv	2025	*Ciência Viva* klubide võrgustikku lisandunud uute klubide arv, keskendudes STEAM-valdkondadele, mille eesmärk on levitada teadusväärtusi keskkoolide võrgustikus, muu hulgas partnerluste kaudu ülikoolide ja uurimiskeskustega, ning korraldades seminare ja õpikodasid.
6.8	Re-C06-i04	T	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna kolmanda taseme hariduse kursustel osalenud üliõpilaste täiendav arv		Arv	0	7500	1. kv	2025	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria, kunsti ja matemaatika valdkonnas (st loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste, kunsti ja matemaatika valdkonnas) kõrgkooli lõpetanute täiendav arv: bakalaureuse- ja lühiajalised kursused (1 ja 2 aastat) võrreldes 2020. aastaga.
6.9	Re-C06-i04	T	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna kolmanda taseme hariduse kursustel osalenud üliõpilaste täiendav arv		Arv	7 500	10 000	4. kv	2025	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria, kunsti ja matemaatika valdkonnas (st loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste, kunsti ja matemaatika valdkonnas) kõrgkooli lõpetanute täiendav arv: bakalaureuse- ja lühiajalised kursused (1 ja 2 aastat) võrreldes 2020. aastaga.
6.10	Re-C06-i05-RAA	T	Assooride autonoomses piirkonnas keskharidusjärgse ja kolmanda taseme		Arv	0	1 145	4. kv	2025	Assooride autonoomses piirkonnas keskharidusjärgse ja kolmanda taseme hariduse omandanute täiendav arv.

			hariduse omandanute täiendav arv							
6.11	Re-C06-i05-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna kutsekoolide ajakohastamine		Arv	0	17	4. kv	2025	Selliste kutsekoolide arv, kes said kasu töökodade, laborite ja arvutiruumide renoveerimisest ning uute seadmete ostmisest vastavalt tehnoloogia arengule. Kui taristu ajakohastamine hõlmab hoonete renoveerimist, saavutatakse energiatõhusa renoveerimisega keskmiselt vähemalt keskmisel tasemel põhjalik renoveerimine, nagu on määratletud komisjoni soovituses hoonete renoveerimise kohta (EL) 2019/786.
6.12	RE-C06-r14	M	Vabade koolitusvõimaluste avamine		Arv	0	20 000	4. kv	2025	Kutsekursustel avatud uute vabade ametikohtade arv pärast riikliku kvalifikatsioonikataloogi (CNQ) ajakohastamist uutes valdkondades, mis põhinevad oskuste prognoosimisel (SANQ).
6.13	Re-C06-r15	M	Seaduse jõustumine, millega luuakse erikonkursid kõrghariduse omandamiseks	Seaduse jõustumine, millega luuakse erikonkursid kõrghariduse omandamiseks				2. kv	2020	Jõustada seadus, millega luuakse erikonkursid kõrghariduse omandamiseks üliõpilastele, kes on omandanud keskhariduse kutseliste kanalite ja spetsiaalsete kunstikursuste kaudu.
6.14	Re-C06-r15	M	Uue õigusraamistiku jõustumine, mis reguleerib kõrgharidusasutuste koostööd avaliku halduse asutuste ja ettevõtetega	Uue õigusraamistiku jõustumine, mis reguleerib kõrgharidusasutuste koostööd avaliku halduse asutuste ja ettevõtetega				2. kv	2021	Jõustus uus õigusraamistik, millega reguleeritakse kõrgharidusasutuste koostööd avaliku halduse asutuste ja ettevõtetega, sealhulgas: i) kõrgharidusasutuste koostöövõrgustike loomine partnerluses tööandjatega, muu hulgas esmase kõrghariduse, innovatsiooniprojektide ja ettevõtetele mõeldud teenuste edendamine, ii) õigusliku seisundi muutmine, et selgitada tingimusi, mille alusel välisspetsialist võib täita kõrgharidusasutustes õpetamis- või juhtimisülesandeid, et edendada akadeemiliste ja äriringkondade vahelist liikuvust; iii) kõrgkoolide ja ettevõtete koostöös hallatavate konsortsiumide tugevdamine.
6.15	RE-C06-r16	M	Reguleeritud kutsealade seaduse jõustumine	Reguleeritud kutsealade seaduse jõustumine				4. kv	2022	Seaduse jõustumine, mille eesmärk on muu hulgas: i) eraldada reguleerimis- ja esindusülesanded kutseühingutes; ii) vähendada reserveeritud kutsealade loetelu. Juurdepääsu kutsealadele saab piirata üksnes põhiseaduslike huvide kaitseks vastavalt vajalikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtetele; iii) lõpetada piirangud äriteenuseid osutavate ettevõtete omandile ja

										juhtimisele, tingimusel et juhid järgivad huvide konflikti vältimise õiguslikku korda; iv) võimaldada multidistsiplinaarseid äriteenuseid.
6.16	RE-C06-r17	M	Platvormitööd reguleeriva seaduse jõustumine	Platvormitööd reguleeriva seaduse jõustumine				1.kv	2023	Jõustus seadus, millega reguleeritakse platvormitööd, et lahendada ebatüüpilistest töösuhetest tulenevaid uusi probleeme kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega. Selle eesmärk on tugevdada töösuhteid ja juurdepääsu õigustele.
6.17	RE-C06-r18	M	Kehtestada võrdse palga haldamise süsteemi Portugali standard.	Normi avaldamine				4. kv	2024	Normiks on vabatahtlik kava, mis põhineb Islandi seadusel nr ÍST 85:2012. aastal tunnustati avalikult ettevõtjaid, kes on tõhusalt rakendanud võrdse tasustamise poliitikat. Tõend antakse kinnitamaks, et palgaotsuste tegemisel põhinevad need täielikult asjakohastel kaalutlustel.
6.18	RE-C06-r18	M	Teatis ettevõtete kohta, kus on rohkem kui 50 töötajat, kellel on märkimisväärsed soolised palgaerinevused	Teatis ettevõtete kohta, kus on rohkem kui 50 töötajat, kellel on märkimisväärsed soolised palgaerinevused				4. kv	2024	Rohkem kui 50 töötajaga ettevõtetele, kelle sooline palgatase on samal töökohal oluliselt erinev, teatamine kohustusest esitada tööinspektsiooni direktoraadile tegevuskava soolise palgaerinevuse vähendamiseks tegevuskava rakendamise kaudu

G. KOMPONENT 7: Taristu

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse vähese territoriaalse ühtekuuluvuse ja sisemaa piirkondade ettevõtete vähese konkurentsivõime probleemi, mille põhjuseks on ebapiisavad ühendused teedevõrguga. See toob ettevõtjatele kaasa taustakulusid, näiteks transpordikulud, mis tulenevad vähesest maanteeühendusest või raskustest kvalifitseeritud töötajate ligimeelitamisel. Teine probleem on vajadus vähendada heitkoguseid transpordisektoris ja äriparkides.

Rahastamisvahendi eesmärk on suurendada territoriaalset ühtekuuluvust ja konkurentsivõimet, et edendada sisemaapiirkondade majanduslikku arengut. Laadimisjaamade kasutuselevõtu kaudu on selle eesmärk edendada maanteetranspordi CO_2-heite vähendamist.

Selle komponendi eesmärk on muuta ettevõtluspargid säästvamaks ja digitaalsemaks ning anda neile parem juurdepääs teedevõrgule. Samuti püütakse sellega parandada maanteetranspordi ühenduvust, laiendades teedevõrku, näiteks tegeledes puuduvate ühendustega, sealhulgas Assooridel, ja pakkudes nelja piiriülest ühendust. Avalikult kättesaadavate elektrisõidukite laadimisjaamade võrgu laiendamise kiirendamine peaks aitama vähendada Portugali maanteetranspordisektori CO_2-jalajälge ja muutma selle jätkusuutlikumaks. See investeering on kooskõlas komisjoni koostatud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01) (kõrvalmeede maanteetaristu laiendamiseks).

Selle komponendiga toetatakse riigipõhise soovituse elluviimist, milles käsitletakse investeeringute keskendamist rohepöördele, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi (riigipõhine soovitus 3/2019 ja riigipõhine soovitus 32020), ning toetatakse digitehnoloogia kasutamist ettevõtete konkurentsivõime suurendamiseks (riigipõhine soovitus 2-2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

G. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C07-i00: Elektrisõidukite laadimisvõrgu laiendamine

Meetme eesmärk on edendada maanteetranspordi CO_2-heite vähendamist elektritranspordi edendamise kaudu.

Investeering seisneb selle tagamises, et Portugalis on kasutusel 15 000 üldkasutatavat laadimispunkti. See on kõrvalmeede maanteetaristu investeeringutele punktides C07-I02, I03, I04 ja I05, et tagada olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimine seoses kliimamuutuste leevendamise ning saastuse vältimise ja kontrolli eesmärkidega. Eraõiguslikest üksustest on saanud võrgustiku laienemise peamised osalised. Portugali riik keskendab oma investeeringud Mobi. E võrgu haldamise platvormile ja turutõrgete kõrvaldamisele, toetades investeeringuid piirkondades, kus erasektor ei taga vajalikku katvust.

Investeering tehakse 31. detsembril 2025.

Investeering RE-C07-i01: Ärivastuvõtualad

Meetme eesmärk on ajakohastada ettevõtete vastuvõtualasid, mis on kontorite, tehaste ja muude ettevõtete asukohana arendatud maa-ala. Portugali 2030. aasta riiklikus taristukavas (PNI 2030) märgitakse investeerimisvajadusena ka äriparkide ajakohastamist.

Investeering koosneb sekkumisest valitud äriparkidesse, mis hõlmavad taastuvenergia tootmis- ja salvestussüsteemide edendamist, katseprojekte energiastabiilsuse parandamiseks, elektri- ja vesinikulaadimisjaamade rajamist, 5G-võrkude suuremat katvust ja aktiivseid tuleohutuse meetmeid. Rohe- ja digipöördele suunatud sekkumisi tehakse 10 ettevõtte vastuvõtualas, mis valitakse välja avaliku pakkumismenetluse teel.

Investeeringu rakendamine peaks valmima 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C07-i02: Puuduvad ühendused ja võrgustiku suutlikkuse suurendamine

Meetme eesmärk on parandada territoriaalset ühtekuuluvust ja konkurentsivõimet, tegeledes teedevõrgu puuduvate ühendustega. Need puuduvad ühendused vähendavad teedevõrgu toimimist ja vähendavad ettevõtjate konkurentsivõimet. Investeeringu eesmärk on ka vähendada liiklusummikuid, parandada liiklusohutust ja õhukvaliteeti ning vähendada müra teede lähedal asuvates kohtades.

Investeering seisneb teede ehitamises ja ajakohastamises. Sekkumine hõlmab linnaületuskohtade kaotamist ja rööbastee läbilaskevõime piisavuse tagamist, peamiste transpordikoridoride ja mitmeliigiliste liideste juurdepääsetavuse suurendamist. Sekkumised hõlmavad TEN-T võrku kuuluvate teede uuendamist, näiteks Évora idapoolne ümbersõit (IP2 Évora East) või investeeringud IP8-sse.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Olulise kahju ärahoidmise põhimõtte nõuetele vastavus tagatakse eelkõige investeeringuga C07-I0 (elektrisõiduki laadimisvõrgu laiendamine) kui kaasneva meetme kaudu. Iga teeprojekti suhtes, millel on tõenäoliselt oluline negatiivne keskkonnamõju, viiakse läbi keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL, et tagada olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimine projektis ning selle range järgimine taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappides.

Kokku ehitatakse või ajakohastatakse 111 km teid. Kavas on järgmised teedeehituse meetmed:

- EN 14: maantee-raudteeühendus Trofas/Santanas, sealhulgas uus sild üle Ave jõe;
- EN 14: Maia (Via Diagonal)/maantee-raudtee liides Trofas;
- EN4: Atalaia ümbersõit;
- IC35: Penafiel (EN15)/Rans;
- IC35: Rans/Entre-os Rios;
- IP2: Évora idapoolne ümbersõit;
- Ühendus Baiãost Ermida sillani;
- Maanteetelg Aveiro – Águeda;
- EN 344: 67-75 km – Pampilhosa da Serra;
- EN 125: Olhão idapoolne ümbersõit;
- IC2 (EN1): Meirinhas (136 km)/Pombal (148 km);
- IP8 (EN 121): Ferreira do Alentejo/Beja, sealhulgas Beringeli ümbersõit;
- IP8 (EN259): Margarida do Sado/Ferreira do Alentejo, sh Figueira de Cavaleirose ümbersõit;

- IP8 (A26): Sinesi ja A2 vahelise ühenduse võimsuse suurendamine;
- EN 211 – Quintã/Mesquinhata ümbersõit.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C07-i03: Piiriülesed ühendused

Meetme eesmärk on võimendada piiriülese liikuvuse arengut ja parandada ettevõtete konkurentsivõimet, näiteks tööjõu liikuvuse edendamise kaudu. Suure läbilaskevõimega koridoride tugevdamise eesmärk on ka võimaldada taristu, näiteks Sanabria kiirraudteeliini või Bragança lennuvälja ühist kasutamist ning parandada liiklusohutust.

Investeering seisneb maanteetaristu loomises ja ajakohastamises, et tugevdada piiriüleseid ühendusi Hispaaniaga.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Olulise kahju ärahoidmise põhimõtte nõuetele vastavus tagatakse eelkõige investeeringuga C07-I0 (elektrisõiduki laadimisvõrgu laiendamine) kui kaasneva meetme kaudu. Iga teeprojekti suhtes, millel on tõenäoliselt oluline negatiivne keskkonnamõju, viiakse läbi keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL, et tagada olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimine projektis ning selle range järgimine taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappides. Kokku ehitatakse või ajakohastatakse 30 km teid. Kavas on järgmised teedeehituse meetmed:

- EN 103: Vinhais/Bragança (sissesõit);
- Ühendus Bragançast Puebla de Sanabriasse (Hispaania);
- Rahvusvaheline sild üle Severi jõe;
- Sild Alcoutim – Saluncar de Guadiana (Hispaania).

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C07-i04: Ettevõtjate vastuvõtualad – juurdepääs teedele

Meetmete eesmärk on parandada äriparkide konkurentsivõimet, parandades nende teedevõrgu ühenduvust, aidates kaasa maapiirkondade taasindustrialiseerimisele.

Investeering koosneb investeeringutest maanteetaristu laiendamisse ja ajakohastamisse. See täiendab investeeringut RE-CCT-C7-I1, mille eesmärk on ajakohastada äriparke.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Olulise kahju ärahoidmise põhimõtte nõuetele vastavus tagatakse eelkõige investeeringuga C07-I0 (elektrisõiduki laadimisvõrgu laiendamine) kui kaasneva meetme kaudu. Iga teeprojekti suhtes, millel on tõenäoliselt oluline negatiivne keskkonnamõju, viiakse läbi keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL, et tagada olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimine projektis ning selle range järgimine taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappides. Kokku ehitatakse või ajakohastatakse 42 kilomeetrit teid. Kavas on järgmised teedeehituse meetmed:

- Ühendus Mundão tööstuspargiga: piirangute kõrvaldamine standardis EN229 Viseu/Sátão;
- Ühendus Mundão tööstuspargiga: EN229 – endine IP5/Mundão tööstuspark;
- Juurdepääs Riachose tööstuspiirkonnale;

- IC8 (Ansião) juurdepääs Camporêsi äripargile;
- EN10-4: Setúbal/Mitrena;
- Ühendus Fontiscose tööstuspargiga ja Ermida sõlme (Santo Tirso) renoveerimine;
- A8 ühendamine Torres Vedrases asuva Palhagueirase tööstuspargiga;
- A11 ühendamine Cabeça de Porca tööstuspiirkonnaga (Felgueiras);
- EN 114 ühendamine Rio Maiori tööstuspiirkonnaga;
- Parem juurdepääs Lavagueirase tööstuspargile (Castelo de Paiva);
- Campo Maiori tööstuspiirkonna juurdepääsetavuse parandamine;
- EN 248 (Arruda dos Vinhos) ümbersõit;
- Aljustreli ümbersõit – kaevanduspiirkonnale ja tegevuskoha piirkonnale juurdepääsu parandamine;
- EN210 (Celorico de Basto) Tâmega ümbersõit;
- IC2 ühendamine Casarão tööstuspargiga;
- Rio Lima uus ristumine EN 203 – Deocriste ja EN 202 – Nogueira vahel;
- Ringristmik standardi EN246 juures juurdepääsuks Portalegre tööstustsoonile;
- Juurdepääs Aveparkile – Taipase teadus- ja tehnoloogiapark (Guimarães);
- Juurdepääs Vale do Neiva tööstustsoonile A28 sõlmes.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C07-i05-RAA: Logistikaringid – Assooride piirkondlik võrgustik

Meetme eesmärk on luua tingimused tasakaalustatumaks majandusarenguks, edendades ettevõtjaid väljaspool suuri linnakeskusi. Sekkumiste eesmärk on ka vähendada reisi pikkust, reisi kestust ja ummikuid.

Investeering seisneb Assooride maanteetaristu laiendamises ja ajakohastamises. Selle eesmärk on parandada juurdepääsu rahvastikukeskustele ja majandustegevuse keskustele ning peamistele sisenemistaristutele igal saarel. Samuti on selle eesmärk sekkuda ringteede ehitamisse peamistesse linnakeskustesse, vähendades linnaületuskohti.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Olulise kahju ärahoidmise põhimõtte nõuetele vastavus tagatakse eelkõige investeeringuga C07-I0 (elektrisõiduki laadimisvõrgu laiendamine) kui kaasneva meetme kaudu. Iga teeprojekti suhtes, millel on tõenäoliselt oluline negatiivne keskkonnamõju, viiakse läbi keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL, et tagada olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimine projektis ning selle range järgimine taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappides. Kokku ehitatakse või ajakohastatakse 34 kilomeetrit teid. Kavas on järgmised teedeehituse meetmed:

- Ilha de Santa Maria
    - Vila do Porto ümbersõit
- Ilha de São Miguel
    - Juurdepääsetavuse parandamine Furnas/Povoação – 1. etapp: Furnase ümbersõit
    - Capelas'e ümbersõit
    - São Roque ümbersõit
    - Porta do Vento ümbersõit
- Ilha Terceira

    - Juurdepääsetavuse, liikuvuse ja liiklusohutuse tingimuste edendamine – Via Vitorino Nemésio ja Angra ringtee
- Ilha Graciosa
    - E. R. 3-2 piirkonna ja E. R. 4-2 piiskonna vaheline ühendus
- Ilha de São Jorge
    - Juurdepääsetavuse, liikuvuse ja liiklusohutuse tingimuste edendamine – põhja-lõuna suunaline ühendus
- Ilha do Pico
    - Vila da Madalena ringtee ehitamine
- Ilha do Faial
    - Cidade da Horta ümbersõidu 2. etapi ehitamine

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

G. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk – Eesmärk	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
7. 1	Re-C07-i00	T	Täiendavad üldkasutatavad elektrisõidukite laadimisjaamad		Arv	3520	5250	4. kv	2022	Elektrisõidukite üldkasutatavate laadimisjaamade arv (võrreldes 2021. aasta IV kvartali lähteolukorraga)
7. 2	Re-C07-i00	T	Täiendavad üldkasutatavad elektrisõidukite laadimisjaamad		Arv	5250	10450	4. kv	2024	Elektrisõidukite üldkasutatavate laadimisjaamade arv (võrreldes 2022. aasta neljanda kvartali võrdlusalusega)
7. 3	Re-C07-i00	T	Täiendavad üldkasutatavad elektrisõidukite laadimisjaamad		Arv	10450	15000	4. kv	2025	Elektrisõidukite üldkasutatavate laadimisjaamade arv (võrreldes 2024. aasta IV kvartali lähteolukorraga)
7. 4	Re-C07-i01	M	Ettevõtlusalaste vastuvõtualade valimine sekkumisteks, et parandada keskkonnasäästlikkust ja digipööret	Äriruumide valikut kinnitava avaliku protokolli allkirjastamine				2. kv	2021	Äriruumide vastuvõtualad valitakse välja võistleva pakkumismenetluse teel. Komisjonile esitatakse allkirjastatud avalik protokoll, milles kinnitatakse, et äriruumide valik on lõpule viidud, ning määratakse kindlaks valitud äriruumide vastuvõtualad.
7. 5	Re-C07-i01	T	Meetmete lõpuleviimine valitud ettevõtete vastuvõtupiirkondades		Arv	0	10	4. kv	2025	Selliste ettevõtete vastuvõtualade arv, kus on lõpule viidud töö rohe- ja digipöörde kiirendamiseks. Konkureeriva pakkumismenetluse käigus valitud sekkumistegevuse vastuvõtualad.
7. 6	Re-C07-i02	M	1 maanteeprojekti leping on allkirjastatud	Maanteeprojekti töövõtjaga sõlmitud leping				4. kv	2021	Pooled allkirjastavad pärast avalikku pakkumismenetlust dokumendi, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega.

7. 7	Re-C07-i02	M	2 maanteeprojekti kohta sõlmitud leping	Töövõtjaga sõlmitud leping maanteeprojekt ide kohta				3. kv	2022	Pooled allkirjastavad pärast avalikku pakkumismenetlust dokumendi, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega.
7. 8	Re-C07-i02	T	Ehitatud või taastatud teed		km	0	111	4. kv	2025	Vastavalt hanke tehnilisele kirjeldusele ehitatud või taastatud teede pikkus kilomeetrites, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.
7. 9	Re-C07-i03	M	Esimene keskkonnamõju hindamine lõpetatud	Keskkonnamõju hindamise lõpuleviimine				3. kv	2022	Ühe maanteeprojekti keskkonnamõju hindamine on lõpule viidud.
7. 10	Re-C07-i03	T	Ehitatud või taastatud teed		km	0	30	4 kv	2025	Vastavalt hanke tehnilisele kirjeldusele ehitatud või taastatud teede pikkus kilomeetrites, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.
7. 11	Re-C07-i04	M	10 maanteeprojekti kohta sõlmitud leping	Töövõtjaga sõlmitud leping maanteeprojekt ide kohta				2. kv	2023	Pooled allkirjastavad avaliku pakkumismenetluse alusel dokumendi, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega hinnaga.
7. 12	Re-C07-i04	T	Ehitatud või taastatud teed		km	0	42	4. kv	2025	Vastavalt hanke tehnilisele kirjeldusele ehitatud või taastatud teede pikkus kilomeetrites, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.
7. 13	Re-C07-i05-RAA	M	2 maanteeprojekti kohta sõlmitud leping	Töövõtjaga sõlmitud leping maanteeprojekt ide kohta				4. kv	2021	Pooled allkirjastavad avaliku pakkumismenetluse alusel dokumendi, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega hinnaga.
7. 14	Re-C07-i05-RAA	M	8 maanteeprojekti kohta sõlmitud leping	Maanteeprojekt i töövõtjaga sõlmitud leping				2. kv	2023	Pooled allkirjastavad avaliku pakkumismenetluse alusel dokumendi, mis reguleerib nende kohustusi seoses ehitustööde teostamisega hinnaga.
7. 15	Re-C07-i05-RAA	T	Ehitatud või taastatud teed		km	0	34. 38	4. kv	2025	Vastavalt hanke tehnilisele kirjeldusele ehitatud või taastatud teede pikkus kilomeetrites, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.

H. OSA 8: Metsad

Rahastamisvahendiga püütakse lahendada järgmisi probleeme: sotsiaal-majanduslik ja demograafiline vähenemine maapiirkondades, ulatuslike alade olemasolu, kus puudub aktiivne majandamine tulekahjude vältimiseks või bioloogilise mitmekesisuse kaitsmiseks, ning väga killustatud eraomand maale. Elanikkonna väljaränne suurtesse linnakeskustesse ja maaelanikkonna järkjärguline vananemine on viinud maapiirkondade ja traditsiooniliste esmaste majandussektorite hülgamiseni. See tõi kaasa metsaalade järkjärgulise laienemise, mis oli planeerimata ja majandamata ning milles oli suur kütusekoguse kontsentratsioon. Need piirkonnad on tugevas kokkupuutes maapiirkondade tulekahjude ohuga, mis võib kaasa tuua inimelude kaotuse, ulatusliku kahju maale ja varale ning metsade ning nende toodetavate kaupade ja teenuste hävitamise. Portugal on Lõuna-Euroopa riik, kus põlenud alade osakaal maapiirkondades on suurim ja keskmine tulekahjude arv kõige suurem. Euroopa metsatulekahjude teabesüsteemi (EFFIS) andmetel põles aastatel 2015-2019 aastas keskmiselt ligikaudu 169 000 hektarit.

Selle komponendi eesmärgid on järgmised:

- edendada haavatava ja kõrge-keskkonnaväärtusega põllumajandus- ja metsamaa aktiivset planeerimist ja majandamist;
- kaitsta bioloogilist mitmekesisust, toetades põllumajanduse ja metsanduse ökosüsteemide taastamist, eelkõige põlenud aladel;
- aidata kaasa territoriaalsele ühtekuuluvusele ja töökohtade loomisele, elavdades maapiirkondade majandustegevust; ning
- suurendada nende territooriumide vastupanuvõimet, vähendades tulekahjuohtu tõhusa ja tulemusliku tuleennetuse abil ning tulekahjude korral tõhusa ja tulemusliku tulekustutamise abil.

See komponent aitab täita riigipõhist soovitust riigi rahanduse kvaliteedi parandamise kohta, seades prioriteediks majanduskasvu soodustavad kulutused (riigispetsiifiline soovitus 1/2019). Maapiirkondade kinnisvararegistri ajakohastamisega seotud avaliku sektori kulutused edendaksid nende asjakohast haldamist ja võivad muuta majandustegevuse maapiirkondades dünaamilisemaks. Lisaks aitab see komponent oluliselt kaasa riigipõhiste soovituste täitmisele, mis käsitlevad investeeringute koondamist rohe- ja digipöördele, võttes arvesse piirkondlikke erinevusi (3. riigipõhine soovitus 2019 ja 3. riigipõhine soovitus 2020).

See komponent peaks aitama kaasa rohe- ja digipöördele. Mis puudutab rohelist mõõdet, siis see komponent aitab otseselt kaasa kliimamuutustega kohanemisele, kuna selle eesmärk on suurendada maapiirkondade vastupanuvõimet tulekahjudele. Lisaks aitab nende territooriumide aktiivne säästev majandamine kaasa mullaerosiooni ärahoidmisele, invasiivsete võõrliikide ja kahjurite tõrjele ning süsiniku sidumisele metsades. Digitaalse mõõtmega seoses tõstetakse esile maaomandi katastrisüsteemi, maakatte seiresüsteemi (SMOS), sealhulgas valguse avastamise ja logaritmimise (LiDAR) ning kõrgresolutsiooniga satelliitfotode kavandatud meetmeid, kuna need edendavad e-valitsust ja digitaalseid avalikke teenuseid.

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

H. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform RE-r19: Maastiku muundamine haavatavates metsapiirkondades

Meetme eesmärk on muuta selliste haavatavate metsaterritooriumide maastikku, kus on ulatuslikud majandamata monokultuurid ja suur tuleoht, et vältida maapiirkondade tulekahjusid ning suurendada kliima- ja majanduslikku vastupanuvõimet.

See reform viiakse ellu investeeringute RE-C08-i01 (Landscape Transformation in Vulnerable Forest Areas) kaudu. Reform koosneb neljast üksteist täiendavast meetmest, mis on esitatud allpool:

- planeerimis- ja juhtimisprogrammid (PRGP);
- integreeritud maastikumajandamisala (AIGP);
- integreeritud toetusprogramm metsaaladel asuvatele maaküladele (village Gated Community); ning
- Programm *„Eparcelar para Ordenar* „.

Reform põhineb maastiku ümberkujundamise programmil (*Programa de Transformação da paisagem – PTP*) ja toetab seda vajaliku õigusraamistikuga. Kõnealune õigusraamistik hõlmab vähemalt õigusakte, mis käsitlevad maastiku muutmist maastikuplaneerimise ja -haldamise programmide ning integreeritud maastikumajandamisalade abil, õigusakte, mille eesmärk on kiita heaks selliste haavatavate territooriumide piiritlemine, mille suhtes võib kohaldada maastikuplaneerimise ja -majandamise programme ja integreeritud maastikumajandamispiirkondi, ning õigusakte, mis käsitlevad maa sundomandamist metsaaladel.

Reform viiakse lõpule 30. septembriks 2021.

Reform RE-r20: Maaomandi registrisüsteemi ja maakatte seiresüsteemi ümberkorraldamine

Selle meetme eesmärk on ületada multifunktsionaalse kinnistusregistri puudumine, luues ja arendades süsteemi maaomandi piiride kindlakstegemiseks ja kontrollimiseks ning sellele järgnevaks maaomandi registreerimiseks. See võimaldab territooriumi sidusat, ajakohast ja terviklikku käsitlust, mis suurendab maa väärtust selle omanike jaoks ning võimaldab riigil välja töötada konkreetse, jätkusuutliku ja mitut valdkonda hõlmava avaliku poliitika.

Reform koosneb katseprojektist, mille eesmärk on luua lihtsustatud riiklik katastriteabesüsteem, mille abil tehakse kindlaks maapiirkondade maastruktuur ja maaomand, maakatte seiresüsteemi (SMOS) kasutuselevõtmine ja BUPI (digitaalne kinnistusregister) platvormi arendamine, füüsiline ja virtuaalne loendur koos geograafiliselt viidatud teabega kinnisvara kohta, mis koondab nende registreerimiseks vajaliku teabe ja hõlbustab kodanike suhtlemist avaliku haldusega kinnistusraamatu kohaldamisalas. Reformiga luuakse ka investeeringute käivitamiseks vajalik õigusraamistik RE-C08-i02: Maaomandi register ja maakatte seiresüsteem. Reform hõlmab järgmist:

- võtta vastu seadus, millega luuakse missiooni struktuur lihtsustatud katastriteabe süsteemi (avalik-õiguslik asutus, mis jälgib lihtsustatud riikliku katastriteabesüsteemi laiendamist ja BUPI platvormi arendamist) laiendamiseks;
- õigusakti vastuvõtmine, millega luuakse lihtsustatud katastriteabesüsteemi korraldamise ja arendamise mudeli toimimise ja rahastamise süsteem;

- seaduse vastuvõtmine, millega kiidetakse heaks kinnistusraamatu õiguslik kord, luuakse riiklik katastriteabe süsteem, mis on ühendatud lihtsustatud katastriteabe süsteemiga ja milles katastriharta on kinnistusraamatus oleva maa riiklik kaart;
- Õigusakti vastuvõtmine, millega muudetakse 3. novembri 2017. aasta regulatiivset dekreeti nr 9-A/2017,[34] milles selgitatakse lihtsustatud katastriteabesüsteemi ja BUPI platvormi toimimist, võttes meetmeid maastruktuuri ning põllumajandusliku ja segamaa omandiõiguse koheseks kindlakstegemiseks; ning
- õigusakti ettepaneku koostamine, millega luuakse erakorraline süsteem maa-alade registreerimiseks ja muudetakse kinnistusraamatu seadustikku (CRP).

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2022.

Reform RE-r21: Metsatulekahjude ennetamine ja nende vastu võitlemine maapiirkondades

Selle meetme eesmärk on suurendada maapõlengute ärahoidmist ja tõhustada nende vastast võitlust, luues kütusehalduse puhkepauside esmase võrgustiku ning tugevdades maapõlengute ohjamise ja nende eest kaitsmise eest vastutavaid üksusi.

Reform koosneb järgmisest:

- võtta vastu õigusakt, millega kiidetakse heaks maavägede integreeritud haldamise riiklik kava (PNGIFR);
- maapõlengute integreeritud juhtimissüsteemi (SIGIFR) loomist käsitleva seaduse vastuvõtmine; ning
- võtta vastu õigusakt, millega kiidetakse heaks maavägede integreeritud majandamise riikliku kava riiklik tegevusprogramm.

Maapõlengute integreeritud haldamissüsteemiga (SIGIFR) nähakse riigi tasandil ette makropoliitika ja strateegilised suunised, mis aitavad vähendada maapõlengute ohtu ning muuta maapiirkonna omanike, kasutajate ning otseste ja kaudsete abisaajate käitumist. Süsteemis määratakse kindlaks ministeeriumidevahelise koordineerimise mudelid, piiritledes iga SIGIFRi üksuse pädevuse ja tegevusulatuse ning suurendades otsustusprotsessis osalejate vastutust. Selles sätestatakse juhtimis-, järelevalve- ja hindamismudel, mis aitab kaasa avaliku poliitika ja programmide pidevale täiustamisele.

Luuakse maapiirkondade tuleohutusteabe süsteem, et koondada ja levitada SIGIFR-i kogu asjakohast tehnilist teavet. Lisaks määratleb komisjon mudeli, mis põhineb riskiennetusel ja -vähendusel kas teadlikkuse tõstmise meetmete või piirkondlike kaitsevõrgustike loomise kaudu, milles kütusekäitlusel on karistusrežiimis juhtiv roll.

Reform viiakse lõpule 30. septembriks 2021.

Investeering RE-C08-i01: Maastiku muundamine haavatavates metsapiirkondades

Selle meetme eesmärk on suurendada haavatavate territooriumide vastupanuvõimet kliimamuutustega seotud riskidele, eelkõige metsatulekahjudele ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemisele, ning edendada jätkusuutlikku majanduskasvu ja territoriaalset ühtekuuluvust. Need eesmärgid saavutatakse maastiku ümberkujundamise, põllumajandusliku omandi keskmise suuruse suurendamise, maakasutuse muutmise ja uute majandustegevuste kavandamise kaudu.

[34] Decreto Regulamentar nr 9-A/2017: https: //dre. pt/application/conteudo/114152782

Kõnealune investeering koosneb järgmistest programmidest:

- maastiku planeerimise ja juhtimise programmid, mis kujundavad soovitava maastiku ja määratlevad keskpikas ja pikas perspektiivis üleminekumaatriksi, mida toetab rahastamismudel, mis tagab selle rakendamise;
- integreeritud maastikumajandamisalad, mis suurendavad majandatava metsaala suurust, et saavutada mastaap, mis edendab vastupidavust tulekahjudele ja looduskapitali väärtustamist ning loob vajalikud tingimused integreeritud maastikumajandamistoimingute arendamiseks, millega määratakse kindlaks sekkumiste kavandamine, tegevusmudel, eraldatavad rahalised vahendid ning juhtimis- ja järelevalvesüsteem;
- metsaaladel asuvate maakülade integreeritud toetusprogramm, millega toetatakse meetmeid, millega tagatakse maakasutuse ja maakasutuse muutus ning kütuse haldamine külade ümbruses; ning
- *Programm Emparcelar para* Ordenar, mis suurendab põllumajandusomandi keskmist suurust ja aitab seega kaasa sinna paigaldatud või paigaldatavate põllumajandusettevõtete elujõulisusele ja majanduslikule jätkusuutlikkusele.

Investeering tehakse 30. septembriks 2025.

Investeering RE-C08-i02: Maaomandi register ja maakatte seiresüsteem

Selle meetme eesmärk on anda Portugali riigile laialdasedteadmised territooriumist, eelkõige maaomandi liigist ja piiridest, mis võimaldab maaomanikke tuvastada. See on oluline territooriumi okupatsiooni ja kasutamist käsitlevate otsuste kavandamiseks, haldamiseks ja toetamiseks.

See investeering seisneb lihtsustatud katastriteabesüsteemi laiendamises, BUPI platvormi arendamises ja maakatte seiresüsteemi (SMOS) võrdluskaardistamises, sealhulgas maa digitaalses 3-D-esituses valguse avastamise ja segamise (Light Detection and Ranging, LADAR) katvuse kaudu, taimestiku kaartides, biomassi ja puidu mahu kaartides, maakatte ja kasutuskaartides ning satelliitkujutise katvuses. Need meetmed täiendavad üksteist ja võimaldavad BUPI platvormi täielikult kasutusele võtta, tagades samal ajal kõigi erinevate olemasolevate teabesüsteemide koostalitlusvõime, mis on seotud katastri geomeetria, kinnistusregistri ja maksumaatriksitega, mida praegu haldavad eri asutused, sealhulgas Tributary and Customs Authority, Institute of Registration and Notary Affairs ja General Directorate for Territory. Kodanikud, ettevõtjad ja kõik avaliku sektori asutused saavad oma omaduste kohta kordumatu identifitseerimisnumbri, sealhulgas teabe oma piiride ja omaduste kohta. Selleks et tagada eespool nimetatud meetmete edukas rakendamine, hõlmab investeering ka kohalike omavalitsuste volitatud tehnilise personali, registripidajate ja maksuhaldurite esindajate koolitust.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2025.

Investeering RE-C08-i03: Kütusekäitluse katkestused – põhivõrk

Selle meetme eesmärk on tekitada maastikul horisontaalseid katkestusi esmase kütusekäitluse katkestuste võrgustiku (RPFGC) kaudu. See võrgustik eraldab tulekahjupuhangud, kaitseb sidekanaleid, sotsiaalseid taristuid ja seadmeid, vähendab tulekahjude tõttu hävitatud keskmist ala maastiku osadeks jagamise teel, hõlbustab tuletõrjet ja tagab tuletõrjujate ohutuse, luues evakuatsiooniteed.

Investeering hõlmab järgmisi meetmeid:

- esmase kütusekäitluse struktureerimisvõrku kuuluva maa kaardistamine ja maakasutuse hindamine;
- omanike kindlaksmääramine, hüvitise suuruse hindamine ja arvutamine ning muud asjaolud, mis viivad üldhuviteenuste deklareerimiseni, maaomanike teavitamiseni, lepingute sõlmimiseni ja nendega seotud hüvitiste maksmiseni;
- maismaamaa georefereeritud graafilise kujutise lisamine BUPI platvormi, mis on hõlmatud haldusserviidi moodustamisega, et võimaldada järgnevaid registreerimise erimenetlusi; ning
- kütusehalduse põhivõrgustiku rakendamine katkeb riiklikul tasandil.

Seoses männi monokultuuride ja eelkõige eukalüptide ulatuslikel aladel tegevuse katkemisega võttis Portugal kohustuse piirata väga palju Serras de Monchique e Silves'i (PRGPSMS) maastikuplaneerimise ja -haldamise programmi eukalüptide tootmispiirkonda. Selleks nähakse investeeringuga RE-C08-i01 (Landscape Transformation in Vulnerable Forest Areas) ette eukalüpti alade asendamine muude liikidega, eelkõige kohalike liikidega, nagu korgitamm, kirsipuu, maasikapuu ja muud Portugalis asutatud võõrliigid, nagu kastan või kreeka pähklipuud.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C08-i04: Maapõlengute ennetamise ja nende vastu võitlemise vahendid

Meetme eesmärk on tugevdada maapõlengute ennetamise ja nende vastu võitlemisega tegelevaid riigiasutusi. Täpsemalt võimendab see meede Portugali õhujõudude ning loodus- ja metsakaitse instituudi (ICNF) suutlikkust taristu ja varustuse osas, et suurendada nende tõhusust ja tulemuslikkust maapiirkondade tulekahjude ennetamisel ja nende vastu võitlemisel. Lisaks parandatakse selle meetmega riskihindamist, standardides ja ajakohastades Portugali Mereinstituudi ja atmosfääriradarite (IPMA) võrku.

Kõnealune investeering hõlmab kuue kerge ja kuue keskmise suurusega tuletõrjuja helikopteri ostmist, uute hoonete ehitamist ja olemasolevate hoonete (käituskeskus ja hooldusangarid) renoveerimist, selliste sõidukite, masinate ja seadmete ostmist, mis on vajalikud tuletõrjetegevuseks, näiteks isikukaitsevahendid, tuletõrjeautod, buldooserid ja traktorid, ning meteoroloogiliste radarite võrgustiku standardimist ja ajakohastamist.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Eelkõige selleks, et tagada vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), peavad ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed olema heitevabad. Kui heiteta alternatiive ei ole, peavad ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed vastama sektori parimale võimalikule keskkonnatoime tasemele.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C08-i05: Metsaprogramm „Rohkem"

Meetme eesmärk on ajakohastada tulekahjude ennetamise ja kustutamise süsteemi, minnes tulekahjude vastu võitlemise mudelilt üle ennetusmudelile, ning tugevdada metsandussektori metsatootjate organisatsioonide ja pädevuskeskuste tegevust, kaasates spetsialiste ja tõstes kõigi neis üksustes osalejate tehnilist kvalifikatsiooni.

Kõnealune investeering koosneb järgmistest meetmetest:

- programmide „Turvaline küla“ ja „Ohutu inimene“ laiendamine, mille eesmärk on edendada teadlikkuse tõstmise meetmeid elanikkonna riskantse käitumise ennetamiseks, enesekaitsemeetmeid ja evakueerimiskavade simulatsioone koostöös kohalike ametiasutustega;
- riikliku hädaolukordade ja kodanikukaitse ameti (ANEPC) ja riikliku sandarmeeria (GNR) operatiivse reageerimisvõime tugevdamine võitluses maapiirkondade tulekahjude vastu, eelkõige sõidukite ja isikukaitsevahendite ostmise, olemasolevate taristute renoveerimise ning uute ANEPC piirkondlike ja allpiirkondlike struktuuride loomise kaudu;
- tuletõrjega tegelevatele operatiivtöötajatele ja OPF-tehnikutele koolituse ja kvalifikatsiooni pakkumine; ning
- metsaomanike organisatsioonide ja pädevuskeskuste tugevdamine metsaressursside jätkusuutlikkuse seisukohalt olulistes valdkondades.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

H. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk – Eesmärk	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
8. 1	Re-C08-i01	T	Maastikuplaneerimise ja -haldamise programmide (PRGP) arendamine haavatavateks peetavatel territooriumidel.		Arv	0	20	3. kv	2025	Maakasutuse planeerimise ja juhtimise programmide (PRGP) heakskiitmine valitsuse poolt 20 homogeense ohualti piirkonna või suurtest tulekahjudest mõjutatud alade jaoks, võttes arvesse Portugali mandriosa maastikuüksuste hartat ja ruumilise planeerimise poliitika riikliku programmi territoriaalset mudelit.
8. 2	Re-C08-i01	T	Integreeritud maastikuhaldusoperatsioonide avaldamine Diário da Republicas		Arv	0	60	3. kv	2025	Kiita Diário da Republicas heaks ja avaldada 60 integreeritud maastikuhaldustoimingut, milles määratakse kindlaks sekkumiste kavandamine, tegevusmudel, eraldatavad rahalised vahendid ning juhtimis- ja järelevalvesüsteem.
8. 3	Re-C08-i01	T	Kütusehaldamisprojektidega külad		Arv	0	800	3. kv	2025	Selliste lepingute sõlmimine, milles sätestatakse kütusekäitlemisprojektide rahastamise eritingimused keskkonnafondi ja abisaajate (kohalikud omavalitsused, omavalitsustevahelised kogukonnad, kohaliku arengu ühendused) vahel vähemalt 800 külas, mis asuvad metsaaladel (külaga kaetud kogukond).
8. 4	Re-C08-i02	M	Liikumine BUPI 2. 0 platvormi suunas	BUPI 2. 0 platvormi käivitamine				1. kv	2022	Pilvepõhise BUPI 2. 0 platvormi pakkumine, millega ajakohastatakse ja laiendatakse BUPI katseprojektis juba olemasolevaid funktsioone. BUPI 2. 0 tagab riigi tasandil kaetuse ja eri asutuste, sealhulgas maksu- ja tolliasutuste poolt praegu hallatavate eri süsteemide koostalitlusvõime. BUPI 2. 0 peab võimaldama kordumatute identifitseerimisnumbrite järkjärgulist rakendamist.

8. 5	Re-C08-i02	T	BUPI alane koolitus		Arv	0	10	4. kv	2023	Graafilist kujutamist teostavatele riiklikult kvalifitseeritud tehnikutele, Registrite ja Notarite Instituudi (IRN) töötajatele, maksuhaldurite esindajatele ja registriametnikele BUPIga seotud kord kvartalis korraldatud koolituste arv.
8. 6	Re-C08-i02	M	Maakatte ja -kasutuse kaardid (COS) 2023	Maakatte ja maakasutuse kaartide avaldamine				1. kv	2025	Maakatte ja -kasutuse kaartide (COS) 2023. aasta koostamine ja avaldamine vastutavate asutuste kinnitatud teabe põhjal. Maakatte ja -kasutuse kaardid näitavad riigi geograafilist esindatust ning annavad teavet maakasutuse ja -kasutuse kohta, samuti põllukultuuride liikide ja metsastamise kohta.
8. 7	Re-C08-i03	M	Esmase kütuse haldamiskriiside lahendamise võrgustiku (RPFGC) lepingu avaldamine	Esmase kütuse haldamiskriiside lahendamise võrgustiku (RPFGC) lepingu avaldamine BASE. govis				1. kv	2022	Pädev asutus sõlmib lepingu esmase kütuse haldamissüsteemi (RPFGC) rakendamiseks, et tekitada maastikul horisontaalseid katkestusi tulekahjupuhangute isoleerimiseks.
8. 8	Re-C08-i03	T	Servituudi ala		ha	0	21727	3. kv	2025	Strukturaalse esmase võrgu kütusekatkestuse keeluala
8. 9	Re-C08-i03	T	Esmase kütuse haldamiskriiside lahendamise võrgustiku (RPFGC) rakendamine		Arv	0	37500	4. kv	2025	Esmase kütusevaru haldamise struktureerimisvõrgustiku (RPFGC) rakenduspiirkond (ha) – horisontaalsete katkestuste (kütusehalduse ribade) loomine maastikul tulekahjupuhangute isoleerimiseks.
8. 10	Re-C08-i04	T	Sõidukite, masinate ja seadmete tarnimine		Arv	0	179	1. kv	2023	Tuletõrje- ja tuletõrjeautode, masinate ja seadmete tarnimine pakkumismenetluse kohaselt pärast seda, kui on kinnitatud, et need vastavad tehnilisele kirjeldusele ja muudele lepingulistele nõuetele.
8. 11	Re-C08-i04	T	Kergete ja keskmise suurusega tuletõrjujate helikopterite tarnimine		Arv	0	12	4. kv	2025	Kuus kerget tuletõrjuja helikopterit (HEBL) ja kuus keskmise suurusega tuletõrjuja helikopterit (HEBM) tarnitakse pärast seda, kui on kinnitatud nende vastavust tehnilisele kirjeldusele ja muudele lepingulistele nõuetele.
8. 12	Re-C08-i04	T	Topeltpolarisatsioonir adarite paigaldamine		Arv	0	2	2. kv	2023	Kahe polarisatsiooniradari paigaldamine, millel on vajalik andmetöötlus- ja arhiveerimissüsteem, kaks valguseandurit ja kaks meteoroloogiajaama. Paigaldamine on lõpule viidud pärast seda, kui on kinnitatud, et need vastavad tehnilisele kirjeldusele ja muudele lepingulistele nõuetele.

8. 13	Re-C08-i05	T	Siseministeeriumi üksuste tugevdamine sõidukite ja operatiivseadmetega		Arv	0	62	4. kv	2024	62 MAI üksuse (ANEPC, GNR ja tuletõrjebrigaadid) tugevdamine uute sõidukitega vähemalt 20000000 euro ulatuses ja operatiivseadmetega vähemalt 14000000 euro ulatuses.
8. 14	Re-C08-i05	T	Riiklike hädaolukordade ja kodanikukaitse asutuste piirkondlike ja allpiirkondlike struktuuride loomine		Arv	0	6	2. kv	2022	Kahe piirkondliku ja nelja piirkondliku hädaolukorra ja kodanikukaitse osakonna (nagu on määratletud 1. aprilli 2019. aasta dekreetseaduses nr 45/2019) käivitamine
8. 15	Re-C08-i05	M	Esialgse aruande avaldamine Institute for Nature Conservation and Forests, I. P.	Looduskaitse ja Metsade Instituudi, I. P. ning metsaomanike organisatsiooni de ja pädevuskeskust e vaheliste programmilepin gute aruande avaldamine				2. kv	2022	Aruandes esitatakse üksikasjad looduskaitse ja Metsade Instituudi, I. P. ning metsaomanike organisatsioonide ja pädevuskeskuste vahel sõlmitud programmilepingute kohta, sealhulgas teave igal aastal saavutatavate eesmärkide ja sihtide kohta. Pärast esialgset aruannet avaldatakse programmilepingute rakendamine ja edenemine igal poolaastal.
8. 16	Re-C08-i05	T	Riikliku koolitusprogrammi rakendamine		Arv	0	150	4. kv	2025	150 metsaomanike organisatsiooni (OPF) tehnikule korraldatud koolituskursuste arv kestusega vähemalt 684 tundi. Koolitusel keskendutakse järgmistele teemadele: organisatsiooni juhtimine, metsatulekahjude ennetamine maapiirkondades, kontrollitud tulekustutus, taimetervis, säästva metsamajandamise sertifitseerimine, metsaterritooriumide multifunktsionaalsus, puitu mittesisaldavad metsasaadused, ökosüsteemi teenuste tasustamine, bioloogiline mitmekesisus, metsataristu, metsandusprojektid, metsainventar või maaregister.
8. 17	Re-C08-r19	M	Õigusraamistik maa-alade kohustusliku valdamise kohta metsanduspiirkondad es	Metsaaladel maa kohustusliku valdamise õigusraamistiku jõustumine.				3. kv	2021	Jõustub õigusraamistik, millega rakendatakse metsaaladel maa kohustusliku valdamise nõuet. Kohustuslikku rentimist kohaldatakse üksnes juhul, kui maaomanikud ei väljenda oma kohustust rakendada integreeritud maastikuhoolduse toimingus (OIGP) määratletud meetmeid, mis on kehtestatud integreeritud maastikuhooldusala (AIGP) jaoks, kui nende vara asub.

										5. novembri 2020. aasta seaduseelnõuga nr 68/2020 lubatakse valitsusel muuta 30. mai 2014. aasta seadust nr 31/2014 (millega kehtestatakse maa-, asulaplaneerimise avaliku korra üldised alused, et kiita heaks sundomandi õiguslik kord).
8. 18	Re-C08-r20	M	Maakatte seiresüsteem (SMOS)	Maakatte seiresüsteemi (SMOS) jõustumine				4. kv	2022	Jõustub maakatte seiresüsteem (SMOS), mis hõlmab LADARi katvust, digitaalset maastikumudelit, põllukultuuride ja taimestiku mudeleid, põllukultuure ja taimestiku kaarte, maakatte kaartide avaldamist ja satelliitkujutise katvust.
8. 19	Re-C08-r21	M	Maapõlengute integreeritud juhtimissüsteemi (SGIFR) loomise seadus	Jõustub seadus, millega luuakse maapõlengute integreeritud ohjesüsteem (SIGIFR) ja kehtestatakse selle tööeeskirjad.				3. kv	2021	Maapiirkondade tulekahjude integreeritud juhtimissüsteem (SGIFR) pakub riigi tasandil makropoliitilisi ja strateegilisi suuniseid, mis aitavad vähendada maapiirkondade tulekahjude ohtu ning muuta maapiirkonna omanike, kasutajate ning otseste ja kaudsete abisaajate käitumist. Süsteem määratleb ministeeriumidevahelise koordineerimise mudelid, piiritledes iga SIGIFR-i üksuse pädevuse ja tegevusulatuse. Selles määratakse kindlaks maapiirkondade tuleohutuse integreeritud planeerimise erinevate vahendite sisu riiklikul, piirkondlikul, allpiirkondlikul ja kohalikul tasandil. Luuakse maapiirkondade tuleohutusteabe süsteem, et koondada ja levitada kogu SIGIFR-i asjakohast tehnilist teavet, ning on võetud selge kohustus määratleda riskiennetusel ja -vähendusel põhinev mudel kas teadlikkuse tõstmise meetmete või piirkondlike kaitsevõrgustike loomise kaudu, milles kütusehaldusel on karistussüsteemis juhtiv roll. Samuti sätestatakse selles juhtimis-, järelevalve- ja hindamismudel, mis aitab kaasa avaliku sektori poliitika ja programmide pidevale täiustamisele.

I. OSA 9: Veemajandus

Rahastamisvahendiga püütakse lahendada järgmisi probleeme: tegeleda suure survega veevarustust pakkuvatele ladustamissüsteemidele ja parandada veekasutuse tõhusust, et kõrvaldada piirangud, mis tulenevad aastase sademetehulga eeldatavast vähenemisest, põudade sagedamast esinemisest, hooajalisusest ja veelekke suurenemisest.

Komponendi eesmärk on leevendada veepuudust ja tagada nende piirkondade vastupanuvõime, kus on suurim põuaprobleem ja tungiv vajadus tõhusa sekkumise järele, et tagada veevarustus Algarves, Alentejos ja Madeiral.

Suurem veealane vastupanuvõime on nende kolme piirkonna arengu jaoks ülimalt oluline, olles ühtlasi kohustuslik tingimus turismile ja ökosüsteemidele (eriti Algarves ja Madeiral), põllumajandusele (Alentejos ja Madeiral), majandustegevuse ümberkorraldamisele (Alentejos) ning niisutamisvajaduse ja inimtarbimisega seotud tippkoormusele (Madeiras).

See komponent aitab kaasa kliimamuutustega seotud investeeringuid käsitleva riigipõhise soovituse (riigispetsiifiline soovitus 32020) täitmisele.

I. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering RE-C09-i01: Algarve veetõhususe piirkondlik kava

Selle investeeringu eesmärk on reageerida Algarve veepuudusele, mis kliimamuutuste tõttu jätkuvalt süveneb. Vaja on reageerida majandustegevuse jätkumisele ja arengule ning Algarve majanduse mitmekesistamisele.

Investeering hõlmab meetmeid veekadude vähendamiseks Algarve linna- ja põllumajandussektoris tõhusama niisutustehnoloogia abil ning puhastatud reovee korduskasutamise edendamiseks. Veevarustuse tasandil kaalutakse meetmetes olemasoleva võimsuse ärakasutamist ja olemasolevate reservuaaride vastupidavuse parandamist, suurendades sissevoolu Odeleite'i reservuaari Guadiana jõel veevõtu, strateegiliste varude tugevdamise ja laskujate paigaldamise teel. Eelkõige peavad need uued veeallikad täiendama olemasolevat kasutust, et tulla toime kliimamuutuste prognoositava mõjuga. See hõlmab ka meetmeid järelevalve, litsentsimise ja jõustamise intensiivistamiseks.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01) ning eesmärke ja eesmärke, mida Portugal peab täitma. Eelkõige tuleb kõigi tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga projektide puhul läbi viia keskkonnamõju hindamine, mis viiakse lõpule kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiviga 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta, ning asjakohased hindamised seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik, (20) või lühiajaliselt kooskõlas ELi veepoliitika raamdirektiiviga, sealhulgas selle rakendamisega. Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise raames kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ja neid järgitakse rangelt taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappidel.

Veevõtu korral annab asjaomane asutus asjakohase loa, täpsustades tingimused halvenemise vältimiseks ja selleks, et tagada mõjutatud veekogude hea ökoloogiline seisund kooskõlas veepoliitika raamdirektiivi 2000/60/EÜ nõuetega.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

Investeering RE-C09-i02: Crato mitmeotstarbeline hüdrauliline ettevõte

Selle meetme eesmärk on tagada joogiveega varustatus, võidelda piirkonna kõrbestumise vastu, mitmekesistada põllumajandust ja aidata kaasa piirkonna energiatootmise ümberkorraldamisele. Meede koosneb järgmistest etappidest: tammi ehitamine Crato orgu, et tagada olmeveega varustamine ja põllumajanduse ümberkorraldamine, pakkudes samal ajal eelisseisundis kohta ujuvate fotogalvaaniliste paneelide paigaldamiseks (paigaldatakse veepeeglisse väljaspool taaste- ja vastupidavusrajatist) ning elektri tootmiseks kavandatud minihüdrojaamast. Installeeritud võimsuse puhul 75 MW peab fotogalvaaniline elektrijaam katma rohkem kui 60 % piirkonna praegusest energiavajadusest ja vähendama süsinikdioksiidi heitkoguseid rohkem kui 80 000 tonni võrra aastas (vastavalt loodavale järvepiirkonnale (7, 24 km²)[ja] maksimumpindalale, mida võib fotogalvaaniliste paneelide paigaldamiseks kasutada, kuni 200 MW on paigaldatud). Samuti aitab see kaasa põllumajandustegevuse mitmekesistamisele ja elanike ligimeelitamisele riigi demograafiliselt mahajäänud piirkonda, võttes samal ajal kasutusele tõhusa veemajandussüsteemi.

Arendus asub Tajo jõe vesikonnas Guadiana vesikonna piiri lähedal. Lisaks Seda jõele mõjutab see investeering ka kahte lisajõge, kust vesi nõrgub ja pumbatakse tammi taga asuvasse veehoidlasse. Investeering hõlmab järgmisi etappe:

- Emasloom: Rajada 248 m kõrgusel (48 m kõrgel) täielik hoidla, mille üleujutatud ala on 7, 24 km²[,] ladustamismaht 116, 1 hm3 ja[aastane] keskmine maht 57, 83 hm3/aastas, võimaldades[50,] [3]hm3 hm/aastas avalikke[joogiveevarusid], mis on oluline veevarustuse ülekoormuse tagamiseks, st piisavalt vett (ligikaudu 55 000 inimest) Alter do Chão, Seirate, Avis, Grao populatsioonide teenindamiseks.
- Minihüdro: Veevoolu energiakasutuseks niisutamiseks orus allavoolu, saades kasu tammi kõrgusest tulenevast kukkumisest. Selle installeeritud võimsus peab olema 1,0 MW.
- Täiustatud sissevoolusüsteem: See mobiliseerib veevarud kahest veetorust, mis ühendavad Pisão tammist allavoolu (Chocanali oja paremal kaldal ja Linharesi oja vasakul kaldal), pumpades veehoidlasse, suurendades kogu veesüsteemi tõhusust ja vastupidavust. Süsteem koosneb möödavoolutorust, tõstejaamast ja reljeefijoonest.
- Pisão tammist Póvoa ja Meadase tammi varustamise tugevdamise süsteem: Veehoidla ühendamine Póvoa ja Meadase veepuhastusjaamaga, et tagada Alter do Chão, Avise, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor'i ja Souseli omavalitsusüksuste linnapiirkondade tarbimisvajadused.
- Niisutustaristu olemasolevate põllumajanduspiirkondade toetamiseks: see hõlmab niisutamiseks mõeldud tõstepunkte, torustikke, tasakaalustavaid reservuaare ja jaotusvõrke, niisutusvõrke ja põllumajandusliku juurdepääsu parandamist ning eeldatavasti luuakse 5 078 ha uusi niisutusplokke (Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira ja Sousel). Niisutusala jagatakse partiideks, mille pindala ei ületa 100 hektarit.
- Fotogalvaaniline päikeseenergiajaam(päikesepaneelid, vaheldid, ujuvad, madal- ja keskpingejuhtmed): fotogalvaaniliste paneelide paigaldamine reservuaari veepeeglisse. Rahastamine toimub väljaspool taaste- ja vastupidavuskava.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01) ning eesmärke, mida Portugal peab täitma. Tuleb tõendada kohaldatavate õigusnormide täielikku ja sisulist järgimist. Keskkonnamõju hindamise projekti avaldamisel avalikuks konsultatsiooniks hõlmab see 1) prognoositud veevooge mõjutatud veekogus lähtestsenaariumi korral (investeeringuid ei tehta) ja pärast investeeringut, võttes täielikult arvesse kliimamuutuste kahjulikku mõju, tuginedes parimale kättesaadavale teaduslikule prognoosile, sealhulgas usutavale halvimale stsenaariumile; ning 2) investeeringu eesmärgi põhjendus võrreldes potentsiaalselt väiksema keskkonnamõjuga alternatiividega, seda nii nende eesmärkide (niisutatava maa ulatus vs. maapiirkondade säästev taaselustamine) kui ka nende vahendite (veenõudluse vähendamine ja looduspõhised lahendused) osas. Eelkõige tuleb kõigi tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga projektide puhul läbi viia keskkonnamõju hindamine, mis viiakse lõpule kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL, ning asjakohased hindamised direktiivi 2000/60/EÜ raames, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamine, et tagada vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01).

Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise raames kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ja neid järgitakse rangelt taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappidel.

Keskkonnamõju hindamine põhineb kõige ajakohasematel, põhjalikumatel ja täpsematel andmetel, sealhulgas seireandmetel bioloogiliste kvaliteedielementide kohta, mis on eriti tundlikud hüdromorfoloogiliste muutuste suhtes, ning veekogu eeldataval seisundil, mis tuleneb uutest tegevustest, võrreldes praegusega. Eelkõige hinnatakse uue projekti kumulatiivset mõju vesikonna muule olemasolevale või kavandatavale taristule.

Projektile annab loa asjaomane asutus, täpsustades kõik tehniliselt teostatavad ja ökoloogiliselt asjakohased meetmed, mida rakendatakse mõju leevendamiseks ja hea ökoloogilise seisundi/potentsiaali saavutamiseks mõjutatud veekogudes, ning tagades, et nende meetmete tõhusust jälgitakse kooskõlas veepoliitika raamdirektiivi 2000/60/EÜ nõuetega.

Direktiivi 2000/60/EÜ järgimiseks tuleb sama vesikonna veekogude seisundile ning otseselt veest sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele avalduva kogu võimaliku mõju hindamise alusel, võttes eelkõige arvesse veevõtuga seotud praegust survet, tõendada, et meede:

i) ei mõjuta oluliselt ega pöördumatult mõjutatud veekogusid ega takista sellega seotud konkreetset veekogu ega teisi samas vesikonnas asuvaid veekogusid saavutamast head seisundit või potentsiaali 2025. aasta neljandaks kvartaliks; ning

ii) ei avalda märkimisväärset negatiivset mõju veest otseselt sõltuvatele kaitsealustele elupaikadele ja liikidele.

Asjaomane asutus peab andma projektile loa, milles täpsustatakse kõik tehniliselt teostatavad ja ökoloogiliselt asjakohased meetmed, mida rakendatakse, et leevendada mõju ning tagada mõjutatud veekogude hea ökoloogilise seisundi ja potentsiaali saavutamine 2025. aasta neljandaks kvartaliks, ning tagatakse, et nende meetmete tõhusust jälgitakse kooskõlas veepoliitika raamdirektiivi 2000/60/EÜ nõuetega.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering RE-C09-i03-RAM: Madeira veekasutuse tõhustamise ning tarne- ja niisutussüsteemide tugevdamise kava

Meetme eesmärk on suurendada Madeira saare veevarude vastupanuvõimet.

Investeering seisneb saare lõunaosa tihedama asustusega veevarude kättesaadavaks tegemises, optimeerides olemasolevate ressursside kasutamist, vee ülejäägi võtmises ilma ökosüsteeme mõjutamata, strateegiliste reservide loomises ja laiendamises ning erinevate veeallikate omavahelises ühendamises.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01) ning eesmärke ja eesmärke, mida Portugal peab täitma. Eelkõige tuleb kõigi tõenäoliselt olulise keskkonnamõjuga projektide puhul tingimata läbi viia keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivile 2011/92/EL ning asjakohased hindamised seoses direktiividega 2000/60/EÜ ja 92/43/EMÜ, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamine.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

I. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
9. 1	Re-C09-i01	T	Paigaldatud põhjaveevarude täiendavad seirepunktid (SM3)		Ei	32	82	1. kv	2024	Põhjaveevarude seire- ja järelevalvepunktide (sealhulgas piesomeetrite ja telemeetrite) paigaldamine. Lisaks olemasolevale 32-le paigaldatakse veel 50 piesomeetrit.
9. 2	Re-C09-i01	T	Võrgumeetmete lõpuleviimine veekadude vähendamiseks (SM1)		km	0	125	1. kv	2026	Võrgumeetmete lõpuleviimine surve optimeerimiseks ja võrgustiku taastamiseks järgmiste meetmete abil: 1) rõhu optimeerimine ja voolu mõõtmine, 2) võrgu taastamine linna-/ajaloolistes piirkondades 3) võrgu taastamine maa- või keskmise suurusega maapiirkondades.
9. 3	Re-C09-i01	T	Ühise hüdropõllumajanduslik u kasutuse ja individuaalse niisutamisega seotud maa-ala moderniseerimine (SM2)		ha	0	10300	1. kv	2026	Piirkond, mis on seotud tõhusamate jaotussüsteemide kasutuselevõtuga, kanalite asendamisega kaablikanalisatsiooniga, võrgu parema survega, kaugseire ja tarbimise kontrolli süsteemide rakendamisega ning lekke tuvastamise süsteemide rakendamisega ühistes hüdropõllumajandusrajatistes ning tõhusamate ja jälgitavamate niisutussüsteemide paigaldamisega individuaalsele niisutusele.
9. 4	Re-C09-i01	T	Puhastatud reovee tootmist ja täiustamist tagavate puhastite arv (SM4)		ei	0	4	1. kv	2026	Selliste puhastite arv, mis on avatud korduskasutamiseks valmis puhastatud reovee tootmise tagamiseks

9. 5	Re-C09-i01	M	Guadiana veevõtu meetme ajakohastatud kujunduse (kui see on nõutav) vastuvõtmine, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise (SM5) kõiki tulemusi ja tingimusi.	Ajakohastatud disainilahendus e vastuvõtmine (vajaduse korral)				2. kv	2024	Meetme ajakohastatud kava vastuvõtmine (vajaduse korral), milles võetakse täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise vajalikke tulemusi ja tingimusi ning mis viiakse lõpule kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL ja direktiivi 2000/60/EÜ kohaste asjakohaste hindamistega, sealhulgas vajalike leevendusmeetmete rakendamine, et tagada vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01). Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise raames kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ja neid järgitakse rangelt taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappidel. Kui vett võetakse, peab asjaomane asutus andma asjakohase loa, milles täpsustatakse tingimused halvenemise vältimiseks ja selle tagamiseks, et mõjutatud veekogude ökoloogiline seisund säiliks kooskõlas 2000/60/EÜ nõuetega.
9. 6	Re-C09-i01	M	Veevõtu käivitamine Guadianas, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise (SM5) tulemusi ja tingimusi	Veevõtu käivitamine				4. kv	2025	Veevõtu käivitamine Guadianas, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise tulemust, mis peab olema lõpule viidud kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamine, tagades olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimise.

9. 7	Re-C09-i01	M	Magestamismeetme ajakohastatud projekti (kui see on nõutav) vastuvõtmine, milles võetakse täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise (SM6) kõiki tulemusi ja tingimusi.	Ajakohastatud disainilahendus e vastuvõtmine (vajaduse korral)				2. kv	2024	Veemagestamismeetme ajakohastatud kava vastuvõtmine (kui see on nõutav), milles võetakse täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise vajalikke tulemusi ja tingimusi ning mis viiakse lõpule kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL ja direktiivi 2000/60/EÜ kohaste asjakohaste hindamistega, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamine, et tagada vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01). Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise raames kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ja neid järgitakse rangelt taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappidel.
9. 8	Re-C09-i01	M	Magestamismeetme kasutuselevõtmine, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise (SM6) tulemusi ja tingimusi.	Desalinaatori töölerakendamine				1. kv	2026	Laskja kasutuselevõtmine, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise tulemust, mis peab olema lõpule viidud kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamine, tagades vastavuse olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01)
9. 9	Re-C09-i02	M	Meetme kavandamisdokumentide avaldamine, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise kõiki tulemusi ja tingimusi	Meetme kavandamisdokumentide avaldamine, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise kõiki tulemusi ja tingimusi				1. kv	2022	Sõltuvalt positiivsest keskkonnamõju hindamisest, mis on täielikult ja sisuliselt vastanud õiguslikele kriteeriumidele, meetme planeerimisdokumentide avaldamisest, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi, kui see on vajalik olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suuniste järgimiseks (2021/C58/01). Keskkonnamõju hindamine avaldatakse ja viiakse lõpule kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL ning direktiivi 2000/60/EÜ kohaste asjakohaste hindamistega, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamisega. Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise käigus kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ja neid järgitakse taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappidel.

9. 10	Re-C09-i02	M	Sõltub positiivsest keskkonnamõju hindamisest, mis on täielikult ja sisuliselt vastanud õiguslikele kriteeriumidele, tammi ajakohastatud projekti vastuvõtmisest, hüdro- ja päikeseenergia tootmisest ja niisutamisest, võttes täielikult arvesse kõiki keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.	Ajakohastatud kujunduse vastuvõtmine				3. kv	2025	Tingimusel, et keskkonnamõju hindamine ei põhjusta olulist kahju, võetakse vastu tammi, hüdro- ja päikeseenergia tootmise ja niisutuse ajakohastatud projekt, mis hõlmab igakülgse ja kumulatiivse keskkonnamõju hindamise kõiki tulemusi ja tingimusi, kui see on vajalik olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suuniste järgimiseks (2021/C58/01). Keskkonnamõju hindamine viiakse lõpule kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL ning direktiivi 2000/60/EÜ kohaste asjakohaste hindamistega, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamisega. Kõik keskkonnamõju hindamise ja direktiivi 2000/60/EÜ kohase hindamise käigus kindlaks määratud meetmed, mis on vajalikud olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suuniste (2021/C58/01) järgimise tagamiseks, integreeritakse projekti ja neid järgitakse taristu ehitamise, käitamise ja kasutusest kõrvaldamise etappidel.
9. 11	Re-C09-i02	M	Tammi kasutuselevõtt, hüdro- ja päikeseenergia tootmine ja niisutamine, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi ning saavutades asjaomaste veekogude hea seisundi	Tammi töölerakendamine				4. kv	2025	Tammi, hüdro- ja päikeseenergia tootmisüksuste ning niisutussüsteemi kasutuselevõtmine, järgides täielikult tulemusi ja tingimusi, mis on sätestatud ulatuslikus ja kumulatiivses keskkonnamõju hindamises, mis viiakse lõpule kooskõlas direktiiviga 2011/92/EL, ning asjakohaseid hindamisi seoses direktiiviga 2000/60/EÜ, sealhulgas nõutavate leevendusmeetmete rakendamist. Tagatakse vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01). Meetmega tagatakse Alter do Chão, Avise, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor'i ja Souseli populatsioonide linnaveevajaduse rahuldamine. Puhta energia tootmisvõimsuse suurendamine vastavalt paigaldatava päikeseenergiaseadme võimsusele pluss 1, 0 MW aastas minihüdroenergiast; niisutussüsteemide taristu paigaldamine, mis võimaldab luua uue, 5 078 hektari suuruse niisutatava ala, mis sobib mahe- ja mitmekesistamiskultuuride kasvatamiseks. Asjaomaste veekogude hea ökoloogiline seisund/potentsiaal kooskõlas veepoliitika raamdirektiivi 2000/60/EÜ nõuetega on saavutatud ja tõendatud.
9. 12	RE-C09-i03-RAM	T	Renoveeritud või taastatud torustike lisakm		km	0	53	2. kv	2024	Renoveeritud või taastatud veejuhtmete pikkus kilomeetrites

9. 13	RE-C09-i03-RAM	T	Täiendav veekogus, mis tehakse Madeira saare lõunaosas kättesaadavaks avalikuks varustamiseks ja niisutamiseks		hm3	EI KOHALDATA	4	4. kv	2025	Täiendav veekogus, mis tehakse kättesaadavaks avalikuks varustamiseks ja niisutamiseks; see saavutatakse uute torujuhtmete, kanalite, tiikide ja reservuaaride tugevdamise, renoveerimise, ümberkorraldamise ja ehitamisega.

J. KOMPONENT 10: Meri

Selle komponendiga püütakse sillutada teed konkurentsivõimelisemale, sidusamale, kaasavamale ning veelgi vähem süsihappegaasiheiteid tekitavale ja jätkusuutlikumale meremajandusele, kus Portugalil on suur potentsiaal. Komponent aitab ära kasutada võimalusi, mis tulenevad rohe- ja digipööret meremajanduses. Selle komponendi eesmärk on toetada meremajanduse tootmispotentsiaaliga seotud riiklike eesmärkide saavutamist. Eelkõige on selle komponendi eesmärk tagada merega seotud ettevõtlussüsteemi jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime. Lisaks on komponendi eesmärk võidelda vähemalt osaliselt rannikualade kogukondade vaesuse vastu, tagades samal ajal konkurentsivõimelise ja sidusa territooriumi kliimamuutustega kohanemise ja digipöörde kontekstis, keskendudes muu hulgas meresektori jaoks olulistele oskustele. Komponent aitab ka säilitada ookeani ökosüsteemi teenuste väärtust.

Selle komponendiga toetatakse riigipõhiste soovituste elluviimist, mis käsitlevad sadamatesse ja innovatsiooni investeerimisega seotud majanduspoliitika keskendamist (riigipõhine soovitus 3/2019) ning investeeringute keskendamist rohepöördele (riigipõhine soovitus 32020). Lisaks aitab see komponent täita riigipõhist soovitust elanikkonna oskuste taseme parandamise kohta (riigipõhine soovitus 2-2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

J. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TC-r23: Meremajanduse taristu ökosüsteemi reform.

Selle reformi eesmärk on vaadata läbi sadamatehnoloogia klastrite võrgustikku käsitlevad õigusaktid (mille ministrite nõukogu kiitis heaks 2017. aastal), mille kaudu Portugal püüab tugevdada merega seotud majandustegevust, luues ärivõimalusi ja uusi töökohti, toetades eksporti, toetades meretranspordi kasvu ja edendades merepotentsiaali säästvat kasutamist. Reformiga laiendatakse sadamatehnoloogia klastrite võrgustikku täiendavatesse merele juurdepääsuga piirkondadesse ning seatakse uued eesmärgid, nagu meremajanduse rahastamissuutlikkuse suurendamine läbivaadatud sinise fondi kaudu, ookeani kasutamise toetamine kliimamuutuste leevendamise vastupanuvõime parandamiseks, meremajandusega seotud oskuste arendamise edendamine, rohe- ja digipööre ning üldsuse toetuse suurendamine meremajanduse säästvaks arenguks vajalikule innovatsioonile.

Reformiga luuakse uue sinise keskuse juhtimismudel, mis peaks olema tehnosiirde edasiviivaks jõuks uue, vastupidavama ja jätkusuutlikuma meremajanduse väärtusahela eri osaliste vahel, kelle mõju peaks olema püsiv ja oluline paradigma muutusele asjaomaste sektorite aruka, jätkusuutliku ja kaasava majandusarengu suunas.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2021.

Investeering TC-C10-i01: Sinine keskus, sinise majanduse taristuvõrgustik

Investeeringu eesmärk on luua üleriigiline taristuvõrgustik sinise majanduse jaoks kogu riigis ja tugevdada sinise majanduse innovatsiooni ökosüsteemi.

Investeering seisneb uue või olemasoleva taristu ehitamises või renoveerimises, samuti investeerimises meremajandusega seotud seadmetesse. Investeering hõlmab uute siniste

klastrite loomist kogu riigis ja olemasolevate siniste klastrite uuendamist või taastamist, samuti investeeringuid koolitusse ja oskustesse uue sinise kooli kontseptsiooni kaudu. Investeering seisneb uute hoonete ehitamises või rekonstrueerimises ning meremajandusega seotud hoonete ja seadmete ajakohastamises. Investeering peab võimaldama teadusuuringute tulemuste ülekandmist Portugali eri klastrite (sh Lissabon, Oeiras, Peniche, Aveiro, Porto, Algarve) majandusse. See hõlmab ka investeeringuid ühte sinisesse keskusesse, mis koondab eri klastrite loodud teadmised ja toetab nendevahelist võrgustike loomist. See sinine keskus kajastab tipptasemel majandusarengu metoodikat kooskõlas Portugali aruka spetsialiseerumise strateegiaga, milles keskendutakse tugevalt ookeanimajandusele. See hõlmab ka Blue Hub Schooli projekti, mis hõlmab peamiselt investeeringuid taristusse ja seadmetesse, mis hõlmavad oskuste arendamise olulist mõõdet, eelkõige õppekava kursuste kavandamise kaudu koostöös riikliku kvalifikatsiooni- ning kutseharidus- ja -koolitusametiga (ANQEP) ning keskendudes digitaalsetele platvormidele ja koolitusele.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C10-i02: Rohe- ja digipööre ning kalandusohutus

Investeeringu eesmärk on toetada sellisteprojektide rahastamist, mille eesmärk on innovatsioon, protsesside ajakohastamine, süsiniku jalajälje vähendamine ning kalatööstuse ja -organisatsioonide ringmajandus. Investeering tehakse tihedate sidemete kaudu ettevõtjate, sektorit esindavate ühenduste, tootjaorganisatsioonide, teadusasutuste ja keskvalitsusasutuste vahel, et investeeringutest saadav sotsiaalne kasu oleks võimalikult suur. Investeering seisneb hankemenetluses 70 projekti jaoks, mis on seotud innovatsiooni, protsesside moderniseerimise, ringmajanduse ja kalandussektori ettevõtete ökoloogilise jalajälje vähendamisega.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C10-i03: Atlandi kaitseoperatsioonide keskus ja mereväeplatvorm

Investeeringu eesmärk on aidata lahendada mitmeid probleeme, sealhulgas jälgida ookeani ja atmosfääri biogeokeemilist mõõdet; kaardistada ja hinnata Portugali jurisdiktsiooni alla kuuluvaid maavarasid ja kõiki muid taastumatuid meremulla ja selle aluspinnase varusid; pidevalt kaardistada elusressursse (taastuvressursid) ja jälgida nende arengut; võidelda eeskirjade eiramise ja ebaseadusliku tegevuse vastu Portugali jurisdiktsiooni alla kuuluvas ookeanis seoses ookeanitööstuse väärtusahelatega; loodusõnnetustele ja inimtegevusest tingitud katastroofidele reageerimine; aidata leevendada kahjulikku inimtegevust ookeanis (võideldes reostuse mõjudega, nagu makroplast); suurendada suutlikkust registreerida kogu merel saadud teave; luua uusi teadmisi ja luua teadmisi teabe ühendamise teel ning töötada välja prognoosimudelid erinevate aja- ja ruumiskaaladega.

Investeering seisneb süsteemi väljatöötamises, mis põhineb kolmel peamisel sambal: I sammas – mitmeotstarbeline mereplatvorm, millel on mitu tugevust ja mida kasutatakse järgmistel eesmärkidel: ookeaniseire, okeanograafiauuringud, mereökoloogia seire, ookeaniseire uute tehnoloogiate integreerimine ja ookeani sekkumine, sealhulgas õhu- ja veealused robootikasüsteemid); II sammas – tegevuskeskus, mis põhineb riiklikul mereandmebaasil ja digitaalsel võitul ning teadus-, arendus-, uurimis- ja innovatsioonikeskuste võrgustikul, et tugevdada ookeanide jälgimise vahendeid, aidata kaasa eesmärgile luua digitaalne ookean, edendada teadmisi ja pakkuda lahendusi ookeaniga seotud sekkumiste jaoks, nagu õhu-, mere- ja merepõhja andmete kogumine, ookeaninähtuste tundmine ja ookeani kaardistamine teaduslikel eesmärkidel; ja III sammas – õppekeskuse Arsenal Academy loomine Alfeites (Akadeemia 4. 0). I sammas hõlmab mitmeotstarbelise

platvormi loomist, eesliinitehnoloogia integreerimist ning ookeaniseirelaeva ja okeanograafilise uurimislaeva funktsioonide laiendamist muudele stsenaariumidele, nagu naftareostus või plasti, vetikate või meduuside õitseng, või mereökoloogia seiretegevustele, ning ookeanivaatluse, -seire ja -sekkumise uute tehnoloogiliste vahendite, näiteks õhus või merepõhjas paiknevate robotsüsteemide integreerimist. Platvorm võtab mitmeid meetmeid, näiteks: hädaolukorras tegutsemine, järelevalve, teaduslikud ja tehnoloogilised uuringud ning keskkonna- ja meteoroloogiline seire. Teise samba raames on operatsioonide keskuse eesmärk tugevdada ookeani jälgimise vahendeid, aidates kaasa eesmärgile luua digitaalne ookean, et võimaldada teadmiste loomist ja pakkuda lisaks lahendusi, mis tugevdavad riiklikku ja rahvusvahelist suutlikkust sekkuda ookeanidesse. III samba eesmärk on olla uuenduslik projekt merendussektori inimressursside koolitamiseks nii ettevõtetes juba töötavate inimeste kvalifikatsiooni ja kogemuste vahetamise kui ka laevamehaanika valdkonna spetsialistide ligimeelitamise kaudu. Arsenal Academy eesmärk on keskenduda koolitusele murrangulistes valdkondades, nagu robootika, telekommunikatsioon, biotehnoloogia, nanotehnoloogia, ühenduvus, tehisintellekt, suurandmed ja masinõpe.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C10-i04-RAA: Klastri „Cluster do Mar dos Açores“ arendamine.

Investeeringu eesmärk on ajakohastada mereuuringute püsi- ja mobiilset taristut Assooride autonoomses piirkonnas. Ühe meetmega nähakse ette, et Archipelago laev, mille tööiga jõuab lõpule, asendatakse tänapäevase laevaga, mille võimsus, seadmed ja energiatõhus vastavad tänapäevastele kõrgetele tehnilistele standarditele ning mereuuringute ja -seire vajadustele, et edendada ookeanide säästvat kasutamist. Teine meede hõlmab merendusalase teadus- ja arendustegevuse eksperimentaalkeskuse loomist koostöös Assooride teadus- ja tehnoloogiasüsteemi (SCTA) institutsioonidega ja ettevõtetega ning mis tegeleb teadus- ja arendustegevusega traditsioonilistes ja arenevates valdkondades (kalandus ja kalandustooted, merebiotehnoloogia, biomaterjalid ja maavarad, meretehnoloogia ja -varustus, nn sinine inkubaator, Assooride vesiviljeluskeskus).

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

J. 2 Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
10. 1	TC-C10-r23	M	Mereministeeriumi nende õigusaktide läbivaatamise jõustumine, mis on seotud meremajanduse ja -innovatsiooni rahastamissuutlikkuse suurendamisega sinise fondi kaudu	Mereministeeriumi läbivaadatud õigusaktide jõustumine, mis on seotud meremajanduse ja -innovatsiooni rahastamissuutlikkuse suurendamisega sinise fondi kaudu				4. kv	2021	Vaadatakse läbi järgmised õigusaktid: 9. märtsi 2009. aasta dekreetseadus nr 16/2016 30. detsembri 2009. aasta määrus nr 343/2016; Ministrite nõukogu resolutsioon nr 175/2017. Nende õigusaktide läbivaatamine hõlmab strateegia „Port Tech Clusters Network“ ajakohastamist, laiendades selle kohaldamisala meremajanduse dekarboniseerimisele; sinise fondi mahepõllumajandusliku ja toimimisviisi läbivaatamine ja kohandamine, et kohandada seda komponendi investeeringute haldamiseks; keskuse juhtimismudeli loomine.
10. 2	TC-C10-i01	T	Blue Hub School'i kaasajastamise lõpuleviimine ning varustuse ja varustuse täiendamine		%	0	100	4. kv	2025	Moderniseerimistööde lõpuleviimine, koolituspakkumise tugevdamine ja renoveerimine Blue Hub Schooli seadmetega. Eelnimetatu viimistlemisel tuleb kinnitada vastavust tehnilisele kirjeldusele ja lepingulistele kohustustele. See sisaldab: Investeeringud *Escola Superior Náutica Infante D. Henrique'i (ENIDH*) taristusse ja seadmetesse, sealhulgas 16 labori moderniseerimine ja simulaatorite soetamine (laevade positsioneerimine, laevaliiklusteenistus, logistika ja sadamatoimingud) Turu kuritarvitamist käsitleva määruse ajakohastamine: 6 koolituskeskuse ajakohastamine, kutseõppe tugiseadmed, IT- ja sidesüsteemide ajakohastamine, koolitusprotsesside digiteerimine ja e-õppe kavandamine.

										Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta.
10. 3	TC-C10-i01	T	Sinise keskuse keskuste rajamise lõpuleviimine ja/või ajakohastamine		Arv	0	7	4. kv	2025	7 sinise sõlmpunkti ehitustööde (ehitus, renoveerimine ja seadmed) lõpuleviimine. Uued või uuendatud sinised sõlmpunktid hõlmavad järgmist: 1. Ettevõtete keskus ja ühismerelabor Lissabonis: ookeanilabori hoone ehitamine, mis hõlmab muu hulgas laboritaristu ruume, biorafineerimisüksusi, riikliku mereressursside biopanga ruume ja tehniliste ettevõtete kontoriruume. 2. Oeirase mereuuringute/IPMA keskus ookeani seire suutlikkuse parandamiseks: sealhulgas hoonete ehitamine ookeaniehitusüksuse jaoks (rullsild, töökojad, pöörlevate riiulitega arhiivihoone proovide jaoks, mida tuleb säilitada vedelikus, kalandusuuringute seadmed). See hõlmab ka reaalajas jälgitavaid radarseadmeid. 3. Peniche aruka ookeani keskus: taristu ehitamine, Peniche kalasadama piirkonna teadus- ja tehnoloogiapark, merevee kogumise ja töötlemise süsteemi ehitamine ja kasutusele võtmine, avatud ruum merendusalaste kohtumiste korraldamiseks. 4. Aveiro keskus: sealhulgas kasutatud merevee kogumis-, töötlemis- ja jaotussüsteemi uuendamine, kalandus- ja vesiviljelustoodete arendamise riiklik katselabor, vetikate ja molluskite tootmise 5.0 katselabor. 5. Keskus *Ocean Plus* Portos, Leixões I: sealhulgas teadusettevõtete ühine taristu, et toetada teadlasi teaduse ja tehnoloogia arendamise kõigis etappides alates kavandamisest kuni prototüüpide väljatöötamiseni, välikatsete kasutuselevõtuni, tehnoloogia valideerimiseni ja teadmussiirdeni, sealhulgas logistika ja ookeani platvormid, millel on lihtne juurdepääs teadus- ja innovatsioonikogukonnale.

										6. Porto keskus Leixões II: mereuuringuteks kasutatavate mehitamata sõidukite juhtimis- ja kontrollikeskus: sealhulgas mitme valdkonna mehitamata õhusõidukid (põhja-, pinna- ja kaugmaaseire õhutransport), mis on varustatud anduritega ookeani oluliste muutujate mõõtmiseks, juhtimiskeskusega ning andmetöötlus- ja sidesüsteemidega. 7. Algarve keskus: hõlmab uue taristu ja seadmete, laborite ja kontorite loomist, ruumid uutele ettevõtetele (ligikaudu 15 ettevõtte jaoks 90 töökohaga), keskendudes sinisele biotehnoloogiale, vesiviljelusele, toidule, söödale ja mere bioloogilistele ressurssidele, väärtustamistoodete arendamisele ja teadmiste loomisele. Sinise keskuse ärimudel ja ajutine ärijuhtimismeeskond taasluuakse ja võetakse tööle (hõlmab ka Blue Hub School'i). See algatus on osa 2021.–2020. aasta riikliku ookeanistrateegia rakendamisest, nimelt strateegiliste eesmärkide nr 1, 2, 3, 6, 7 ja 9 saavutamine. Eelnimetatu viimistlemisel tuleb kinnitada vastavust tehnilisele kirjeldusele ja lepingulistele kohustustele. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta.
10. 4	TC-C10-i02	T	Innovatsiooni, energiasüsteemi ümberkujundamist ja kalandussektori üksuste keskkonnamõju vähendamist toetava 70 projekti lõpparuannete heakskiitmine		Arv	0	70	4. kv	2025	Innovatsiooni, energiasüsteemi ümberkujundamist ja kalandussektori üksuste keskkonnamõju vähendamist toetava 70 projekti rakendamise lõpparuannete heakskiitmine DGRM-IFAPi (loodusvarade, ohutuse ja merendusteenuste peadirektoraat) poolt. DGRM-IFAP mõõdab kvantitatiivseid edusamme võrreldes erieesmärkidega, milles lepiti kokku põhivahendite eraldamisel pärast kaht projektikonkurssi, mille korraldas DGRM-IFAP ja mis on kavas käivitada 2021. ja 2022. aastal.
10. 5	TC-C10-i03	M	Multifunktsionaalse mereplatvormi ja	Multifunktsionaalse				3. kv	2022	Ehituslepingu allkirjastamine pärast riigihanke(de) algatamist – I ja II sammas:

			operatsioonikeskuse lepingu allkirjastamine	mereplatvormi ja operatsioonikeskuse lepingu allkirjastamine						I sammas – multifunktsionaalne mereplatvorm, See hõlmab umbes 100-meetrise multifunktsionaalse mereväeplatvormi ehitamist, millel on dünaamiline automaatne positsioneerimine, integreeritud platvormihaldussüsteem, juhtimissild ja operatsioonikeskus, veealune akustiline positsioneerimissüsteem, muu hulgas platvorm allveelaevade orbiidile saatmiseks ja/või autonoomsete süsteemide, kraanade ja helikopterite maabumiseks, Samuti hõlmab see kuni 6 000 meetri sügavusel töötavat sõidukikaablit, autonoomsete maapealsete sõidukite parkimist ja täiendavat mereväe vara (sealhulgas autonoomsed ookeanil asuvad maapealsed sõidukid, autonoomsed veealused sõidukid, autonoomsed õhusõidukid, mehitamata õhusõidukid). II sammas – Operatsioonikeskus See hõlmab olemasolevate hoonete ja struktuuride renoveerimist, operatsioonikeskuse ja laborivõrgu arvuti- ja sidesüsteemide, kõrgjõudlusega andmetöötlus- ja infosalvestussüsteemide, sidesüsteemide (sealhulgas üliväikeste apertuuride terminalide (VSAT) televiisori vastuvõtusüsteemid (TVRO) ja koostalitlusvõime süsteemid teiste navigatsioonisüsteemidega, tarkvaraarendus ja immersiivsed süsteemid) renoveerimist.
10. 6	TC-C10-i03	M	Õppekeskuse Arsenal Academy loomine Alfeites	Õppekeskuse Arsenal Academy loomine Alfeites				4. kv	2023	Õppekeskuse Arsenal Academy loomine Alfeites (sealhulgas taristu ajakohastamine ja seadmete ostmine (arvutid; laboriseadmed, tehnoloogiataristu, tööstuse 4.0 ja digipöördeks vajalikud seadmed), koolitusvajaduste hindamine, koolituskursuste väljatöötamine, esimeste koolituskursuste pakkumine juba enne kooli lõpetamist)
10. 7	TC-C10-i03	M	Multifunktsionaalse mereplatvormi ja operatsioonikeskuse vastuvõtmine ja vastuvõtmine	Multifunktsionaalse mereplatvormi ja operatsioonikeskuse vastuvõtmine ja vastuvõtmine				4. kv	2025	Multifunktsionaalse mereplatvormi ja operatsioonikeskuse vastuvõtmine ja vastuvõtmine

10. 8	TC-C10-i04-RAA	M	Tehnilise keskuse MARTEC ehitustööde lepingu algus	Tehnilise keskuse MARTEC ehitustööde alustamine				4. kv	2022	Ühisettevõtte Technopolo MARTEC taristu ehitustööde (sealhulgas maa ostmine ja olemasoleva taristu lammutamine) alustamine Faiali saarel, mis lõpetatakse 2025. aastal Assooridel merega seotud eksperimentaal- ja arenduskeskuse osana. See hõlmab sinist inkubaatorit (vähemalt 6500 m²), vesiviljeluskeskust (vähemalt 2000 m²) ja vajalikke seadmeid (muu hulgas üldvarustus ning vesiviljelusuuringute katsekeskuse ja -jaama paigaldamine). Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.
10. 9	TC-C10-i04-RAA	M	Uurimislaeva üleandmine	Uurimislaeva üleandmine				1. kv	2025	Moodsa uurimislaeva tarnimine. See peab suutma toimida ulatuslikel sügavustel, hõlmama kaasaegseid teadus- ja andmesideseadmeid, dünaamilist positsioneerimist, kaugjuhtimissõidukite, pelaagiliste võrkude, tragide, värvikastide jne käitamise võimet, tehnoloogilisi standardeid suutlikkuse ja kõrge energiatõhususega seadmete osas, et rahuldada mereuuringute ja -seire valdkonna praeguseid vajadusi või edendada ookeanide säästvat kasutamist.
10. 10	TC-C10-i04-RAA	M	Assooridel asuva merega seotud eksperimentaaluurimis- ja arenduskeskuse (hoster MARTEC) lõpuleviimine	Assooridel asuva merega seotud eksperimentaal uurimis- ja arenduskeskuse (hoster MARTEC) lõpuleviimine				4. kv	2025	Merega seotud eksperimentaalse uurimis- ja arenduskeskuse loomine, mida võib jagada Assooride teadus- ja tehnoloogiasüsteemi institutsioonidega ning teadus- ja arendustegevuse eest vastutavate ettevõtetega traditsioonilistes ja kujunemisjärgus valdkondades, nagu kalandus ja kalandustooted, vesiviljelus, merebiotehnoloogia, biomaterjalid ja maavarad või meretehnoloogia ja -seadmed. Keskuse kasutuselevõtmine (tehniline keskus MARTEC), mis asub Faiali saarel. Uute ehitiste primaarenergiatarbimine peab olema vähemalt 20 % väiksem kui energiasäästuhoonetel.

K. OSA 11: Tööstuse CO_2-heite vähendamine

Portugali taaste- ja vastupidavuskava komponent käsitleb tööstuse ja tööstusprotsesside panust CO_2-neutraalsuse eesmärkide saavutamisse, nagu on kindlaks määratud CO_2-neutraalsuse tegevuskavas aastani 2050 ning riiklikus energia- ja kliimakavas aastani 2030. See nõuab struktuurimuutusi, mis põhinevad tööstustegevuse ümberkorraldamisel, tootmisprotsesside muutumisel ja ressursside kasutamisel.

Selle komponendi eesmärk on edendada dekarboniseerimist, energia- ja ressursitõhusust ning alternatiivsete energiaallikate kasutamist tööstusprotsessides. Toetatavad projektid peavad olema seotud ka uute tehnoloogiate, innovatsiooni ja tööstuse digiteerimisega, püüdes saavutada suuremat tõhusust erinevates tootmis- ja organisatsioonilistes protsessides.

Komponent aitab kaasa rohepöördele Portugali tööstuses ja toetab selle konkurentsivõimet. See aitab täita riigipõhiseid soovitusi rohepöördesse tehtavate investeeringute kohta, eelkõige puhta ja tõhusa energia tootmise ja kasutamise kohta (riigipõhine soovitus 3-2020) ning teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavate investeeringute kohta (riigipõhised soovitused 3/2019 ja 2020).

K. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering TC-C11-i01: Tööstuse CO_2-heite vähendamine

See investeering seisneb innovatsiooniprojektide edendamises ja rahalises toetamises neljas valdkonnas:

- vähese süsinikdioksiidiheitega protsessid ja tehnoloogiad: eesmärk on toetada uute tehnoloogiate kasutuselevõttu või täiustatud tootmisprotsesse nende süsinikdioksiidiheite vähendamiseks, näiteks lisades uusi tooraineid ja ringmajanduse meetmeid, innovatsioonimeetmeid, seadmete asendamist ja/või kohandamist, energia lõpptarbimise elektrifitseerimise suurendamist;
- energiatõhususe meetmed: toetatavate projektide eesmärk on vähendada energiatarbimist ja kasvuhoonegaaside heitkoguseid, näiteks mootorite ja seadmete optimeerimise või asendamise, protsesside optimeerimise ning seire- ja tarbimisjuhtimissüsteemide vastuvõtmise kaudu;
- taastuvenergia kasutamine ja salvestamine, näiteks päikeseenergiasüsteemide paigaldamise, taastuva soojusenergia tootmise, suure tõhususega koostootmise, taastuva vesiniku ja taastuvate gaaside tootmise ja kasutuselevõtu kaudu, kui CO_2-heite vähendamise tehnoloogilised võimalused, sealhulgas elektrifitseerimine, on piiratumad;
- CO_2-heite vähendamise tegevuskavade ja suutlikkuse suurendamise algatuste väljatöötamine, näiteks tõhusate tehnoloogiliste lahenduste väljaselgitamise ja levitamise, koolitustegevuse ja teabevahetusplatvormide kaudu.

Toetust antakse iga-aastaste pakkumismenetluste (2021–2024) kaudu nii väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele kui ka suurettevõtjatele tööstus- ja energiatootmise valdkonnas, sealhulgas tööstuspiirkonna juhtimisasutustele, energiaülekande- ja jaotusvõrguettevõtjatele, tööstus- ja energiaettevõtjate ühendustele ning muudele üksustele. Investeeringu eesmärk on toetada vähemalt 300 erineva suurusega projekti: väikesed (keskmiselt 1 000 000 eurot), keskmised (keskmiselt 5 000 000 eurot) ja suured (keskmiselt 10 000 000 eurot). Hankes keskendutakse kõige rohkem kasvuhoonegaaside heiteid tekitavatele sektoritele, kuid see on avatud kogu tööstussektorile, hõlmates nii HKSiga

hõlmatud kui ka hõlmamata käitisi. Sekkumise valdkonnas 024ter valitud projektide tulemusel väheneb kasvuhoonegaaside heide asjaomastes tööstuskäitistes vähemalt 30 %, mis aitab kaasa Portugali kliimaeesmärkide saavutamisele riikliku energia- ja kliimakava rakendamise raames.

Tagamaks, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas järgmise etapi kasutamine[35]; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem[36]; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste[37] ja mehhaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega seotud tegevus[38]; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

35 Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad tehnilise juhendi (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

36 Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

37 Seda erandit ei kohaldata meetmete suhtes, mida võetakse käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

38 Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohaste meetmete suhtes olemasolevates mehhaanilistes bioloogilise töötlemise tehastes, kus käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

K. 2. Tagastamatu rahalise toetuse järelevalve ja rakendamise eesmärgid, eesmärgid, näitajad ning ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
11. 1	TC-C11-i01	M	Esimene pakkumismenetlus tööstusliku dekarboniseerimise projektide jaoks	Esimene avatud hankemenetlus				4. kv	2021	Esimese projektikonkursi avamine tööstuse CO_2-heite vähendamise projektide jaoks, mis on seotud vähemalt ühega järgmistest valdkondadest: vähese süsinikdioksiidiheitega protsessid ja tehnoloogiad; energiatõhususe meetmete vastuvõtmine; taastuvenergia ja energia salvestamise kaasamine; ning ettevõtete mõjuvõimu suurendamine. Pädevus hõlmab rahastamiskõlblikkuse kriteeriume, millega tagatakse, et valitud projektid vastavad olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet. Selle pakkumiskutsega tagatakse, et otseseid ja kaudseid kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähendatakse keskmiselt 30 % võrra selliste tööstuskäitiste puhul, mida toetatakse projektidele, mis vastavad sekkumisvaldkonnale 024b. Esmajärjekorras toetatakse projekte, mille CO_2-heite vähendamise tõhusus on kõige suurem.
11. 2	TC-C11-i01	M	Rahalist toetust andvate lepingute allkirjastamine	Rahalist toetust andvate lepingute allkirjastamine				4. kv	2023	Vähemalt 383 000 000 eurot antakse tööstusliku CO_2-heite vähendamise projektidele, mis on seotud vähemalt ühega järgmistest valdkondadest: vähese süsinikdioksiidiheitega protsessid ja tehnoloogiad; energiatõhususe meetmete vastuvõtmine; taastuvenergia ja energia salvestamise kaasamine; ning ettevõtete mõjuvõimu suurendamine. Lepingute sõlmimisel eespool eesmärgis nimetatud projektikonkursside alusel väljavalitud projektidega tagatakse vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.

11. 3	TC-C11-i01	T	Rahaline toetus tööstuse dekarboniseerimisprojektidele		Arv	0	300	4. kv	2025	Tööstuse CO_2-heite vähendamiseks rahalist toetust saanud projektide arv, mis on seotud vähemalt ühega järgmistest valdkondadest: vähese süsinikdioksiidiheitega protsessid ja tehnoloogiad; energiatõhususe meetmete vastuvõtmine; ning taastuvenergia ja energia salvestamise kaasamine. Toetatavatele tööstuskäitistele tagatakse kasvuhoonegaaside otsese ja kaudse heite vähendamine keskmiselt 30 % võrra projektide puhul, mis vastavad sekkumisvaldkonnale 024ter ja olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), sealhulgas ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud käitiste puhul, et tagada, et toetust saavad käitised saavutavad prognoositud kasvuhoonegaaside heite, mis on väiksem kui komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447 LHÜde tasuta eraldamiseks kehtestatud võrdlusalus.

L. OSA 12: Biomajandus

See komponent käsitleb elujõulise, jätkusuutliku, ringluspõhise ja konkurentsivõimelise biomajanduse arendamisega seotud probleeme. Selline üleminek peaks toetama tööstuse ajakohastamist ja konsolideerimist, luues uusi väärtusahelaid ja keskkonnasõbralikumaid tööstusprotsesse.

Selle komponendi eesmärk on edendada ja kiirendada bioloogilistest ressurssidest pärinevate suure lisandväärtusega toodete väljatöötamist alternatiivina fossiilsetele materjalidele.

Selle komponendi meetmete eesmärk on toetada üleminekuga seotud struktuurimuutusi ning need aitavad lahendada praeguseid ülemaailmseid ja kohalikke probleeme, sealhulgas kliimamuutusi, fossiilkütustest sõltuvuse vähendamist ja säästvat arengut. Eraldi toetatakse kolme sektorit (tekstiili- ja rõivatööstus, jalatsitööstus ja loodusliku vaigu tootmine), et arendada bioressursipõhiseid tooteid ja muuta need ressursitõhusamaks. Selle komponendiga toetatakse riigipõhiste soovituste elluviimist, mis käsitlevad investeerimist rohepöördesse, eelkõige puhtasse ja tõhusasse energiatootmisse ja -kasutusse (riigipõhine soovitus 3/2020) ning teadusuuringutesse ja innovatsiooni (riigipõhised soovitused 3/2019 ja 2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

L. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TC-r25: Kestlik biomajandus

Reformi eesmärk on edendada ja stimuleerida bioloogiliste ressursside kaitset ja tõhusat kasutamist. Reform on kooskõlas Portugali kestliku biomajanduse tegevuskavaga, mille üle toimub avalik konsultatsioon ja mis toimib riikliku säästva arengu strateegilise raamistikuna. Osana jõupingutustest biomajanduse edendamiseks hindab Portugal ka fiskaalstiimuleid, mis võiksid tõhustada taastumatute loodusvarade asendamist muude bioressursipõhiste ressurssidega.

Reform hõlmab uue üldise jäätmekäitlussüsteemi (RGGR) ja säästvate bioressursipõhiste toodete ostmise kriteeriumide lisamist keskkonnahoidlike riigihangete riiklikkusse strateegiasse selle läbivaatamisel. Reformi eesmärk on tegeleda peamiste takistuste ja piirangutega, mis on tuvastatud bioloogiliste ressursside väärtustamisel jätkusuutliku ja ringluspõhise biotööstuse arendamiseks, järgides astmelisuse põhimõtet.

Uue üldise jäätmekäitluskava rakendamisega kaotatakse vähemalt piirangud kõrvalsaaduste või jäätmete kasutamisele uute toodete puhul, lihtsustades ainete või esemete kõrvalsaadusteks liigitamise menetlusi, sealhulgas teistest ELi riikidest pärit toodete puhul. Uus üldine jäätmekäitluskava võeti vastu 2020. aasta detsembris.

Keskkonnahoidlike riigihangete riiklik strateegia vaadatakse läbi, et lisada sellesse vähemalt kohustuslikud ökoloogilised kriteeriumid, mis on seotud teenuste ja toodete hankimisega (eelkõige ehituse valdkonnas), integreerides säästvad bioressursipõhised tooted.

Reform viiakse lõpule 30. septembriks 2022.

Investeering TC-C12-i01: Biomajandus

Investeeringu eesmärk on toetada bioressursipõhiste materjalide kaasamist tootmisprotsessidesse kolmes sektoris: tekstiil ja rõivad, jalatsid ja looduslik vaik.

Peamine vahend on rahaline toetus, mida antakse konsortsiumidega sõlmitud programmilepingute kaudu, mis hõlmavad teadus- ja innovatsiooniasutusi, ettevõtteid ja lõppkasutajaid ning mis valitakse välja konkurentsipõhise menetluse teel. Toetatavad tegevused hõlmavad teadus-, arendus- ja tootliku innovatsiooni projekte, digiteerimisprojekte ja arenenud tootmistehnoloogiaid, spetsiaalseid koolitus- ja võimestamisprogramme, omamaise loodusliku vaigu tootmist ning säästva tootmise ja tarbimisega seotud teadlikkuse suurendamise meetmeid. Väljavalitud projektid peavad aitama kaasa vähemalt ringmajanduse arendamisele ja heitkoguste vähendamise eesmärkidele Portugalis. Projektidel on järgmised eesmärgid:

- uute tootmisprotsesside arendamine bioloogilisi ressursse (metsa biomass, põllumajanduslikud ja agrotööstuslikud jäägid ja kõrvalsaadused) hõlmavate ja kasutavate suurema lisandväärtusega toodete loomiseks;
- tehnoloogiliste protsesside arendamine, et parandada tekstiili- ja rõiva-, jalatsi- ja vaigutöötlemissektori ringlust; ning
- aidata kaasa jäätmekäitlusele nendes sektorites.

Teadus-, arendus- ja innovatsiooniprojekte toetatakse eesmärgiga töötada välja uued tootmisprotsessid selliste suurema lisandväärtusega toodete loomiseks, mis hõlmavad ja kasutavad bioloogilisi ressursse (metsa biomass, põllumajanduslikud ja agrotööstuslikud jäägid ja kõrvalsaadused), tehnoloogilisi protsesse, et parandada tekstiili- ja rõivatööstuse, jalatsi- ja vaigutöötlemissektori ringlust, ning aidata kaasa jäätmekäitlusele nendes sektorites. Väljavalitud projektid aitavad vähendada kasvuhoonegaaside heidet.

Neid meetmeid täiendavad konkreetsed ja täiendavad hankemenetlused metsa majandamiseks ja loodusliku vaigu tootmiseks. See hõlmab vaigutootmisspetsialistide tulekahjude ennetamise meetmete toetamist, masinate ja seadmete ostmist Looduse ja Metsakaitse Instituudi (ICNF) poolt ning merepirnimetsade kaitset ja taastamist. Metsamaa majandamise edendamisega aitab see investeering ära hoida ja leevendada maapiirkondade tulekahjude mõju, aidates vähendada saasteainete heidet atmosfääri.

Eeldatakse, et kõnealune meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetme kirjeldust ning taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01). Eelkõige selleks, et tagada vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), peavad loodus- ja metsakaitseinstituudi (ICNF) ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed olema heitevabad. Kui heiteta alternatiive ei ole, peavad ostetavad sõidukid, masinad ja seadmed vastama sektori parimale võimalikule keskkonnatoime tasemele. Lisaks sellele jäetakse tulevaste projektikonkursside juhistes sisalduvatest rahastamiskõlblikkuse kriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas järgmise etapi kasutamine[39]; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus,

[39] Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad tehnilise juhendi (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem[40]; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste[41] ja mehhaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega seotud tegevus[42]; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

[40] Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

[41] Seda erandit ei kohaldata meetmete suhtes, mida võetakse käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

[42] Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohaste meetmete suhtes olemasolevates mehhaanilistes bioloogilise töötlemise tehastes, kus käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

L. 2. Tagastamatu rahalise toetuse järelevalve ja rakendamiseeesmärgid, eesmärgid, näitajad ning ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Vahe-eesmärk – Eesmärk	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
12. 1	TC-C12-i01	M	Programmi Resineiros vigilantes 2021. aasta protokolli allkirjastamine	Programmi Resineiros vigilantes 2021. aasta protokolli allkirjastamine				3. kv	2021	Protokolli sõlmimine Institute for Nature and Forest Conservation, I. P. ja riikliku vaigutootjate kutseliidu (Resipinus) vahel maapõlengute seireks ja avastamiseks.
12. 2	TC-C12-i01	M	Konsortsiumide esitatud projektide heakskiitmine uute biomajanduse toodete, tehnoloogiate ja protsesside arendamiseks tekstiili- ja rõiva-, jalatsi- ja loodusliku vaigu sektoris	Uute biomajandustoodete, -tehnoloogiate ja -protsesside arendamise projektide heakskiitmine				2. kv	2022	Valikukomitee kiidab heaks konsortsiumi esitatud projektid uute biomajandustoodete, -tehnoloogiate ja -protsesside arendamiseks tekstiili- ja rõiva-, jalatsi- ja loodusliku vaigu sektoris. Konsortsiumide poolt toetuse saamiseks esitatud projektid kuuluvad ühe järgmise programmi alla: „Säästva ja ringluspõhise biomajanduse edendamine tekstiilitööstuses ja rõivatööstuses“, „Säästva ja ringluspõhise biomajanduse edendamine jalatsisektoris“ ning „Looduslike ressursside edendamine ja väärtustamine“. Nad keskenduvad vähese CO_2-heitega majandusele, vastupanuvõimele ja kliimamuutustega kohanemisele puhta tehnoloogia lahenduste, vähese mõjuga alternatiivide ja parima võimaliku tehnika kasutamise kaudu. Projektide valikukriteeriumides nõutakse, et kõik toetatud teadus- ja arendustegevuse projektid tagaksid otsese ja kaudse süsinikdioksiidiheite vähenemise. Valitud projektid peavad vastama olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
12. 3	TC-C12-i01	T	Bioressursipõhiseid ressursse integreerivad uued tooted, tehnoloogiad ja katseprotsessid		Arv	0	15	4. kv	2025	Uued tooted, tehnoloogiad ja katseprotsessid, mis integreerivad bioressursipõhiseid ressursse. See hõlmab vähemalt 10 uut toodet või tehnoloogiat (tehnoloogilise valmisoleku tase 6-7) ja vähemalt viit tööstuslikku katseprotsessi (tehnoloogilise valmisoleku tase 7-9) järgmistes sektorites: tekstiil, jalatsid, vaigu tootmine.

12. 4	TC-C12-i01	T	Vaigu tootmise potentsiaaliga meremännimetsade arendamine		ha	0	8500	4. kv	2025	Merimännimetsade ala, mis on arendatud looduslike regenereerimismeetodite ja okaspuuoksade lõikamise abil.
12. 5	TC-C12-r25	M	Uue üldise jäätmekäitluskorra jõustumine	Uue üldise jäätmekäitluskorra jõustumine				3. kv	2021	Jõustub uus üldine jäätmekäitlussüsteem (RGGR), mis lihtsustab haldusmenetlust ja vähendab kõrvalsaaduste kasutamisega seotud kulusid.
12. 6	TC-C12-r25	M	Keskkonnahoidlike riigihangete muudetud riikliku strateegia jõustumine	Keskkonnahoidlike riigihangete muudetud riikliku strateegia jõustumine				3. kv	2022	Jõustub keskkonnahoidlike riigihangete muudetud riiklik strateegia, milles määratakse kindlaks ökoloogilised kriteeriumid, mis on seotud teenuste ja toodete hankimisega, integreerides säästvad bioressursipõhised materjalid, sealhulgas kohustuslike ökoloogiliste kriteeriumide kehtestamise kaudu.

M. KOMPONENT 13: Hoonete energiatõhusus

Rahastamisvahendiga lahendatakse järgmised probleemid. Eluasemesektor moodustab 18 % energiatarbimisest ja teenindussektor 14 %. **Seetõttu** on hoonetel Portugali jaoks oluline roll CO_2-neutraalsuse eesmärkide saavutamisel. Selles valdkonnas ja eelkõige eluasemesektoris võetavad meetmed võivad samuti aidata leevendada energiaostuvõimetust, mis on Portugalis endiselt oluline probleem, kuna nende leibkondade osakaal, kes ei suuda kodusid piisavalt soojana hoida, on 2019. aastal endiselt 19 %. Portugal on võtnud kohustuse saavutada 2050. aastaks CO_2-neutraalsus ja peab seetõttu edendama oma hoonete CO_2-heite vähendamist, parandades samal ajal elamistingimusi (siseruumide mugavus ja kvaliteet) ning taskukohasust. See saavutatakse hoonete energiatõhususe suurendamisega, kombineerides energiatõhususe ja taastuvenergia elektrifitseerimisega ning suunates kütteostuvõimetuse vastu võitlemise eelkõige väikese sissetulekuga leibkondadele.

Tehakse kindlaks mitu turutõrget, mis vastavad mitmele probleemile, mis kipuvad lükkama edasi hoonefondi ümberkujundamist ja võimaliku energiasäästu kasutamist, näiteks:

- puudulik arusaamine energiakasutusest ja võimalikust säästust;
- piiratud renoveerimis- ja ehitustegevus finantskriisijärgses olukorras;
- atraktiivsete rahastamistoodete puudumine;
- vähene teave hoonefondi kohta
- tõhusate ja arukate tehnoloogiate piiratud kasutamine.

Komponendi eesmärk on renoveerida avaliku ja erasektori hooneid, et parandada nende energiatõhusust ja mugavust, vähendades samal ajal riigi energiaarvet ja -sõltuvust, kasvuhoonegaaside heidet ja energiasõltuvust, leevendada kütteostuvõimetust ja integreerida taastuvad energiaallikad tehiskeskkonda. See peaks tooma inimestele ja ettevõtetele mitmesugust sotsiaalset, keskkonnaalast ja majanduslikku kasu, näiteks kohalike töökohtade loomine ja õhusaaste vähendamine.

Selle komponendiga toetatakse rohepöördesse, eelkõige puhtasse ja tõhusasse energiatootmisse ja -kasutusse investeerimist käsitleva riigipõhise soovituse (riigipõhine soovitus 3-2020) elluviimist. See on seotud renoveerimist käsitleva juhtalgatusega ja on ka osa rohepöördest.

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

M. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Investeering TC-C13-i01: Elamute energiatõhusus

Selle investeeringu eesmärk on edendada eraomandis olevate elamute energiatõhusamaks muutmist, võtta kasutusele energiatõhusad lahendused, asendada ebatõhusad seadmed ja suurendada installeeritud võimsust, et edendada energia- ja ressursitõhusust, suurendada omatarbeks toodetud taastuvenergia tarbimist ja võidelda kütteostuvõimetusega.

Investeering koosneb järgmistest meetmetest:

- Toetada selliste projektide kulusid (tavaliselt 50–70 % kogukuludest), millega edendatakse hoonete renoveerimist, energiatõhusust, CO_2-heite vähendamist,

veekasutuse tõhusust ja ringmajandust. Seda tehakse igal aastal avaldatavate teadete kaudu.

- Madala sissetulekuga energiaostuvõimetute leibkondade puhul (kus kuni 100 % kuludest võidakse subsideerida) nõuavad sellised meetmed tihedamat koostööd keskvalitsuse ja kohalike omavalitsuste ning muude osalejate, näiteks kohalike ühenduste vahel. *Vales eficiência* ehk energiatõhususe vautšerid, millest igaühe väärtus on keskmiselt 1300 eurot, antakse välja ja tarnitakse kütteostuvõimetutele leibkondadele, mis annab saajale õiguse teatavatele töödele, energiatõhusatele lahendustele, seadmetele ja energiakasutuse elektrifitseerimisele.
    - Abimaterjale levitatakse, et aidata teha otsuseid parimate energiatõhususe meetmete kohta.
    - Samuti tehakse kättesaadavaks sidekanalid ja ühtsed kontaktpunktid, et selgitada eri riiklike ja kohalike üksustega kooskõlas olevaid kahtlusi selle kohta, kuidas seda toetust saada, et tarbijad saaksid teha parimaid investeerimisotsuseid.

Kavandatud investeeringu eesmärk on säästa keskmiselt ligikaudu 200 ktoe primaarenergiat ja vähendada CO_2-heidet umbes 150 kt võrra.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C13-i02: Keskvalitsuse hoonete energiatõhusus

Investeeringu eesmärk on edendada keskvalitsuse hoonete energiatõhusamaks renoveerimist, edendada energia- ja ressursitõhusust ning suurendada omatarbeks toodetud taastuvenergia tarbimist.

Need investeeringud hõlmavad renoveerimist, energiatõhusust, CO_2-heite vähendamist, veekasutuse tõhusust ja ringmajandust edendavaid meetmeid hoonetes.

- Igal aastal avaldatakse Euroopa ökoinnovatsiooni tegevuskava ECO. AP 2030 raames teated hoonetesse sekkumise eri liikide kohta, mis määratakse kindlaks koostatavates tõhususkavades. ECO. AP 2030 on kättesaadav ka selleks, et pakkuda kesksetele ametiasutustele tehnilist tuge projektide kindlaksmääramisel ja nende rakendamise edendamisel.
- Abimaterjale levitatakse avaliku halduse ametnikele, et aidata neil otsustada, milliseid energiatõhususe meetmeid kõige paremini võtta.

Kavandatud investeeringu eesmärk on saavutada primaarenergia keskmine sääst ligikaudu 185 ktoe ja vähendada CO_2-heidet umbes 140 kt võrra.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C13-i03: Teenustesektoris kasutatavate hoonete energiatõhusus

Investeeringu eesmärk on edendada teenustesektoris kasutatavate hoonete energiatõhusamaks muutmist, edendada energia- ja ressursitõhusust ning suurendada omatarbeks toodetud taastuvenergia tootmist.

Kõnealune investeering koosneb järgmistest meetmetest:

- Igal aastal avaldatakse teated, et taotleda toetust (tavaliselt 50-70 % kogukuludest) nende kulude jagamiseks eri liiki hoonetega seotud sekkumistes, et parandada nende energia- ja keskkonnatõhusust.
- Abimaterjale levitatakse, et aidata teha otsuseid parimate energiatõhususe meetmete kohta.

- Samuti tehakse kättesaadavaks sidekanalid, et selgitada eri riiklike ja kohalike üksustega kooskõlastatud kahtlusi toetuse saamise viisi suhtes, et tarbijad saaksid teha parimaid investeerimisotsuseid.

Kavandatud investeeringu eesmärk on säästa keskmiselt ligikaudu 50 ktoe primaarenergiat ja vähendada CO_2-heidet umbes 30 kt võrra.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

M. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
13. 1	TC-C13-i01	T	Eraelamute energiatõhususe parandamine		m²	0	830 000	2. kv	2024	Renoveeritud eraelamute pindala. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta.
13. 2	TC-C13-i01	T	Eraelamute energiatõhususe parandamine		m²	830000	1 020 000	2. kv	2025	Renoveeritud eraelamute pindala. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta.
13. 3	TC-C13-i01	T	Energiatõhususe vautšerid, mida jagatakse kütteostuvõimetutele leibkondadele, et asendada vanad seadmed ja võtta kasutusele energiatõhusad lahendused		Arv	0	100 000	3. kv	2025	Selliste nn tõhususvautšerite arv, mille väärtus on keskmiselt 1300 eurot ja mis on jaotatud kütteostuvõimetutele leibkondadele (selliste leibkondade hulgas, kelle suhtes kohaldatakse sotsiaaltariife), et osta energiatõhusaid seadmeid, näiteks soojuspumpasid, ning teha töid leibkondade enda energiatõhususe parandamiseks. See hõlmab paigaldusteenuseid ja varasemate seadmete kogumist (suunates need keskkonnateadlikusse lõppsihtkohta).
13. 4	TC-C13-i01	T	Täiendav taastuvenergia tootmisvõimsus omatarbimiseks ja taastuvenergiakogukondades kasutamiseks eraelamusektoris		MW	0	3	4. kv	2025	Täiendav taastuvenergia tootmise võimsus (nt fotogalvaanilised paneelid ja akud, kui viimati nimetatud tehnoloogia välja kujuneb), mis on paigaldatud omatarbimiseks ja kasutamiseks erasektori elamumajandussektori taastuvenergiakogukondades.
13. 5	TC-C13-i02	T	Keskvalitsuse hoonete energiatõhususe parandamine		m²	0	1 065 000	1. kv	2025	Keskvalitsuse renoveeritud hoonete pindala. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta.

13. 6	TC-C13-i02	T	Keskvalitsuse hoonete energiatõhususe parandamine		m²	1 065 000	1 255 000	4. kv	2025	Keskvalitsuse renoveeritud hoonete pindala. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta.
13. 7	TC-C13-i02	T	Täiendav taastuvenergia tootmisvõimsus omatarbimiseks ja kasutamiseks keskvalitsuse hoonetes asuvates taastuvenergiakogukondades		MW	0	28	4. kv	2025	Täiendav taastuvenergia tootmise võimsus (nt fotogalvaanilised paneelid ja akud, kui viimane tehnoloogia välja kujuneb) omatarbimiseks ja kasutamiseks keskvalitsuse hoonetes asuvates taastuvenergiakogukondades.
13. 8	TC-C13-i03	T	Erateenindushoonete energiatõhususe parandamine		m²	0	315 000	1. kv	2025	Erateenistuste kasutuses olevate renoveeritud hoonete pindala. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta.
13. 9	TC-C13-i03	T	Erateenindushoonete energiatõhususe parandamine		m²	315 000	360 000	4. kv	2025	Erasektoris kasutatavate renoveeritud hoonete pindala. Energiatõhusal renoveerimisel tuleb saavutada keskmiselt vähemalt keskmine tase, nagu on määratletud komisjoni soovituses (EL) 2019/786 hoonete renoveerimise kohta.

13. 10	TC-C13-i03	T	Täiendav taastuvenergia tootmisvõimsus omatarbimiseks ja kasutamiseks taastuvenergiakogukondades erateenuste sektoris		MW	0	30	4. kv	2025	Täiendav taastuvenergia tootmise võimsus (nt fotogalvaanilised paneelid ja akud, kui viimane tehnoloogia välja kujuneb) omatarbimiseks ja kasutamiseks taastuvenergiakogukondades erasektori teenustesektoris.

N. KOMPONENT 14: Vesinik ja taastuvad energiaallikad

Portugal on võtnud kohustuse saavutada 2050. aastaks CO_2-neutraalsus, asetades riigi Pariisi kokkuleppe alusel kliimamuutuste vastases võitluses juhtivale kohale. CO_2-neutraalsuse 2050. aasta tegevuskavas (RNC 2050) seatakse CO_2-heite vähendamise eesmärkideks vähendada heitkoguseid rohkem kui 85 % võrreldes 2005. aasta heitega ja saavutada CO_2-sidumise võime 13 000 000 tonni. Komponent on suunatud nn raskesti ligipääsetavatele sektoritele, edendades taastuvvesiniku kasutuselevõttu.

Komponendi eesmärk on edendada energiasüsteemi ümberkujundamist ning tööstuse ja transpordi CO_2-heite vähendamist, keskendudes eelkõige taastuvvesiniku ja muude taastuvgaaside tootmisele. Autonoomsete piirkondade puhul keskendutakse taastuvenergia (geotermiline, tuule-, fotogalvaaniline ja hüdroenergia) kasutuselevõtule ja salvestamisele. See komponent on väga oluline, et vähendada kohalikku energiasõltuvust kohalikest allikatest energia tootmise kaudu, parandada kaubandusbilanssi ja suurendada kodumaise majanduse vastupanuvõimet.

See komponent toetab riigipõhise soovituse käsitlemist, et keskenduda rohepööret toetavatele investeeringutele, keskendudes taastuvenergia tootmisele (riigipõhised soovitused 3/2019 ja 2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

N. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TC-r29: Riiklik vesinikustrateegia (EN-H2)

Meetme eesmärk on võtta energiasektoris kasutusele stimuleeriv ja stabiliseeriv element, edendades taastuvvesiniku järkjärgulist kasutuselevõttu, mis on säästvam tugisammas terviklikumale strateegiale üleminekuks vähese CO_2-heitega majandusele. See strateegia kujundab vesiniku praegust ja tulevast rolli energiasüsteemis ning pakub välja rea meetmeid ja eesmärke vesiniku lisamiseks erinevatesse majandussektoritesse. See hõlmab ka selliseks üleminekuks vajalike tingimuste loomist, muu hulgas õigusakte ja reguleerimist, ohutust, standardeid, innovatsiooni ja arengut ning rahastamist. Meede hõlmab riikliku gaasiülekandevõrgu muudetud määrust ja riikliku gaasijaotusvõrgu määrust, mille peab heaks kiitma energeetika ja geoloogia peadirektoraat. Muudetud määrus võimaldab luua tingimused ühendusteks gaasi ülekandetaristutega, eelkõige taastuvallikatest pärit gaaside, sealhulgas taastuvvesiniku ja vähese süsinikusisaldusega gaaside sissejuhtimiseks, ning määrata kindlaks nende gaaside võrkudesse sissejuhtimise miinimum- ja maksimumprotsendid. Lisaks sisaldab muudetud määrus vajalikke muudatusi tehnilistes standardites, millega tagatakse teenuse kvaliteet ja nende taristute ohutu kasutamine kõigi kasutajate jaoks.

Reform viiakse lõpule 30. septembriks 2021.

Investeering TC-C14-i01: Vesinik ja taastuvad gaasid

Meetme eesmärk on toetada eraprojekte taastuvvesiniku ja muude taastuvgaaside tootmiseks oma tarbeks või võrku sisestamiseks.

Investeering koosneb taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside tootmist, säilitamist, transporti ja jaotamist soodustavatest meetmetest, mille eesmärk on suurendada taastuvatest energiaallikatest toodetud gaaside osa energiatarbimises, vähendada kasvuhoonegaaside

heidet, vähendada energiasõltuvust ja parandada energiavarustuse kindlust. Toetatakse mitmesuguseid rakendusi, nagu taastuvgaaside kasutamine transpordis ja taastuvgaaside suunamine maagaasivõrku.

Taastuvatest energiaallikatest gaaside, näiteks taastuvvesiniku või biometaani tootmisel üksnes taastuvatest energiaallikatest võib kasutada mitmesuguseid tehnoloogiaid, näiteks: Elektrolüüs; Termokeemilised ja hüdrotermilised protsessid; Bioloogilised protsessid (biofotolüüs ja kääritamine); biogaasi rikastamine biomassi materjalide anaeroobsel kääritamisel (v. a biogaasi tootmine); metageenimine (taastuv vesinik koos ringlussevõetud süsinikdioksiidiga).

Investeeringutel on väga eriline fookus ja nende eesmärk on suurendada taastuvvesiniku ja muude taastuvgaaside tootmiseks paigaldatud võimsust, sealhulgas taastuvvesiniku tootmiseks paigaldatud elektrolüüserite võimsust. Projekti rakendatakse kolme avatud ja mittediskrimineeriva hankemenetluse kaudu, mille eesmärk on toetada projekte kuni 15000000 euro ulatuses projekti kohta.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C14-i02-RAM: Taastuvelektri tootmine Madeira saarestikus

Meetme eesmärk on toetada taastuvenergia tootmist, salvestamist, edastamist ja jaotamist. Kõnealuse investeeringuga hõlmatud projektid võimaldavad suurendada taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia osa, mis on kättesaadav igal saarel. Need investeeringud aitavad kaasa elektritootmise CO_2-heite vähendamise strateegiale, suurendades riigi majanduse vastupanuvõimet.

Investeering koosneb järgmistest osainvesteeringutest:

- täielikult taastada ja renoveerida Serra hüdroelektrijaam ja Calheta I hüdroelektrijaam, taastada 6,2 MW elektrigeneraator ja suurendada võimsust 4 MW generaatori lisamise teel;
- suurendada akusalvestussüsteemide installeeritud võimsust, lisades salvestusvõimsust vähemalt 21 MW/27MWh;
- paigaldatakse uus sünkroonkompensaator võimsusega vähemalt 15 MVAr;
- suurendada elektrivõrgu võimsust, et integreerida vähemalt 48 MW suurune uus installeeritud võimsus elektrisüsteemide taastuvatesse energiaallikatesse (40 MW Madeira + 8 MW Porto Santo);
- 130 000 nutiarvesti paigaldamine ja 8 750 tänavavalgustuspunkti asendamine vähese energiatarbimisega lahendustega (sealhulgas tänavavalgustuse haldamise ajakohastamine).

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C14-i03-RAA: Energiasüsteemi ümberkujundamine Assooridel

Meetme eesmärk on arendada välja tipptasemel elektritaristu ja rakendada uuenduslike tehniliste lahendustega projekte, et suurendada energiasõltumatust. Assooridel moodustab taastuvatest energiaallikatest toodetud elektrienergia praegu umbes 40 % piirkonna kogutoodangust, millest umbes 24 % pärineb geotermilisest energiast saarestiku kahel suurimal saarel. Ülejäänud 60 % elektrist toodetakse fossiilkütustest, kütteõlist ja diislikütusest, mis kujutab endast suurt iga-aastast kulu mitte ainult kütuse ostuhinna, vaid ka maismaalt saartele meritsi transportimise ja saartevahelise jaotuse tõttu. Selline tootmine kujutab endast lisaks sellega kaasnevatele suurtele kuludele suurt välissõltuvust, mis võib riikliku või rahvusvahelise kriisi olukorras ohustada saarestiku energiavajaduste rahuldamist.

Investeering koosneb järgmistest osainvesteeringutest:

- taastuvenergia, peamiselt geotermilise energia tootmisvõimsuse suurendamine 12 MW võrra ja juba paigaldatud geotermilise elektrijaama võimsuse suurendamine 5 MW võrra;
- Corvo saarel taastuvatest energiaallikatest elektri tootmiseks paigaldatud võimsuse suurendamine fotogalvaaniliste ja tuuleparkide paigaldamisega 850 kW võrra;
- Uute elektrisalvestussüsteemide paigaldamine Santa Maria, São Jorge, Pico, Faiali, Floresi ja Corvo saartele vähemalt 20 MW ulatuses;
- paigaldada detsentraliseeritud tootmise ja tarbimise jaoks uued väikesed fotogalvaanilised elektrijaamad, mille võimsus on kokku 12, 6 MW.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

N. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
14. 1	TC-C14-r29	M	Riikliku gaasiülekandevõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse jõustumine	Riikliku gaasiülekandevõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse jõustumine				3. kv	2021	Riikliku gaasiülekandevõrgu muudetud määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse jõustumine. Riikliku gaasiülekandevõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse muudatused kiidab heaks energeetika ja geoloogia peadirektoraat. Määrustega võimaldatakse kehtestada gaasi ülekandetaristu ühenduste tingimused, eelkõige taastuvallikatest pärit gaaside, sealhulgas taastuvvesiniku sissejuhtimise tingimused, ning määrata kindlaks nende gaaside võrkudesse sissejuhtimise miinimum- ja maksimumprotsendid. Lisaks sisaldavad need vajalikke muudatusi tehnilistes standardites, millega tagatakse teenuse kvaliteet ja nende taristute ohutu kasutamine kõigi kasutajate jaoks.
14. 2	TC-C14-i01	M	Esimene pakkumismenetlus taastuvenergia tootmise projektide jaoks	Esimene avatud hankemenetlus				3. kv	2021	Esimese projektikonkursi algatamine selliste projektide valimiseks, mida toetatakse vähemalt 88 MW uue installeeritud taastuvvesiniku ja taastuvgaasi energiavõimsuse puhul, mille olelusringi jooksul tekkivad kasvuhoonegaaside heitkogused on nullilähedased või nullilähedased.
14. 3	TC-C14-i01	T	Täiendav taastuvvesiniku ja taastuvgaasi tootmise võimsus		MW	0	264	4. kv	2025	Täiendav taastuvvesiniku ja taastuvgaaside tootmisvõimsus installeeritud nii, et olelusringi jooksul tekkivad kasvuhoonegaaside heitkogused on nullilähedased või nullilähedased.
14. 4	TC-C14-i02-RAM	M	Uue sünkroon-kompensaatori paigaldamine	Uue sünkroon-kompensaatori paigaldamine				4. kv	2023	Ühe uue vähemalt 15 MVAr sünkroonkompensaatori soetamine ja paigaldamine.
14. 5	TC-C14-i02-RAM	T	Hüdroenergia täiendav installeeritud tootmisvõimsus		MW	0	4	4. kv	2023	Renoveeritud Serra hüdroelektrijaama installeeritud võimsuse suurendamine.
14. 6	TC-C14-i02-	T	Renoveeritud		MW	0	6. 2	4. kv	2024	Järgmiste hüdroelektrijaamade täielik renoveerimine:

	RAM		hüdroenergia tootmisvõimsus							Serra hüdroelektrijaam: elektriliste ja mehaaniliste seadmete väljavahetamine ja ajakohastamine, hooldades ainult hoonet. Calheta I hüdroelektrijaam: enamiku varade, eelkõige kahe 0, 5 MW installeeritud võimsusega elektrigeneraatori ja muude elektrisüsteemide (v. a hoone) väljavahetamine. Tööd hõlmavad ka tehasesse viivate kanalite taastamist kogupikkusega ligikaudu 13 km.
14. 7	TC-C14-i02-RAM	T	Akumahutisüsteemi täiendav installeeritud võimsus		MW	0	21	4. kv	2024	Elektrisalvestuse suurendamine akusüsteemidesse installeeritud võimsuse lisamise teel. Lisatud võimsus on vähemalt 21 MW/27 MWh
14. 8	TC-C14-i02-RAM	T	Täiendav võimsus, et integreerida elektrisüsteemi uus installeeritud võimsus		MW	0	48	2. kv	2025	Suurendada suutlikkust integreerida taastuvad energiaallikad Madeira autonoomse piirkonna elektrisüsteemi. Ajakohastamine ulatub Porto Santos 8 MW-ni ja Madeiral 40 MW-ni.
14. 9	TC-C14-i02-RAM	T	Arukate arvestite paigaldamine		Arv	0	130000	4. kv	2025	Uute arukate arvestite (elektriarvestid, mis salvestavad teavet tarbimise kohta ja mis on ühendatud sidevõrku) tarnimine ja paigaldamine
14. 10	TC-C14-i02-RAM	T	Tänavavalgustuspunkt ide asendamine		Arv	0	8750	4. kv	2025	Üldkasutatava valgustusvõrgu asendamine madala energiatarbega LED-valgustusega ja selle juhtimissüsteem
14. 11	TC-C14-i03-RAA	T	Täiendav ja renoveeritud geotermiline tootmisvõimsus		MW	0	17	4. kv	2025	Suurendada taastuvatest energiaallikatest, eelkõige geotermilisest energiast elektri tootmise suutlikkust. Lisavõimsus (12 MW) paigaldatakse Pico Alto geotermaalenergia tehasele ja Pico Vermelho geotermaalenergia tehasele. Ribeira Grande geotermaalenergia tehase renoveerimisel võetakse kasutusele kolm uut geotermilist puurkaevu ning olemasolevate 2x2, 5 MW generaatorite asemel kasutatakse tõhusamat 5 MW elektritootmisüksust.
14. 12	TC-C14-i03-RAA	T	Täiendav taastuvelektri tootmine Corvos		kW	0	850	4. kv	2023	Suurendada installeeritud võimsust taastuvatest energiaallikatest elektrienergia tootmiseks Corvo saarel fotogalvaaniliste ja tuuleparkide paigaldamise kaudu.
14. 13	TC-C14-i03-RAA	T	Uued aku energiasalvestussüste emid ja energiajuhtimissüstee mid Assooridel		MW	0	20	4. kv	2025	Uute aku energiasalvestussüsteemide ja energiajuhtimissüsteemide paigaldamine kuuele saarele, et võimaldada taastuvate energiaallikate suuremat integreerimist, tagades samal ajal varustuskindluse ja teenusekvaliteedi, mille võimsusvahemik on kokku 20-30 MW. ·

14. 14	TC-C14-i03-RAA	T	Väikeste päikesepaneelide paigaldamine kohalikuks elektritootmiseks ja -tarbimiseks		MW	0	11. 2	4. kv	2025	Uue installeeritud elektrivõimsuse paigaldamine, investeerides hajutatud väikestesse fotogalvaanilistesse päikesepaneelidesse peamiselt omatarbimiseks, eeldades abisaajate poolset kaasrahastamist.

O. KOMPONENT 15: Säästev liikuvus

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse mitmeid transpordisektori probleeme: vajadus vähendada kasvuhoonegaaside ja saasteainete heitkoguseid, vajadus vähendada sõltuvust eraautost ning vajadus tagada linnapiirkondades suurem sotsiaalne ühtekuuluvus.

Selle komponendi eesmärk on vähendada heitkoguseid ja tõhustada ühistransporti, laiendades võrku, muutes selle kättesaadavamaks ja tugevdades ühistranspordi planeerimise suutlikkust. See peaks kaasa tooma rohkem ühistranspordi kasutajaid, soodustama üleminekut eraautodelt ühistranspordile ning edendama paremat transpordijuhtimis- ja planeerimissuutlikkust. Selleks hõlmab see komponent reforme ja investeeringuid, millega edendatakse säästvat ühistransporti Lissaboni ja Porto metroo laiendamise kaudu, kergraudteesüsteemi ehitamist Lissabonis, busside kiirtransiidisüsteemi Portos ning saastevabade busside ostmist ühistranspordi jaoks.

See komponent aitab täita riigipõhist soovitust, milles käsitletakse investeeringute keskendamist rohepöördele (riigipõhine soovitus 3-2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

O. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TC-r30: Transpordi ökosüsteemi reform

Reformi eesmärk on tugevdada ühistranspordiasutusi, nende suutlikkust ja oskusi ning seega suurendada nende suutlikkust planeerida paremini nende hallatavaid transpordisüsteeme ja edendada ühistranspordi kasutamist. Sellega edendatakse ühistranspordiasutuste suutlikkuse suurendamist, toetades muu hulgas transpordisüsteemi kavandamise ja haldamise vahendite omandamist, ühistranspordi kasutamist hõlbustavaid uusi digitaalseid lahendusi ning piletimüügisüsteemide ajakohastamist ja toimingute jälgimist. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70, toetab see transpordikorraldusasutusi avaliku reisijateveoteenuse osutamise lepingute ettevalmistamisel, sõlmimisel ja rakendamisel kõigis suurlinnapiirkondades ja valdadevahelistes kogukondades. Sellega parandatakse ühistranspordile juurdepääsu tingimusi, rakendades vähendatud tariifide programme (*Programa de Apoio à Redução do tarifário dos Transportes Públicos*, PART) ning paremaid ja kliimasõbralikumaid transporditeenuseid (*Programa de Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público*, PROTransP), ning maksumeetmeid, mis aitavad ühistranspordi kasutajal osta ühistranspordi eest maksusäästu.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

Investeering TC-C15-i01: Lissaboni metroovõrgu laiendamine – Punane liin Alcântarasse

Meetme eesmärk on suurendada ühistranspordi atraktiivsust Lissabonis ja meelitada metroovõrgu laiendamise kaudu ligi rohkem kasutajaid.

Investeering seisneb Lissaboni metroovõrgu laiendamises Alcântarasse, lisades võrku 3, 7 km ja neli jaama. See muudab Alcântara oluliseks uueks transpordiliideseks, mis loob ühenduslüli metroovõrgu ja linnalähiraudteeteenuste vahel.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C15-i02: Porto metroovõrgu laiendamine – Casa da Música-Santo Ovídio

Meetme eesmärk on suurendada ühistranspordi atraktiivsust Portos ja meelitada ligi rohkem kasutajaid. Selle eesmärk on laiendada metroovõrgu territoriaalset katvust ja lahendada Porto – Vila Nova de Gaia telje ülekoormuse probleemid.

Investeering seisneb Portos metroovõrgu laiendamises 6, 74 km pikkuse uue kahekordse rööbastee ehitamisega, mis hõlmab 8 uut jaama Boavista/Casa da Música jaama vahel Portos ning Santo Ovídiosse ehitatavat uut jaama (liides kollase liiniga) Vila Nova de Gaias.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C15-i03: Kergraudtee Odivelas – Loures

Meetme eesmärk on suurendada ühistranspordi atraktiivsust Lissabonis ja meelitada ligi rohkem kasutajaid. Praegu kasutatakse Loures'i ja Lissaboni vahelises transpordis peamiselt sõiduautosid, põhjustades märkimisväärseid kasvuhoonegaaside ja saasteainete heitkoguseid ning ummikutega seotud probleeme. Meetme eesmärk on käivitada üleminek individuaalselt maanteetranspordilt ühistranspordile.

Investeering seisneb 12 km pikkuse kergraudtee transiidisüsteemi ehitamises, mis ühendab omavalitsusüksuse Loures Lissaboni metroovõrguga.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering TC-C15-i04: Bussi kiirtransiit Boavista – Império

Meetme eesmärk on suurendada ühistranspordi atraktiivsust Portos ja meelitada ligi rohkem kasutajaid. Selle eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside ja saasteainete heitkoguseid ning soodustada transpordi ümbersuunamist maanteedelt.

See investeering seisneb 3,8 km pikkuse ja 7 jaamaga uue kiire bussitransiidi süsteemi (bussirajad) loomises Portos Praça do Império ja Praça Mouzinho de Albuquerque'i vahel, millel on ühendus Porto metroovõrguga. Busside kiirtransiidisüsteemis kasutatakse elektribusse.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2023.

Investeering TC-C15-i05: Ühistranspordi CO_2-heite vähendamine

Meetme eesmärk on uuendada ja vähendada CO_2-heidet Portugali ühistranspordis, pakkudes saastevabasid busse.

Investeering seisneb rahalises toetuses 145 saastevaba (elektri- või vesinik-) bussi ostmiseks ühistranspordi jaoks ja nende käitamiseks vajaliku laadimistaristu ostmiseks. Toetust antakse tagastamatu toetusena nullheitega (elektri- või vesinik-) bussi ja diiselmootoriga samaväärse sõiduki (euroO Vi) ostukulude vahest. Busse kasutatakse avaliku reisijateveoteenuse osutamiseks avaliku teenindamise lepingute alusel Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondades.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2023.

O. 2. Tagastamatu rahalise toetuse järelevalve ja rakendamise eesmärgid, eesmärgid, näitajad ning ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
15. 1	TC-C15-i01	M	Lissaboni metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine	Lissaboni metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine	–	–	–	3. kv	2022	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine avaliku sektori asutuste ja hankemenetluses valitud töövõtja vahel. Lepingu eesmärk on laiendada Lissaboni metroovõrku (punane liin – Alcântara).
15. 2	TC-C15-i01	M	Eduaruanne Lissaboni metroovõrgu laiendamise kohta	Eduaruanne, milles märgitakse, et tööd edenevad vastavalt ajakavale	–	–	–	2. kv	2023	Lissaboni metroovõrgu laiendamisega seotud tööde arengut ja nende teostamise ajakavast kinnipidamist mõõdetakse korrapäraste arenguaruannetega kogu tööde teostamise ajal. See hõlmab töö arengu hindamist vastavalt kavandatud ajakavale, sealhulgas juba lõpuleviidud tegevuste kindlaksmääramist, teostatavate tegevuste kindlaksmääramist ning kavandatud rakendamistähtaegade riskianalüüsi, vajaduse korral koos leevendamiskava ja erandolukorra plaaniga, et tagada lepingu täitmine kavandatud tähtaegade jooksul. Vahe-eesmärk on saavutatud, kui eduaruandes märgitakse, et eesmärgi saavutamise ajal edenevad tööd vastavalt ajakavale.
15. 3	TC-C15-i01	T	Lissaboni metroovõrgustiku laiendamine on lõpule viidud	–	Km	0	3. 7	4. kv	2025	Lissaboni metroovõrgu laiendamiseks lõpuleviidud ehitustööde pikkus (3, 3 km tunnelis ja 0, 4 km viaduktis), laiendades punast liini Alcântarani. Laiendatud metrooliin on valmis kavandatud transporditeenuste koheseks osutamiseks.
15. 4	TC-C15-i02	M	Porto metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine	Porto metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine	–	–	–	2. kv	2023	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine avaliku sektori asutuste ja hankemenetluses valitud töövõtja vahel. Lepingu eesmärk on Porto metroovõrgu (Casa da Música-Santo Ovídio) laiendamine.

15. 5	TC-C15-i02	M	Porto metroovõrgu laiendamise eduaruanne	Eduaruanne, milles märgitakse, et tööd edenevad vastavalt ajakavale	–	–	–	2. kv	2024	Porto metroovõrgu laiendamisega seotud tööde arengut ja nende teostamise ajakavast kinnipidamist mõõdetakse korrapäraste arenguaruannetega kogu tööde teostamise ajal. See hõlmab töö arengu hindamist vastavalt kavandatud ajakavale, sealhulgas juba lõpuleviidud tegevuste kindlaksmääramist, teostatavate tegevuste kindlaksmääramist ning kavandatud rakendamistähtaegade riskianalüüsi, vajaduse korral koos leevendamiskava ja erandolukorra plaaniga, et tagada lepingu täitmine kavandatud tähtaegade jooksul. Vahe-eesmärk on saavutatud, kui eduaruandes märgitakse, et eesmärgi saavutamise ajal edenevad tööd vastavalt ajakavale.
15. 6	TC-C15-i02	T	Porto metroovõrgu laiendamine on lõpule viidud	–	Km	0	6. 7	4. kv	2025	Porto metroovõrgu laiendamiseks valminud ehitustööde kestus, ehitades uue liini Casa da Música (Porto) ja Santo Ovídio (Vila Nova de Gaia) vahel. Uus metrooliin on valmis kavandatud transporditeenuste koheseks osutamiseks.
15. 7	TC-C15-i03	M	Odivelase ja Loures'i vahelise kergraudteetrassi ehitamise lepingu allkirjastamine	Odivelase ja Loures'i vahelise kergraudteetrassi ehitamise lepingu allkirjastamine	–	–	–	1. kv	2023	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine avaliku sektori asutuste ja hankemenetluses valitud töövõtja vahel. Lepingu eesmärk on ehitada Odivelase ja Loures'i vaheline kergraudtee transiitliin.
15. 8	TC-C15-i03	M	Eduaruanne Odivelase ja Loures'i vahelise kergraudtee transiitliini ehitamise kohta	Eduaruanne, milles märgitakse, et tööd edenevad vastavalt ajakavale	–	–	–	2. kv	2024	Odivelase ja Loures'i vahelise kergraudtee transiitliini ehitamisega seotud tööde arengut ja nende teostamise ajakavast kinnipidamist mõõdetakse korrapäraste arenguaruannetega kogu tööde teostamise ajal. See hõlmab töö arengu hindamist vastavalt kavandatud ajakavale, sealhulgas juba lõpuleviidud tegevuste kindlaksmääramist, teostatavate tegevuste kindlaksmääramist ning kavandatud rakendamistähtaegade riskianalüüsi, vajaduse korral koos leevendamiskava ja erandolukorra plaaniga, et tagada lepingu täitmine kavandatud tähtaegade jooksul. Vahe-eesmärk on saavutatud, kui eduaruandes märgitakse, et eesmärgi saavutamise ajal edenevad tööd vastavalt ajakavale.
15. 9	TC-C15-i03	T	Odivelase ja Loures'i vahelise kergraudtee transiitliini ehitamine on lõpule viidud	–	Km	0	12	4. kv	2025	Kergraudtee transiitliini ehitustööde kestus Loures'i ühendamiseks Lissaboni metroovõrguga Odivelas. Uus kergraudtee transiitliin on valmis kavandatud transporditeenuste koheseks osutamiseks.

15. 10	TC-C15-i04	M	Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahelise kiirrongiliini ehitamise lepingu allkirjastamine Portos	Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahelise bussi kiirtransiidiliini ehitamise lepingu allkirjastamine Portos	–	–	–	1. kv	2022	Projekti rakendamise lepingu allkirjastamine avaliku sektori asutuste ja hankemenetluses valitud töövõtja vahel. Lepingu eesmärk on ehitada Praça do Impériot ja Praça Albuquerque Mouzinhot Portos ühendav kiirrongiliin.
15. 11	TC-C15-i04	T	Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahelise kiirrongiliini ehitamine Portos on lõpule viidud	–	Km	0	3. 8	4. kv	2023	Praça do Impériot ja Praça Albuquerque Mouzinhot Portos ühendava kiirrongiliini ehitustööde kestus. Uus busside kiirtransiidiliin on valmis kavandatud transporditeenuste koheseks osutamiseks.
15. 12	TC-C15-i05	M	Allkirjastatud leping keskkonnahoidlike busside ostmiseks ühistranspordi CO_2-heite vähendamise programmi raames	Allkirjastatud leping 145 keskkonnasäästliku bussi ostmiseks ühistranspordi CO_2-heite vähendamise programmi raames	–	–	–	3. kv	2022	Abisaajad ja korraldusasutus allkirjastavad lepingu, mis põhineb konkurentsipõhisel pakkumismenetlusel ja millega võetakse kohustus osta uued heiteta bussid (elektri- ja vesinikubussid).

15. 13	TC-C15-i05	T	Ühistranspordis kasutatavate uute heitevabade busside (elektri- või vesinikubusside) ostmine	–	Arv	0	145	4. kv	2023	Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade avalike reisijateveoteenuste osutamiseks ostetud ja kasutuses olevate uute heitevabade (elektri- või vesinik-) busside arv.
15. 14	TC-C15-r30	T	Sõlmitud lepingud avaliku reisijateveoteenuse osutamiseks suurlinnapiirkondades ja valdadevahelistes kogukondades	–	Arv	0	23	4. kv	2023	Selliste transpordikorraldusasutuste arv, kellel on sõlmitud lepingud avaliku reisijateveoteenuse osutamiseks raudteel, maanteel ja siseveeteedel vastavalt määrusele (EÜ) nr 1370/2007.

P. KOMPONENT 16: Ettevõtted 4. 0

Komponent käsitleb probleeme, mis on seotud ettevõtete vähese digiteerimisega. Digitaalmajanduse ja -ühiskonna indeksi (DESI 2020) kohaselt on Portugal ELis 19. kohal ja jääb alla ELi keskmise. Portugali puhul on kõige nõrgem tulemus seotud mõõtmetega „inimkapital“, „internetiteenuste kasutamine“ ja „digitehnoloogiate integreerimine“, mis kõik kajastavad ettevõtete digisuutlikkuse ja -jõudluse piiratust.

Komponendi eesmärgid on suunata investeeringud ettevõtlussektorisse, eelkõige VKEdesse ja nende töötajatesse, et kiirendada digipööret, mida täiendab töötajate digioskuste parandamine. Investeeringutega nähakse ette järgmised meetmed:

- Ettevõtlussektori töötajate digioskuste parandamine;
- Ettevõtete ärimudeli ja nende tootmisprotsesside ajakohastamine, sealhulgas töövoogude digiteerimine, nagu ärijuhtimine, uuenduslikud tooted ja arved;
- Uute digitaalsete turustuskanalite loomine toodete ja teenuste jaoks;
- Innovatsioon ja täiustatud digitehnoloogia integreerimine ettevõtete ärimudelisse; ning
- Digitaalse ettevõtluse edendamine.

Selle komponendiga toetatakse selliste riigipõhiste soovituste elluviimist, mis on seotud digitehnoloogia kasutamise toetamisega, kvaliteetsele haridusele ja koolitusele võrdse juurdepääsu tagamisega, ettevõtete konkurentsivõime suurendamisega, tööhõive toetamisega ja töökohtade säilitamise meetmete prioriseerimisega (riigipõhine soovitus 2-2020). Selle komponendiga toetatakse ka riigipõhiste soovituste elluviimist, et parandada elanikkonna oskuste taset, eelkõige nende digikirjaoskust, muu hulgas muutes täiskasvanuhariduse tööturu vajadustele paremini vastavaks (2. riigipõhine soovitus 2019) ja keskendada investeeringud digipöördele (3. riigipõhine soovitus 2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

P. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TD-r31: Digipööre ettevõtluskeskkonnas

Meetme eesmärk on suurendada ettevõtluskeskkonna kasvu, muutes selle praeguses ülemaailmses majanduslikus ja sotsiaalses kontekstis digitaalselt konkurentsivõimelisemaks ja vastupidavamaks. See reform on osa laiemast digipöörde tegevuskavast, mille Portugal võttis vastu 2020. aasta aprillis.

Reform koosneb järgmistest elementidest:

- Riiklikusse kvalifikatsioonikataloogi lisatud kujundava sisu läbivaatamine, eelkõige seoses digitaaloskuste kasutamisega kutsealases kontekstis. See uuendamine on kooskõlas viimaste tehnoloogiliste arengutega ja eri majandussektorite ettevõtete kõige pakilisemate vajadustega. Selleks võib alates 2021. aastast teha kättesaadavaks uued koolitusvormid ja lühikese kestusega koolituskursused.
- Luua õigusraamistik, mis on vajalik digitaalsete templite loomiseks küberturvalisuse, eraelu puutumatuse, kestlikkuse ja kasutatavuse valdkonnas. See raamistik ja digitaalse usalduse edendamine on selle komponendiga ette nähtud digipitseritesse tehtavate investeeringute rakendamise eeltingimus.

Reform viiakse lõpule 31. märtsiks 2022.

Investeering TD-C16-i01: Ettevõtete digitaalne võimestamine

Meetme eesmärk on suurendada töötajate, sealhulgas töötajate ja juhtide digioskusi, keskendudes eelkõige tööstus-, kaubandus-, teenuste-, turismi- ja põllumajandussektori ettevõtjatele, et suurendada digioskustega töötajate arvu ning parandada ettevõtete konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet, aidates seeläbi ühtlasi kaasa töökohtade säilitamisele ja loomisele. See investeering aitab suurendada olemasolevates ettevõtetes kvalifikatsiooni nõudvate töökohtade arvu ja soodustab uute ettevõtete loomist.

Investeering koosneb kahest omavahel seotud koolitusprogrammist, mis luuakse töötajate (töötajad ja juhid) ja ettevõtjate digitaaloskuste puudujääkide kõrvaldamiseks. Investeering peaks mõjutama uut poliitikat ning aitama arendada elukestvaid kutseoskusi ja koolitustavasid. Samuti eeldatakse, et investeeringud parandavad ettevõtete suutlikkust tulla toime probleemidega ja kasutada ära tehnoloogia pakutavaid võimalusi. Need kaks meedet on järgmised:

- Portugali Digitaalakadeemia: eesmärk on jõuda 800 000 osalejani e-õppes, segaõppes ja näost-näkku digioskuste alases koolituses
- Tööhõive + digitaalvaldkond 2025: eesmärk on pakkuda 200 000 osalejale rohkem näost näkku ja kombineeritud digioskuste alast koolitust

Investeering tehakse 31. septembriks 2025.

Investeering TD-C16-i02: Ettevõtete digipööre

Meetme eesmärk on aidata kaasa Portugali VKEde ärimudelite ümberkujundamisele ja nende digipöördele. See on eriti oluline, arvestades asjaolu, et Portugali majanduses domineerivad peamiselt mikroettevõtjad, kes tegutsevad vähem digitaalselt kui suuremad ettevõtjad. Seega, kaasates VKEd ettevõtete digitaliseerimisse, on investeeringu eesmärk muuta Portugali majanduse ärimudelit ning aidata suurendada konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet.

Investeering koosneb neljast meetmerühmast:

- „Riiklik katsestendide võrgustik“ –riikliku katsestendide võrgustiku loomise eesmärk oli luua ettevõtjatele tingimused uute toodete ja teenuste väljatöötamiseks ja katsetamiseks ning kiirendada digipööret kas füüsiliste seadmete ja taristu testimise seadmete või virtuaalsete/digitaalsete valmendite abil. Eesmärk on luua 30 katsestendi taristut ja katsetada vähemalt 3600 katseprojekti.
- Digitaalkaubandus: VKEde digitaliseerimise programm, milles keskendutakse ärisektori mikroettevõtjatele, et aktiveerida nende digitaalsed kauplemiskanalid, lisada tehnoloogia ärimudelitesse ning muuta protsessid klientide ja tarnijatega elektrooniliseks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kasutamise kaudu. See koosneb kolmest projektist: i) „digikaubanduse kiirendajad“, luues 25 kohalikku, piirkondlikku või valdkondlikku kiirendit (üksused, mis pakuvad juhendamist, juhendamist, rahastamist idufirmadele ja VKEdele, et aidata neil kasvada) ning rahaliste stiimulite süsteemi VKEde ärimudelite digiteerimiseks (eesmärk on 30 000 VKEd); ii) „digkaubanduse naabrus“, mis toetavad linnakeskustes, linnalähipiirkondades või maapiirkondades asuvate 50 ostupiirkonna digiteerimist (kohalike e-kaubanduse ja kättetoimetamisplatvormide abil), et edendada neid piirkondi ning edendada territoriaalset ühtekuuluvust ja kohalikku majandust; iii) „Rahvusvaheline e-kaubanduse kaudu“, et aidata ettevõtjatel arendada uusi müügikanaleid välismaal internetimüügi kaudu.
- Ärimudelite digipöörde toetamine: Juhendamine 4. 0 – programm, mille eesmärk on toetada ettevõtjaid kõrgtasemel digitehnoloogiate kasutuselevõtul.
- Ettevõtlus: selliste meetmetega nagu i) „Voucher for Start-ups – New Green and Digital Products“ on vautšeriprogramm, mille eesmärk on toetada idufirmasid, kes soovivad arendada digitaalseid ja keskkonnahoidlikke ärimudeleid; ii) „Riikliku ettevõtlusstruktuuri tugevdamine – Startup Portugal“ koos investeeringutega idufirmade keskkonna kaardistamiseks, et teha kindlaks ettevõtluse tegevuskava ja vastavate tegevuskavade rakendamisega seotud probleemid ja lahendused; ning iii) „Startup Incubators/Accelerators vouchers“, et toetada inkubaatoreid ja kiirendeid nende arendamisel, sealhulgas uue digitehnoloogia kasutuselevõtmisel, parandada nende käsutuses olevaid ressursse ning tugevdada nende teadmisi ja suutlikkust, et toetada idufirmasid digitaalsete ärimudelitega.

Rahastamisvahendite puhul meetme „Digitaalne kaubanduse kiirendamine“ raames, millega antakse rahalist toetust ja rahalisi stiimuleid, et tagada meetme vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), tehakse Portugali ametiasutuste ja volitatud üksuse või rahastamisvahendi eest vastutava finantsvahendaja vahelises õiguslikus kokkuleppes ning rahastamisvahendi järgnevas investeerimispoliitikas järgmist:

- nõuda InvestEU fondi jätkusuutlikkuse hindamist käsitlevate komisjoni tehniliste suuniste kohaldamist; ning
- jätta rahastamiskõlblikest tegevustest ja varadest välja järgmine loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus ja varad, sealhulgas alljärgnev kasutus[43]; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) alla kuuluvad tegevused ja varad, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest

[43] Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad tehnilise juhendi (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

võrdlusalustest väiksem[44]; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste ja mehhaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega seotud tegevus[45] ja varad[46]; ning iv) tegevused ja varad, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada; ning

- nõuda, et volitatud üksus/finantsvahendaja kontrolliks projektide vastavust asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele kõigi tehingute puhul, sealhulgas nende puhul, mis on vabastatud jätkusuutlikkuse hindamisest.

Selleks et tagada, et meede vastab olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), välistavad tulevaste projektikonkursside juhendites sisalduvad abikõlblikkuse kriteeriumid järgmise tegevuste loetelu: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas järgmise etapi kasutamine[47]; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem[48]; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste[49] ja mehhaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega seotud tegevus[50]; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.

---

44 Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

45 Seda erandit ei kohaldata meetmete suhtes, mida võetakse käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

46 Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohaste meetmete suhtes olemasolevates mehhaanilistes bioloogilise töötlemise tehastes, kus käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

47 Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad tehnilise juhendi (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

48 Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

49 Seda erandit ei kohaldata meetmete suhtes, mida võetakse käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

50 Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohaste meetmete suhtes olemasolevates mehhaanilistes bioloogilise töötlemise tehastes, kus käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

Investeering tehakse 31. septembriks 2025.

Investeering TD-C16-i03: ettevõtete digipöörde katalüsaator

Meetme eesmärk on aidata kaasa ühiskonna ja ettevõtete rohe- ja digipöördele.

Investeering koosneb järgmisest kolmest meetmest:

- „Arvete dematerialiseerimine“ – projekt, mille eesmärk on vähendada paberikasutust digitaalse arve saatmise platvormi kaudu;
- „Küberturvalisus, privaatsus, kasutatavus ja jätkusuutlikkuse sertifitseerimisplommid“ – investeering: luua neli uut küberturvalisuse, eraelu puutumatuse, kasutatavuse ja kestlikkuse sertifitseerimispitserit; selliste platvormide loomine, mis toetavad kõigi protsessis osalevate partnerite ja üksuste vahelist suhtlust (ning programmi järelevalve seisukohast oluliste menetlusandmete genereerimine); kampaania algatuse levitamiseks ja vastavushindamisasutuste või tehnilise hindamise üksuste mõjuvõimu suurendamiseks, kes toetavad sertifitseerimisplommide kasutamist kõnealustes valdkondades;
- digitaalse innovatsiooni keskused: teenus, mille eesmärk on toetada ettevõtjaid, et nad muutuksid digitaalvaldkonnas konkurentsivõimelisemaks, et parandada oma tootmisprotsesse, automatiseerides või lisades murrangulisi tehnoloogiaid. Need investeeringud tugevdavad ja täiendavad digitaalse Euroopa programmi raames juba väljatöötatavat võrku, et luua Portugalis kokku 16 digitaalset Euroopa keskust.

Selliste pakkumuste puhul, mis on seotud digitaalse innovatsiooni keskuste loomisega ja toetusesaajate valimisega, keda toetatakse digitaalse innovatsiooni keskustest, et tagada meetme vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), jäetakse tulevaste projektikonkursside hankedokumentides esitatud kõlblikkuskriteeriumidest välja järgmised tegevused: i) fossiilkütustega seotud tegevus, sealhulgas järgmise etapi kasutamine[51]; ii) ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (HKS) raames toimuv tegevus, millega saavutatakse kasvuhoonegaaside heite prognoos, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest väiksem[52]; iii) prügilate, jäätmepõletustehaste[53] ja mehhaaniliste bioloogilise töötlemise rajatistega seotud tegevus[54]; ning iv) tegevused, mille puhul jäätmete pikaajaline

[51] Välja arvatud elektri- ja/või soojusenergia tootmise ning maagaasi ülekande- ja jaotustaristuga seotud projektid, mis vastavad tehnilise juhendi (2021/C58/01) III lisas sätestatud tingimustele.

[52] Kui toetatava tegevusega saavutatakse prognoositud kasvuhoonegaaside heide, mis ei ole asjaomastest võrdlusalustest oluliselt väiksem, tuleks esitada selgitus põhjuste kohta, miks see ei ole võimalik. Saastekvootide tasuta eraldamise võrdlusalused saastekvootidega kauplemise süsteemi kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste jaoks, nagu on sätestatud komisjoni rakendusmääruses (EL) 2021/447.

[53] Seda erandit ei kohaldata meetmete suhtes, mida võetakse käesoleva meetme raames üksnes ringlussevõetamatute ohtlike jäätmete töötlemisega tegelevates jaamades, ega olemasolevate jaamade suhtes, kui käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust, koguda heitgaase ladustamiseks või kasutamiseks või taaskasutada materjale põletustuhast, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmetöötlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

[54] Seda erandit ei kohaldata käesoleva meetme kohaste meetmete suhtes olemasolevates mehhaanilistes bioloogilise töötlemise tehastes, kus käesoleva meetme kohaste meetmete eesmärk on suurendada energiatõhusust või moderniseerida eraldatud jäätmete ringlussevõttu biojäätmete kompostimiseks ja biojäätmete anaeroobseks kääritamiseks, tingimusel et käesoleva meetme kohased meetmed ei suurenda jaamade jäätmekäitlusvõimsust ega pikenda jaamade kasutusiga; mille kohta on esitatud tõendid tehase tasandil.

kõrvaldamine võib keskkonda kahjustada. Lisaks nõutakse pädevusraamistikus, et valida võib ainult tegevusi, mis vastavad asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele. Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

P. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
16. 1	TD-C16-r31	M	Digitaaloskuste valdkonna mooduleid käsitlevas riiklikus kvalifikatsioonide kataloogis ning digitaalallkirjade ja -pitserite loomist käsitlevates õigusaktides või määrustes sisalduva koolitussisu läbivaatamise jõustumine	Digitaaloskuste valdkonna mooduleid käsitlevas riiklikus kvalifikatsioonide kataloogis ning digitaalallkirjade ja -pitserite loomist käsitlevates õigusaktides või määrustes sisalduva koolitussisu läbivaatamise jõustumine				1. kv	2022	Jõustuvad järgmised õigusaktid või määrused: (1) digitaaloskuste riiklikusse kvalifikatsioonikataloogi lisatud kutseõppe ja -koolituse sisu, nimelt tehnoloogiate ja vahenditega seotud koolitusmoodulite läbivaatamine, et arendada oskusi, mida on kutsealases kontekstis kõige rohkem vaja, lähtudes oskuste prognoosimisel põhinevast diagnoosist. (2) õigusaktid või õigusnormid, mis on vajalikud digitaalallkirjade ja -pitserite loomiseks küberturvalisuse, eraelu puutumatuse, kestlikkuse ja kasutatavuse valdkonnas. Selle õigusraamistiku loomine ja digitaalse usalduse edendamine on selle komponendiga ette nähtud digitaalsetesse pitseritesse tehtavate investeeringute rakendamise eeltingimus.
16. 2	TD-C16-i01	M	Portugali digitaalakadeemia ja tööhõive + digiprogrammide algus	Portugali digitaalakadeemia ja tööhõive + digiprogrammide algus				1. kv	2022	Portugail digiakadeemia – 1) veebiplatvorm toimib ja on kasutajatele kättesaadav, 2) määratakse kindlaks diagnoosimismenetlused, et hinnata praktikantide digioskuste alaseid soovitusi ja määrata kindlaks personaliseeritud koolituskursused, mida nad vajavad, ning käivitatakse esimesed veebipõhised koolitused, mis on praktikantidele kättesaadavad. Tööhõive + digitaalvaldkond – 1) tehakse kindlaks sihtmärgiks olevad majandussektorid ja nende peamised digitaalsed väljakutsed, millega kursustel tuleb tegeleda; 2) tehakse kindlaks partnerid ja sidusrühmad programmi rakendamiseks; 3) koolitusprogramm käivitatakse ja koolitus toimub nii kohapeal kui kombineeritult.

16. 3	TD-C16-i01	T	Tööhõive + digiõppes osalejad		Arv	0	200000	3. kv	2025	Selliste koolitusel osalejate arv, kes on läbinud vahetu või kombineeritud ümberõppe ja oskuste täiendamise koolitusmooduli, keskendudes digioskustele, mis tegelevad programmi „Employment + Digital“ raames kindlaks tehtud majandussektorite probleemidega. Valitud majandussektorid on need, mis on kindlaks määratud 2022. aasta esimese kvartali eesmärgis.
16. 4	TD-C16-i01	T	Portugal Digitaalakadeemia koolitusel osalejad		Arv	0	800000	3. kv	2025	Selliste koolitusel osalejate arv, kes on saanud digioskuste diagnostika, individuaalse koolituskava ning kes on läbinud veebipõhise, kombineeritud või personaalse mooduli Portugali digitaalakadeemia programmis.
16. 5	TD-C16-i02	T	VKEd, keda toetavad digitaalse kaubanduse kiirendajad		Arv	0	12000	3. kv	2023	Selliste VKEde arv, keda toetatakse 25 kohaliku, piirkondliku või valdkondliku digitaalse kaubanduse kiirendi loomise ning VKEde ärimudelite digitaliseerimise rahaliste stiimulite süsteemi kaudu. Toetus hõlmab toetust saavate VKEde digipöörde taseme hindamist ja diagnoosimist ning sihtotstarbeliste teenuste ja stiimulite pakkumist, et suurendada digitehnoloogia kasutuselevõttu toetusesaajate ärimudelis. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades jätkusuutlikkuse hindamist, kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
16. 6	TD-C16-i02	T	Riiklike katsekeskkondade võrgustiku katsetooted on välja töötatud		Arv	0	540	3. kv	2023	Katsetoodete arv, mis on välja töötatud (kavatsedes saavutada vähemalt tehnoloogilise valmisoleku tase 7) riiklikus katsekeskkondade võrgustikus. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu, ning nõutakse vastavust asjakohastele ELi ja riiklikele keskkonnaalastele õigusaktidele.
16. 7	TD-C16-i02	T	Riikliku katselaborite võrgustiku jaoks valitud katsestendid		Arv	0	30	3. kv	2022	Selliste katsestendide arv, mis on valitud edasiseks paigaldamiseks koos vajalike seadmetega, mis võimaldavad piloottoodete väljatöötamist ja katsetamist riiklikus katsestendide võrgustikus. Tööstussektorite ja nende allsektorite hõlmatus peab vastama digitaalse innovatsiooni keskuste võrgustiku jaoks prognoositud hõlmatusele, et luua koostoimet ja vastastikust täiendavust digitaalse innovatsiooni keskuste võrgustikuga.

										Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
16. 8	TD-C16-i02	T	Riiklike katsekeskkondade võrgustiku katsetooted on välja töötatud		Arv	540	3600	3. kv	2025	Katsetoodete arv, mis töötati välja eesmärgiga saavutada tehnoloogilise valmisoleku tase 7) riiklikus katsestendide võrgustikus. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
16. 9	TD-C16-i02	T	Digitaalse kaubanduse naabruskonnad		Arv	0	50	3. kv	2025	E-kaubandusega linnaosade arv linnakeskustes, linnalähi- või maapiirkondades. Need investeeringud hõlmavad ühenduvust ja kohalikku digitaristut, eelkõige seadmete paigaldamist (või ajakohastamist) ja Wi-fi internetiühenduse paigaldamist klientidele ostupiirkondades. See hõlmab ka postipakkide kättetoimetamise haldamise tehnoloogiliste lahenduste integreerimist ning elektrooniliste maksevahendite kasutuselevõttu, et digiteerida tarbijate kogemusi ja kaupluste ärimudelit. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
16. 10	TD-C16-i02	T	VKEd, keda toetavad digitaalse kaubanduse kiirendajad		Arv	12000	30000	3. kv	2025	Selliste VKEde arv, keda toetatakse 25 kohaliku, piirkondliku või valdkondliku digitaalse kaubanduse kiirendi loomise ning VKEde ärimudelite digitaliseerimise rahaliste stiimulite süsteemi kaudu. Toetus hõlmab toetust saavate VKEde digipöörde taseme hindamist ja diagnoosimist ning sihtotstarbeliste teenuste ja stiimulite pakkumist, et suurendada digitehnoloogia kasutuselevõttu toetusesaajate ärimudelis. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades jätkusuutlikkuse hindamist, kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.

16. 11	TD-C16-i02	T	Digipöörde programmidest otseselt toetatavad VKEd ja idufirmade inkubaatorid		Arv	0	8900	3. kv	2025	VKEde (8500) ja idufirmade inkubaatorite (400) arv, keda toetatakse ühest järgmisest programmist: (1) rahvusvahelistumine e-kaubanduse kaudu; (2) Coaching 4.0 meetmed, millega toetatakse digipöörde ärimudeleid; (3) idufirmadele mõeldud volutšerid uute roheliste ja digitaalsete toodete väljatöötamiseks; (4) idufirmade inkubaatorite ja kiirendite vautšerid nende tehnoloogiliseks arenguks. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.
16. 12	TD-C16-i02	T	Startup Portugali platvormil kaardistatud idufirmad		Arv	0	5000	3. kv	2025	Idufirmade arv, mis on kaardistatud nende peamiste äriomaduste järgi Portugali idufirmade platvormil. Uus platvorm jälgib idufirmade ökosüsteemi, eelkõige, kuid mitte ainult, digitaalseid ettevõtteid. Platvorm tehakse kättesaadavaks kogu ökosüsteemile (idufirmad, investorid, kiirendid/inkubaatorid, avaliku sektori asutused).
16. 13	TD-C16-i03	T	Digitaalse innovatsiooni keskused		Arv	0	16	4. kv	2021	Pakkumuste heakskiitmise teel valitud DIH konsortsiumide arv. Iga digitaalse innovatsiooni keskuse loomine eeldab seejärel inkubaatori/kiirendi loomist, et edendada keskusega hõlmatud sektoritega seotud ettevõtlusökosüsteemi. Need investeeringud tugevdavad ja täiendavad digitaalse Euroopa programmi raames juba väljatöötatavat võrku. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.

16. 14	TD-C16-i03	M	Platvormide loomine digitaalsete arvete ja küberturvalisuse, privaatsuse, kasutatavuse ja jätkusuutlikkuse sertifikaatide saatmiseks	Platvormide loomine digitaalsete arvete ja küberturvalisuse, privaatsuse, kasutatavuse ja jätkusuutlikkuse sertifikaatide saatmiseks				4. kv	2022	Luuakse viis uut platvormi: 1) digitaalsete arvete saatmine; ning 2) küberturvalisuse sertifitseerimine, 3) eraelu puutumatuse sertifitseerimine, 4) kasutatavuse sertifitseerimine ja 5) jätkusuutlikkuse sertifitseerimine; sealhulgas sellega seotud teabekampaaniad kõigil platvormidel. Sertifitseerimisplatvormid toetavad sertifitseerimistaotluste esitamist, protsesside juhtimist ning väljaantud sertifikaatide ja plommide väljastamist ja keskset hoidlat. Sertifitseerimisplatvormid toetavad ka teabevahetust kõigi protsessides osalevate partnerite ja üksuste vahel ning loovad programmi järelevalve seisukohast olulisi menetlusandmeid. Platvormid peavad olema toimivad ja ettenähtud kasutajatele ligipääsetavad.
16. 15	TD-C16-i03	T	Digiaalse innovatsiooni keskuste nõustamisteenuste saajad		Arv	0	4000	3. kv	2025	Nende ettevõtjate arv, kes said digitaalse innovatsiooni keskuste võrgustikult nõustamisteenuseid, et parandada teadmisi ja tootmisprotsesse murranguliste tehnoloogiate automatiseerimise või kasutuselevõtu kaudu. Valikukriteeriumidega tagatakse käesoleva meetme raames toetatavate tehingute vastavus olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), kasutades kõrvalejätmise loetelu ning asjaomaste ELi ja riiklike keskkonnaalaste õigusaktide järgimise nõuet.

Q. OSA 17: RIIGI RAHANDUSEkvaliteet ja jätkusuutlikkus

Komponent tegeleb probleemidega, mis on seotud Portugali valitsemissektori võla ja SKP suure suhtarvuga, mida süvendas veelgi COVID-19 kriis. Portugali valitsemissektori võla suhe SKPsse piirab olemasolevat eelarvepoliitilist manööverdamisruumi ning kui majandustingimused seda võimaldavad, nõuab eelarve jätkusuutlikkuse tagamist keskpikas perspektiivis. Sellega seoses eeldatakse, et tugevamad eelarvepoliitika raamtingimused aitavad kaasa majanduskasvu soodustavamale kavale eelarve jätkusuutlikkuse tugevdamiseks.

Rahastamisvahendi eesmärk on tõhustada Portugali avaliku sektori finantsjuhtimist ning kõrvaldada puudused eelarve- ja struktuurireformides. Need eesmärgid hõlmavad muu hulgas järgmist:

- 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse täielik ja tõhus rakendamine ning sellega seotud struktuursed muudatused eelarve koostamise, raamatupidamisarvestuse ja infosüsteemide osas;
- tõhususe suurendamine tsentraliseeritud hangete ja kulutuste läbivaatamise ulatuslikuma kasutuselevõtu kaudu, mis kavatsetakse integreerida tavapärasesse eelarvemenetlusse ja mille suhtes kohaldatakse süstemaatilisi järelhindamisi;
- riigiettevõtete finantstulemuste parandamine suurema läbipaistvuse, tõhustatud järelevalve ja tugevama juhtimise kaudu, kusjuures juhtkonna vastutus kasvab ja juhtkond muutub rohkem tulemustele orienteerituks;
- toetada Maksu- ja Tolliametil ja sotsiaalkindlustusameteid tulude haldamisel, kasutades ära olemasolevaid võimalusi ulatuslikumaks digiteerimiseks ja ettevõtlussõbralikkuse tagamiseks.

See komponent aitab järgida riigipõhist soovitust parandada riigi rahanduse kvaliteeti, tugevdades samal ajal üldist kulude kontrolli, kulutõhusust ja nõuetekohast eelarvestamist (riigipõhine soovitus 1/2019), soovitust parandada riigi omanduses olevate ettevõtete finantsstabiilsust, tagades samal ajal õigeaegsema, läbipaistvama ja terviklikuma järelevalve (riigipõhine soovitus 1/2019), ning soovitust järgida, kui majandustingimused seda võimaldavad, eelarvepoliitikat, mille eesmärk on saavutada usaldusväärne keskpika perioodi eelarvepositsioon ja tagada võla jätkusuutlikkus (riigipõhine soovitus 12020). See komponent aitab täita ka riigipõhist soovitust keskenduda investeeringute tegemisel digipöördele (riigipõhine soovitus 3-2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

Q. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TD-r32: Avaliku sektori finantsjuhtimise ajakohastamine ja lihtsustamine

Reformi peamine eesmärk on parandada riigi rahanduse kvaliteeti ja jätkusuutlikkust ning eelkõige tugevdada kulude kontrolli ja asjakohast eelarvestamist. Reformi eesmärk on ka suurendada avaliku sektori vahendite kasutamise läbipaistvust ja tõhusust haldus- ja finantsprotsesside integreerituma juhtimise kaudu kõigis valitsemissektori üksustes.

Reform on kõikehõlmav eelarve- ja struktuurireform, mis koosneb vastastikku tugevdavatest algatustest.

- Esiteks aitavad järkjärgulised sammud kaasa 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse täielikule ja tõhusale rakendamisele. Need hõlmavad programmi eelarve koostamist ja selle sisestamist eelarve planeerimisse ja järelevalvesse, samuti riigi raamatupidamisüksuse töölehakkamist. Avaliku sektori finantsjuhtimise infosüsteemide kavandatud märkimisväärne ajakohastamine peaks samuti hõlbustama tekkepõhise raamatupidamisarvestuse süsteemi järgimist.
- Teiseks on kavandatud, et kulude läbivaatamisest saab Portugali eelarvemenetluse struktuurielement, sest see integreeritakse paremini iga-aastasesse eelarvetsüklisse ja tõhususe võimaliku suurenemise järelhindamisse.
- Kolmandaks parandatakse tsentraliseeritud hangete kohaldamisala, et suurendada tõhusust.
- Neljandaks on riigiettevõtete jaoks kavandatud kahesuunaline lähenemisviis, mille kohaselt finantsandmete avalikustamise läbipaistvuse suurendamise meetmeid tuleb täiendada sammudega juhtimise tugevdamiseks, sealhulgas täiustatud halduslepingute kaudu, et ergutada stiimulitel põhinevaid juhtimistavasid, ning selliste eelarve- ja tegevuskavade allkirjastamisega, mis võimaldavad suuremat autonoomiat koos suurema vastutuse ja järelevalvega.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C17-i01: Avaliku sektori finantsjuhtimise infosüsteemid

Investeeringu eesmärk on viia ellu sellega seotud avaliku sektori finantsjuhtimise reform, et parandada riigi rahanduse kvaliteeti ja jätkusuutlikkust. Investeeringud on eriti olulised 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse täielikuks ja tõhusaks rakendamiseks.

Investeering koosneb osainvesteeringutest, mis koos peaksid aitama kaasa avaliku sektori tulude ja kulude integreeritud haldamisele. Esiteks keskendutakse osainvesteeringute puhul infotehnoloogialahendustele, mis võimaldavad jälgida valitsemissektori tehinguid, tuginedes menetluste digiteerimisele, raamatupidamise automatiseerimisele ja rahandusministeeriumi kesksüsteemidesse integreerimisele, millest on kasu eelarve planeerimisel, järelevalvel ja aruandlusel. Need hõlmavad infotehnoloogialahenduste väljatöötamist, mis võimaldavad riigi sularahahalduse integreeritud juhtimist riigi raamatupidamisüksuse kaudu ning toetavad riigieelarve ettevalmistamist ja keskpika perioodi eelarve planeerimist programmide eelarvestamise kasutuselevõtu ja tekkepõhise raamatupidamisarvestuse süsteemi järgimise kaudu. Teiseks on ette nähtud täiendavad parandused ka tsentraliseeritud hangete infosüsteemides ning avalike sõidukite ja kinnisvara haldamises.

Investeering tehakse 30. juuniks 2026.

Investeering TD-C17-i02: Maksu- ja tolliameti infosüsteemide ajakohastamine seoses maaomandi maksustamisega

Investeeringu eesmärk on edendada kõigi maaomandi maksustamisega seotud menetluste digiteerimist, eelkõige seonduva teabe kaardistamist (nagu põllukultuurid ja majanduslik potentsiaal) ning maksuvormi eeltäitmist konkreetsete deklareerimiskohustuste puhul.

Investeering koosneb mitmest osainvesteeringust, mis hõlmavad järgmist: i) kinnisvaramaatriksite tugiteabe digiteerimine; ii) infotehnoloogia taristu tugevdamine digiteeritud omanditeabe säilitamiseks; iii) kinnisvaramaatriksite jaoks konsultatsiooni- ja

visualiseerimismehhanismide väljatöötamine; iv) teabesüsteemi väljatöötamine, et toetada maaomandi lihtsustatud katastriüksuste hindamist; v) georefereeritud teabehalduslahenduse väljatöötamine; vi) deklaratsiooni eeltäitmise teenuste väljatöötamine (eelkõige kinnisvara maksustamise ja tempelmaksuga maksustatavate eritehingute puhul).

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C17-i03: Sotsiaalkindlustusteenuste digipööre

Investeeringu eesmärk on edendada sotsiaalkindlustusteenuste digiteerimist, et muuta need kasutajasõbralikumaks, suurendada tõhusust ning vältida pettusi ja maksudest kõrvalehoidumist.

Investeering koosneb sammudest, mille eesmärk on: i) parandada sotsiaalkindlustusteenuste ülesehitust ja korraldust ning ajakohastada infosüsteeme sotsiaaltoetuste, sotsiaalmaksete, pettuste ennetamise, teabehalduse ja maksekanalite valdkonnas; ii) töötada välja ja rakendada uut suhtlusmudelit, mis peaks koondama kodanike, ettevõtete ja sotsiaalkindlustusteenistuste erinevad suhtluskanaleid; kohandada sotsiaalkindlustusasutuste töökohti, et võimaldada paindlikumat töökorraldust, näiteks kaugtööd; rakendada pilvelahendustel põhinevat infotehnoloogia taristut, mis võib toetada tulemuslikkust ja koostalitlusvõimet; ning v) vaadata läbi töökorraldus ja koolitada sotsiaalkindlustustöötajaid, et toetada eespool nimetatud investeeringute ja struktuurimuutuste sujuvat rakendamist.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Q. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
17. 1	TD-C17-r32	T	Viia lõpule riikliku keskse riigihangete süsteemi uute hankemudelite kavandamine ja rakendamine, nagu on ette nähtud avaliku halduse ühistalituste üksuse strateegilises kavas 2020–2023		Arv	0	10	4. kv	2022	Läbivaadatud raamlepingute ja lepingute mudelite arv, et: i) edendada halduskorra lihtsustamist; ii) tugevdada järelevalve- ja kontrollimehhanisme; iii) edendada kulutõhususe ja ratsionaliseerimise kaalutlusi; iv) laiendada nende kaupade ja teenuste loetelu, mille suhtes kohaldatakse tsentraliseeritud hankeid; ning v) edendada koostööd sisemiste ja väliste sidusrühmade vahel.
17. 2	TD-C17-r32	M	Riikliku raamatupidamisüksuse aluseks olevate õigusaktide jõustumine	Riikliku raamatupidamisüksuse aluseks olevate õigusaktide jõustumine				4. kv	2022	Selliste teiseste õigusaktide (ja/või haldussuuniste) jõustumine, millega reguleeritakse, millised konkreetsed tulu- ja kuluartiklid lisatakse riigi raamatupidamisüksuse eelarvesse, järgides täielikult 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse artikleid 49 ja 55.
17. 3	TD-C17-r32	M	Valitsemissektori eelarve täitmise ja rahaliste vahendite täitmise järelevalve mudeli lõpuleviimine ja heakskiitmine	Valitsemissektori eelarve täitmise ja rahaliste vahendite täitmise järelevalve mudeli lõpuleviimine ja heakskiitmine				4. kv	2022	Rahandusministeeriumi poolt valitsemissektori eelarve täitmise ja finantsjuhtimise kontrollimise ja järelevalve mudeli täiendamine ja heakskiitmine täielikus kooskõlas 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse sätetega ja avaliku halduse raamatupidamisstandardi tekkepõhise eelarvestamise põhimõtetega.
17. 4	TD-C17-r32	M	Programmi eelarvestamise kuluarvestuse mudeli vastuvõtmine	Õigusaktide vastuvõtmine programmi eelarvestamise kuluarvestuse mudeli kohta				4. kv	2025	Teiseste õigusaktide (ja/või haldussuuniste) vastuvõtmine, et kehtestada iga eelarveprogrammi ja avaliku poliitika jaoks määratletud tulemuspõhiste näitajate järgimise kuluarvestuse ja järelevalve põhimõtted, eesmärgiga jõustada need 2027.

17. 5	TD-C17-r32	M	Mehhanismide rakendamise kulude läbivaatamise integreerimiseks tavapärasesse eelarvemenetlusse, sealhulgas tõhususe kokkuhoiu järelhindamine	Aruanne kulude läbivaatamise integreerimise kohta tavapärasesse eelarvemenetlusse ja nende järelhindamine				4. kv	2024	Kulude läbivaatamiseks töötatakse välja struktuurne ja institutsiooniline raamistik, et integreerida need täielikult iga-aastasesse eelarvemenetlusse ja Portugali keskpika perioodi eelarveraamistikku. Protsess hõlmab sellise mudeli diagnoosimist, väljatöötamist ja määratlemist, mis võimaldab suurendada avalike teenuste osutamise tõhusust, edendada kulutuste läbivaatamist valitsemissektori teistes sektorites ning vabastada tõhususe suurendamise kaudu vahendeid digi- ja rohepöördeks. Lisaks kulude läbivaatamise integreerimisele iga-aastasesse eelarvemenetlusse tehakse nende suhtes iga-aastaseid tõhusaid järelhindamisi, et teha kindlaks saavutatud tõhususe suurenemine. See võib hõlmata ühiste teenuste suuremat kasutamist ja tsentraliseeritud riigihankeid, mis põhinevad tehnoloogiliste platvormide ja ühiste ressursside kasutamisel.
17. 6	TD-C17-r32	M	Uue halduslepingu vormi jõustumine riigiettevõtete juhtimise stiimulite/karistuste uue süsteemi raames	Uue halduslepingu vormi jõustumine				4. kv	2021	Jõustub uus halduslepingu vorm, mis allkirjastatakse riigi omandis olevate ettevõtete juhatustesse nimetatud avaliku sektori juhtidega, et suurendada uue tulemuslikkusele suunatud stiimulite/karistuste süsteemi abil vastutust ja aruandekohustust avaliku sektori vahendite haldamisel.
17. 7	TD-C17-r32	M	Uue mudeli jõustumine riigi omanduses olevate ettevõtete finantsseisundi ja tulemuste analüüsimiseks ja avalikustamiseks	Riigi omanduses olevate ettevõtete finantsseisundit ja tulemuslikkust käsitleva uue aruande jõustumine				4. kv	2022	Uue aruande jõustumine, milles kirjeldatakse üksikasjalikult riigi omanduses olevate ettevõtete finantsseisundit ja tulemuslikkust korrapäraselt ja õigeaegselt, võttes arvesse uue riigi omanduses olevate ettevõtete sektori infosüsteemi kaudu kogutud finantsandmeid.
17. 8	TD-C17-r32	T	Riigi omandis olevate ettevõtete eelarve- ja tegevuskavade arv, mille rahandusminister ja vastav minister(id) on heaks kiitnud		Arv	74	136	4. kv	2025	Riigiettevõtete eelarve ja tegevuskavade õigeaegne hindamine. Tegemist on kolmeaastaste strateegiliste juhtimiskavadega, mille puhul riigi omanduses olevad ettevõtted määravad kindlaks ja peavad läbirääkimisi rahandusministri ja vastava(te) ministri(te)ga oma peamiste tegevussuuniste, teenuste portfelli, inimressursside, investeerimiskava, abitegevuse taseme ja majandus- ja finantsselgituse üle kolmeaastaseks perioodiks ning selgitavad tõhususe ja tootlikkuse kasvu, mis tagab nende rahalise jätkusuutlikkuse keskpikas ja pikas perspektiivis.

17. 9	TD-C17-i01	M	Riikliku raamatupidamisüksuse rakendamise lõpuleviimine	Riikliku raamatupidamisüksuse rakendamise lõpuleviimine				4. kv	2023	Viia lõpule riigi raamatupidamisüksuse rakendamine, järgides täielikult 2015. aasta eelarveraamistiku seaduse artikleid 49 ja 55.
17. 10	TD-C17-i01	M	Eelarvemenetluse ümberkujundamise ja rakendamise infosüsteemi käivitamine, mis hõlmab programmide eelarvestamist	Eelarvemenetluse ümberkujundamise ja rakendamise infosüsteemi käivitamine				4. kv	2024	Infosüsteemi käivitamine, et tagada eelarve- ja raamatupidamisteabe esitamine vastavalt 2015. aasta eelarveraamistiku seaduses sätestatud uutele vormidele kõigi valitsemissektori üksuste poolt, sealhulgas seoses uute tulemuspõhiste eelarveprogrammidega.
17. 11	TD-C17-i01	M	Uue eelarve- ja finantskontrolli mudeli tugiinfosüsteemi käivitamine	Toimiv infosüsteem				4. kv	2025	Toetusinfosüsteemi käivitamine, et tagada eelarve- ja raamatupidamisteabe kontroll ja järelevalve vastavalt uutele vormidele, mis on sätestatud 2015. aasta eelarveraamistiku seaduses kõigi valitsemissektori üksuste poolt.
17. 12	TD-C17-i01	T	Viia lõpule riigi keskse riigihangete süsteemi infosüsteemide ajakohastamine ja lihtsustamine		Arv	0	11	4. kv	2024	Riigi keskse riigihangete süsteemi ajakohastatud ja lihtsustatud infosüsteemide arv, et: i) edendada halduskorra lihtsustamist; ii) tugevdada järelevalve- ja kontrollimehhanisme; iii) edendada kulutõhususe ja ratsionaliseerimise kaalutlusi; iv) laiendada nende kaupade ja teenuste loetelu, mille suhtes kohaldatakse tsentraliseeritud hankeid; ning v) edendada koostööd sisemiste ja väliste sidusrühmade vahel. Selle eesmärgi saavutamist mõõdetakse uute toimivate infosüsteemide arvuga.
17. 13	TD-C17-i01	T	Viia lõpule riigile kuuluvate sõidukite infosüsteemide ajakohastamine		Arv	0	2	2. kv	2026	Riigile kuuluvate sõidukite inventeerimiseks ja jälgimiseks kasutatavate uute infosüsteemide arv.
17. 14	TD-C17-i01	M	Viia lõpule turvaoperatsioonide keskuse töölerakendamine	Turvaoperatsioonide keskuse tegevuse lõpuleviimine				4. kv	2025	Turbe tegevuskeskuse rakendamise lõpuleviimine, et võimaldada suuremat infoturvet ja juurdepääsu andmetele ning turbepoliitika ja küberturvalisuse lahenduste rakendamist.
17. 15	TD-C17-i02	M	Viia lõpule munitsipaalse kinnisvaramaksu deklaratsiooni näidise eeltäitmine Maksu- ja Tolliameti käsutuses olevate andmete alusel.	Viia lõpule munitsipaalse kinnisvaramaksu deklaratsiooni näidise 1 eeltäitmine				2. kv	2022	Andmete jagamine Maksu- ja Tolliameti ning kohalike omavalitsuste vahel munitsipaalomandimaksu deklaratsiooni 1. näidise (“*Imposto Municipal sobre Imóveis“*, IMi) eeltäitmiseks, kasutades ära vastavates infosüsteemides olemasolevat teavet kinnisvara kohta.

17. 16	TD-C17-i02	M	Maaomandi lihtsustatud hindamist toetava infosüsteemi lõpliku versiooni esitamine ja kasutuselevõtmine	Maaomandi lihtsustatud hindamist toetava infosüsteemi lõpliku versiooni esitamine ja kasutuselevõtmine				4. kv	2025	Sellise infosüsteemi üleandmine, mis toetab maaomandi lihtsustatud hindamist kui sellist liiki omandi üldise ümberhindamise lisameedet.
17. 17	TD-C17-i02	T	Viia lõpule edafoklimatoomi-morfoloogilise (mulla- ja kliima-) iseloomustamine ja maapiirkondade omaduste majandusliku potentsiaali hindamine.		%	0	90	4. kv	2025	Portugali mandriosa maapiirkonna protsent, mille edafoklimatoomi-morfoloogilise (mulla- ja kliima) iseloomustamine ja majandusliku potentsiaali hindamine viiakse lõpule, mida toetab geograafiliselt võrdlev teabehalduslahendus.
17. 18	TD-C17-i03	T	*Segurança Social Direta veebisaidi* funktsioonide laiendamine, lisades viis uut veebiteenust		Arv	3	8	4. kv	2025	*Segurança Social Direta* veebisaidile selle funktsioonide laiendamiseks lisatud uute internetipõhiste teenuste arv: i) kohtutele tehnilise abi andmise infosüsteem – perekonnaasjade eestkostemenetlus ning edutamis- ja kaitsemenetlus; ii) lisahüvitised – töötu staatuse deklareerimine; iii) perehüvitised – ümberhindamine; tegevuse peatamisest tulenev toetus; ja v) toitjakaotuspension. Eesmärk on suurendada *Segurança Social Direta* suhtelist osatähtsust kõigis sotsiaalkindlustusalastes suhtluskanalites, võttes arvesse 360° visioonikava kehtestamist.
17. 19	TD-C17-i03	T	Sotsiaaltoetuste maksmiseks kuluva keskmise päevade arvu vähendamine 80 % võrra nende puhul, kelle keskmine hüvitiste maksmise aeg on pikem kui 10 päeva		Arv	109	22	4. kv	2025	Sotsiaalkindlustusmaksetega seotud sotsiaaltoetuste maksmiseks kuluva keskmise päevade arvu vähendamine 80 % võrra neile, kellel on keskmiselt rohkem kui 10 päeva, tänu *Segurança Social Direta* veebisaidil tehtud parandustele (mis on seotud vanaduspensioniga üksnes Portugalis sissemakseid tegevatele pensionäridele).

17. 20	TD-C17-i03	T	Arukate järelevalvemudelite rakendamine, et toetada pettuste ennetamist, tuginedes masinõppeprotsessidele		Arv	0	2	4. kv	2025	Masinõppe abil viiakse ellu ja võetakse kasutusele kaks arukat seiremudelit. Kaks loodavat ja rakendatavat mudelit on järgmised: i) prognoosiv mudel, mis võib tähistada kontrollitavaid üksusi, tuginedes õppealgoritmide tulemustele, kasutades sotsiaalkindlustuse infosüsteemi seireteabe alasüsteemi ajaloolisi andmeid, et teostada sihipärasemaid järelevalvetoiminguid väiksema töökoormuse ja kindlamate tulemustega, suurendades järelevalvesüsteemi tulemuslikkust ja tõhusust ning kasutades ära muid teabeallikaid; ii) sotsiaalhüvitiste saajate riskiindeksite mudel.

R. OSA 18: Majanduslik õiglus ja ettevõtluskeskkond

Selle komponendiga käsitletakse Portugali kohtusüsteemi ebatõhususe probleemi ning ettevõtete litsentseerimise allesjäänud kitsaskohti. Haldus- ja maksumenetluste kestus on viimastel aastatel paranenud, kuid on endiselt üks suuremaid ELis, ning pooleliolevate kohtuasjade arv (viivitamata juhtumid) on endiselt suhteliselt suur. Ettevõtluskeskkonda pärsivad ka tagatiste ja pankrotiseaduste vähene tõhusus ning karmid litsentsimismenetlused mõnes sektoris.

Komponendi eesmärk on tugevdada ja tõhustada kodanike ja ettevõtjate suhteid riigiga ning vähendada koormust ja keerukust, mis pärsivad äritegevust ja mõjutavad tootlikkust. Selles käsitletakse kahte pikaajalist küsimust: takistused ettevõtluslubade saamisel ja ebatõhusus kohtusüsteemis, samuti nn digitaalse paradigma vastuvõtmine kohtusüsteemis ja selle edendamine litsentsimenetlustes nii kohtute toimimise kui ka sidusrühmadega suhtlemise osas.

Selle komponendi eesmärk on käsitleda riigipõhistes soovitustes (riigipõhised soovitused 4/2019 ja 2020) kindlaks määratud erinevaid probleeme, nimelt püsivat ebatõhusust maksejõuetusmenetluste ning haldus- ja maksukohtute valdkonnas, ning käsitleda ettevõtjatele tegevusloa andmise nõuete küsimust, käsitledes samal ajal reguleeritud kutsealade raamistikku (mis on samuti esitatud samades riigipõhistes soovitustes), kuigi piiratud pankrotihaldurite kutsealaga (reguleeritud kutsealade probleemi käsitletakse komponendis 6). See komponent aitab täita ka riigipõhist soovitust keskenduda investeeringute tegemisel digipöördele (riigipõhine soovitus 3-2020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

R. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TD-r33: Majanduslik õiglus ja ettevõtluskeskkond

Reform hõlmab litsentsimise valdkonnas investeerimist takistavate asjaolude kindlakstegemist, et vähendada menetluste ebatõhusust ning saada kasu teenuste digiteerimisest ja koostalitlusvõimest, rakendades põhimõtet „ainult üks kord“, mis on reformi peamine fookus ärikeskkonnas. Õigusraamistiku muudatused, millega sellised tõkked kõrvaldatakse, peaksid jõustuma 2025. aasta kolmandas kvartalis.

Õiguse valdkonnas on reformi eesmärk suurendada haldus- ja maksukohtute tõhusust, luues õigusraamistiku, mis edendab kohtusiseseid ja -väliseid kokkuleppeid, vabatahtliku haldusarbitraaži õigusraamistiku loomist ja erikodade loomist kõrgema astme kohtutes, samas kui maksejõuetusraamistiku läbivaatamine hõlmab pankrotihaldurite rolli tugevdamist, laenuandja õigusi tugevdava õigusraamistiku läbivaatamist ning kohustusliku osalise jaotamise kehtestamist konkreetsetel juhtudel.

Lisaks nähakse kavandatud reformiga ette õiguslik alus protsesside ja menetluste digiteerimiseks kogu kohtusüsteemis, sealhulgas kohtuekspertiisi ja kriminaaluurimise valdkonnas.

Reform viiakse lõpule 30. septembriks 2025.

Investeering TD-AP-C18-i1: Majanduslik õiglus ja ettevõtluskeskkond

Investeeringu eesmärk on tagada digipööre ja Portugali kohtu IT-süsteemide vastupidavus. Selle eesmärk on integreerida mõiste „digitaalne“ paradigma kohtusüsteemi ja kohtusekretäride töösse, sealhulgas kodanike ja ettevõtjatega suhtlemisel.

Digipööre on nende investeeringute hüppelauaks, keskendudes kohtusüsteemile, mis jaguneb viieks klastriks:

- Kohtusüsteemi jaoks digitaalsete platvormide (mis hõlmavad kõiki kohtuid) väljatöötamine ja rakendamine, mille eesmärk on edendada kõigi kohtuprotsesside ja -menetluste digiteerimist ning saada kasu tõhususe suurenemisest, et tegeleda kuhjunud kohtuasjadega. Lisaks töötatakse välja uued liidesed suhtlemiseks asjaomaste sidusrühmadega;
- Kodanike ja ettevõtjate jaoks digitaalsete platvormide väljatöötamine (sealhulgas andmete migratsioon), uute teenuste veebis kättesaadavaks tegemine ja mõnede teenuste täieliku dematerialiseerimise tagamine. Selle investeeringu eesmärk on pakkuda ettevõtetele ja kodanikele integreeritud teenuseplatvorme kogu nende elutsükli jooksul, hõlmates kõiki eri registripidajaid (kinnisvara, sõidukid, kodakondsus, äri- ja karistusregistrid ning patentide registreerimine ja kontrollimine);
- Kriminaaluurimise ja kohtuekspertiisi digiplatvormid, infosüsteemide arendamine ja ajakohastamine ning Euroopa võrgustikega ühenduse tagamine;
- Teadmiste haldamise platvormide arendamine ja rakendamine õigusvaldkonnas, sealhulgas ühine teenuste platvorm, dokumendihaldus, statistika ja näitajate koostamise platvormi arendamine ning suhtluses kodanike ja ettevõtjatega kasutatavates side- ja digitaalteenustes kasutatava keele (sealhulgas elektroonilised teated) lihtsustamine;
- Tehnoloogiataristu ja -seadmete, sealhulgas andmekeskuse, katastroofi-/taastumisrajatise, digiarhiivide, avatud andmete platvormi, digitaalse identiteedi haldamise ning digitaalse kontaktkeskuse ja õigusvaldkonna teeninduspunkti loomine.

See investeering saab kasu tugevast sünergiast komponendiga 19 – digitaalne avalik haldus, mis rakendab mõiste „digitaalne“ paradigmat ning tagab kooskõla riikliku küberjulgeoleku strateegia ja pilvandmetöötlusstrateegiaga.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

R. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Q	Aasta	
18. 1	TD-C18-r33	M	Erikodade loomine kõrgema astme haldus- ja maksukohtutes	Erikodade loomine kõrgema astme haldus- ja maksukohtutes				1. kv	2023	Erikodade loomine kõrgema astme haldus- ja maksukohtutes: tavalised haldusotsused, sotsiaalhaldusotsused, riigihankeotsused, tavalised maksuotsused, maksude sissenõudmise ja haldusrikkumiste otsused
18. 2	TD-C18-r33	M	Õigusliku korra jõustumine, et soodustada kohtulikku ja kohtuvälist lahendust	Õigusliku korra jõustumine, et soodustada kohtulikku ja kohtuvälist lahendust				1. kv	2023	Sellise õigusliku regulatsiooni jõustumine, millega luuakse õiguslik stimuleerimiskava menetluse lõpetamiseks kohtuvälise ja kohtuvälise kokkuleppega

18. 3	TD-C18-r33	M	Maksejõuetust ja sissenõudmist käsitleva läbivaadatud õigusraamistiku jõustumine	Maksejõuetust ja sissenõudmist käsitleva läbivaadatud õigusraamistiku jõustumine				2. kv	2024	Maksejõuetust ja äriühingute päästmist käsitleva läbivaadatud õigusraamistiku jõustumine, et kiirendada kõnealuseid menetlusi ja kohandada need vaikimisi digitaalseks, sealhulgas: a) maksejõuetusmenetluse seadustiku läbivaatamine maksejõuetusmenetluse optimeerimiseks, mis kajastab ka direktiivi 2019/1023 ülevõtmist ja täielikult elektrooniliste menetluste kasutusele võttu; b) teha pankrotihaldurile ülesandeks koostada pankrotivara hulka kuuluvate varade realiseerimiseks tähtajalisi eesmärke sisaldav likvideerimiskava; c) kohustuste läbivaatamise ja nõuete järjestamise menetluse lihtsustamine maksejõuetusmenetluses, pannes pankrotihaldurile kohustuse esitada koos tunnustatud nõuete loeteluga ettepanekud nende järjestamiseks, võimaldades kohtunikul kokkuleppe korral ja vaidlustamise puudumisel mõlemad dokumendid heaks kiita, võimaldades seega paindlikumat menetlust; d) kohustusliku osalise jaotamise asutus, kui pankrotivara väärtus on 10 000 eurot või rohkem või suurema väärtusega vara likvideerimisest saadud tulu osa, mille omandiõigust ei ole vaidlustatud ja menetlus ei võimalda lõplikku jaotamist; e) kinnipidamisõiguse eesõiguse korra läbivaatamine seoses hüpoteegiga (Código Civil); f) pankrotihaldurite tegevuse piirangute vähendamine. g) kõrvaldada piirangud kohtukutse esitamise etapis, kehtestada reeglina juriidiliste isikute kohtukutsete elektrooniline kättetoimetamine, eelkõige maksejõuetusmenetlustes (CPC); h) kõrgemates kaubanduskohtutes erikodade loomine ja nende töö korraldamine. Eureka sekretariaadi menetlused ja nende kohandamine vaikimisi digitaalseks, sealhulgas
18. 4	TD-C18-r33	M	Litsentsimist takistavate asjaolude kõrvaldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine	Litsentsimist takistavate asjaolude kõrvaldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine				3. kv	2025	Vastutavate valitsuse liikmete ühise korralduse alusel moodustatud töörühma aruandes osutatud litsentsimist takistavate asjaolude kõrvaldamist käsitleva õigusakti jõustumine.

18. 5	TD-C18-i01	M	Ajakohastatud IT-süsteem kriminaaluurimise jaoks	Ajakohastatud IT-süsteem kriminaaluurimise läbiviimiseks				4. kv	2023	Ajakohastatud IT-süsteemi kasutuselevõtmine kriminaaluurimiste jaoks. Ajakohastamine hõlmab liideste rakendamist ja pealtkuulamissüsteemide ajakohastamist ning koostalitlusvõime tagamist Euroopa ja rahvusvaheliste partneritega.
18. 6	TD-C18-i01	M	Infosüsteem Enterprise 2. 0	Teabesüsteem „Enterprise 2. 0“ toimib				1. kv	2024	Teabesüsteemi „Enterprise 2.0“ käivitamine. Tegemist on uue platvormiga, mis sisaldab teavet ettevõtete elutsükli kohta (loomine, juhtimine ja lõpetamine).
18. 7	TD-C18-i01	M	Kohtute ja prokuratuuri digpöörde uus infosüsteem	Kohtute ja prokuratuuri digpöörde uus infosüsteem				4. kv	2025	Elektroonilise kohtumenetluse haldamiseks uue infosüsteemi kasutuselevõtmine. Uus infosüsteem on kättesaadav ligikaudu 400 kohtus ja prokuratuuri üksuses kõiki jurisdiktsioone, menetlusetappe (sealhulgas uurimist) ja kohtuasutusi hõlmavate elektrooniliste kohtumenetluste käsitlemiseks ning seda kasutavad kohtunikud, prokurörid, kohtuametnikud ja nende esindajad. Kogu kohtu suhtlemine sidusrühmadega digiteeritakse.
18. 8	TD-C18-i01	M	Uue tehnoloogiakava rakendamine	Uue tehnoloogiakava rakendamine				4. kv	2025	Õigusseadmete ja -taristu käsitleva uue tehnoloogiakava rakendamine, võttes kasutusele järgmised komponendid: a) uus andmekeskus; b) avatud andmete platvorm õigusemõistmiseks; c) teabehaldussüsteem kõigi õigusemõistmisega seotud üksuste jaoks; d) digitaalse identiteedi haldamine e) kohtumenetlustes arestitud vara sissenõudmise ja haldamise süsteem
18. 9	TD-C18-i01	M	Teadmushalduse platvormid õigusemõistmise valdkonnas	Toimivad õigusvaldkonna teadmushalduse platvormid				4. kv	2025	Võetakse kasutusele järgmised teadmushaldusplatvormid: a) jagatud tugiteenused b) statistika ja näitajad c) teabehaldusplatvorm (dokumendihaldussüsteem)

S. KOMPONENT 19: Digitaalne avalik haldus

Portugali taaste- ja vastupidavuskava selles osas käsitletakse vajadust pakkuda paremaid ja lihtsamaid digitaalseid avalikke teenuseid. Kuigi Portugalil on digiteenuste osutamisel head võimalused, on nõuete killustatus ja dubleerimine tõhusa ja kliendikeskse avaliku halduse peamised takistused. Selle komponendi eesmärk on nende probleemide lahendamine.

Komponendi eesmärk on parandada avalikke teenuseid, soodustades tehnoloogiliste lahenduste kasutamist ja suurendades lähedust, et tagada kodanikele ja ettevõtjatele lihtsam, turvaline, tulemuslik ja tõhus juurdepääs, vähendades sellega taustakulusid. Lisaks on selle eesmärk edendada tõhusust, ajakohastamist, innovatsiooni ja avaliku halduse mõjuvõimu suurendamist, tugevdada selle vastupanuvõimet, parandada riigiteenistujate oskusi ning suurendada riigi ja avaliku halduse panust majanduskasvu ja sotsiaalsesse arengusse.

See komponent keskendub digitaalse paradigma ja ühekordsuse põhimõtte rakendamisele Portugali avalikus halduses, investeerides samal ajal tööjõu oskuste täiendamisse.

See komponent aitab kaasa järgmiste riigipõhiste soovituste täitmisele:

- seada prioriteediks majanduskasvu soodustavad kulud (riigipõhised soovitused 1/2019 ja 2020), kasutades ära digiteerimisest tulenevat tõhususe kasvu;
- elanikkonna oskuste parandamine (riigispetsiifiline soovitus 2/2019) seoses avaliku teenistusega;
- investeeringute keskendamine digipöördele (riigispetsiifiline soovitus 32020), investeerides valdkonnaülestesse ja valdkondlikesse avaliku halduse süsteemidesse; ning
- ettevõtjate regulatiivse ja halduskoormuse vähendamine (riigispetsiifiline soovitus 4/2019), lihtsustades ja tõhustades ettevõtjate ja ametiasutuste vahelisi suhteid, eelkõige ühekordsuse põhimõtte rakendamise kaudu.

  Eeldatakse, et ükski selle komponendi meede ei kahjusta märkimisväärselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses, võttes arvesse meetmete kirjeldust ja kavas sätestatud leevendavaid meetmeid kooskõlas olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehniliste suunistega (2021/C58/01).

S. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TD-r34: Digitaalsed, lihtsad, kaasavad ja turvalised avalikud teenused kodanikele ja ettevõtjatele

Reformi eesmärk on rakendada avalike teenuste puhul digitaalset paradigmat, et muuta teenused kasutajakesksemaks, suurendada juurdepääsetavust ning vähendada kodanike ja ettevõtjate halduskoormust, sealhulgas pilveteenuste kasutamise abil.

Reform hõlmab meetmete rakendamist, millega tagatakse digipöördeks vajaliku õigusraamistiku olemasolu, eelkõige ühtse digivärava ja ühekordsuse põhimõtte rakendamiseks, avaliku halduse digipöörde strateegias ja tegevuskavas aastateks 2021–2023 ja 2024–2026 kindlaks määratud avaliku sektori asutuste vahelise kooskõlastatud protsessi kaudu, rakendades samal ajal nõutavaid infoturbemeetmeid, sealhulgas küberturvalisusega seotud kaitsemeetmeid.

Reform viiakse lõpule 30. septembriks 2021.

Reform TD-r35: Avaliku halduse struktuuri- ja talitlusreform

Selle reformi eesmärk on korraldada ümber ja ühtlustada avalikke teenuseid, et edendada tänapäevast ja tõhusamat avalikku haldust, kasutades ära ka reformi TD-r34 rakendamisest tulenevat sünergiat. Praegu on keskvalitsuse osakonnad hajutatud ja koondunud, mis põhjustab ministeeriumides teenuste kordamist. Avaliku sektori töökorraldus on väga jäik ja järgib rangeid käsuliine, sellega kaasneb ebavajalik bürokraatia.

Reformi käigus vaadatakse läbi riigi ja avaliku halduse toimimise mudel üldiselt, et suurendada koostoimet ja kasutada ära tehnoloogia loodud võimalusi. See hõlmab ühiste ja jagatud teenuste tsentraliseerimist, keskvalitsusasutuste hajutamist ja koondamist, valdkondlike otseste ja kaudsete avaliku halduse üksuste piisavat spetsialiseerumist pädevusvaldkondade kaupa, valitsuse tegevust toetavate kriitiliste funktsioonide spetsialiseerumist ja valitsusasutuste koondamist ühte füüsilisesse ruumi ning siseauditi ja võrdlusnäitajate edendamist, keskendudes protsesside tõhususele, tippjuhtimise tavade pidevale täiustamisele ja levitamisele avaliku halduse üksuste seas. Reformi läbiviimiseks luuakse rakkerühm, kes koostab keskvalitsuse teenistuste ümberkorraldamise kava, mida rahastatakse TD-C19-i07 alusel.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2023.

Reform TD-r36: Avaliku halduse asutused, kellel on õigus luua avalikku väärtust

Reformi eesmärk on täiendada riigiteenistujate oskusi, sealhulgas digioskusi, ning rakendada uusi töömudeleid (nimelt kaugtöö). Kõnealune reform on kooskõlas 6. rahastamisvahendis kavandatud meetmetega.

Selle reformiga, mis kajastub 2020. aasta juulis avaldatud riigi ja avaliku halduse innovatsiooni- ja moderniseerimisstrateegias, tugevdatakse riigiteenistujate ja juhtkonna juhtimis- ja koolitusstruktuuri, luues koolitustegevuse koordineerimise struktuur (*Instituto Nacional de Administração*), mis juhib nii täiendõppe, näiteks juhtimisoskuste, andmeteaduse ja spetsialiseerumiskursuste kui ka programmi *Qualifica AP* edendamist, et parandada riigiteenistujate kvalifikatsiooni lühikeses/keskmises perspektiivis. Samal ajal on reformi eesmärk kasutada ära kaugtöö potentsiaali avalikus teenistuses.

See on lahutamatult seotud investeeringutega TD-C19-i07 – Avaliku halduse mõjuvõimu suurendamine, mis hõlmab digitaalse suutlikkuse programme, kutsealaseid praktikaprogramme, kõrgema taseme juhtimiskoolitust ning üldiselt riigiteenistujate oskuste parandamist.

Reform viiakse lõpule 30. juuniks 2021.

Investeering TD-C19-i01: Avalike ja konsulaarteenuste ümberkujundamine

Investeeringu eesmärk on rakendada digitaalset paradigmat sidusrühmade ja Portugali avaliku halduse vahelises suhtluses, et suurendada tõhusust ja vähendada bürokraatiat. Samuti on eesmärk suurendada konsulaarteenuste tõhusust ja tagada välisministeeriumi kontrolli all olevate üksuste digipööre.

Selle meetmega uuendatakse avalike ja konsulaarteenuste *front office*'it, luuakse ühtne reageerimisvõimekus (ühtne digivärav, kõnekeskus ja isiklikud teenused) koos valdkonnaülese juhtimise süsteemiga, kasutades ära pilvandmetöötlust ja 5G-võrke, et uuendada, parandada kvaliteeti ja vähendada asümmeetriat avalike teenuste osutamisel. See investeering hõlmab ka uute *Espaços cidadão* ja *Lojas do Cidadão* rajamist uutesse energiatõhusatesse ruumidesse.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

Investeering TD-C19-i02: Jätkusuutlikud elektroonilised teenused

Investeeringu eesmärk on pakkuda varasematele investeeringutele vajalikku tuge ning tugevdada andmete väärtustamist ja kasutamist avalike teenuste osutajate poolt, tugevdada koostalitlusvõimet ja andmete jagamist, samuti koostalitlusvõimet väliste üksustega ja piiriülest koostalitlusvõimet (ühendumine Euroopa ühtse andmeportaaliga).

See investeering põhineb reformil TD-r34, millega luuakse avaliku halduse rakenduste ökosüsteemi koordineeritud haldamine, mis hõlmab turvalisi identimislahendusi, andmetele juurdepääsu kontrollimehhanisme ja statistilist teavet. Sellega edendatakse ametiasutuste kogutud andmete taaskasutamist, rakendades ühekordsuse põhimõtet, tuginedes IT-süsteemide koostalitlusvõimele ja integreerimisele ning laiendades e-identimise lahenduste kasutamist. Lisaks tagatakse avatud andmed ja andmete kättesaadavus teadusuuringute eesmärgil, edendades samal ajal andmeteaduse oskusi.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

TD-C19-i03: Üldise küberturvalisuse raamistiku tugevdamine

Selle investeeringu eesmärk on parandada võrguandmetega seotud infoturbestandardeid ja -menetlusi. Investeering on seotud investeeringutega TD-C19-i01 ja TD-C19-i02.

Selle meetme eesmärk on suurendada riikide mõjuvõimu küberturvalisuse ja infoturbe valdkonnas ning luua füüsilised ja tehnoloogilised tingimused uue küberturvalisuse ja infoturbe koordineerimise mudeli rakendamiseks ja kasutuselevõtmiseks. See hõlmab nelja meedet:

- suurendada küberturvalisuse ja infoturbe alast suutlikkust, luues pädevuskeskused küberturvalisuse lahenduste väljatöötamiseks VKEde ja avaliku halduse jaoks;
- suurendada teabe elutsükli haldamise turvalisust, arendades riiklikku krüptograafiasuutlikkust ja kontrolli salastatud teabe üle;
- rakendada riikliku küberturvalisuse võrdlusraamistikku (vastavalt reformile TD-r34), luues riikliku küberturvalisuse sertifitseerimise süsteemi, sealhulgas asutuste akrediteerimise (kooskõlastades ja võimendades komponendis 16 sisalduvaid meetmeid); ning
- luua füüsilised ja tehnoloogilised tingimused uue küberturvalisuse ja infoturbe koordineerimise mudeli kasutuselevõtmiseks (asjaomastel uutel asutustel on selleks täielikud volitused).

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

TD-C19-i04: Tõhus, turvaline ja jagatud digitaalne taristu

Selle investeeringu eesmärk on suurendada esmatähtsate digitaristute, nimelt hädaolukorra- ja turvasidevõrkude ning valitsuse arvutivõrgu (RING) vastupidavust.

Investeeringute toel arendatakse valitsuse IT-võrku, parandatakse riigi hädaolukorra sidevõrgu ja riikliku sisejulgeolekuvõrgu katvust ja suutlikkust ning muudetakse infosüsteemide ja julgeolekujõudude protsesside arhitektuuri. Tegevus hõlmab järgmist:

- piirihalduse ja -kontrolli, politsei- ja õigusalase koostöö IT-süsteemide uuendamine;
- operatiivkeskuste projekt 112 – ajakohastamine, et võtta arvesse uusi standardeid (uue põlvkonna 112);
- riikliku sisejulgeolekuvõrgu projekt – IT-süsteemide ja tehnoloogiliste vahendite piisavus ning uue andmekeskuse ehitamine ja kasutuselevõtt;

- riikliku hädaolukorra sidevõrgu (SIRESP) projekt – investeering hõlmab SIRESPi maapealse taristu tehnoloogia uuendamist E1-lt IP-le (Internetiprotokoll), SIRESPiga seotud infosüsteemide kaugtaastekeskuse loomist ning hertsantennide paigaldamist mõnes võrgukohas, et asendada vask- ja kiudoptilisi ühendusi et luua varusüsteem;
- turvajõudude ja -teenuste ühisteenuste rakendamine, tehniliste puuduste kõrvaldamine, ühiste süsteemide loomine ja tegevuskulude vähendamine; ning
- RING – valitsuse IT-võrgu halduskeskuse tehnoloogilise taristu ja infosüsteemide uuendamine ja arendamine, töötajate koolitamine, integreeritud multimeediasüsteemi pakkumine ning turvalised sidesüsteemid ja juhtimine.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

TD-C19-i05: Madeira avaliku halduse digipööre

Selle investeeringu eesmärk on muuta avalik haldus vastupidavamaks, muutes digitaaltehnoloogia avalike teenuste osutamiseks kättesaadavaks.

Selle investeeringu puhul järgitakse lähenemisviisi, mis võeti kasutusele investeeringute TD-C19-i01 kuni i03 puhul, mille eesmärk on ajakohastada esmatähtsat taristut ja IT-arhitektuuri, teha digitaalsed vahendid kättesaadavaks vastavalt avaliku halduse ja kodanike vajadustele, täiendada inimressursse (eelkõige digitaaloskuste valdkonnas), avalike üldteenuste kättesaadavust ning koostalitlusvõimet ja ühenduvust. Selle meetmega tagatakse piirkonna haldusasutustele taristu, vahendid, teenuste koostalitlusvõime ja oskusteave, et tagada digitaalsete avalike teenuste osutamine, tagades samas kooskõla reformi TD-r34 ja investeeringute TD-C19-i03 küberturvalisuse nõuetega.

Investeering tehakse 30. juuniks 2025.

TD-C19-i06: Assooride avaliku halduse digipööre

Selle investeeringu eesmärk on toetada avaliku sektori digipööret ja vähendada halduskoormust, et pakkuda kodanikele ja ettevõtjatele paremaid avalikke teenuseid.

Selle meetmega toetatakse digipööret avalike teenuste osutamisel, tuginedes koostalitlusvõimelistele digiteenustele, kus tehinguteenused on kättesaadavad internetis. Kavas on kujundada avalik teenistus ümber, et võimaldada lihtsamaid ja paindlikumaid teenuseid, ning parandada tehnoloogilisi tingimusi avaliku teenistuse töökohtade dematerialiseerimiseks, pakkudes virtuaalset töökeskkonda ja töötajate koolitust (digioskused, juhtimine ja koostöö). Andmete turvalisuse tagamiseks luuakse küberturvalisuse keskus.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

TD-C19-i07: Avaliku halduse asutused, kes loovad avalikku väärtust

Investeeringu eesmärk on tagada, et avalikul teenistusel on vajalik oskusteave, eelkõige juhtimisoskuste ja tehnoloogia alal, et pakkuda üldsusele kvaliteetset teenust.

Selle investeeringu eesmärk on töötada välja koolituspakkumine avaliku halduse töötajatele ja juhtidele, meelitada ligi talente praktikaprogrammide pakkumise kaudu ja edendada kaugtööd. Eelkõige hõlmab see digitaalseid tugiprogramme, kõrgemat ja kõrgema tasandi juhtimiskoolitust ning riigiteenistujate üldkoolitust ja oskuste täiendamist.

See meede hõlmab ka avaliku halduse planeerimise, poliitika ja prognoosimise pädevuskeskuse loomist, mis on asjakohane, et tugevdada suutlikkust toetada avaliku poliitika määratlemist ja rakendamist, poliitika hindamist ja prognoosimist.

Lisaks sellele, nagu on osutatud reformis TD-r35, luuakse selle investeeringu raames ülesannete struktuur, et toetada avalike teenuste ümberkorraldamist.

Investeering tehakse 31. märtsiks 2026.

S. 2. Tagastamatu rahalise toetuse järelevalve ja rakendamise eesmärgid, eesmärgid, näitajad ning ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Kvartal	Aasta	
19. 1	TD-C19-i01	T	Avalikud teenused, mis on kättesaadavad lihtsustatud ja sidusal viisil eri kanalite kaudu		Arv	0	5	4. kv	2022	Selliste teenuste arv, mis on registreeritud laiendatud ettevõtte ja teenuste kataloogis ja mis on kättesaadavad mitme kanali kaudu: Ühtne digiteenuste portaal, kontaktkeskus, *Lojas do Cidadão /Espaços Cidadão*. See näitaja tähendab nende teenuste ümberkujundamist ühekordsuse põhimõtte kohaselt ja nende kättesaadavaks tegemist ühe kanali põhimõttel.
19. 2	TD-C19-i01	T	Avalikud teenused, mis on kättesaadavad lihtsustatud ja sidusal viisil eri kanalite kaudu		Arv	5	25	1. kv	2026	Selliste teenuste arv, mis on registreeritud laiendatud ettevõtte ja teenuste kataloogis ja mis on kättesaadavad mitme kanali kaudu: Ühtne digiteenuste portaal, kontaktkeskus, *Lojas do Cidadão /Espaços Cidadão*. See näitaja tähendab nende teenuste ümberkujundamist ühekordsuse põhimõtte kohaselt ja nende kättesaadavaks tegemist ühe kanali põhimõttel.
19. 3	TD-C19-i01	M	Kasutusele on võetud uus konsulaarjuhtimise mudel	Kasutusele on võetud uus konsulaarjuhtimise mudel				1. kv	2026	Uue konsulaarjuhtimise mudeli täielik rakendamine: i) välisriigi kodanikele/mittekodanikele kättesaadavaks tehtud elektroonilised konsulaarteenused, mille puhul 80 % välisministeeriumi pakutavatest teenustest on digiteeritud; ii) *Centro de Atendimento* konsulaartegevus, mis on kättesaadav vähemalt 15 riigis.
19. 4	TD-C19-i02	T	Avalikud teenused, millele on turvaline juurdepääs elektroonilise identiteedi kaudu ja mis järgivad ühekordsuse põhimõtet		Arv	0	5	3. kv	2022	Nende digitaalsete avalike teenuste arv, mis on kättesaadavad kodanikele ja ettevõtjatele, kes taaskasutavad IAP kataloogis olevaid andmeid (kättesaadav aadressil iap. gov. pt), mis on hõlmatud elektroonilise identiteediga (kui teenuseid taotletakse) ja avalikus halduses isikuandmete kontrollimise süsteemiga, ning avaldavad avatud andmed aadressil www. dados. gov. pt.

19. 5	TD-C19-i02	T	Avalikud teenused, millele on turvaline juurdepääs elektroonilise identiteedi kaudu ja mis järgivad ühekordsuse põhimõtet		Arv	5	25	1. kv	2026	Nende digitaalsete avalike teenuste arv, mis on kättesaadavad kodanikele ja ettevõtjatele, kes taaskasutavad IAP kataloogis olevaid andmeid (kättesaadav aadressil iap. gov. pt, mis on hõlmatud elektroonilise identiteediga (kui teenuseid taotletakse) ja avalikus halduses isikuandmete kontrollimise süsteemiga, ning avaldavad avatud andmed aadressil www. dados. gov. pt.
19. 6	TD-C19-i02	T	Territoriaalse teabe taristu		Arv	0	150	1. kv	2026	Selliste andmeallikate arv, mis on integreeritud territoriaalsesse teabetaristusse, mis hõlmab eluaset, demograafilist ning sotsiaalset ja majanduslikku teavet. Andmeallikad hõlmavad haldus- ja uuringupõhiseid üksikandmeid (tavaliselt üksikisiku või organisatsiooni/ettevõtte tasandil), mis integreeritakse järk-järgult Portugali statistikaametisse (oma riikliku andmetaristu kaudu), alates sotsiaalkindlustusest, maksuametist ja mitmetest avaliku halduse asutustest muu hulgas haridus-, töö-, tervishoiu- ja õigusvaldkonnas ning laiendades hõlmatud aastaid (iga-aastane või vähem kui aastane teave) nii palju kui võimalik. Iga andmeallikat stabiliseeritakse (edastamine), töödeldakse ja analüüsitakse, et olla kõige detailsemal tasandil valmis statistikaalase teabe integreerimiseks ja koostamiseks, eriti piirkondliku mõõtme puhul.
19. 7	TD-C19-i03	T	IT-spetsialistide koolitamine küberturvalisuse ja infoturbe suutlikkuse tugevdamiseks		Arv	0	9800	1. kv	2026	Seitsme äsja loodud küberturvalisuse pädevuskeskuse võrgustikus koolitatud IT-spetsialistide arv. Keskused pakuvad kõrgema taseme oskusi küberturvalisuse ja infoturbe valdkonnas riikliku küberturvalisuse keskuse (CNCS) koolitus- ja praktikaprogrammide kaudu avaliku halduse IKT-töötajatele (näo- või telemaatikakoolitus)
19. 8	TD-C19-i03	T	Portugali krüptograafilise lahenduse vastuvõtmine ametiasutuste poolt		Arv	0	150	1. kv	2026	Õigusnõuetele vastavate krüptovahenditega varustatud riigiasutuste arv [*Resolução do Conselho de Ministros, n° 16/96, de 22 de março – Instruções para a Segurança Nacional, Segurança das Telecomunicações (SEGNAC 3),* Capítulo 3/Ministrite nõukogu resolutsioon, nr 16/96, 22 March – Instrus for SecurityNation 3]

19. 9	TD-C19-i03	T	Riikliku küberjulgeoleku raamistiku rakendamine		Arv	0	47	1. kv	2026	Riikliku küberjulgeoleku raamistikuga hõlmatud avaliku halduse uute üksuste arv (vt reformidokument TD-r34). Nendelt üksustelt nõutakse küberturvalisuse näitajate koostamist, riikliku ja ELi küberturvalisuse õigusraamistiku rakendamist, sealhulgas vastavushindamisasutuste ja uute audiitorite kaudu, ning teadmiste ja infoturbe koostöö- ja teabejagamise juhtimismudeli määratlemist ja jälgimist.
19. 10	TD-C19-i03	M	Küberturvalisuse ja infoturbe asutuste loomise lõpuleviimine	Küberturvalisuse ja infoturbe asutuste loomise lõpuleviimine				1. kv	2026	Kolme küberturvalisuse ja infoturbe asutuse ehitamiseks vajalike asjakohaste tehnoloogiliste ja turvatingimustega ehitustööde lõpuleviimine ja seadmete paigaldamine.
19. 11	TD-C19-i04	T	Turvaline mobiilsidesüsteem valitsemissektori töötajatele		%	0	95	2. kv	2022	Valitsussektori selliste töötajate osakaal, kellel on juurdepääs turvalisele kõne-, sõnumi- ja videosidesüsteemile.
19. 12	TD-C19-i04	M	Esmatähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine	Riikliku sisejulgeolekuvõrgu ja riikliku side hädaolukorra võrgustiku ajakohastamise lõpuleviimine				4. kv	2023	Esmatähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine: i) 60 % riikliku sisejulgeolekuvõrgu täiendava suutlikkuse, sealhulgas suure andmetöötlussuutlikkuse, vastupidavuse ja turvalisuse rakendamisest: iii) 55 % riigi side- ja hädaabivõrgustiku täieliku territoriaalse katvuse, suutlikkuse ja koondamiste rakendamisest.
19. 13	TD-C19-i04	M	Esmatähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine	Riikliku sisejulgeolekuvõrgu ja riikliku side hädaolukorra võrgustiku ajakohastamise lõpuleviimine				4. kv	2025	Esmatähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine: i) Riikliku sisejulgeolekuvõrgu täiendava võimsuse, sealhulgas suure andmetöötlussuutlikkuse, vastupidavuse ja turvalisuse kasutuselevõtt: ii) Uute aruka automatiseerimise ja keerukusega tehnoloogiliste struktuuride, süsteemide ja vahendite rakendamine; iii) Riigi side hädaolukorra võrgustik: täieliku territoriaalse katvuse saavutamine ning selle suutlikkuse suurendamine ja koondamised
19. 14	TD-C19-i04	M	Julgeolekujõudude ja -teenistuste IT-süsteemi ajakohastamine	Julgeolekujõudude ja -teenistuste IT-süsteemide ajakohastamine				4. kv	2024	Julgeolekujõudude ja -teenuste IT-süsteemide ajakohastamine: a) Uuendatud SEFi IT-süsteemide kasutuselevõtmine (piirihaldus ja kontroll, politsei- ja õigusalane koostöö ning Euroopa ühine varjupaigasüsteem) b) Turvajõudude ja -teenistuste jagatud IT-teenused

19. 15	TD-C19-i04	M	Tugevdada valitsuse IT-võrgu haldamise keskust (RING)	Tugevdada valitsuse IT-võrgu haldamise keskust (RING)				1. kv	2026	Eesmärk on tugevdada RING-i, ajakohastades RING-i viit olulist tehnoloogilist taristut (tulemüüride kaitse; andmetöötlus, salvestamine ja varundamine; IP-telefon; videokonverentsid; rakenduste ökosüsteem ja pilvandmetöötlus) ning peamiste infosüsteemide ajakohastamine
19. 16	TD-C19-i05-RAM	T	Avalikud teenused kodanikele, külastajatele ja ettevõtjatele Madeira autonoomses piirkonnas		Arv	0	5	2. kv	2025	Kodanikele ja ettevõtjatele kättesaadavaks tehtud uute lihtsustatud digitaalsete avalike teenuste arv
19. 17	TD-C19-i05-RAM	M	Esmatähtsate taristute ja avalike teenuste arvutiarhitektuuri ajakohastamine Madeira autonoomses piirkonnas	Esmatähtsate taristute ja avalike teenuste arvutiarhitektuuri ajakohastamine Madeira autonoomses piirkonnas				2. kv	2025	Digipöörde lõpuleviimine Madeira autonoomse piirkonna halduses, mis hõlmab järgmist: - 5G ja kiudoptilise kaabli kasutuselevõtt Madeira autonoomses piirkonnas - Metsatulekahjude liikuv seirekeskus - Piirkondliku avaliku halduse olemasolevate andmekeskuste tsentraliseerimine ja uuendamine - Küberturvalisuse arhitektuuri rakendamine (vt punkt 34) - Ühenduvus piirkondlikes avaliku halduse hoonetes - Digitaalse liikuvuse vahendid avaliku sektori töötajatele - Digikoolitus avaliku sektori töötajatele - Avaliku sektori finantsjuhtimise IT-süsteemi loomine - Riigivara haldamise süsteem - Madeira autonoomse piirkonna kohtusüsteemi koostalitlusvõime riiklike IT-süsteemidega - Projekt „Arukas AP-ühendus“
19. 18	TD-C19-i06-RAA	M	Assoride piirkondliku avaliku halduse digiteerimine	Assooride piirkondliku avaliku halduse digiteerimine				4. kv	2025	Viie projekti lõpuleviimine: - APR+ juurdepääsetav, kaasav ja avatud avalik haldus - APR + paindlikmad avalikud teenused - APR+ proaktiivsus - Piirkondliku avaliku halduse portaal - APR+ tulevikukindlus

19. 19	TD-C19-i07	T	Praktikaprogramm ülikoolilõpetanutele		Arv	0	1500	4. kv	2023	Nende koolilõpetajate arv, kes on korduvalt osalenud strateegia“ *Resolução do Conselho de Ministros" nr 11/2021* alusel loodud avaliku halduse praktikaprogrammis
19. 20	TD-C19-i07	T	Kaugtööga tegelevad avaliku teenistuse töötajad		%	0	25	4. kv	2023	Kaugtöös tõhusalt töötavate kaugtööga ühitatavate funktsioonidega töötajate osakaal
19. 21	TD-C19-i07	T	Avaliku halduse töötajate koolitamine		Arv	0	114000	1. kv	2026	Koolitusel osalejate arv järgmistes suutlikkuse suurendamise programmides: - Digivõimekuse programm - Täiend- ja kõrgharidus juhtimise valdkonnas - Koolitus *Lojas do Cidadão/Espaços Cidadão* - Programm *Qualifica AP* - PlanAPP – planeerimine ja prognoosimine
19. 22	TD-C19-r34	M	Avaliku halduse digipöörde õigusraamistiku jõustumine	Avaliku halduse digipöörde õigusraamistiku jõustumine				3. kv	2021	Avaliku halduse digitaliseerimise õigusraamistiku jõustumine: i) avaliku halduse digipöörde strateegia ja valdkonnaülene tegevuskava ning ii) õigusaktide pakett (sealhulgas CNCSi määrus) riikliku küberjulgeoleku raamistiku kohta, mis põhineb seadusel 46/2018
19. 23	TD-C19-r35	M	Avaliku halduse ümberkorraldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine	Avaliku halduse ümberkorraldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine				4. kv	2023	Selliste õigusaktide jõustumine, mis on vajalikud keskvalitsuse funktsionaalsete ja organisatsiooniliste muudatuste rakendamiseks, tuginedes ministrite nõukogu resolutsiooniga loodud *Estrutura de* missão aruandele
19. 24	TD-C19-r36	M	Riikliku haldusinstituudi loomine	Riikliku haldusinstituudi asutamine õigusaktiga				2. kv	2021	Avaliku halduse alast koolitust pakkuva *Instituto Nacional de Administração (IP*) asutamine õigusaktiga

T. KOMPONENT 20: Digikool

Portugalis oli 2019. aastal interneti igapäevase kasutamise (65 %), avalike internetiteenuste kasutamise (41 %) ja IKT-spetsialistide (2, 4 %) (Eurostat Data/Digital Skills Observatory) väärtused alla Euroopa keskmise ning nad seadsid 2025. aastaks nende näitajate jaoks ambitsioonikad eesmärgid (vastavalt 80 %, 75 % ja 5 %). IKT-spetsialistide hulgas oli naisi 18, 3 % ja mehi 81, 7 % (Eurostati andmed).

Rahastamisvahendi eesmärk on luua tingimused Portugali alg- ja keskharidussüsteemi haridusalaseks, pedagoogiliseks ja juhtimisalaseks innovatsiooniks. See saavutatakse õpetajate, õpilaste ja koolipersonali digioskuste arendamisega, digitehnoloogia integreerimisega õppekavade eri valdkondadesse ning asjakohase varustuse tagamisega. See omakorda peaks aitama kaasa digipöördele ning kaasavale ja jätkusuutlikule majanduskasvule majanduses.

See komponent aitab täita riigipõhist soovitust parandada elanikkonna oskuste taset, eelkõige nende digikirjaoskust (riigipõhine soovitus 2/2019), ning toetada digitehnoloogia kasutamist, et tagada võrdne juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja koolitusele (riigipõhine soovitus 22020).

Võttes arvesse kavas sätestatud meetmete ja leevendusmeetmete kirjeldust ja nende vastavust olulise kahju ärahoidmise põhimõtte tehnilistele suunistele (2021/C58/01), ei kahjusta selle komponendi meetmed oluliselt keskkonnaeesmärke määruse (EL) 2020/852 artikli 17 tähenduses.

T. 1. Tagastamatu rahalise toetusega seotud reformide ja investeeringute kirjeldus

Reform TD-r37: Digiõppe reform

Meetme eesmärk on töötada välja uus digitaalne lähenemisviis haridusele, võimendades olemasolevat riiklikku hariduspoliitikat, eelkõige õppekavade autonoomsuse ja paindlikkuse süsteemi. Reformi eesmärk on luua kvalitatiivne hüpe digitehnoloogia kasutamisel õppeprotsessis ja selle integreerimisel teadmiste omandamisse. Reformi eesmärk on ka leevendada õppeprotsessides tõrjutuse ja ebasoodsate tingimuste ohtu, vähendades sotsiaalset ja hariduslikku ebavõrdsust digitehnoloogiale juurdepääsul. Digiõppe reform on suunatud hariduskogukonnale (õpilased, õpetajad ja õpetamisega mitteseotud töötajad).

Reform koosneb meetmetest, millega tagatakse, et 95 % riikliku haridusvõrgustiku õpetajatest saavad koolituse alg- või kõrgema taseme digioskuste alal, sealhulgas digitehnoloogia lõimimise kohta õppekavasse.

Reform viiakse lõpule 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C20-i01: Digipööre hariduses

Investeeringu eesmärgid on järgmised: i) kõrvaldada takistused kvaliteetsele internetile juurdepääsult koolikeskkonnas; kõrvaldada piirangud tehnoloogiliste ja digitaalsete seadmete integreeritud kasutamisele ning kõrvaldada eriseadmete puudumine digioskuste arendamiseks ja teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna karjääri jätkamise stimuleerimiseks, et edendada tüdrukute ja poiste võrdset osalemist; ületada digitaalsete õppematerjalide ebapiisav kasutamine õppe- ja hindamisprotsessis; ning iv) ületada haridussüsteemi juhtimis- ja infosüsteemide hajutatus ja ebatõhusus, vaadates läbi ja ajakohastades koolide juhtimise ja haldamise metoodikat ja protsesse.

Kõnealune investeering koosneb järgmisest:

- Suurendada koolide ühenduvust, laiendades laiendatud haridusvõrgustiku internetiühenduse 40 Gbit/s-lt 300 Gbit/s-le, sidudes alg- ja keskkoolid laiendatud haridusvõrgustikuga ja pakkudes neile vähemalt 1 Gbit/s ühenduvust ning laiendades kohaliku piirkonna võrku keskmiselt 40 uue juurdepääsupunktiga iga kooli kohta.
- 600 000 arvuti pakkumine õpilastele ja õpetajatele, klassiruumide projitseerimisseadmete ajakohastamine (40 000 projektorit) ning koolide varustamine digiõppe laboritega, mis on varustatud haridusliku kõrgetasemelise digitehnoloogiaga, nagu 3D-printerid ja haridusrobotid (1 300).
- Uute digitaalsete õppematerjalide väljatöötamine ja kasutuselevõtmine (95 % alg- ja keskhariduse õppekava ainetest, sealhulgas kehaline kasvatus ja sport), sealhulgas hindamistestide digiteerimine.
- Koolidele ühtse identimissüsteemi tagamine, et hallata koolikogukonda, lähendada ja integreerida haridusjuhtimise infosüsteeme ning pakkuda juhtkonnale sobivaid IT-lahendusi, 15 000 erinevat seadet (arvutid, skannerid ja printerid), et saavutada haridussüsteemi tõhusam ja läbipaistvam toimimine, sealhulgas koolide kulude ratsionaliseerimine.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C20-i02-RA: Digitaalharidus (Assoorid)

Meetme eesmärk on tagada juurdepääs digitehnoloogia kasutamisele, edendada võrdseid võimalusi ja parandada märkimisväärselt õppimisviise kooskõlas Euroopa Liidu digiõppe tegevuskavaga.

Need investeeringud hõlmavad hariduskogukonna digioskuste arendamist, mis on suunatud nii õpilastele kui ka õpetajatele, ning hõlmavad sihipäraseid meetmeid järgmistes valdkondades:

- Varustus: 24 900 uut mobiilset IT-seadet eel-, põhi- ja keskhariduse jaoks, sealhulgas jätkuprogrammid uuenduste ja tarkvara kohta ning selliste seadmete pakkumine kooli tasandil, millel on vähemalt 330 uut interaktiivset ekraani, 100 uut spetsiaalset laboriseadet, 100 uut 3D printerit, 150 uut videoprojektorit ja 150 uut haridusrobotit;
- Digitaalsed õppematerjalid: õppematerjalide digiteerimine eesmärgiga jõuda digiõpikute abil 100 %-ni Assooride autonoomse piirkonna õpilastest;
- Digipädevused: 24 õpetajatele ja koolipersonalile mõeldud koolitusmoodulit;
- Ühenduvus: meetmed Assooride autonoomse piirkonna koolide ühenduvuse parandamiseks vähemalt 1 Gbit/s-ni.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

Investeering TD-C20-i03-RAM: Rände ja liikuvuse valdkonna hariduse digiteerimise kiirendamine

Meetme eesmärk on luua Madeira autonoomses piirkonnas ennetavam, uuenduslikum, kaasavam, autonoomsem, õiglasem ja avatum haridussüsteem.

Investeering seisneb kvaliteetse õppe ja koolituse ning kvalifikatsiooni pakkumises, laste ja õpilaste ettevalmistamises, et nad vastaksid 21. sajandi väljakutsetele, sealhulgas digipöördele, erimeetmetega järgmistes valdkondades:

- Digitaalsed õppematerjalid ja -seadmed: digiõpikute projekti raames on selle eesmärk pakkuda erinevaid digitaalseid õppematerjale eri vormingutes ja eri tüüpi (animatsioonid, simulatsioonid, kolmemõõtmelised videod vms), pakkuda seadmeid

(tahvelarvuteid) ja juurdepääsu digitaalsetele õpikutele. See sisaldab igal aastal kõigi õpilaste (15 410 õpilast) kohta järgmist: üks tahvelarvuti, üks koolile antav virtuaalne juurdepääsuluba, mis kehtib kogu õppeaasta; üks isiklik ja mitteüleantav litsents õppekavas ettenähtud õpikute digiversiooni jaoks.

- Koolide ühenduvus ja seadmed: eesmärgiga varustada koolid uuenduslike õpikeskkondadega (25 „Innovaatilise keskkonna praktikakohta“; 22 „Makerspace“ laborit; 15 kohta lastehoiualaseks õppeks; 20 „Innovaatilised ruumid“ – põhineb Snoezeleni ruumi kontseptsioonil,[55] millega edendatakse kaasatust ja digitaalset kirjaoskust ning mille raames luuakse iga kooli jaoks üks haridusalase innovatsiooni keskus programmitöö ja robotite jaoks ning parandatakse koolide ühenduvust (vähemalt 1 Gbit/s).
- Digipädevused: õpetajatele ja koolitajatele pakutakse koolitusi.

Investeering tehakse 31. detsembriks 2025.

[55] Meelesüsteemi mõjutamiseks loodud ruumid, et hoiatada või rahustada

T. 2. Tagastamatu rahalise toetuse eesmärgid, sihid, näitajad ning seire ja rakendamise ajakava

Järjekorra number	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi	Kvalitatiivsed näitajad (eesmärkide puhul)	Kvantitatiivsed näitajad (sihtide puhul)			Lõpuleviimise soovituslik ajakava		Iga eesmärgi ja sihi kirjeldus
					Mõõtühik	Lähtetase	Eesmärk	Q	Aasta	
20. 1	TD-C20-r37	T	Õpetajate ja õpetamisega mitteseotud töötajate digioskuste koolitus riiklikus haridusvõrgustikus		%	0	95	4. kv	2025	Selliste õpetajate osakaal riiklikus haridusvõrgustikus, kes on osalenud põhi- või kõrgema taseme digioskuste koolitustel, sealhulgas (õpetajate jaoks) digitehnoloogiate lõimimise kohta õppekavasse
20. 2	TD-C20-i01	M	Õpilastele ja õpetajatele individuaalsete arvutite ostmise lepingute allkirjastamine	Leping on allkirjastatud.				4. kv	2021	Lepingute allkirjastamine 600 000 uue sülearvuti ostmiseks õpetajatele ja õpilastele laenamiseks
20. 3	TD-C20-i01	T	Arvutid õpilastele ja õpetajatele individuaalseks kasutamiseks		Arv	450 000	1 050 000	4. kv	2022	Riiklike alg- ja keskkoolide õpetajatele ja õpilastele laenavate sülearvutite arv
20. 4	TD-C20-i01	T	Põhi- ja keskkoolide ühenduvuse parandamine		%	0	95	4. kv	2023	Selliste Portugali mandriosa alg- ja keskkoolide protsent, mis 1) on ühendatud 300 Gbit/s laiendatud haridusvõrgustikuga, mille ühenduskiirus on vähemalt 1 Gbit/s; ning 2) on olemas kohalikud koolipiirkonna võrgustikud, millel on vähemalt 40 WiFi juurdepääsupunkti.
20. 5	TD-C20-i01	T	Digiõppelaborid installeeritud		Arv	0	1 300	4. kv	2023	Selliste uute digiõppe laborite arv, mis on paigaldatud Portugali mandriosa alg- ja keskkoolidesse spetsiaalsete projektiseadmetega, nagu robootikakomplektid, 3D-printerid, mõõte- ja katseseadmed, mitmesugused tööriistad, arendus- ja simulatsioonimoodulid, elektroonilised komponendid, lasersalvestus- ja -lõikamismasinad jms, et arendada ja mitmekordistada eksperimentaalseid arvutus-, programmeerimis- ja robootikaklubisid.
20. 6	TD-C20-i01	T	Uute projitseerimisseadmetega klassiruumid		Arv	0	40 000	4. kv	2023	Uute projitseerimisseadmetega põhi- ja keskkoolide klassiruumide arv

20. 7	TD-C20-i01	T	Koolijuhtimise võimestamine		%	30	95	4. kv	2024	Nende Portugali mandriosa alg- ja keskkoolide protsent, kes 1) on võtnud kasutusele ühtse identimissüsteemi; 2) ühendatud haridusministeeriumi haridusjuhtimise infosüsteemidega ja 3) liitunud süsteemiga School 360, mis hõlmab 15 000 arvuti tarnimist koolide haldamiseks.
20. 8	TD-C20-i01	T	Digitaalsed õppematerjalid		%	0	95	4. kv	2025	Alg- ja keskhariduse õppekavade ainete protsent, sealhulgas kehaline kasvatus ja sport, mille jaoks on lõpetatud digitaalsete õppematerjalide tootmine.
20. 9	TD-C20-i01	T	Digitaalsed testid ja eksamid koolides		%	0	95	4. kv	2025	Kooli lõpetamisega seotud hindamiste ja eksamite osakaal, mis on digiteeritud.
20. 10	TD-C20-i02-RA	T	Ulatuslikud avatud e-kursused õpetajatele ja vanematele (Assooride autonoomne piirkond)		Arv	0	4	4. kv	2022	Selliste massiliste avatud e-kursuste (MOOC) arv, mis on loodud selleks, et edendada digioskuste arendamist klassiõppes ja kaugõppes, sealhulgas õppematerjalide pakkumine ja digipädevuse hankeportaal. Laialt avatud e-õppe kursused on kättesaadavad internetis ning õpetajatele ja lapsevanematele on need vabalt kättesaadavad.
20. 11	TD-C20-i02-RA	T	Uued süle- ja tahvelarvutid Assooride autonoomse piirkonna koolidele		Arv	0	24 900	4. kv	2025	Uute süle- ja tahvelarvutite arv eelkoolides, 1. ja 2. taseme õppeasutustes ning keskkoolides, sealhulgas RAM-mäluuuenduse ja tarkvara jaoks
20. 12	TD-C20-i02-RA	M	Digiseadmed ja digitaalsed õppematerjalid Assooride autonoomse piirkonna koolidele	Digiseadmed ja digitaalsed õppematerjalid Assooride autonoomse piirkonna koolidele				4. kv	2025	Assooride autonoomse piirkonna koolidele järgmiste digitaalseadmete hankimise lõpuleviimine: vähemalt 95 % koolides on internetiühendus 1 Gbit/s, 330 uut interaktiivset ekraani, 100 uut laboriseadet, 100 uut 3D printerit, 150 uut videoprojektorit ja 150 uut õpperobotit. Lisaks peavad kõik koolid pakkuma kõigile õpilastele digitaalseid juhendeid.
20. 13	TD-C20-i02-RA	T	Ulatuslikud avatud e-kursused õpetajatele ja vanematele (Assooride autonoomne piirkond)		Arv	4	24	4. kv	2025	Selliste massiliste avatud e-kursuste (MOOC) arv, mis on loodud selleks, et edendada digioskusi klassiõppes ja kaugõppes, sealhulgas õppematerjalide pakkumine ja digipädevuse hankeportaal. Laialt avatud e-õppe kursused on kättesaadavad internetis ning õpetajatele ja lapsevanematele on need vabalt kättesaadavad.
20. 14	TD-C20-i03-RAM	T	Digiõpikud 2. ja 3. taseme õpilastele ja keskkooliõpilastele		Arv	0	5 120	4. kv	2022	Madeira autonoomse piirkonna alg- ja keskhariduse 2. ja 3. taseme õpilaste arv, kellel oli kooliaasta jooksul juurdepääs digitaalsele käsiraamatukomplektile ja kes seda kasutasid.
20. 15	TD-C20-i03-RAM	T	Koolide ühendamine Internetti Madeira autonoomses piirkonnas		%	0	95	4. kv	2024	Madeira autonoomse piirkonna põhi- ja keskkoolide protsent, mis on ühendatud Madeira autonoomse piirkonna struktureeritud Wi-fi võrguga, millel on internetiühendus vähemalt 1 Gbit/s iga kooli kohta

20. 16	TD-C20-i03-RAM	T	Digiõpikud 2. ja 3. taseme õpilastele ja keskkooliõpilastele (Madeira)		Arv	5 120	15 410	4. kv	2025	Alg- ja keskhariduse 2. ja 3. taseme õpilaste arv, kellel oli kooliaasta jooksul juurdepääs digitaalsele käsiraamatukomplektile ja kes seda kasutasid (Madeira)
20. 17	TD-C20-i03-RAM	T	Õpetajate koolitamine digipädevuste valdkonnas (Madeira autonoomne piirkond)		Arv	0	6 500	4. kv	2025	Kõigi haridustasemete (eelkoolist keskkoolini) haridustöötajate ja õpetajate arv, kes osalesid digitaalsete ja tehnoloogiliste oskuste koolitusel varjupaigasüsteemi raames
20. 18	TD-C20-i03-RAM	M	Teadus- ja tehnoloogiaseadmete tarnimine Madeira autonoomse piirkonna koolidele	Teadus- ja tehnoloogiaseadmete tarnimine Madeira autonoomse piirkonna koolidele				4. kv	2025	Madeira autonoomse piirkonna koolid, kes saavad kasu järgmiste teadus- ja tehnoloogiaseadmete pakkumisest: robootika eksperimenteerimise komplektid (129 koolile ja 100 koolieelsele õppeasutusele); eksperimentaalteaduslikud komplektid (129 koolile); aurukomplektid (129 kooli jaoks); bioloogia-, füüsika- ja keemiakomplektid (35 koolile); polüvisuaal-/multimeediakomplektid (40 koolile), 100 uut arvutiteadusseadet (94 koolile esimese kooliastme jaoks). Lisaks luuakse 82 uuenduslikku õpikeskkonda, et võimaldada õpetamis- ja õppimisprotsessis uusi metoodilisi lähenemisviise.

2. Taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogumaksumus

Portugali taaste- ja vastupidavuskava hinnanguline kogumaksumus on 16 643 679 377 eurot.

2. JAGU: RAHALINE TOETUS

1. Rahaline toetus

Artikli 2 lõikes 2 osutatud osamaksed korraldatakse järgmiselt:

1.1. Esimene osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
6. 12	Re-C06-r15	M	Seaduse jõustumine, millega luuakse erikonkursid ülikooli astumiseks
5. 4	Re-C05-r12	M	Põllumajanduse innovatsioonikava heakskiitmine
5. 2	Re-C05-r11	T	Tunnustatud koostöölaborite võrgustiku laiendamine
2. 19	Re-C02-r04	M	Erakorralise ja ajutise eluaseme riikliku kava õigusraamistiku heakskiitmist käsitleva dekreetseaduse jõustumine
6. 13	Re-C06-r15	M	Uue õigusraamistiku jõustumine, mis reguleerib kõrgharidusasutuste koostööd avaliku halduse asutuste ja ettevõtetega
7. 4	Re-C07-i01	M	Ettevõtlusalaste vastuvõtualade valimine sekkumisteks, et toetada keskkonnasäästlikkust ja digipööret
19. 24	TD-C19-r36	M	Riikliku haldusinstituudi loomine, I. P.
3. 20	Re-C03-r08	M	Vaesuse vastu võitlemise riikliku strateegia vastuvõtmine
5. 11	Re-C05-i03	M	Teadus- ja innovatsiooniprojektide hankemenetlus
5. 15	Re-C05-i04-RAA	M	Assooride ettevõtete rekapitaliseerimise rahastamisvahendit käsitleva määruse vastuvõtmine
5. 16	Re-C05-i04-RAA	M	Assooride ettevõtete rekapitaliseerimisvahendi investeerimispoliitika vastuvõtmine
8. 17	Re-C08-r19	M	Õigusraamistik maa-alade kohustusliku valdamise kohta metsanduspiirkondades
8. 19	Re-C08-r21	M	Maapõlengute integreeritud juhtimissüsteemi (SGIFR) loomise seadus
12. 1	TC-C12-i01	M	Programmi *Resineiros vigilantes* 2021. aasta protokolli allkirjastamine
12. 5	TC-C12-r25	M	Uue üldise jäätmekäitluskorra jõustumine
14. 1	TC-C14-r29	M	Riikliku gaasiülekandevõrgu määruse ja riikliku gaasijaotusvõrgu määruse jõustumine
14. 2	TC-C14-i01	M	Esimene pakkumismenetlus taastuvenergia tootmise projektide jaoks
19. 22	TD-C19-r34	M	Avaliku halduse digipöörde õigusraamistiku jõustumine

1. 4	Re-C01-r02	M	Jõustub uus vaimse tervise dekreetseadus, milles sätestatakse vaimse tervise teenuste korraldamise põhimõtted.
1. 29	Re-C01-i05-RAM	M	Klassifitseerimissüsteemi, funktsionaalse profiili ja kasutajate suunamissüsteemi juurutamine Madeira integreeritud pikaajalise ravi piirkondliku mudeliga
2. 13	Re-C02-i04-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna riiklik elamufond
2. 14	Re-C02-i04-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna riiklik elamufond – renoveerimine
3. 17	Re-C03-i05	M	Pakkumiskutse „Digitaristu ehitamine 360° juurdepääsetavuse tagamiseks“ avaldamine
3. 21	Re-C03-r06	M	Puuetega inimeste kaasamise riikliku strateegia (2021–2025) vastuvõtmine
3. 22	Re-C03-r05	M	Sotsiaalseadmete paigaldamise lihtsustatud korra jõustumine
3. 23	Re-C03-r07	M	Lissaboni ja Porto suurlinnapiirkondade ebasoodsas olukorras olevaid kogukondi käsitlevate tegevuskavade heakskiitmine
5. 1	Re-C05-r09	M	Portugali tehnoloogilise ja äriinnovatsiooni strateegia 2030 suuniste ajakohastamine
5. 3	Re-C05-r11	M	Tehnoloogia- ja innovatsioonikeskusi käsitleva uue õiguskorra jõustumine
7. 6	Re-C07-i02	M	Ühe maanteeprojekti leping on allkirjastatud
7. 13	Re-C07-i05-RAA	M	Kahe maanteeprojekti kohta sõlmitud leping
10. 1	TC-C10-r23	M	Mereministeeriumi nende õigusaktide läbivaatamise jõustumine, mis on seotud meremajanduse ja -innovatsiooni rahastamissuutlikkuse suurendamisega sinise fondi kaudu
11. 1	TC-C11-i01	M	Esimene pakkumismenetlus tööstusliku dekarboniseerimise projektide jaoks
16. 13	TD-C16-i03	T	Dig- innovatsiooni keskused
17. 6	TD-C17-r32	M	Uue halduslepingu vormi jõustumine riigiettevõtete juhtimise stiimulite/karistuste uue süsteemi raames
20. 2	TD-C20-i01	M	Õpilastele ja õpetajatele individuaalsete arvutite ostmise lepingute allkirjastamine
		Osamakse summa	*636 139 080 eurot*

1.2.Teine osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1. 13	Re-C01-i01	M	Esmaabiteenuste puhul kasutatava valge, sinise ja rohelise koodi kasutuselevõtt ka muude tervishoiuteenuste, sealhulgas esmatasandi tervishoiuteenuste puhul
1. 20	Re-C01-i02	M	Jõustub määrus, mis käsitleb rahalise toetuse eraldamist piirkondlike tervishoiuasutuste poolt
3. 24	Re-C03-i06	M	Lepingute allkirjastamine Lissaboni/Porto omavalitsuste ja kohalike tehniliste üksuste vahel, määrates kindlaks toetatavate meetmete ulatuse.
8. 4	Re-C08-i02	M	Liikumine BUPI 2.0 platvormi suunas
8. 7	Re-C08-i03	M	Esmase kütuse haldamiskriiside lahendamise võrgustiku (RPFGC) lepingu avaldamine

9. 9	Re-C09-i02	M	Meetme kavandamisdokumentide avaldamine, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise kõiki tulemusi ja tingimusi
15. 10	TC-C15-i04	M	Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahelise kiirrongiliini ehitamise lepingu allkirjastamine Portos
16. 1	TD-C16-r31	M	Digioskuste valdkonna mooduleid käsitlevas riiklikus kvalifikatsioonide kataloogis ning digiallkirjade ja -pitserite loomist käsitlevates õigusaktides või määrustes sisalduva koolitussisu läbivaatamise jõustumine
16. 2	TD-C16-i01	M	Portugali digiakadeemia käivitamine; tööhõive ja digiprogrammide algus
1. 6	Re-C01-r03	M	Uue halduslepingu vormi jõustumine
3. 3	Re-C03-i01	M	Lepingute sõlmimine sotsiaalteenuste/sotsiaalsete lahenduste võrgustiku loomist ja laiendamist edendavate asutuste toetamiseks.
4. 1	Re-C04-i01	M	Kultuurirajatiste võrgustiku tehnoloogilised spetsifikatsioonid
5. 18	Re-C05-i05-RAA	M	Assooride põllumajanduse innovatsiooni- ja digiprogrammi avaldamine
8. 14	Re-C08-i05	T	Riiklike hädaolukordade ja kodanikukaitse asutuste piirkondlike ja allpiirkondlike struktuuride loomine
8. 15	Re-C08-i05	M	Esialgse aruande avaldamine looduskaitse- ja metsandusinstituudi poolt
12. 2	TC-C12-i01	M	Konsortsiumide esitatud projektide heakskiitmine uute biomajanduse toodete, tehnoloogiate ja protsesside arendamiseks tekstiili- ja rõiva-, jalatsi- ja loodusliku vaigu sektoris
17. 15	TD-C17-i02	M	Viia lõpule munitsipaalse kinnisvaramaksu deklaratsiooni näidise 1 eeltäitmine Maksu- ja Tolliameti käsutuses olevate andmete alusel.
19. 11	TD-C19-i04	T	Turvaline mobiilsidesüsteem valitsussektori töötajatele
		Osamakse summa	*1 967 365 517 eurot*

1.3.Kolmas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
2. 1	Re-C02-i01	T	Eluaseme kättesaadavuse toetusprogramm – allkirjastatud koostöö- või rahastamiskokkulepped
2. 4	Re-C02-i02	T	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – erakorralise ja ülemineku majutuse rahastamislepingute allkirjastamine
7. 7	Re-C07-i02	M	Kahe maanteeprojekti kohta sõlmitud leping
7. 9	Re-C07-i03	M	Esimene keskkonnamõju hindamine lõpetatud
10. 5	TC-C10-i03	M	Multifunktsionaalse mereplatvormi ja operatsioonikeskuse lepingu allkirjastamine
12. 6	TC-C12-r25	M	Keskkonnahoidlike riigihangete muudetud riikliku strateegia jõustumine
15. 1	TC-C15-i01	M	Lissaboni metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine
15. 12	TC-C15-i05	M	Allkirjastatud leping keskkonnasäästlike busside ostmiseks ühistranspordi CO_2-heite vähendamise programmi raames

16. 7	TD-C16-i02	T	Riikliku katselaborite võrgustiku jaoks valitud katsestendid
19. 4	TD-C19-i02	T	Avalikud teenused, millele on turvaline juurdepääs elektroonilise identiteedi kaudu ja mis järgivad ühekordsuse põhimõtet
1. 3	Re-C01-r01	T	Tervishoiuvaldkonna vastutuse detsentraliseerimise protsessi lõpuleviimine omavalitsustes
1. 8	Re-C01-r03	T	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates
1. 24	Re-C01-i03	M	Teadlikkuse suurendamise ja koolitustegevuse arendamine patsientide liikumisteede loomiseks dementsuse kontekstis
1. 32	Re-C01-i06	T	Kohalike infotehnoloogiavõrkude ajakohastamine
1. 33	Re-C01-i06	T	Teletervise- ja telemonitooringufunktsioonide rakendamine.
2. 9	RE-C02-i03-RAM	T	Toetatud elamumajandus Madeira autonoomses piirkonnas
3. 11	RE-C03-i03-RAM	T	Lõpetatud projektid kodutute integreerimiseks.
4. 6	Re-C04-i02	M	Võrgustiku „Saber Fazer“ loomine
5. 5	Re-C05-i01. 01	T	Lepingute sõlmimine uute kaupade ja teenuste arendamiseks asjaomastes strateegilistes valdkondades (uuenduskavad).
5. 7	Re-C05-i01. 02	T	Lepingute sõlmimine uute kaupade ja teenuste väljatöötamiseks strateegilistes valdkondades, mis on seotud vähese CO_2-heitega majanduse, vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemisega.
5. 9	Re-C05-i02	T	Sõlmitud lepingud liideseüksustega, sealhulgas koostöölaboritega (CoLAB)
6. 15	RE-C06-r16	M	Reguleeritud kutsealade seaduse jõustumine
7. 1	Re-C07-i00	T	Täiendavad üldkasutatavad elektrisõidukite laadimisjaamad
8. 18	Re-C08-r20	M	Maakatte seiresüsteem (SMOS)
10. 8	TC-C10-i04-RAA	M	Tehnilise keskuse MARTEC ehitustööde lepingu algus
16. 14	TD-C16-i03	M	Platvormide loomine digitaalsete arvete ja küberturvalisuse, privaatsuse, kasutatavuse ja jätkusuutlikkuse sertifikaatide saatmiseks
17. 1	TD-C17-r32	T	Viia lõpule riikliku keskse riigihangete süsteemi uute hankemudelite kavandamine ja rakendamine, nagu on ette nähtud avaliku halduse ühistalituste üksuse strateegilises kavas 2020–2023
17. 2	TD-C17-r32	M	Riikliku raamatupidamisüksuse aluseks olevate õigusaktide jõustumine
17. 3	TD-C17-r32	M	Valitsemissektori eelarve täitmise ja rahaliste vahendite täitmise järelevalve mudeli lõpuleviimine ja heakskiitmine
17. 7	TD-C17-r32	M	Uue mudeli jõustumine riigi omanduses olevate ettevõtete finantsseisundi ja tulemuste analüüsimiseks ja avalikustamiseks
19. 1	TD-C19-i01	T	Avalikud teenused, mis on kättesaadavad lihtsustatud ja sidusal viisil eri kanalite kaudu
20. 3	TD-C20-i01	T	Arvutid õpilastele ja õpetajatele individuaalseks kasutamiseks
20. 10	TD-C20-i02-RA	T	Ulatuslikud avatud e-kursused õpetajatele ja vanematele (Assoorid)s
20. 14	TD-C20-i03-RAM	T	Digiõpikud 2. ja 3. taseme õpilastele ja keskkooliõpilastele
		Osamakse summa	*2 404 557 471 eurot*

1.4.Neljas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1. 5	Re-C01-r02	M	Jõustub uus vaimse tervise seadus, milles sätestatakse vaimuhaigusega inimeste õigustega seotud põhimõtted ning reguleeritakse kohustuslikku haiglaravi või ravi.
1. 12	Re-C01-r03	M	Riikliku tervishoiuteenistuse uue ainuõigusliku töö korra jõustumine
6. 16	RE-C06-r17	M	Platvormitööd reguleeriva seaduse jõustumine
8. 10	Re-C08-i04	T	Sõidukite, masinate ja seadmete tarnimine
15. 7	TC-C15-i03	M	Odivelase ja Loures'i vahelise kergraudteetrassi ehitamise lepingu allkirjastamine
18. 1	TD-C18-r33	M	Erikodade loomine kõrgema astme haldus- ja maksukohtutes
18. 2	TD-C18-r33	M	Õigusliku korra jõustumine, et soodustada kohtulikku ja kohtuvälist lahendust
1. 1	Re-C01-r01	M	Esmatasandi tervishoidu käsitlevate õigusaktide jõustumine
3. 6	Re-C03-i02	T	Liikumispuudega inimestele parema juurdepääsuga eluruumid
7. 11	Re-C07-i04	M	10 maanteeprojekti kohta sõlmitud leping
7. 14	Re-C07-i05-RAA	M	8 maanteeprojekti kohta sõlmitud leping
8. 12	Re-C08-i04	T	Topeltpolarisatsiooniradarite paigaldamine
15. 2	TC-C15-i01	M	Eduaruanne Lissaboni metroovõrgustiku laiendamise kohta
15. 4	TC-C15-i02	M	Porto metroovõrgu laiendamise lepingu allkirjastamine
		Osamakse summa	*1 253 016 092 eurot*

1.5.Viies osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
2. 2	Re-C02-i01	T	Eluaseme kättesaadavuse toetusprogramm – leibkondadele pakutavad ostetud, ehitatud (suure energiatõhususega) või renoveeritud (täiustatud energiatõhususega) eluruumid
2. 6	Re-C02-i02	T	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – Erakorralise ja ajutiste majutamise üksuste ehitamine (ehitatakse energiatõhususe standardi järgi või renoveeritakse parema energiatõhususega)
4. 7	Re-C04-i02	T	Sõlmitud lepingud kultuuripärandi hoonete ja riiklike teatrite taastamiseks ja säilitamiseks
16. 5	TD-C16-i02	T	VKEd, keda toetavad digitaalse kaubanduse kiirendajad

16. 6	TD-C16-i02	T	Riiklike katsekeskkondade võrgustiku katsetooted on välja töötatud
1. 2	Re-C01-r01	T	Juurdepääsu võimaldamine riskistratifitseerimise vahendile, et toetada kliinilist juhtimist tervisekeskuste rühmade funktsionaalsetes üksustes
1. 14	Re-C01-i01	T	Uute terviseüksuste ehitamine
1. 22	Re-C01-i02	T	Integreeritud pikaajalise ravi ja palliatiivse ravi riiklike võrgustike reageerimisvõime tugevdamine koduhoolduses
2. 15	Re-C02-i04-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna riiklik elamufond – hoone ehitamine
2. 16	Re-C02-i04-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna riiklik elamufond – renoveerimine
6. 3	Re-C06-i01	T	Ajakohastatud koolituskeskused
6. 5	Re-C06-i02	T	Rahaline toetus tähtajatute lepingute sõlmimiseks
8. 5	Re-C08-i02	T	BUPI alane koolitus
10. 6	TC-C10-i03	M	Õppekeskuse Arsenal Academy loomine Alfeites
11. 2	TC-C11-i01	M	Rahalist toetust andvate lepingute allkirjastamine
14. 4	TC-C14-i02-RAM	M	Uue sünkroonkompensaatori paigaldamine
14. 5	TC-C14-i02-RAM	T	Hüdroenergia täiendav installeeritud tootmisvõimsus
14. 12	TC-C14-i03-RAA	T	Täiendav taastuvelektri tootmine Corvos
15. 11	TC-C15-i04	T	Praça do Império ja Praça Albuquerque Mouzinho vahelise kiirrongiliini ehitamine Portos on lõpule viidud
15. 13	TC-C15-i05	T	Ühistranspordis kasutatavate uute heitevabade busside (elektri- või vesinikubusside) ostmine
15. 14	TC-C15-r30	T	Sõlmitud lepingud avaliku reisijateveoteenuse osutamiseks suurlinnapiirkondades ja valdadevahelistes kogukondades
17. 9	TD-C17-i01	M	Riikliku raamatupidamisüksuse rakendamise lõpuleviimine
18. 5	TD-C18-i01	M	Ajakohastatud IT-süsteem kriminaaluurimise jaoks
19. 12	TD-C19-i04	M	Esmatähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine
19. 19	TD-C19-i07	T	Praktikaprogramm ülikoolilõpetanutele
19. 20	TD-C19-i07	T	Kaugtööga tegelevad avaliku teenistuse töötajad
19. 23	TD-C19-r35	M	Avaliku halduse ümberkorraldamist käsitleva õigusaktide paketi jõustumine
20. 4	TD-C20-i01	T	Põhi- ja keskkoolide ühenduvuse parandamine
20. 5	TD-C20-i01	T	Digiõppelaborid installeeritud
20. 6	TD-C20-i01	T	Uute projitseerimisseadmetega klassiruumid
		Osamakse summa	*1 879 522 989 eurot*

1.6.Kuues osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1. 7	Re-C01-r03	M	Riikliku tervishoiuteenistuse uue juhtkonna raamatupidamiskava jõustumine
9. 1	Re-C09-i01	T	Paigaldatud põhjaveevarude täiendavad seirepunktid (SM3)
18. 6	TD-C18-i01	M	Infosüsteem Enterprise 2. 0
1. 11	Re-C01-r03	M	Ravimite kesksete hankemehhanismide tugevdamise tegevuskava jõustumine
3. 25	Re-C03-i06	M	Porto ja Lissaboni suurlinnapiirkondade seirearuande avaldamine meetmete kohta, mis on võetud kõigis 12 sekkumisvaldkonnas.
5. 19	Re-C05-i05-RAA	T	Uued (asendada vananenud struktuurid) või ümberkvalifitseeritud struktuurid, mis vastutavad loomade tapmise ning piima kvaliteedi ja toiduohutuse sertifitseerimise eest
9. 5	Re-C09-i01	M	Guadiana veevõtu meetme ajakohastatud kujunduse (kui see on nõutav) vastuvõtmine, võttes täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise (SM5) kõiki tulemusi ja tingimusi.
9. 7	Re-C09-i01	M	Magestamismeetme ajakohastatud projekti (kui see on nõutav) vastuvõtmine, milles võetakse täielikult arvesse keskkonnamõju hindamise (SM6) kõiki tulemusi ja tingimusi.
9. 12	RE-C09-i03-RAM	T	Renoveeritud või taastatud torustike lisakilomeetrid
13. 1	TC-C13-i01	T	Eraelamute energiatõhususe parandamine
15. 5	TC-C15-i02	M	Porto metroovõrgu laiendamise eduaruanne
15. 8	TC-C15-i03	M	Eduaruanne Odivelase ja Loures'i vahelise kergraudtee transiitliini ehitamise kohta
18. 3	TD-C18-r33	M	Maksejõuetust ja sissenõudmist käsitleva läbivaadatud õigusraamistiku jõustumine
		Osamakse summa	*1 111 064 368 eurot*

1.7.Seitsmes osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1. 37	Re-C01-i08-RAA	T	Telemeditsiini konsultatsioonidele registreerimise algus Assooride piirkondlikus tervishoiuteenistuses
2. 5	Re-C02-i02	T	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – erakorralise ja ajutisemajutuse rahastamislepingute allkirjastamine
1. 10	Re-C01-r03	T	Koduhaiglatele reageerimise tõhustamine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates
1. 34	Re-C01-i06	T	Infotehnoloogia haldusmoodulite, kliiniliste põhimoodulite ja erakorraliste kliiniliste moodulite rakendamine
1. 35	Re-C01-i07-RAM	T	Madeira piirkondliku tervishoiusüsteemi uued arvutiseadmed
2. 10	RE-C02-i03-RAM	T	Toetatud elamumajandus Madeira autonoomses piirkonnas

3. 2	Re-C03-i01	T	Sotsiaalse sekkumise rühmade (Radar Social) loomine
3. 13	Re-C03-i04-RAA	T	Uued kohad puuetega inimestele kutsealase tegevuse keskustes
3. 18	Re-C03-i05	M	Digitaalne teabeplatvorm puuetega inimestele
4. 4	Re-C04-i01	M	Ajakohastatud tehnoloogilise taristu loomine kultuurirajatiste võrgustiku jaoks
6. 17	RE-C06-r18	M	Kehtestada võrdse töötasu haldamise süsteemi Portugali standard
6. 18	RE-C06-r18	M	Teatis ettevõtete kohta, kus on rohkem kui 50 töötajat, kellel on märkimisväärsed soolised palgaerinevused
7. 2	Re-C07-i00	T	Täiendavad üldkasutatavad elektrisõidukite laadimisjaamad
8. 13	Re-C08-i05	T	Siseministeeriumi üksuste tugevdamine sõidukite ja operatiivseadmetega
14. 6	TC-C14-i02-RAM	T	Renoveeritud hüdroenergia tootmisvõimsus
14. 7	TC-C14-i02-RAM	T	Akumahutisüsteemi täiendav installeeritud võimsus
17. 5	TD-C17-r32	M	Mehhanismide rakendamine kulude läbivaatamise integreerimiseks tavapärasesse eelarvemenetlusse, sealhulgas tõhususe kokkuhoiu järelhindamine
17. 10	TD-C17-i01	M	Eelarvemenetluse ümberkujundamise ja rakendamise infosüsteemi käivitamine, mis hõlmab programmide eelarvestamist
17. 12	TD-C17-i01	T	Viia lõpule riigi keskse riigihangete süsteemi infosüsteemide ajakohastamine ja lihtsustamine
19. 14	TD-C19-i04	M	Julgeolekujõudude ja -teenistuste IT-süsteemi ajakohastamine
20. 7	TD-C20-i01	T	Koolijuhtimise võimestamine
20. 15	TD-C20-i03-RAM	T	Koolide ühendamine Internetti Madeira autonoomses piirkonnas
		Osamakse summa	*1 357 966 667 eurot*

1.8.Kaheksas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
6. 1	Re-C06-i01	T	Renoveeritud või ehitatud spetsiaalsed tehnoloogiakeskused
6. 8	Re-C06-i04	T	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna kolmanda taseme hariduse kursustel osalenud üliõpilaste täiendav arv
8. 6	Re-C08-i02	M	Maakatte ja -kasutuse kaardid (COS) 2023
10. 9	TC-C10-i04-RAA	M	Uurimislaeva üleandmine
13. 5	TC-C13-i02	T	Keskvalitsuse hoonete energiatõhususe parandamine
13. 8	TC-C13-i03	T	Erateenindushoonete energiatõhususe parandamine
13. 2	TC-C13-i01	T	Eraelamute energiatõhususe parandamine

14. 8	TC-C14-i02-RAM	T	Täiendav võimsus, et integreerida elektrisüsteemi uus installeeritud võimsus
19. 16	TD-C19-i05-RAM	T	Avalikud teenused kodanikele, külastajatele ja ettevõtjatele Madeira autonoomses piirkonnas
19. 17	TD-C19-i05-RAM	T	Esmatähtsate taristute ja avalike teenuste arvutiarhitektuuri ajakohastamine Madeira autonoomses piirkonnas
		Osamakse summa	*862 209 195 eurot*

1.9.Üheksas osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1. 36	Re-C01-i08-RAA	T	Parem juurdepääs Assooride piirkondliku tervishoiuteenuse kasutajaportaalile
1. 38	Re-C01-i09	T	Programmide „Koolispordikogukond“ ja „Koolisport ratastel“ rakendamise lõpuleviimine koolides
1. 39	Re-C01-i09	M	Üldise aktiivse elu toetamise süsteemi riikliku kampaania ja sellega seotud tehnoloogilise platvormi käivitamine
3. 10	RE-C03-i03-RAM	T	Uued kohad elukohapõhistes hooldekodudes
5. 12	Re-C05-i03	T	Põllumajanduse innovatsioonikava 2030 rohepöördele keskenduvate innovatsiooni- ja teadusprojektide lõpuleviimine
5. 13	Re-C05-i03	T	Põllumajanduse innovatsioonikava 2030 digipöördele keskenduvate innovatsiooni- ja teadusprojektide lõpuleviimine
6. 7	Re-C06-i04	T	*Ciência Viva* uued klubid
8. 1	Re-C08-i01	T	Maastikuplaneerimise ja -haldamise programmide (PRGP) arendamine haavatavateks peetavatel territooriumidel.
8. 2	Re-C08-i01	T	Integreeritud maastikuhaldusoperatsioonide avaldamine *Diário da Republica*s
8. 3	Re-C08-i01	T	Kütusehaldamisprojektidega külad
8. 8	Re-C08-i03	T	Servituudi ala
9. 10	Re-C09-i02	M	Sõltub positiivsest keskkonnamõju hindamisest, mis on täielikult ja sisuliselt vastanud õiguslikele kriteeriumidele, tammi ajakohastatud projekti vastuvõtmisest, hüdro- ja päikeseenergia tootmisest ja niisutamisest, võttes täielikult arvesse kõiki keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi.
13. 3	TC-C13-i01	T	Energiatõhususe vautšerid, mida jagatakse kütteostuvõimetutele leibkondadele, et asendada vanad seadmed ja võtta kasutusele energiatõhusad lahendused
16. 3	TD-C16-i01	T	Tööhõive + digiõppes osalejad
16. 4	TD-C16-i01	T	Portugali digiakadeemia koolitusel osalejad
16. 8	TD-C16-i02	T	Riiklike katsekeskkondade võrgustiku katsetooted on välja töötatud
16. 9	TD-C16-i02	T	Digikaubanduse naabruskonnad
16. 10	TD-C16-i02	T	VKEd, keda toetavad digikaubanduse kiirendajad
16. 11	TD-C16-i02	T	Digiöörde programmidest otseselt toetatavad VKEd ja idufirmade inkubaatorid
16. 12	TD-C16-i02	T	Portugali idufirmade platvormil kaardistatud idufirmad
16. 15	TD-C16-i03	T	Digitaalse innovatsiooni keskuste nõustamisteenuste saajad

18. 4	TD-C18-r33	M	Litsentsimist takistavate asjaolude kõrvaldamist käsitlevate õigusaktide paketi jõustumine
1. 9	Re-C01-r03	T	Uute integreeritud vastutuskeskuste loomine riikliku tervishoiuteenistuse haiglates
1. 21	Re-C01-i02	T	Iintegreeritud pikaajalise ravi ja palliatiivse ravi riiklike võrgustike reageerimisvõime tugevdamine statsionaarse ja ambulatoorse ravi osutamisel
1. 23	Re-C01-i03	T	Kohtupsühhiaatriaüksuste ja -seadmete remont
1. 25	Re-C01-i03	M	Vaimse tervise võrgustiku tugevdamise lõpuleviimine
1. 30	Re-C01-i05-RAM	T	Integreeritud pikaajalise ravi kohtade arvu suurendamine Madeira piirkondlikus tervishoiusüsteemis
2. 17	Re-C02-i04-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna avalik elamufond – hoone ehitamine
2. 18	Re-C02-i04-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna avalik elamufond – renoveerimine
3. 7	Re-C03-i02	T	Liikumispuudega inimestele parema juurdepääsuga eluruumid
3. 8	Re-C03-i02	T	Piiratud liikumisvõimega inimestele parema juurdepääsuga avalik ruum
3. 9	Re-C03-i02	T	Piiratud liikumisvõimega inimestele parema juurdepääsuga avalikud teenused
3. 12	Re-C03-i04-RAA	T	Sotsiaalse kaasatusega hõlmatud perede koolitamine
3. 14	Re-C03-i04-RAA	T	Organisatsioonile *Instituições Particulares de Solidariedade Social* ostetud sõidukid
3. 15	Re-C03-i04-RAA	T	Projekt „Ageing in place“
3. 16	Re-C03-i04-RAA	T	Meetmed laste ja noorte koolist väljalangemise vastu võitlemiseks.
3. 19	Re-C03-i05	M	Portugali viipekeele kõnekeskus
3. 26	Re-C03-i06	T	Vähemalt 90 % meetmete täielik rakendamine
4. 2	Re-C04-i01	T	Rahaline toetus raamatukaupluste digipöördele
4. 3	Re-C04-i01	M	Riiklike kogude digiteerimine ja virtualiseerimine
4. 5	Re-C04-i01	T	Rahaline toetus kirjandusteoste tõlkimiseks ja väljaandmiseks
4. 8	Re-C04-i02	T	Lõpuleviidud tööd kultuuripärandi hoonete ja riiklike teatrite taastamiseks ja säilitamiseks
5. 6	Re-C05-i01. 01	T	6 lepingu rakendamise lõpuleviimine (innovatsioonipaktid või mobiliseerimisprojektid)
5. 8	Re-C05-i01. 02	T	Valminud tooted, protsessid või teenused, mis on seotud vähese CO_2-heitega majanduse, vastupanuvõime ja kliimamuutustega kohanemisega
5. 10	Re-C05-i02	T	Äriühingud, kes saavad kasu liidesüksuste, sealhulgas koostöölaborite (Colabs) pakutavatest teenustest
5. 14	Re-C05-i03	T	Põllumajanduslike innovatsioonikeskuste uuendamine/ajakohastamine
5. 17	Re-C05-i04-RAA	T	Kooskõlas rahastamisvahendi investeerimispoliitikaga antakse piirkonna mittefinantsettevõtetele kokku 125 000 000 eurot omakapitali- ja kvaasiomakapitali toetust. Hinnanguliselt toetatakse kava lõpuleviimisega vähemalt 300 ettevõtet.
5. 20	Re-C05-i05-RAA	T	Töötlemis- ja turustussektori ettevõtete ümberkorraldamise toetuskavade raames toetatavad projektid
5. 21	Re-C05-i05-RAA	T	Põllumajandusettevõtete ümberkorraldamise toetuskavade raames toetatavad projektid
5. 22	Re-C05-i05-RAA	T	Põllumajandustootjad, kes saavad spetsiaalset tehnilist abi põllumajandustootjate õiguste suurendamise programmi raames
6. 2	Re-C06-i01	T	Renoveeritud või ehitatud spetsialiseerunud tehnoloogiakeskused

6. 4	Re-C06-i01	T	Ajakohastatud koolituskeskused
6. 9	Re-C06-i04	T	Teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika valdkonna kolmanda taseme hariduse kursustel osalenud üliõpilaste täiendav arv
6. 10	Re-C06-i05-RAA	T	Assooride autonoomses piirkonnas keskharidusjärgse ja kolmanda taseme hariduse omandanute täiendav arv
6. 11	Re-C06-i05-RAA	T	Assooride autonoomse piirkonna kutsekoolide ajakohastamine
6. 12	RE-C06-r14	M	Koolitusvõimaluste avamine
6. 6	Re-C06-i03	T	Täiendavad osalejad täiskasvanute oskuste täiendamist toetavates meetmetes
7. 3	Re-C07-i00	T	Täiendavad üldkasutatavad elektrisõidukite laadimisjaamad
7. 5	Re-C07-i01	T	Meetmete lõpuleviimine valitud ettevõtete vastuvõtupiirkondades
7. 8	Re-C07-i02	T	Ehitatud või taastatud teed
7. 10	Re-C07-i03	T	Ehitatud või taastatud teed
7. 12	Re-C07-i04	T	Ehitatud või taastatud teed
7. 15	Re-C07-i05-RAA	T	Ehitatud või taastatud teed
8. 9	Re-C08-i03	T	Esmase kütuse haldamiskriiside lahendamise võrgustiku (RPFGC) rakendamine
8. 11	Re-C08-i04	T	Kergete ja keskmise suurusega tuletõrjehelikopterite tarnimine
8. 16	Re-C08-i05	T	Riikliku koolitusprogrammi rakendamine
9. 6	Re-C09-i01	M	Veevõtu käivitamine Guadianas, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise (SM5) tulemusi ja tingimusi
9. 11	Re-C09-i02	M	Tammi kasutuselevõtt, hüdro- ja päikeseenergia tootmine ja niisutamine, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise tulemusi ja tingimusi ning saavutades asjaomaste veekogude hea seisundi
9. 13	RE-C09-i03-RAM	T	Täiendav veekogus, mis tehakse Madeira saare lõunaosas kättesaadavaks avalikuks varustamiseks ja niisutamiseks
10. 2	TC-C10-i01	T	Kontseptsiooniga Blue Hub School hõlmatud õppeasutuste kaasajastamise lõpuleviimine ning seadmetega varustamine
10. 3	TC-C10-i01	T	Hub Azul keskuste rajamise lõpuleviimine ja/või ajakohastamine
10. 4	TC-C10-i02	T	Innovatsiooni, energiasüsteemi ümberkujundamist ja kalandussektori üksuste keskkonnamõju vähendamist toetava 70 projekti lõpparuannete heakskiitmine
10. 7	TC-C10-i03	M	Multifunktsionaalse mereplatvormi ja operatiivkeskuse kasutusele võtmine
10. 10	TC-C10-i04-RAA	M	Assooridel asuva merenduse teadus- ja arenduskeskuse (MARTEC) avamine
11. 3	TC-C11-i01	T	Rahaline toetus tööstuse dekarboniseerimisprojektidele
12. 3	TC-C12-i01	T	Bioressursse integreerivad uued tooted, tehnoloogiad ja katseprotsessid
12. 4	TC-C12-i01	T	Merimänni metsade istutamine (vaigu tootmise võimalus)
13. 4	TC-C13-i01	T	Täiendav taastuvenergia tootmise võimsus omatarbimiseks ja taastuvenergiakogukondades kasutamiseks eraelamusektoris
13. 6	TC-C13-i02	T	Keskvalitsuse hoonete energiatõhususe parandamine
13. 7	TC-C13-i02	T	Täiendav taastuvenergia tootmise võimsus omatarbimiseks ja kasutamiseks keskvalitsuse hoonetes asuvates taastuvenergiakogukondades
13. 9	TC-C13-i03	T	Erateenindushoonete renoveerimine energiatõhusamaks

13. 10	TC-C13-i03	T	Täiendav taastuvenergia tootmise võimsus omatarbimiseks ja kasutamiseks taastuvenergiakogukondades erateenuste sektoris
14. 3	TC-C14-i01	T	Täiendav taastuvvesiniku ja -gaasi tootmise võimsus
14. 9	TC-C14-i02-RAM	T	Arukate arvestite paigaldamine
14. 10	TC-C14-i02-RAM	T	Tänavavalgustuse renoveerimine
14. 11	TC-C14-i03-RAA	T	Täiendav ja renoveeritud geotermiline tootmisvõimsus
14. 13	TC-C14-i03-RAA	T	Uued energiasalvestus- ja energiajuhtimissüsteemid(Assoorid)
14. 14	TC-C14-i03-RAA	T	Väikeste päikesepaneelide paigaldamine kohalikuks elektritootmiseks ja -tarbimiseks
15. 3	TC-C15-i01	T	Lissaboni metroovõrgu laiendamine on lõpule viidud
15. 6	TC-C15-i02	T	Porto metroovõrgu laiendamine on lõpule viidud
15. 9	TC-C15-i03	T	Odivelase ja Loures'i vahelise kerge raudteetransiitliini ehitamine on lõpule viidud
17. 4	TD-C17-r32	M	Programmi eelarvestamise kuluarvestuse mudeli vastuvõtmine
17. 8	TD-C17-r32	T	Riigi omandis olevate ettevõtete eelarve- ja tegevuskavade arv, mille rahandusminister ja asjaomane minister on heaks kiitnud
17. 11	TD-C17-i01	M	Uue eelarve- ja finantskontrolli mudeli tugiinfosüsteemi käivitamine
17. 14	TD-C17-i01	M	Viia lõpule turvaoperatsioonide keskuse töölerakendamine
17. 16	TD-C17-i02	M	Maaomandi lihtsustatud hindamist toetava infosüsteemi lõpliku versiooni esitamine ja kasutuselevõtmine
17. 17	TD-C17-i02	T	Viia lõpule edafoklimatoomi-morfoloogilise (mulla- ja kliima-) iseloomustamine ja maapiirkondade mullatingimuste majandusliku potentsiaali hindamine.
17. 18	TD-C17-i03	T	*Segurança Social Direta* veebisaidi funktsioonide laiendamine, lisades viis uut veebiteenust
17. 19	TD-C17-i03	T	Sotsiaaltoetuste maksmiseks kuluva keskmise päevade arvu vähendamine 80 % võrra nende puhul, kelle keskmine hüvitiste maksmise aeg on pikem kui 10 päeva
17. 20	TD-C17-i03	T	Arukate järelevalvemudelite rakendamine, et toetada pettuste ennetamist, tuginedes masinõppeprotsessidele
18. 7	TD-C18-i01	M	Kohtute ja prokuratuuri uus infosüsteem digipöörde teostamiseks
18. 8	TD-C18-i01	M	Uue tehnoloogiakava rakendamine
18. 9	TD-C18-i01	M	Teadmushalduse platvormid õigusemõistmise valdkonnas
RAM	TD-C19-i04	M	Esmatähtsate digitaristute ajakohastamise lõpuleviimine
19. 18	TD-C19-i06-RAA	M	Piirkondliku avaliku halduse digiteenused (Assoorid)
20. 1	TD-C20-r37	T	Õpetajate ja õpetamisega mitteseotud töötajate digioskuste koolitus riiklikus haridusvõrgustikus
20. 8	TD-C20-i01	T	Digitaalsed õppematerjalid
20. 9	TD-C20-i01	T	Digitaalsed testid ja eksamid koolides
20. 11	TD-C20-i02-RA	T	Uued süle- ja tahvelarvutid koolidele (Assoorid)
20. 12	TD-C20-i02-RA	M	Digiseadmed ja digitaalsed õppematerjalid koolidele (Assoorid)
20. 13	TD-C20-i02-RA	M	Ulatuslikud avatud e-kursused õpetajatele ja vanematele (Assoorid)

20. 16	TD-C20-i03-RAM	T	Digiõpikud 2. ja 3. tasandi haridusasutuste õpilastele ja keskkooliõpilastele (Assoorid)
20. 17	TD-C20-i03-RAM	T	Koolitused õpetajate digipädevuse parandamiseks (Madeira)
20. 18	TD-C20-i03-RAM	M	Teadus- ja tehnoloogiaseadmete tarnimine koolidele (Madeira)
		Osamakse summa	*2 011 821 839 eurot*

1.10. Kümnes osamakse (tagastamatu toetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
1. 16	Re-C01-i01	M	Täiendada esmatasandi tervishoiu sõeluuringute ja varajase diagnoosi programmide riiklikku ulatust
3. 1	Re-C03-i01	T	Elektrisõidukite tarnimine
3. 4	Re-C03-i01	T	Uute kohtade loomine ja olemasolevate kohtade renoveerimine sotsiaalasutustes
3. 5	Re-C03-i01	T	Koduabiteenuste kasutajad ja osutajad, kes saavad tahvelarvuteid, tehnilist abi või juurdepääsu koolitusele.
9. 2	Re-C09-i01	T	Võrgumeetmete lõpuleviimine veekadude vähendamiseks
9. 3	Re-C09-i01	T	Ühise hüdropõllumajandusliku kasutuse ja individuaalse niisutamisega seotud maa-ala moderniseerimine (SM2)
9. 4	Re-C09-i01	T	Reoveepuhastite arv (SM4)
9. 8	Re-C09-i01	M	Magestamisseadme kasutuselevõtmine, järgides täielikult keskkonnamõju hindamise (SM6) tulemusi ja tingimusi.
19. 2	TD-C19-i01	T	Avalikud teenused, mis on kättesaadavad lihtsal ja sidusal viisil eri kanalite kaudu
19. 3	TD-C19-i01	M	Kasutusele on võetud uus konsulaarjuhtimise mudel
19. 5	TD-C19-i02	T	Avalikud teenused, millele on turvaline juurdepääs elektroonilise identimise kaudu ja mis järgivad ühekordsuse põhimõtet
19. 6	TD-C19-i02	M	Territoriaalse teabe taristu
19. 7	TD-C19-i03	T	IT-spetsialistide koolitamine küberturvalisuse ja infoturbe suutlikkuse tugevdamiseks
19. 8	TD-C19-i03	T	Portugali krüpteerimislahenduse kasutuselevõtt ametiasutustes
19. 9	TD-C19-i03	T	Riikliku küberjulgeoleku raamistiku rakendamine
19. 10	TD-C19-i03	M	Küberturvalisuse ja infoturbe asutuste loomise lõpuleviimine
19. 15	TD-C19-i04	M	Tugevdada valitsuse IT-võrgu (RING) haldamise keskust
19. 21	TD-C19-i07	T	Avaliku halduse töötajate koolitamine
1. 15	Re-C01-i01	T	Uute terviseüksuste ehitamine
1. 17	Re-C01-i01	M	Suurendada esmatasandi tervisekeskuste reageerimisvõimet ja laiendada nende sekkumisvaldkondi
1. 18	Re-C01-i01	M	Tervishoiuasutuste ja -seadmete uuendamine, et tagada esmatasandi tervisekeskuste juurdepääsetavus, kvaliteet ja ohutus

1. 19	Re-C01-i01	M	Ambulatoorse ravi ning koduse ja ambulatoorse sekkumise tugevdamine
1. 26	Re-C01-i04	M	Seadmete ost Ida-Lissaboni, Seixali ja Sintra haiglatele
1. 27	Re-C01-i05-RAM	T	Madeira piirkondliku tervishoiusüsteemi haigla tasemel koduse ravi voodikohtade arvu suurenemine
1. 28	Re-C01-i05-RAM	T	Kohalike vaimse tervise meeskondade loomine Madeira piirkondlikus tervishoiuteenistuses
1. 31	Re-C01-i05-RAM	T	Madeira piirkondliku tervishoiusüsteemi esmaste tervishoiuteenuste uuendamine
2. 3	Re-C02-i01	T	Eluaseme kättesaadavuse toetusprogramm – leibkondadele pakutavad ostetud, ehitatud (väga energiatõhusad) või renoveeritud (täiustatud energiatõhususega) eluruumid
2. 7	Re-C02-i02	T	Riiklik erakorralise ja ajutise majutuse toetus – Erakorraliseks ja ajutiseks majutamiseks ette nähtud eluruumid on valmis (ehitatud vastavalt energiatõhususe standarditele või renoveeritud suurema energiatõhususe saavutamiseks) ja arendajatele üle antud
2. 8	Re-C02-i02	T	Julgeolekujõududele pakutavad majutuskohad
2. 11	RE-C02-i03-RAM	T	Toetatud elamumajandus Madeira autonoomses piirkonnas
2. 12	RE-C02-i03-RAM	T	Eraomanike kasutuses olevate renoveeritud eluruumide arv, sealhulgas parandatud energiatõhususega eluruumide arv
17. 13	TD-C17-i01	T	Viia lõpule riigile kuuluvate sõidukite infosüsteemide ajakohastamine
		Osamakse summa	*423 631 066 eurot*

2. <u>Laen</u>

Artikli 3 lõikes 2 osutatud osamaksed korraldatakse järgmiselt:

2.1.Esimene osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5. 23	Re-C05-r10	M	Määruse, millega kehtestatakse Banco Português de Fomento (BPF) tegevus ja põhikiri, jõustumine
5. 27	Re-C05-i06	M	BPFi kapitaliseerimismeedet reguleeriva dekreetseaduse jõustumine
5. 28	Re-C05-i06	M	Investeerimispoliitika väljatöötamine (kapitaliseerimine) ja selle vastuvõtmine vahendijuhi poolt
		Osamakse summa	*700 000 000 eurot*

2.2.Teine osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi

5. 30	Re-C05-i06	M	Euroopa Komisjoni teavitamine BPFi sambapõhise hindamise edukast lõpuleviimisest
5. 31	Re-C05-i06	M	250 000 000 euro suurune kapitalisiire Portugali valitsuselt BPFile ja BPFi investeerimispoliitika vastuvõtmine
		Osamakse summa	*125 000 000 eurot*

2.3.Kolmas osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
5. 24	Re-C05-r13	M	Ühisinvesteerimisettevõtjaid käsitleva õigusraamistiku läbivaatamise jõustumine
2. 20	Re-C02-i05	T	Taskukohased kommunaalelamud – määratud eluasemed (ehitatud energiatõhusana või renoveeritud, et energiatõhusust parandada)
2. 25	Re-C02-i06	M	Üliõpilaste taskukohane majutus – pakkumismenetluse algatamine
5. 25	Re-C05-r13	M	Väärtpaberiseadustiku muutmise seaduse jõustumine
		Osamakse summa	*275 000 000 eurot*

2.4.Neljas osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
2. 26	Re-C02-i06	T	Üliõpilaste takukohane majutus
5. 26	Re-C05-r13	M	Kapitaliturgude areng – õigusaktide jõustumine
5. 29	Re-C05-i06	T	Kapitaliseerimisvahendi kaudu kokku 1 300 000 000 eurot Portugali mittefinantsettevõtetele omakapitali ja kvaasiomakapitali toetusena kooskõlas Portugali investeerimispoliitikaga
		Osamakse summa	*685 000 000 eurot*

2.5.Viies osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
2. 21	Re-C02-i05	T	Taskukohased kommunaalelamud – määratud eluasemed (väga energiatõhusad või renoveeritud, et energiatõhusust parandada)

2. 22	Re-C02-i05	T	Taskukohased kommunaalelamud – määratud eluasemed (väga energiatõhusad või renoveeritud, et energiatõhusust parandada)
2. 27	Re-C02-i06	T	Üliõpilaste taskukohane majutus
		Osamakse summa	*585 000 000 eurot*

2.6.Kuues osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
2. 23	Re-C02-i05	T	Taskukohased kommunaalelamud – määratud eluasemed (väga energiatõhusad või renoveeritud, et energiatõhusust parandada)
5. 32	Re-C05-i06	T	100 % kapitali suurendamisega kättesaadavaks tehtud tagatistest on allkirjastatud.
		Osamakse summa	*180 000 000 eurot*

2.7.Seitsmes osamakse (laenutoetus):

Järjekorranumber	Seotud meede (reform või investeering)	Eesmärk / siht	Nimi
2. 28	Re-C02-i06	T	Üliõpilaste taskukohane majutus
2. 24	Re-C02-i05	T	Taskukohased kommunaalelamud – määratud eluasemed (väga energiatõhusad või renoveeritud, et energiatõhusust parandada)
		Osamakse summa	*149 000 000 eurot*

3. JAGU: TÄIENDAV KORD

1. <u>Taaste- ja vastupidavuskava seire ja rakendamise kord</u>

Portugali taaste- ja vastupidavuskava järelevalve ja rakendamine toimub vastavalt järgmisele korrale:

Dekreetseadusega nr 29-B/2021 kehtestatakse neljatasandiline juhtimismudel:

a) ministritest koosnev komisjon, mida juhib peaminister ning mis vastutab strateegilise ja poliitika koordineerimise ning üldise poliitilise juhtimise eest;
b) riiklik järelevalvekomisjon, mis koosneb erinevate sotsiaal- ja majanduspartnerite ning peamiste kodanikuühiskonna esindajatest ning mida juhib sõltumatu isik, et jälgida taaste- ja vastupidavuskava rakendamist ja tulemusi, edendada kodanikele, kodanike, ettevõtjate ja muude organisatsioonide nõuetekohast teavitamist, uurida selle tulemuslikkust mõjutavaid küsimusi ja esitada soovitusi;
c) haldusstruktuur (*estrutura de missao Recuperar Portugal)* (edaspidi „rakkerühm“), mis loodi ministrite nõukogu resolutsiooniga nr 46-B/2021, vastutab taaste- ja vastupidavuskava rakendamise eest koos arengu- ja ühtekuuluvusametiga (järelevalve

ELi rahaliste vahendite kasutamise üle, topeltrahastamise riski kontrollimine ja kooskõla muude algatustega) ning rahandusministeeriumiga;

d) auditeerimise ja kontrollimise eest vastutab finantsinspektsiooni (IGF) juhitav audiit- ja kontrollikomisjon (CAC).

Portugal on loonud institutsioonilised üksused, kes vastutavad konkreetsete reformide ja investeeringute rakendamise eest komponentide tasandil. Iga reformi ja investeeringu elluviimises osalevad vastutavad ministeeriumid või üksused teevad korrapäraselt koostööd rakkerühmaga, mis vastutab taaste- ja vastupidavuskavaga seotud tegevuse koordineerimise eest, otseste ja kaudsete abisaajatega lepingute sõlmimise eest, eesmärkide ja sihtide saavutamise kontrollimise eest ning maksetaotluste saatmise eest Euroopa Komisjonile.

2. Komisjonile vajalikele alusandmetele täieliku juurdepääsu andmise kord

- Rakkerühm „Estrutura de missao Recuperar Portugal“ on Portugali taaste- ja vastupidavuskava rakendamise keskne koordineeriv asutus, ta vastutab koos arengu- ja ühtekuuluvusameti ning rahandusministeeriumiga kava üldise koordineerimise ja järelevalve eest. Eelkõige tegutseb ta koordineeriva asutusena, et jälgida eesmärkide ja sihtide saavutamisel tehtud edusamme, korraldada järelevalvet, vajaduse korral kontrollida ja auditeerida, koostada aruandeid ja esitada maksetaotlusi. Rakkerühm koordineerib aruannete koostamist eesmärkide ja sihtide saavutamise, asjakohaste näitajate, kvalitatiivse finantsteabe ja muude andmete (näiteks lõppsaajate) kohta. Andmete kodeerimine toimub tsentraliseeritud IT-süsteemis.
- Kooskõlas määruse (EL) nr 2021/241 artikli 24 lõikega 2 esitab Portugal pärast käesoleva lisa punktis 2.1 esitatud asjakohaste kokkulepitud eesmärkide ja sihtide saavutamist komisjonile nõuetekohaselt põhjendatud taotluse rahalise toetuse ja vajaduse korral laenu maksmiseks. Portugal tagab, et komisjonil on taotluse korral täielik juurdepääs asjaomastele alusandmetele, mis toetavad maksetaotluse nõuetekohast põhjendust, nii maksetaotluse hindamiseks vastavalt määruse (EL) nr 2021/241 artikli 24 lõikele 3 kui ka auditeerimise ja kontrolli eesmärgil.